

*Empowered lives.
Resilient nations.*

United Nations Development Programme
Sustainable human development

ID 00098056/10.02.2016

**RfP 15/01172 - Data Revolution Ecosystem Mapping in the Republic of Moldova/
Cartografierea ecosistemelor pentru Revoluția Datelor în Republica Moldova**

Raport național

CIVICUS Management and Development Company - CMD Company SRL

Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale

Mai, 2016

Lista abrevierilor

AMP	Aid Management Platform	ODD	Obiective de Dezvoltare Durabilă
APC	Administrații Publice Centrale	ODM	Obiectivele de Dezvoltare ale Mileniului
APL	Administrații Publice Locale	OGP	Open Government Partnership
BERD	Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare	ONU	Organizația Națiunilor Unite
BNS	Biroul Național de Statistică	PGRAP	Platforma Guvernamentală de Registre și Acte Permissive
CEE	Central and Eastern Europe	PNUD	Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare
CSI	Comunitatea Statelor Independente	RM	Republica Moldova
DAMEP	Direcția analiza, monitorizarea și evaluarea politicilor	RU	Resurse Umane
EUROSTAT	Oficiul de Statistică al Uniunii Europene	SDDS	Special Data Dissemination Standard
GIS	Geographical Information System	SI	Sistem informațional
HG	Hotărâre de Guvern	SIA RSAP	Sistemul informațional "Registrul de stat al achizițiilor publice"
IATI	International Aid Transparency Initiative	SIMF	Sistemul Informațional de Management Financiar
IDC	International Data Corporation	SSN	Sistemului Statistic Național
IDEA	Individuals with Disabilities Education Act	TI	Tehnologia informației
IDSİ	Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale	TIC	Tehnologia informației și a comunicațiilor
ISCO	International Standard Classification of Occupations	UE	Uniunea Europeană
ISP	Internet Service Provider	UN	United Nations
IT	Information Technology	UNC	Unitatea Națională de Coordonare
M&E	Monitorizare și evaluare	UNDG	The UN Development Group
MDG	Millennium Development Goal	UNESCO	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization
MF	Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova	UNSTAT	United Nations Statistics Division
MTIC	Ministerul Tehnologiei Informatiei si Comunicatiilor	USAID	United States Agency for International Development
NUTS	Nomenclatorul Unităților Teritoriale pentru Statistică		

Lista figurilor

Figura 1. Cartografierea ODD din perspectiva elementelor conceptului Dezvoltare Durabilă	13
Figura 2. Repartizarea ODD pe domenii.....	14
Figura 3. Disponibilitatea indicatorilor pe domenii (detaliere)	15
Figura 4. Sarcinile de colectare și prelucrare a datelor pe instituții publice - factori interesați.....	17
Figura 5. Ecosistemul de date	18
Figura 6. Structura respondenților conform angajamentului privind datele	27
Figura 7. Scopul producerii sau utilizării datelor	28
Figura 8. Tipuri de date utilizate pentru activitatea organizației/instituției	29
Figura 9. Ponderea instituțiilor/organizațiilor care dispun de mandat pentru anumite elemente ale ecosistemului	31
Figura 10. Producătorilor de date care dispun de regulamente și/sau ghiduri interne privind unele aspecte de date..	34
Figura 11. Existența subdiviziunilor responsabile de date	38
Figura 12. Structura calificărilor în prelucrarea datelor	38
Figura 13. Ponderea organizațiilor/instituțiilor care au instrumente și proceduri de evaluare a cunoștințelor TIC	39
Figura 14. Scorul mediu al competențelor TIC	39
Figura 15. Scorul mediu al unor competențe TIC pentru producători și utilizatori de date	40
Figura 16. Capacități tehnice și tehnologice disponibile în instituții	42
Figura 17. Formatul existent de diseminare a datelor și informației statistice	43
Figura 18. Disponibilitatea informației privind modalitatea și condițiile de colectare și diseminare a datelor	44
Figura 19. Mecanisme de interacțiune cu furnizorii de date	45
Figura 20. Modalitățile utilizate pentru asigurarea legăturii inverse cu furnizorii de date.....	45
Figura 21. Situația conexiunii la intranet și extranet.....	46
Figura 22. Disponibilitatea platformei sau compartimentului special pe pagina web destinat pentru diseminarea datelor și informației statistice	46
Figura 23. Diseminarea datelor, frecvența de actualizare	47
Figura 24. Instrumentele utilizate de cetățeni pentru accesarea datelor	47
Figura 25. Utilizarea instrumentelor de vizualizare a datelor	48
Figura 26. Factorii care limitează accesul și utilizarea TIC pentru prelucrarea și analiza datelor, %	49
Figura 27. Structura surselor de finanțare pentru procesele statistice	50
Figura 28. Alocările financiare de la Bugetul de stat pentru BNS 2012-2014 (inclusiv alocația pentru RPL)	51

Lista tabelelor

Tabel 1 - Disponibilitatea indicatorilor pe domenii	15
Tabel 2 - Distribuția pe categorii de producători și deținători de date a indicatorilor ODD	16
Tabel 3 - Strategiile sectoriale și corelarea acestora cu ODM și ODD	22

Cuprins

Lista abrevierilor.....	3
Lista figurilor.....	4
Lista tabelelor.....	4
Cuprins.....	5
Secțiunea I. “Revoluția Datelor” și relevanța acesteia în contextul Moldovei	6
1.1. Despre Revoluția Datelor	6
1.2. Abordare și mijloacele utilizate pentru cartografiere.....	7
Secțiunea II. ODD și ecosistemul de date în Moldova	13
2.1. Cartografierea indicatorilor ODD.....	13
2.2. Modelul ecosistemului de date	18
Secțiunea III: Rezultate ale cartografierii ecosistemului de date	21
3.1. Prioritățile naționale - privire de ansamblu.....	21
3.2. Angajament și leadership privind datele.....	27
3.3. Cadrul regulatoriu/legal	30
3.4. Politici de date	33
3.5. Resurse umane și capacități instituționale	36
3.6. Infrastructura și TIC	41
3.7. Finanțarea ecosistemului de date.....	50
Secțiunea IV: Recomandări pentru o “Revoluție a Datelor” de succes în Moldova.....	54
4.1. Fundamentarea proceselor de planificare cu datele statistice.....	55
4.2. Oportunități de colaborare și parteneriate	57
4.3. Pașii următori în revoluția datelor	58
Anexe	62
Anexa 1 - Documentele studiate.....	62
Anexa 2 - Actori interesați în revoluția datelor	62
Anexa 3 - Indicatorii ODD disponibili în SSN.....	62
Anexa 4 - Matricea actorilor interesați și ODD.....	62
Anexa 5 - Chestionar privind Revoluția Datelor	62
Anexa 6 - Rezultatele centralizate ale chestionarului Revoluția Datelor	62
Anexa 7 - Informații despre participanții la atelierele de lucru	62
Anexa 8 - Răspunsurile participanților la sarcinile de lucru.....	62

Secțiunea I. “Revoluția Datelor” și relevanța acesteia în contextul Moldovei

1.1. Despre Revoluția Datelor

1. Noua Agendă de dezvoltare durabilă a lumii până în 2030¹, universal adoptată la Summit-ul ONU (25-27 septembrie 2015) cu cele 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă (ODD), ce au intrat în vigoare la 1 ianuarie 2016, necesită acțiuni colective, la toate nivelurile, prin stabilirea de parteneriate cu societatea civilă, sectorul privat, agențiile de dezvoltare internaționale, organizațiile filantropice, pentru a aborda provocările perioadei actuale și pentru a susține o abordare integrată a dezvoltării durabile, pentru a aborda inegalitățile și discriminarea, ca element central în realizarea imperativului general de "a nu lăsa pe nimeni în urmă" (no one left behind).

2. Panelul de nivel înalt al Secretarului General al Națiunilor Unite privind Agenda de Dezvoltare post-2015, a chemat la elaborarea politicilor bazate pe dovezi, la o disponibilitate sporită a datelor și statisticilor de calitate și la o responsabilitate consolidată a actorilor implicați în dezvoltare sau, așa-numita, "revoluție a datelor" pentru dezvoltare durabilă.

3. Agenda post-2015 consideră ca elemente de importanță critică fortificarea oficiilor naționale de statistică pentru utilizarea revoluționară a datelor și explorarea de noi tehnologii și abordări inovative, cu sprijinul și expertiza mediului academic, a sectorului privat și a societății civile, care încurajează inovația, ca abordare și/sau instrument, în producerea datelor statistice².

În acest context, este utilă o cartografiere a ecosistemului de date care să descrie situația actuală și să prezinte o analiză a nevoilor privind realizarea unei revoluții a datelor, ca element esențial în procesul de luare a deciziilor.

4. Definim, astfel, revoluția datelor ca fiind procesul de analiză și luare a deciziilor în dezvoltarea durabilă a societății și globului, prin utilizarea surselor de date existente și atragerea altor surse de date și prin promovarea accesului liber la acestea. Revoluția datelor poate fi realizată prin actorii care au atribuții cu privire la date (numiți "comunități de date") și care interacționează unul cu altul, prin diverse instituții, cu aplicarea de legi și cadru de politici și cu folosirea de tehnologii inovative creînd, astfel, un "ecosistem de date". În scopul susținerii unui proces coordonat și coerent cu privire la implementarea ODD, la nivel mondial, a fost elaborat un cadru de monitorizare și evaluare a progresului, fiind stabilite ținte și indicatori pentru fiecare obiectiv. Procesul de monitorizare presupune angajament din partea autorităților, respectiv a comunității în general, și existența capacităților de colectare, procesare și utilizarea a datelor, de către fiecare țară.

5. Transpunerea ODD la nivel național este numită "localizare" și presupune, de asemenea un efort comun din partea tuturor (autorităților, statisticienilor, comunității) la inventarierea situației, stabilirea indicatorilor de monitorizare și evaluare a țăintelor naționale. PNUD s-a lansat în procesul de promovare al ODD și în perioada septembrie-decembrie 2015 a susținut sesiuni de prezentare și informare la nivelul Guvernului, partenerilor sociali și cei de dezvoltare internațională, a administrației centrale a Republicii Moldova, care preced procesul de corelare a obiectivelor strategice naționale la ODD ("naționalizarea/localizarea ODD").

6. Deoarece revoluția datelor este procesul de monitorizare a progresului și răspuns la provocările ODD, care implică părțile interesate din Republica Moldova, PNUD-Moldova a lansat și o activitate, ca parte a unei inițiative globale desfășurate încă în 7 țări ale lumii, de cartografiere/inventariere a sistemului de date din țară, necesar pentru măsurarea progresului dezvoltării durabile. Obiectivul general al acesteia este de a evalua disponibilitatea datelor și a

¹ link <https://sustainabledevelopment.un.org>

² **Data for Development.** An Action Plan to Finance the Data Revolution for Sustainable Development, Sustainable Development Solutions Network a Global Initiative for United Nations,

capacităților de modernizare instituțională necesare în implementarea Agendei de dezvoltare post-2015.

7. Subiectul evaluării include capacitatea statisticii oficiale, capacitățile la nivel de instituții (cadru normativ și de politici privind datele³, resursele umane, informaționale și financiar-logistice), premisele și obstacolele pentru implicarea mai multor părți interesate în producerea de date pentru monitorizarea ODD, rolul inovațiilor și a noilor tehnologii, cerințele de infrastructură pentru o mai bună colectare, diseminare și utilizarea datelor, precum și eforturile necesare de a sprijini crearea unui cadru național pentru monitorizarea și raportarea progresului de dezvoltare.

8. Raportul de față expune rezultatele evaluării ce exprimă, pe de o parte, o imagine de ansamblu asupra situației la nivel național a documentelor strategice și a legăturii acestora cu ODD, modelul ecosistemului de date aplicat în Moldova pentru luarea deciziilor de politică publică, progresul privind dezvoltarea societății și monitorizarea prin indicatori statistici, prevederile legale și procesele de monitorizare și raportare existente, spectrul părților interesate (stakeholders), relațiile și procedurile existente din Republica Moldova cu privire la producerea și utilizarea datelor și, recomandă, pe de altă parte, acțiunile viitoare la nivel național pentru realizarea revoluției datelor.

1.2. Abordare și mijloacele utilizate pentru cartografiere

1.2.1. Metodologia aplicată

9. Inițiativa PNUD de Cartografiere a Ecosistemului privind Revoluția Datelor în Moldova, care este o componentă importantă de implementare a Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă, a fost concretizată prin intermediul unei proiect care se desfășoară în perioada februarie - mai 2016 și care precede procesul de localizare a ODD în Moldova.

10. Definirea revoluției datelor ca fiind atragerea și utilizarea surselor de date existente și a noilor surse de date pentru a promova accesul liber la acestea și pentru a le integra pe deplin în procesul de analiză și luare a deciziilor în dezvoltarea durabilă a societății, presupune pe de o parte, recunoașterea importanței datelor și a disponibilității acestora, a angajamentului deținătorilor pentru acordarea accesului liber la acestea în timp util și în forma cerută de utilizatori, precum și, pe de altă parte, dezvoltarea capacităților umane și logistice-tehnologice ale utilizatorilor de date pentru integrarea în procesul de luare a deciziilor.

11. Metodologia propusă pentru implementarea proiectului a urmărit identificarea căilor de obținere a datelor statistice, în vederea evaluării nevoilor și pentru a susține conștientizarea responsabilităților pe care le au actorii implicați în dezvoltarea durabilă și în elaborarea politicilor bazate pe dovezi, sau, așa-numita "Revoluția datelor pentru dezvoltare durabilă".

12. În acest sens au fost organizate prin intermediul atelierelor de lucru 5 grupuri dedicate domeniului economic, domeniului social, domeniului mediului înconjurător și energiei, domeniului drepturilor cetățenești și guvernantei și un grup mixt care a cuprins organizații care nu s-au regăsit în primele menționate.

13. Prin activitățile în care au fost implicate (atelier, analiză prin chestionar), s-a urmărit captarea perspectivei, experiențelor și provocărilor acestor categorii de instituții/actori în ceea ce privește utilizarea sau producerea de date, precum și identificarea de sinergii și oportunități de colaborare între acestea. Opinia utilizatorilor și producătorilor de date a fost consultată în cadrul discuțiilor și a sarcinilor din cadrul atelierelor de lucru și chestionarelor dedicate (online și pe suport de hârtie) și a consolidat constatările și observațiile din prezentul raport.

14. Obiectivul general al proiectului de cartografiere este evaluarea disponibilității datelor pentru a măsura realizarea ODD într-un mod incluziv și participativ în Moldova. Se analizează și evaluează astfel capacitatea și modernizarea necesare pentru urmărirea agendei de dezvoltare

³ Aici prin Date deschise se vor înțelege datele care pot fi deschise publicului larg cu respectarea protecției datelor cu caracter personal, secretului de stat etc.,

post-2015, structura și implicarea actorilor interesați, utilizarea și importanța datelor și mecanismele utilizate în procesul de luare a deciziilor.

15. Rezultatele evaluării sunt prezentate în cadrul Raportului Național, prin care se prezintă analiza ecosistemului de date din Moldova și se confirmă situația componentelor ecosistemului de date naționale în care sunt identificate părțile/instituțiile interesate de date, relațiile, normele și procesele care le leagă, cadrul legal și de reglementare care facilitează sau nu utilizarea schimbului de date, capacitățile de care dispun părțile sau cele necesare, și bazele tehnologice care stau la baza lor, privind monitorizarea și implementarea ODD.

16. Analiza a fost realizată din perspectiva:

- a) existenței și funcționării cadrului legal și a reglementărilor, privind producerea statisticilor oficiale și prelucrarea datelor, precum și de utilizare a datelor în procesul decizional;
- b) disponibilității și operabilității sistemelor de tehnologie a informațiilor și comunicațiilor;
- c) observării și identificării situației capacităților în resurse umane implicate în producerea datelor și nevoia de pregătire pentru utilizarea datelor;
- d) disponibilitatea și alocarea resurselor organizaționale și financiare pentru procesul de producere de date și de utilizare a lor în luarea deciziilor; și
- e) identificarea și evidențierea unor idei și soluții inovatoare propuse de comunitățile de date pentru monitorizarea și evaluarea implemetării obiectivelor de dezvoltare durabilă.

1.2.2. Parteneri de implementare

17. Succesul acțiunilor propuse prin proiect este într-o legătură strânsă cu sprijinul și implicarea pentru efectuarea de activități de către organismele publice cu responsabilități în implementarea și monitorizarea ODD. În proiect au fost direct implicați ca și parteneri pentru cartografierea ecosistemelor de date: Cancelaria de Stat, Biroul Național de Statistică, Centrul de Guvernare Electronică.

18. PNUD Moldova - coordonator și finanțator al proiectului de cartografiere, precum și facilitator pentru acțiunile proiectului a utilizat serviciile Institutului de Dezvoltare a Societății Informaționale, fondat de către Academia de Științe a Republicii Moldova și Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor, ca membru în consorțiul condus de CIVICUS Management & Development Company, care implementează acțiunile proiectului.

19. Implementarea proiectului a beneficiat de conducere și coordonare (leadership) din partea Cancelariei de Stat și suport din partea factorilor interesați (ministere, agenții și alte instituții publice, mediul privat, organizații ale societății civile), inclusiv prin furnizarea răspunsurilor la chestionarul privind Cartografiere Revoluției Datelor, cât și participarea în atelierele de lucru pentru identificarea nevoilor și a soluțiilor și asumarea angajamentului, privind producerea indicatorilor și implicarea în procesul de monitorizare a ODD.

1.2.3. Activități realizate

20. Rezultatele vizate prin proiect au fost obținute prin realizarea activităților desfășurate pe perioada a 3 luni, 15 februarie - 15 mai 2016 și agreeate cu PNUD și Cancelaria de Stat din Moldova:

- a) o cercetare a literaturii și a informațiilor existente și disponibile privind subiectul Revoluției Datelor vs. contextul din Moldova care a permis observarea aplicabilității /fezabilității ODD la nivel local și descrierea modelului de ecosistem de date;
- b) identificarea actorilor implicați și stabilirea unei liste a comunităților de date preliminară până la localizarea ODD;
- c) pregătirea unei hărți a indicatorilor ODD aplicabili și disponibili în sistemul statistic național din Moldova;
- d) realizarea unui proces de consultare prin chestionar privind revoluția datelor;

- e) susținerea de ateliere de lucru desfășurate cu comunitățile de date privind obiectivele și indicatorii ODD
- f) elaborarea proiectului de Raport Național privind cartografierea ecosistemului de date; și
- g) consultarea publică a Raportului Național și finalizarea acestuia cu observațiile și recomandările participanților.

21. Rezultatele acțiunilor s-au concretizat în sondajul privind revoluția datelor, 5 ateliere de lucru cu privire la ODD și revoluția datelor pentru 118 organizații publice și private, o listă de idei inovatoare cu privire la colectarea și publicarea datelor pentru monitorizarea ODD, precum și raportul a cărui informație este prezentată în continuare.

a) Cercetarea documentelor existente

22. Procesul de cartografiere a ecosistemului de date a început cu cercetarea documentelor existente (desk review) cu privire la strategii și planuri de dezvoltare ale Moldovei, rapoarte de progres asupra implementării acestora și activitatea de monitorizare și evaluare în colaborare cu societatea civilă, mediul academic, mediul privat și cetățeni. Studiarea acestor documente s-a concretizat în raportul *“Cercetare a documentației existente cu privire la ecosistemele de date din Moldova”, RfP 15/01172 - Data Revolution Ecosystem Mapping in the Republic of Moldova / Cartografierea ecosistemelor privind revoluția datelor în Republica Moldova, Martie 2016*, din care expunem în continuare principalele observații și concluzii.

23. Cercetarea a permis o privire de ansamblu asupra situației ecosistemelor de date, fără pretenția de a fi exhaustivă, dar care în corelare cu cerințele și bunele practici internaționale cu privire la Revoluția Datelor (Data Revolution) a oferit o serie de informații pentru analiză, pentru abordarea coerentă a implementării proiectului, precum și informații de bune practici și lecții învățate care alături de rezultatele activităților din proiect vor fi folosite pentru localizarea ODD și armonizarea indicatorilor ce vor fi raportați de autoritățile din Moldova.

24. Cercetarea s-a efectuat asupra strategiilor, documentelor și rapoartelor disponibile la nivel național și internațional, cu privire la domeniile de dezvoltare ale Republicii Moldova (a se vedea (vezi Anexa 1 – Documentele studiate) corelate cu Obiectivele de Dezvoltare ale Mileniului (ODM), precum și prin compararea cu cerințele revoluției datelor, pentru evaluarea posibilităților de monitorizare și raportare a progreselor ODD, dar și raportat la acestea.

b) Identificarea actorilor implicați

25. Analiza procesului decizional din Republica Moldova a permis identificarea actorilor implicați în implementarea politicilor publice și implicit în viitoarea revoluție datelor. Astfel, au fost considerați actori interesați toți cei care inițiază și promovează politici publice (instituții și autorități publice, parlamentari), producătorii, deținătorii și diseminatorii datelor statistice care sunt folosite pentru justificarea și fundamentarea politicilor publice, precum și partenerii sociali, de dezvoltare, de dezbatere și de reprezentare a societății în relația cu administrația, precum și sectorul privat care utilizează date în luarea deciziilor de dezvoltare (vezi Anexa 2 – Actori interesați în revoluția datelor). Pornind de la interesul pe care actorii implicați îl au în legătură cu datele, identificarea acestora poate fi considerată și prin apartenența la următoarele categorii: producătorii de date (cei implicați în generarea sau colectarea de date), utilizatorii de date (cei care prelucrează și analizează date pentru diverse scopuri), infomediari (cei care utilizează și publică/diseminează date primare în realizarea informațiilor), **subiecți ai datelor** (acei actori despre care sunt datele), precum și "cumpărători de date" (cei care au comisionază și plătesc pentru colectarea de date, precum și cei care rulează date pentru eforturile de dezvoltare).

26. Au fost astfel considerați următorii actori interesați, grupați pe comunități de date:

- i. Cancelaria de Stat - inițiază și promovează politici publice și acte normative și este coordonatorul politicilor și planificării strategice, cât și a agendei post-2015 în Moldova și sunt principali utilizatori de date, dar dețin și coordonarea producătorilor de date la nivel național;

- ii. Biroul Național de Statistică - nucleul sistemului statistic național, cu o experiență considerabilă în procesele statistice și cu un număr mare de indicatori de raportare în monitorizarea implementării ODD, recomandă și monitorizează procesul de producție a statisticilor, validează indicatorii statistici aferenți ODD, respectiv cei disponibili la nivel național și indică sursele alternative de colectare a datelor; are calitate de producător de date, deținător, dar și utilizator de date
- iii. Ministerele și agențiile publice - în calitate de proprietari sau producători de date administrative și inițiatori legislativi sau de elaborare a politicilor, au o responsabilitate directă privind identificarea ODD în strategiile naționale și pe viitor în raportarea adecvată privind atingerea indicatorilor acestora, dar și în calitate de utilizatori de date;
- iv. Centrul de e-Guvernare - administrator al portalului de date deschise din Moldova și coordonator al proceselor de e-transformare al administrației publice, susține datele deschise ale autorităților publice și este principalul partener al ministerelor în diseminarea datelor; principalul infomediar la nivel național
- v. Administrația publică locală - implementator la nivel local al politicilor naționale (educație, sănătate, asistență socială, mediu, utilități, agricultură, siguranța publică etc) și în direct contact cu cetățeanul, principalul beneficiar al strategiilor de dezvoltare durabilă și direct interesat de utilizarea datelor pentru politici publice cu impact imediat la nivel local;
- vi. Mediul academic, societatea civilă, ca deținători de expertiză privind datele pe domeniile unde activează și care pot mobiliza resurse informaționale în revoluția datelor, respectiv care împreună cu mass media monitorizează rezultatele administrației pentru a crește gradul de răspundere a acesteia⁴, precum și alte comunități de date, ca parte a completării decalajelor privind monitorizarea ODD și considerați parteneri de consultare asupra procesului de elaborare a politicilor.
- vii. Donatori internaționali - implicați în implementarea de proiecte care se corelează cu dezvoltarea durabilă și care necesită monitorizare și corelare în implementare și raportare cu ceilalți actori interesați în Moldova, vor utiliza și vor produce date utile în procesul de luare a deciziilor la nivel local.
- viii. Reprezentanții sectorului privat, ca utilizatori de date pentru dezvoltarea afacerilor, dar și ca generatori de date primare sau subiecți ai datelor ce generează o mare parte a statisticii economice.

c) pregătirea unei hărți a indicatorilor ODD aplicabili și disponibili în sistemul statistic național din Moldova;

27. Prin cercetarea documentelor strategice și a coroborării acestora cu specificitatea ODD, a țintelor și a indicatorilor aferenți acestora, s-a constatat că unele dintre acestea nu sunt aplicabile contextului din Moldova. De asemenea, numărul și structura indicatorilor ODD enumerați prin documentele O.N.U. exced statisticile produse la nivel național ceea ce a determinat realizarea unei hărți a indicatorilor.

28. S-a procedat la o inventariere a datelor statistice produse la nivel național de către BNS și alți producători de date și o comparare a acestora cu cei 231 de indicatori ai ODD publicați de Consiliul Economic și Social al Națiunilor Unite⁵ (vezi Anexa 3 – Indicatorii ODD disponibili în SSN);

29. Această inventariere a permis, pe de o parte, identificarea și considerarea a 211 indicatori ODD aplicabili la nivel național, în baza definiției acestora, iar nu a metadatelor, care la moment nu sunt complete pentru toți indicatorii și urmează să fie revizuite la nivel global. Prin acest

⁴ Vezi Agenda 2030 – funcția de “keep governance accountable” ce revine mediului academic, societății civile și mass media.

⁵ Report of the Inter-Agency and Expert Group on Sustainable Development Goal Indicators, E/CN.3/2016/2, 17 December 2015

proces s-a urmărit identificarea completitudinii acestor indicatori și nu doar a disponibilității lor dar și la nivel al dezagregării acestora. Astfel, 70 de indicatori sunt considerați a fi disponibili integral, 36 sunt parțial disponibili, ceea ce înseamnă că ei nu pot fi dezagregați. Odată cu precizate sursele de date care pot completa indicatorii considerați lipsă s-au identificat actorii interesați care pot contribui la producerea acestor indicatori, sau care pot participa la monitorizarea implementării ODD, și s-a procedat la consultarea acestora în cadrul atelierelor de lucru desfășurate în continuare (vezi Anexa 4 – Matricea actorilor interesați și ODD).

d) Realizarea unui proces de consultare prin chestionar privind revoluția datelor;

30. Analiza nevoilor comunităților de date și evaluarea situației actuale privind disponibilitatea datelor pentru monitorizarea implementării ODD s-a realizat într-o primă fază prin aplicarea/livrarea și completarea unui chestionar dedicat respondenților țintă (comunități de date identificate) Procesul de consultare a fost susținut de la nivelul Cancelariei de Stat, care a informat oficial asupra ODD, asupra procesului de cartografiere și revoluția datelor și a direcționat toate autoritățile publice din țară în completarea chestionarului on-line sau off-line. Chestionarele au fost completate pe parcursul a 15 zile de către 118 organizații, care au răspuns la informare prin răspunsurile la întrebările adresate.

31. Chestionarul a fost structurat în 4 secțiuni și a permis colectarea de informații referitor la: interesul actorilor interesați cu privire la ODD și țintele acestora; procesul de producere/utilizare a datelor și disponibilitatea acestora, folosirea acestor date în procesul de luare a deciziilor; structura și disponibilitatea resurselor umane, calificările acestora; echiparea TIC și nevoile de dezvoltare în domeniu; alte tipuri de informații ce au fost utile în analiza nevoilor (a se vedea Anexa 5 – Chestionar privind revoluția datelor).

32. Informațiile colectate de la respondenți au permis determinarea unor tabele și/sau grafice cu informații constatatoare (a se vedea Anexa 6 - Rezultate chestionar Revoluția Datelor.) utilizate în analiza nevoilor și cerințele de dezvoltare (legislativ, procedural, abilități resurse umane, TIC), inclusiv inventarierea producătorilor de date administrative

33. Chestionarele au fost completate de o diversitate de participanți în procesele de lucru cu datele: specialiști, angajați APL, profesori, experți. O proporție relativ mare a chestionarelor au fost completate de către persoanele cu funcții de decizie (47%) ceea ce demonstrează angajamentul în procesul de revoluție a datelor, dar poate indica o centralizare accentuată la nivelul administrației. Completarea a unui sfert din numărul chestionarelor de către personalul IT, relevă că aceste departamente au un rol important în prelucrarea datelor, iar politicile viitoare în procesul revoluției datelor vor trebui să mizeze pe implicarea masivă a personalului din cadrul departamentelor IT în acest proces.

e) Susținerea de ateliere de lucru desfășurate cu comunitățile de date privind obiectivele și indicatorii ODD;

34. Prin intermediul acțiunii de consultare organizată la nivelul Proiectului de Cartografiere a Ecosistemelor de date s-au susținut 5 atelierele de lucru. La aceste atelierele de lucru au participat reprezentanți ai comunităților de date pe domenii tematice mari, ca rezultat al grupării ODD în abordarea implementării integrate: economic; social; mediu & energie; drepturile cetățenilor și administrație și au avut scopul de a identifica:

- i. capacitățile existente și potențialul de producere/utilizare a datelor;
- ii. nevoile privind: ajustarea cadrului legal și procedural; infrastructura IT și de comunicații; resursele umane și abilitățile necesare producerii/utilizării datelor, mecanismele administrative și resursele financiare pentru realizarea revoluției datelor;

- iii. modalități alternative și inovative de producere a datelor pentru măsurarea indicatorilor aferenți ODD, care nu sunt acoperiți de statisticile naționale/datele administrative;
- iv. identificarea, abordarea și recomandarea procesului de urmat pentru elaborarea politicilor ce răspund rapid la decalajele identificate între valorile indicatorilor țintă ale ODD și cele măsurate în cadrul implemetării strategiilor naționale.

35. Structura de susținere a atelierelor a cuprins o informare despre ODD și țintele acestora, o prezentare a domeniului (economic, social, mediu&energie, drepturi cetățenești & guvernanta) și a situației indicatorilor ODD pe domenii versus disponibilitatea indicatorilor și datelor la nivelul Moldovei și a deținătorilor de date, precum și sursele de date pentru asigurarea indicatorilor solicitați, prezentarea funcționării sistemului public de Date Deschise administrat de Centrul e-Guvernare. În continuarea atelierelor s-a realizat o informare și demonstrație/clarificare asupra chestionarului privind revoluția datelor, precum și o sesiune de lucru în grupuri, prin care participanții au răspuns la sarcini pregătite referitoare la resurse pentru revoluția datelor, la mecanismele de luare a deciziilor și modul de utilizare a datelor și la metode inovatoare de colectare și prelucrare a datelor și folosirea acestora în luarea deciziilor privind politicile publice (Anexa 8 - Răspunsurile la sarcinile de lucru pe grupuri).

36. Au participat la ateliere un număr de 188 de persoane, dintre care 93 femei și 95 bărbați (Anexa 7 – Informații despre participanți la atelierile de lucru), cu diferite funcții din autoritățile publice centrale (inclusiv 13 ministere din cele 16 în total - 52% dintre participanți), întreprinderi (de stat sau private și instituțiile financiare - 20%), mediul academic (11%), APL și partenerii de dezvoltare (câte 6%). Structura participării pe actorii implicați, funcțiile de reprezentare, specializare și atribuții sunt prezentate în Anexa 7)

37. Prezența și implicarea reprezentanților APL este un semnal pozitiv. Deși APC joacă un rol de bază - cel de leadership, sunt absolut necesare parteneriatele, inclusiv cele cu APL. Lipsa reprezentanților mass-media poate fi explicată prin interesul scăzut al acestora pentru astfel de evenimente, dar având în vedere rolul mass-media în promovarea generării, dar mai ales în utilizarea datelor și educarea populației, aspectele de colaborare cu mass-media și atragerea acestora în procesele revoluției datelor au o importanță majoră.

f) elaborarea proiectului de Raport Național privind cartografierea ecosistemului de date

38. Rezultatele obținute în urma aplicării metodologiei și a implemetării activităților de cercetare a documentelor, de consultare prin chestionar și prin ateliere de lucru a actorilor implicați, au permis concentrarea informațiilor în raportul național, în baza unui proces unul colaborativ și consultativ cu beneficiarul.

39. Raportul prezintă informații cu privire la modelul ecosistemului de date din Moldova și prezintă constatările desprinse din analiza nevoilor și recomandările pentru soluționarea decalajelor în realizarea revoluției datelor.

g) Consultarea publică a Raportului Național și finalizarea acestuia cu observațiile și recomandările participanților

40. Procesul de consultare a Raportului Național se concretizează în discutarea acestuia cu actorii implicați, care primesc spre observare, comentare și completare cu informații conținutul raportului. Consultarea se realizează în mediul on-line și prin discuții deschise în cadrul atelierului național ce este susținut ca activitate a proiectului.

41. Observațiile și recomandările analizate vor face parte din raportul final transmis către beneficiar și publicat de acesta.

Secțiunea II. ODD și ecosistemul de date în Moldova

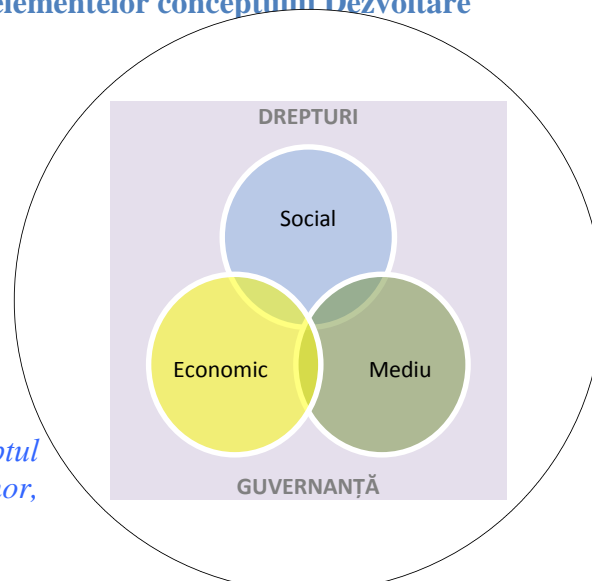
2.1. Cartografierea indicatorilor ODD

42. Procesul de cartografiere a ODD-lor a presupus analiza preliminară a disponibilității acestora prin prisma țintelor (169 de ținte) și a indicatorilor (230 de indicatori). Raportat la specificul național s-a constatat că pentru Republica Moldova sunt aplicabile toate ODD-le, inclusiv și ODD 14 “Viața sub apă”, care deși la prima vedere pare a nu fi relevant, totuși conține unele ținte și indicatori existenți la nivel național. Dacă ne referim la indicatorii ODD au fost considerați ca fiind relevanți 211 de indicatori din 230 incluși în ODD.

43. Aplicabilitatea/fezabilitatea preliminară a ODD pentru Republica Moldova a fost evaluată de către echipa proiectului de “Cartografiere a ecosistemului de date din Republica Moldova” prin examinarea și analiza pe plan național prin metoda ”desk review” a disponibilității indicatorilor care se atribuie fiecărui ODD. Criteriul de evaluare aplicat a presupus identificarea indicatorilor în sursele oficiale de date la nivel național care corespund după „Denumirea indicatorului”, dar nu neapărat și după modalitatea de definire și calculare (metadate). O astfel de abordare a fost condiționată de faptul că la nivel global nu toți indicatorii dispun de metodologii de calculare⁶, unii indicatori sunt încă la etapa de consultare atît a relevanței acestora, precum și în contextul agreării conceptului metodologic.

44. Procesul de cartografiere a ODD-lor a avut drept scop și identificarea actorilor care au atribuții privind datele și care potențial ar putea face parte din comunitatea de date pentru ecosistemul național de date. Întru facilitarea procesului de consultare în cadrul atelierelor naționale, indicatorii ODD în dependență de profilul acestora în contextul conceptului de durabilitate⁷ au fost convențional divizați în trei domenii mari: **economie, social și mediu**. Totodată, e necesar de menționat că spre deosebire de ODM, în ODD există indicatori care nu pot fi cuantificați valoric (de exemplu: Numărul Convențiilor ratificate ale Organizației Internaționale a Muncii (OIM), pe tip de convenție; Numărul țărilor cu legislație statistică națională care respectă principiile fundamentale ale statisticii oficiale, etc.). Adicional au fost identificați indicatori care caracterizează anumite drepturi fundamentale ale persoanei și respectiv nu puteau fi atribuiți exclusiv doar unui domeniu. Astfel, a fost convențional creat al patrulea domeniu **drepturi și guvernanta**, care respectiv are tangență cu fiecare din cele trei domenii menționate mai sus, ceea ce duce la concluzia că este necesară o abordare integrată a implementării ODD față de una izolată (tip siloz) (Figura 1).

Figura 1. Cartografierea ODD din perspectiva elementelor conceptului Dezvoltare Durabilă

Sursa: Adaptare a autorilor după Conceptul Dezvoltării Durabile, MTI, Adams, Eric; Connor, Jerome; Ochsendorf, John, Fall 2009

⁶ 79 indicatori din setul global sunt incluși în categoria celor care nu dispun de metodologii elaborate și agreate la nivel internațional <http://unstats.un.org/sdgs/files/meetings/iaeg-sdgs-meeting-03/Provisional-Proposed-Tiers-for-SDG-Indicators-24-03-16.pdf>

⁷ Massachusetts Institute of Technology, The concept of sustainable development: “Sustainable development aims to balance three elements: economic, environmental, and social”, Adams, Eric; Connor, Jerome; Ochsendorf, John, Fall 2009

45. Din analiza ODD în funcție de distribuția indicatorilor pe cele 4 domenii menționate mai sus, s-a constatat că un ODD poate să se refere la mai multe domenii (de exemplu: Obiectivul nr. 1- Fără sărăcie include domeniul social și mediu) și mai multe ODD pot fi atribuite la un singur domeniu (de exemplu: domeniul social include mai multe obiective Obiectivul nr. 1- Fără sărăcie, nr.2 – Zero foame, etc.) (Figura 2). Acest fapt relevă necesitatea unei abordări complexe la etapa de naționalizare a ODD, inclusiv cu referire la crearea sistemului național intersectorial de monitorizare și evaluare.

Figura 2. Repartizarea ODD pe domenii

	OBIECTIVE DEZVOLTARE DURABILĂ	Social	Economie	Mediu & Energie	Drepturi și Guvernanță
1	Fără sărăcie				
2	Zero foame				
3	Sănătate și stare de bine				
4	Educație de calitate				
5	Egalitate de gen				
6	Apă curată și igienă				
7	Energie accesibilă și curată				
8	Muncă decentă și creștere economică				
9	Industrie, inovație și infrastructură				
10	Inegalități reduse				
11	Orașe și comunități durabile				
12	Consum și producție responsabile				
13	Acțiune asupra climei				
14	Viața sub apă				
15	Viața pe pământ				
16	Pace, justiție și instituții puternice				
17	Parteneriate pentru obiective				

Sursa: Cercetarea BNS, CIVICUS MDC și IDSI, 2016

46. Dat fiind că indicatorii ODD presupun nu doar disponibilitatea acestora, dar inclusiv și necesitatea raportării după anumite criterii de dezagregare, în procesul de cartografiere noțiunea de disponibilitate a fost delimitată în 3 categorii distincte:

- i) indicatori disponibili: există pe plan național, denumirea acestora este similară sau foarte aproape de denumirea indicatorilor (de exemplu: proporția populației care trăiește sub pragul național al sărăciei, dezagregată pe grupe de vârstă și sexe);
- ii) indicatori disponibili parțial: există pe plan național, denumirea acestora este similară sau foarte aproape de denumirea indicatorilor, însă lipsesc dezagregările solicitate (de exemplu: pe plan național există indicatorul privind procentul copiilor pînă la 5 ani, care sunt dezvoltați corespunzător din punct de vedere al sănătății, învățării și bunăstării psihosociale, iar conform indicatorului ODD se solicită prezentarea datelor dezagregate pe sexe);
- iii) indicatori lipsă: nu sunt produși la moment pe plan național (de exemplu: proporția persoanelor care dețin un telefon mobil, pe sexe).

47. După cum a fost menționat, procesul de cartografiere a indicatorului a avut la bază criteriul „Denumirea indicatorului”, respectiv unii indicatorii la nivel național au fost considerați ca fiind disponibili în condițiile în care la nivel global nu există metodologie de calcul solidă. Spre exemplu, indicatorul privind procentul copiilor/tinerilor care la sfârșitul studiilor primare dispun de un nivel minim de competențe în lectură și matematică conform criteriul de sexe și localizare, la moment nu este metodologie internațională agreată, însă acest indicator s-a considerat parțial

disponibil pe plan național, reieșind din faptul că actualmente există indicatori similari conform Denumirii indicatorului, dar fără dezagregările respective.

48. Astfel, din 211 de indicatori relevanți pentru Republica Moldova, 70 de indicatori (33%) sunt disponibili integral, iar 141 de indicatori (67%) sunt indicatori considerați disponibili parțial sau total lipsă. La nivelul ODD, din 211 indicatori identificați ca fiind aplicabili pentru Moldova cei mai mulți se regăsesc în domeniul Social (69 de indicatori) și domeniul Drepturi și Guvernanță (56 de indicatori). Însă, dacă ne referim la nivelul de disponibilitate a indicatorilor, constatăm că cele mai multe eforturi pentru obținerea datelor trebuie direcționate către domeniile Mediu și Energie, precum și Drepturi și Guvernanță (Tabel 1).

Tabel 1 - Disponibilitatea indicatorilor pe domenii

Domeniu/indicatori	Indicatori considerați prin ODD	Indicatori integral disponibili	Indicatori lipsă integral sau parțial
Social	69	32	37
Economic	39	16	23
Mediu și Energie	47	10	39
Drepturi și guvernanță	56	12	44
Total	211	70	141

Sursa: Cercetarea BNS, CIVICUS MDC și IDSI, 2016

49. pentru toți indicatorii relevanți la nivel național au fost identificate și sursele existente sau potențiale de obținere a datelor conform tipologiei elaborate de Grupul Independent de experți privind Revoluția Datelor în contextul ODD⁸: a) cercetări selective în gospodării/studii populaționale; b) recensăminte; c) date administrative: registre, baze de date, evidență internă pentru un anumit scop; d) date privind starea civilă, statistica vitalității; e) date geospațiale. Din perspectiva surselor de date (Figura 3) menționăm că pentru obținerea indicatorilor lipsă, țara va trebui să fortifice calitatea și utilizarea surselor de date administrative în procesul de producere a indicatorilor statistici, pentru toate domeniile, dar mai cu seamă pentru domeniile Mediu/Energie și Drepturi/Guvernanță. Aceasta va impune dezvoltarea unor mecanisme de cooperare și colaborare între toți actorii comunități de date pe domenii.

Figura 3. Disponibilitatea indicatorilor pe domenii (detaliere)

<p>Domeniul social din totalul de 69 de indicatori considerați în cadrul ODD pentru Moldova, există doar 32 de indicatori disponibili integral și 18 parțial, iar din cei 19, care sunt la momentul evaluării considerați lipsă, 12 indicatori pot fi determinați în baza cercetărilor selective și 7 în baza datelor administrative.</p>	<p>50 disponibili</p> <p>32 integral</p> <p>18 parțial</p> <p>19 lipsă</p> <p>12 în baza cercetărilor selective</p> <p>7 în baza datelor administrative</p>
<p>Domeniul economic - din totalul de 39 de indicatori considerați în cadrul ODD pentru Moldova, există doar 16 indicatori disponibili integral și 11 parțial, iar din cei 12 care sunt la momentul evaluării considerați lipsă, 5 indicatori pot fi determinați în baza statisticii economice, 2 în baza datelor geospațiale și 5 în baza datelor administrative</p>	<p>27 disponibili</p> <p>16 integral</p> <p>11 parțial</p> <p>12 lipsă</p> <p>5 în baza statisticii economice</p> <p>2 în baza datelor geospațiale</p> <p>5 în baza datelor administrative</p>

⁸<http://unsdsn.org/wp-content/uploads/2015/04/Data-For-Development-An-Action-Plan-July-2015.pdf>

<p>Domeniul mediu și energie - din totalul de 47 de indicatori considerați în cadrul ODD pentru Moldova, există doar 10 indicatori disponibili integral și 3 parțial, iar din cei 34 care sunt la momentul evaluării considerați lipsă, 15 indicatori pot fi determinați în baza datelor mediului, 2 în baza datelor cercetării selective, 2 – date geospațiale și 15 - în baza datelor administrative.</p>	
<p>Domeniul drepturi cetățenești și guvernare - din totalul de 56 de indicatori considerați în cadrul ODD pentru Moldova, există doar 12 indicatori disponibili integral și 5 parțial, iar din cei 39 care sunt la momentul evaluării considerați lipsă, 6 indicatori pot fi determinați în baza cercetărilor selective, 2 în baza datelor geospațiale, 2 în baza datelor mediului și 33 în baza datelor administrative.</p>	

Sursa: Cercetarea BNS, CIVICUS MDC și IDSI, 2016

50. O componentă importantă a cartografierii ODD este evaluarea poziției a autorităților publice centrale cu referire la ecosistemul de date. În acest context, pentru fiecare indicator a fost determinată instituția care are atribuții de colectare și producere a indicatorilor, și a celor care sunt responsabile de monitorizarea și evaluarea a cadrului strategic cu referire la indicatori specifici. Aceasta etapă a presupus următoarele activități:

- i) contrapunerea indicatorilor ODD cu disponibilitatea indicatorilor pe plan național diseminate de către producătorii de statistici oficiale (organul central de statistică, alte instituții care produc statistici oficiale) prin intermediul publicațiilor statistice, paginii WEB, studiilor de caz realizate, notelor informative și analitice, etc.;- *producători de date*.
- ii) contrapunerea indicatorilor și țintelor din ODD cu disponibilitatea indicatorilor în cadrul altor producători/deținători de date care nu fac parte din statistica oficială – *deținători de date*;
- iii) contrapunerea indicatorilor și țintelor din ODD cu disponibilitatea indicatorilor de analiză, evaluare și monitorizare aferente cadrului strategic național și sectoriale și respectiv instituția responsabilă de raportare – *responsabili de monitorizare și evaluare*.

51. Analiză pe domenii și părți interesate (stakeholders) a disponibilității datelor ne permite să observăm că un număr mare de indicatori ODD (150) se află în posesia deținătorilor de date sau cei a instituțiilor care au atribuții pentru monitorizare și evaluare a ODD (148), față de indicatorii deținuți de producătorii de date (90), ceea ce trebuie să conducă la o distribuire a sarcinilor și utilizare eficientă a resurselor în procesul de implementare și monitorizare a ODD și a procesului de raportare (Tabel 2).

Tabel 2 - Distribuția pe categorii de producători și deținători de date a indicatorilor ODD

Domeniu/ Categorie/ Indicatori	Producători de date	Deținători date	Monitorizare și Evaluare
Social	46	55	56
Economic	27	29	28
Mediu și Energie	8	34	33
Drepturi și Guvernare	10	32	31
Total	91	150	148

Sursa: Cercetarea BNS, CIVICUS MDC și IDSI, 2016

52. În același timp, distribuția indicatorilor pe categorii de producători de date și deținători de date, precum și a responsabilităților în monitorizare, pe instituții, a principalilor părți interesate, permite identificarea sarcinilor de colectare și prelucrare a datelor și poate susține procesul de consolidare pe de o parte a statisticii oficiale, precum și observarea domeniilor, unde sursele alternative și inovatoare de date pot și vor sprijini monitorizarea progresului ODD și deciziile de ajustare ale acțiunilor de implementare.

53. Datele din (Figura 4) ne indică că din toți indicatorii ce revin ODD relevanți pentru Republica Moldova, lider în producerea indicatorilor este BNS, care este responsabil de producerea a 46 de indicatori, dintre care 19 din domeniul economic, 19 din domeniul social, 5 din domeniul mediului și energiei, 3 din domeniul drepturi și guvernare. Urmează apoi Centrul Național al Ministerului Sănătății care este responsabil de producerea a 14 indicatori ce revin ODD. Calitatea de lider privind analiza și monitorizarea indicatorilor aferente ODD revine Ministerului Sănătății, căruia îi revine 30 de indicatori, din care 25 indicatori din domeniul social, fiind urmat de Ministerul Muncii Protecției Sociale și Familiei (28 indicatori) și Ministerul Economiei (27 indicatori).

Figura 4. Sarcinile de colectare și prelucrare a datelor pe instituții publice - factori interesați

Domeniul social			Domeniul economic		
Producător de date	Deținător de date	Monitorizare și evaluare	Producător de date	Deținător de date	Monitorizare și evaluare
BNS 19 CNMS 13 CNSP 5 MAI 2 MS 2 MF 2 MEdu 2 CNAS 1	BNS 28 CNMS 6 CNSP 1 MAI 5 MS 3 MF 2 MEdu 4 CNAS 1 ME 5	MS 23 MMPSF 11 MEdu 9 ME 4 MAI 4 MTIC 2 MM/MS 1 MF/MMPSF 1 MTS, MEdu 1	BNS 18 BNM 2 MF 3 ME 1 CNMS 1 ANRCETI 2	BNS 17 BNM 4 MF 1 ME 2 MS 1 MF 1 ANRCETI 1 AGEPI 1 ATurismului 1	MEC 9 MMPSF 5 MAIA 3 MTIC 2 AȘM 2 MF 1 ME/MAIA 3 MF/ME 2 ME/MTIC 1
Domeniul mediu și energie			Domeniul drepturi cetățenești și guvernare		
Producător de date	Deținător de date	Monitorizare și evaluare	Producător de date	Deținător de date	Monitorizare și evaluare
BNS 5 MM 2 ME 1	MM 20 BNM 4 Moldsilva 5 AEE 1 MS 2 ARFC 3 AGEPI 1	MM 27 MEC 3 AEE 1 MS/MM 2 MF/MM 1	BNS 3 MF 3 MAI 2 MS 1 MMPSF 1	BNS 7 MF 7 MAI 6 Cancelaria 5 MMPSF 3 ME 2 ARFC 2	Cancelaria 10 MMPSF 6 MAI 4 ME 2 MF/Cancelaria 3 MM/MDRC 2 ME/MAIA 3 MJ/MMPSF 1

Sursa: Cercetarea BNS, CIVICUS MDC și IDSI, 2016

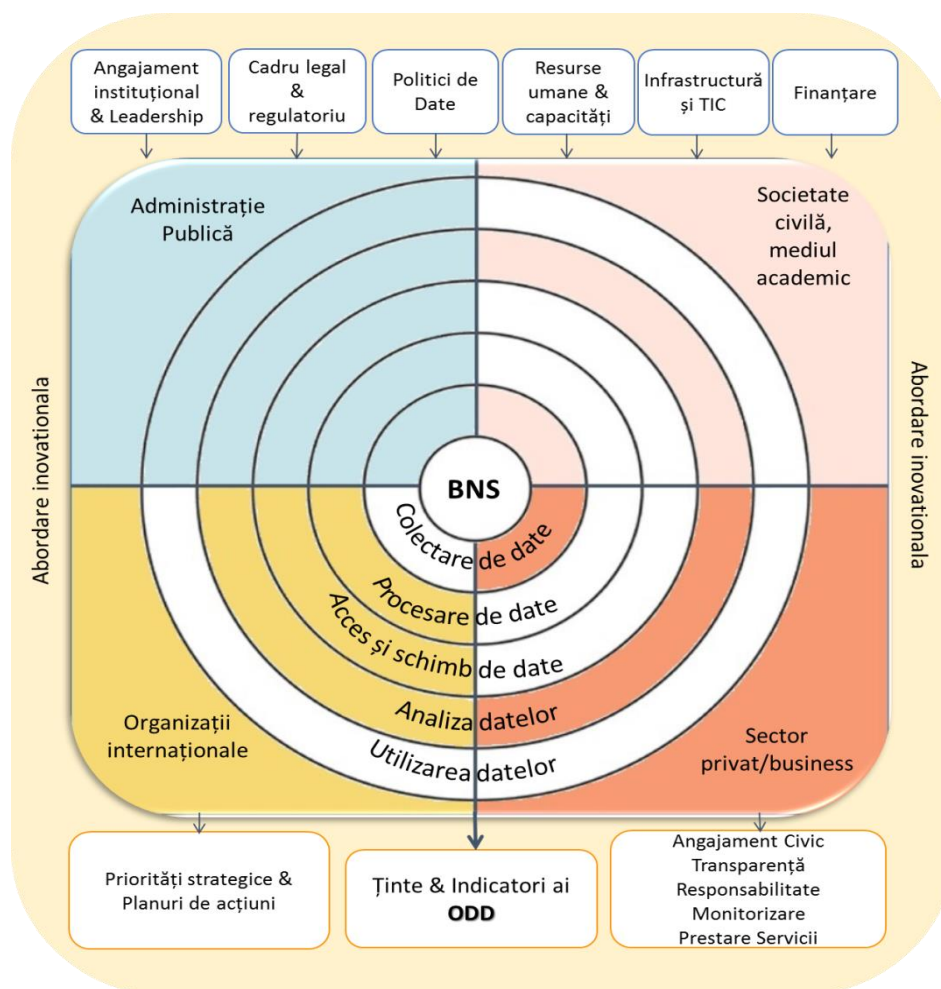
54. Prin urmare, odată cu asumarea ODD Republica Moldova urmează să depună eforturi majore în suplinirea indicatorilor lipsă, precum și a dezagregărilor considerate relevante pe plan național. Un alt aspect important este necesitatea delimitării la etapa de naționalizare a rolului fiecărei instituții responsabile de producerea și raportarea indicatorilor ODD. Canalizarea eficientă a resurselor trebuie să țină cont de delegarea unor responsabilități specifice proceselor de date doar unei instituții, astfel încât să fie evitată dublarea anumitor activități și reducerea poverii de raportare.

2.2. Modelul ecosistemului de date

55. Pornind de la fezabilitatea ODD pentru Moldova, la localizarea acestora și revoluția datelor, pe toate nivelurile de decizie unde obiectivele strategice ale țării sunt corelate cu țintele ODD, fluxurile de informații statistice se vor regăsi cu trimiteri la indicatorii acestora. Astfel, fluxul de informații generat de ecosistemul de date din Republica Moldova va fi permanent conectat și inclus în procesul decizional.

56. Un model al ecosistemului de date considerat funcțional pentru Moldova ar presupune utilizarea fluxurilor de date în procesul decizional de către actorii implicați, pentru fixarea de priorități strategice corelate cu țintele ODD și implementarea acestora, printr-un proces asumat și angajant, responsabil, transparent și monitorizat cu participare civică (Figura 5 - Ecosistemul de date).

Figura 5. Ecosistemul de date

Sursa: Elaborat de autori

57. Funcționarea ecosistemului de date pentru scopul propus, respectiv luarea deciziilor pe baze informate folosind revoluția datelor, pune în evidență **interacțiunea actorilor implicați în**

procesul decizional (administrația, societate civilă și mediul academic, sectorul privat/mediul antreprenorial, alături de organizațiile partenere internaționale) și resursele necesare deciziei (instituții, cadru legal, politici de date, resurse umane, infrastructură și TIC, resurse financiare), **folosind producția de date și informații** (colectare, procesare, acces și schimb de date - diseminare, analiză și utilizarea datelor) pentru **monitorizarea și evaluarea indicatorilor** obținuți în implementarea planurilor de acțiuni ale documentelor strategice, printr-un **proces transparent și în parteneriat cu societatea civilă**, pentru ajustarea obiectivelor strategice naționale prin **raportarea la țintele ODD**.

58. Componenta centrală a ecosistemului de date este reprezentată de **procesul de transformare a datelor în dovezi/instrumente pentru susținerea deciziilor publice**. Robustețea procesului de transformare, cunoașterea și aplicarea lui de către toți actorii implicați va asigura un set de date consistente, coerente și utile procesului decizional. Din această perspectivă, funcționarea adecvată a ecosistemului de date presupune o analiză și evaluare a proceselor de colectare, de prelucrare/procesare, acces și schimb al datelor (diseminare), de analiză și de utilizare a datelor pentru politici publice precum și utilizarea de abordări inovatoare și soluții inovative pentru asigurarea necesarului de date și care să răspundă provocărilor ce decurg din revoluția datelor.

59. Astăzi, **colectarea datelor** poate fi o activitate realizată de **oricare actor implicat în procesul decizional**, respectiv de guvern și agențiile publice, de societatea civilă, mediul academic și sectorul privat, pentru scopuri diverse de interes privat sau public și folosind metode și tehnologii diversificate. Ecosistemul de date din Moldova utilizează toate sursele de date și are acces la tehnologii avansate pentru a răspunde solicitărilor de colectare a datelor necesare în procesare și diseminare.

60. În considerarea utilizării eficiente a rezultatelor colectării, **procesarea datelor** implică aplicarea de standarde privind controlul de calitate, utilizarea de capacități statistice și de TIC pentru prelucrare și arhivare, precum și aplicarea de metode și formate standardizate pentru date, utile beneficiarilor finali în analizele vizate. Un reper important în procesare de date îl reprezintă standardele aplicate, care astăzi fac parte din metodologia de lucru a organizațiilor ce au responsabilități și răspundere pentru datele diseminate, respectiv, BNS, administrația publică și organizațiile internaționale. Analizarea modului în care sunt procesate datele va permite evidențierea nevoilor și provocărilor cu referire la procedurile, politicile de date, resursele și infrastructura utilizate de actorii implicați, precum și ce trebuie să acopere ca și cerințe alți parteneri din ecosistemul de date pentru prelucrarea și punerea la dispoziție a datelor într-un mod deschis, accesibil și util.

61. Producerea de date nu reprezintă și nu poate fi un scop în sine, fără **asigurarea accesului și schimbului de date** - diseminarea datelor – între actorii implicați, și în cele din urmă fără utilizarea datelor în procesul de luare a deciziilor. Diseminarea trebuie, să impună o disponibilitate a datelor în formate deschise și reutilizabile în beneficiul cetățenilor și al altor actori implicați, astfel ca utilitatea finală a datelor să nu fie alterată. Evidențierea metodelor de diseminare, a formatelor datelor, a disponibilității mijloacelor și a resurselor pentru asigurarea accesului și schimbului de date produse de actorii implicați în procesare, administrația publică în mod special, este parte a analizei în vederea asigurării informațiilor necesare analizei și utilizării datelor în luarea deciziilor informate de politici publice.

62. Fundamentarea și susținerea deciziilor în mod argumentat de către toți actorilor interesați, **administrație, societatea civilă, mediul academic, sector privat sau organizații internaționale**, presupune un minimum de activitate de **analiză a datelor** disponibile în ecosistem. Analiza datelor se realizează prin instrumente statistice, prin transformarea datelor în informație și evidențe utile pentru evaluarea politicilor. Utilizarea instrumentele statistice și a tehnicilor de vizualizare pentru analiza datelor, presupune existența unor abilități la nivelul personalului, a unor aplicații și a unei infrastructuri de comunicații, a unor resurse financiare, precum și atribuirea unor sarcini prin intermediul regulamentelor de funcționare în vederea

utilizării unor metodologii confirmate, astfel încât datele produse să fie utilizate în luarea deciziilor

63. **Utilizarea datelor** devine componenta critică a procesului decizional în cadrul ecosistemului. Evaluarea situației actuale a utilizării datelor în cadrul ecosistemului va permite dezvoltarea sau consolidarea resurselor umane, a procedurilor și a parteneriatelor, astfel încât datele să fie utilizate pentru justificarea politicilor, monitorizarea implementării și raportarea progresului, pentru mandatarea cetățenilor în menținerea actorilor implicați, respectiv **administrația publică**, responsabili de acțiunile procesului decizional și răspunzători pentru rezultatele obținute cu resursele alocate pentru acțiunile implementate.

64. Cartografierea ecosistemului de date va expune **imaginea interacțiunii diferitelor comunități de date cu procesele statistice** identificate la nivel național: i) subiecții datelor (respondenții), includem în această categorie toți actorii interesați, identificați în ecosistemul de date, precum și cetățenii, participanți la procesul de colectare a datelor; ii) producătorii de date, respectiv actorii interesați (administrația publică, societatea civilă, mediul academic și sectorul privat/antreprenorial), precum și BNS, care generează sau colectează date; iii) procesatorii de date și comunicatorii de date, precum și comanditari de date (cei care procură/finanțează servicii de colectare/producere de date), respectiv administrația publică, BNS și organizațiile internaționale, cei care prelucrează date brute și le transformă în informații utilizabile, care pot fi transmise și accesate de publicul larg; și iv) utilizatorii de date, respectiv acei actori care analizează date și le utilizează pentru diverse scopuri, mai ales pentru luarea deciziilor de politici publice.

65. Din perspectiva implementării și raportării ODD, distribuția pe instituții și categorii ca producători, deținători și monitori ai indicatorilor, va susține o mai bună alocare de sarcini și atribuții privind implementarea și raportarea ODD. Preliminar, pentru acest demers, este util a analiza și **evalua mijloacele, resursele și instrumentele de care actorii implicați dispun** și care pot fi utilizate în revoluția datelor.

66. Datele actuale nu sunt suficiente pentru a monitoriza implementarea ODD și din acest motiv, pentru a putea ajusta cadrul de politici naționale și priorități strategice, în concordanță cu țintele ODD, este necesară o revoluție a datelor. Aceasta presupune **abordarea inovațională a proceselor statistice** pentru creșterea volumului de date și a vitezei cu care sunt produse datele, creșterea numărului de producători de date și difuzarea datelor, exploatarea datelor care sunt susținute de noile tehnologii (telefoanele mobile și "internet al obiectelor"), precum și din alte surse, cum ar fi datele calitative și percepțiile sau datele generate de cetățeni.

67. În același timp, fiecare dintre actorii implicați în procesul de producție și utilizare a datelor parte a **procesului decizional și de monitorizare a implementării ODD** și a progresului țăintelor acestora, respectiv: autorități publice (Parlamentul, Guvernul, Biroul Național de Statistică, ministere și agenții, alte instituții publice centrale și locale), societate civilă, mass-media, sectorul privat, mediul academic, organizațiile internaționale, au ca **unic mandat de a realiza acest proces într-un mod responsabil și transparent**, care să permită accesul la informație și la angajament civic pentru monitorizarea progresului.

68. Astfel, prin **cartografierea ecosistemului de date** vom observa dacă acesta este **funcțional** pentru monitorizarea progresului ODD, respectiv dacă realizează întreg procesul de producere a datelor pentru a evalua îndeplinirea țăintelor și indicatorilor OOD. Cerințele de funcționare a ecosistemului trebuie, să se bazeze pe un angajament instituțional al actorilor interesați și o coordonare asumată privind procesul de implementare al ODD și revoluție a datelor (astăzi asumată de Primul Ministru la Moldovei), care să se desfășoare în baza unui cadru legal și de reglementare recunoscut, care să aibă la bază un set de politici de date (principii statistice) înțelese și asumate, pentru care actorii interesați să aloce resurse (umane și capacități logistice), să utilizeze optimal infrastructura de date și TIC, într-o funcționare continuă, care are la bază o finanțare susținută public și sustenabilă pe parcursul implementării ODD.

Secțiunea III: Rezultate ale cartografierii ecosistemului de date

3.1. Prioritățile naționale - privire de ansamblu

69. Moldova se află într-un proces de transformare la nivelul societății și de corelare a strategiilor de dezvoltare cu principiile și valorile internaționale și ale Uniunii Europene. Procesul de planificare pe termen lung a avut și are la bază corelarea strategiilor naționale și a priorităților pe domenii, cu acordurile internaționale la care țara este parte semnatară.

70. Spre exemplu, documentele strategice naționale adoptate în perioada de referință a ODM (2000-2015) au căutat să coreleze obiectivele pe termen lung și să conțină un cadru de monitorizare și evaluare folosind principii și indicatori ai ODM. Acest mod de abordare a politicii de planificare strategică, a condus la crearea mecanismelor de lucru instituționalizate pentru elaborarea strategiilor (a se vede *Regulile de elaborare și cerințe unificate față de documentele de politici*)⁹ și a permis dezvoltarea capacităților și îmbunătățirea activităților la nivelul administrației.

71. În același context al planificării strategice pe termen lung, Acordul de Asociere dintre Uniunea Europeană și Republica Moldova, semnat în iunie 2014¹⁰, a devenit document de referință pentru dezvoltarea viitoare a țării. Astfel, primul Plan național de acțiune pentru punerea în aplicare a Acordului de asociere UE-RM 2014-2016 (NPIAA), a fost adoptat în octombrie 2014, iar în octombrie 2015¹¹, primul raport intermediar privind punerea în aplicare a Acordului de asociere UE-RM pentru perioada 9/01/2014-9/01/2015, precum și un NPIAA revizuit, au fost aprobate de Guvern¹².

72. Capitolele Acordului sunt reflectate în **strategiile sectoriale** elaborate de Republica Moldova în anul 2015 și sunt corelate cu obiectivele de dezvoltare stabilite în recente planuri ale Guvernului. Acordul reprezintă în esență domeniile de îmbunătățit și aspectele de soluționat în sectoarele economice, sociale, de mediu și drepturi ale omului, care, direct sau indirect, observăm că vor contribui și la atingerea unor ținte ale ODD. Reiese din analiză că prevederile Acordului de Asociere cu UE, Strategia Națională „Moldova 2020” și strategiile sectoriale abordează majoritatea ODD considerate aplicabile Moldovei: de la ODD 1 la ODD 11, ODD 13 și ODD 16.

73. Documentul strategic de dimensiune națională elaborat în anul 2012, Strategia de dezvoltare economică și socială “Moldova 2020”, a fost elaborată în perioada de referință a ODM, și este axată pe șapte (7) priorități de dezvoltare, care pot fi considerate ca apropiate cu unele din cele 17 ODD: “Fără sărăcie; Educație; Creștere economică; Energie verde; Infrastructură; Justiție; Sănătate și bunăstare”. Acest mod de definire a obiectivelor permite considerarea strategiei “Moldova 2020” ca fiind pe termen lung ancorată inclusiv la ODD, că are stabiliți indicatori de monitorizare a progresului intermediar, pentru anul 2015, precum și final, anul 2020.

74. Toate strategiile sectoriale emise în perioada 2012-2015 (n.b. - 25 strategii sectoriale), acoperă domeniile esențiale ale societății, respectiv: educația, sănătatea, munca și protecția socială, justiția, administrația, agricultura, economia, mediul înconjurător, energia, afacerile interne, apărarea, etc., răspund unor ținte ale ODD aplicabile și fezabile pentru Moldova, așa cum reiese și din analiza prezentată în Tabelul 3.

⁹ Hotărârea Guvernului nr.33 din 11 ianuarie 2007 cu privire la regulile de elaborare și cerințele unificate față de documentele de politici

¹⁰ L 260, Volume 57, 30 August 2014, Official Journal of the European Union (EU).

¹¹ HG Nr. 808, 7.10.2014, <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=354939>

¹² HG Nr. 713, 12.10.2015, <http://lex.justice.md/md/361471/>

Tabel 3 - Strategiile sectoriale și corelarea acestora cu ODM și ODD

Nr	Document de politici	LEGATURA CU DOMENIILE ODD, ODM		INDICATORI DE RAPORTAT		IMPLEMENTARE/MONITORIZARE	
		ODD la care ar putea răspunde	ODM la care a facut referire initial	Cadru de monitorizare	Corespondență cu indicatorii ODD (Deloc; Parțial; Integral)	Plan de implementare	Rapoarte de monitorizare publicate?
8	Strategia de dezvoltare a educației pentru anii 2014-2020 „Educația-2020” (HG nr.944 din 14.11.2014)	4, 5, 9, 10, 16.	nu	da	P	da	da
9	Strategia națională de dezvoltare agricolă și rurală pentru anii 2014-2020 (HG nr. 409 din 04.06.2014)	2, 3, 8, 13, 16.	nu	da	P	nu	da
10	Programul național de informatizare a sferei culturii pentru anii 2012-2020 (HG nr. 478 din 04.07.2012)	4,8,11,16	nu	da	D	da	nu
11	Strategia de mediu pentru anii 2014-2023	4,6,11,12,13,15,16,17	7	nu	P	nu	
12	Strategia de dezvoltare a sistemului statistic național 2015-2020	16, 17	nu	da	P	da	nu
13	Programul privind Cadrul de Interoperabilitate (HG Nr. 656 din 05.09.2012)	9, 16	nu	da		da	da
14	Strategia de dezvoltare a sistemului de sănătate în perioada 2008-2017 (HG Nr. 1471 din 24.12.2007)	3	4,5,6	da	P	da	da
15	Strategia pentru protecția copilului pe anii 2014-2020 (HG Nr. 434 din 10.06.2014)	5, 4, 3	nu	da	P	nu	nu
16	Strategia de dezvoltare a serviciilor de extensiune rurală pentru anii 2012-2022 (HG nr. 486 din 5 iulie 2012)	2, 8, 9	nu	da	P	da	da
17	Strategia de dezvoltare a sectorului întreprinderilor mici și mijlocii pentru anii 2012–2020 (HG nr. 685 din 13.9.2012)	5, 8, 9, 10	1, 3	da	P	da	nu
18	Strategia de dezvoltare a comerțului interior în Republica Moldova pentru anii 2014-2020 și Plan de acțiuni 2014-2016 (HG nr.948 din 25.11.2013)	11	nu	nu	D	da	nu
19	Strategia energetică a Republicii Moldova până în anul 2030 (HG nr.102 din 5.2.2013)	7	nu	da	P	da	nu
20	Strategia de transport și logistică pe anii 2013-2022 (HG nr. 827 din 28.10.2013)	9, 11	nu	da	D	da	
21	Strategia de dezvoltare a turismului „Turism 2020” și Planul de acțiuni pentru implementarea acesteia în anii 2014 – 2016 (HG nr.338 din 19.5.2014)	9	nu	da	D	da	nu
22	Strategia de reformă a sectorului justiției pentru anii 2011–2016 (HG nr. 231 din 25.11.2011)	16, 10, 8	nu	da	P	da	da
23	Strategia de reformare a Serviciului de Informații și Securitate al Republicii Moldova și Planul de acțiuni pentru anii 2014–2018 (HG nr.230 din 10.10.2013)	16	nu	da	D	da	nu
24	Strategia națională de prevenire și control al bolilor netransmisibile pe anii 2012–2020 (HG nr.12.4.2012)	3	nu	da	P	da	nu
25	Strategia securității naționale a Republicii Moldova (HG nr. 153 din 15.7.2011)	1, 2,3,7,8,13, 16	nu	nu	D	nu	nu

Sursa: *Elaborat de autori*

75. Observăm că în perioada 2012-2015, cadrul național strategic a fost corelat cu ODM doar în trei (3) strategii ce vizează: mediul înconjurător, sănătatea și sectorul IMM. Acest proces de corelare scăzut, pe de o parte poate fi explicat prin faptul că însăși țintele ODM vizau domenii mult mai restrânse comparativ cu ODD, iar pe de altă parte, în perioada dată unele strategii care abordau țintele ODM se aflau la etapa de implementare și respectiv nu se regăsesc în lista documentelor prezentate în tabel. Un alt factor ce determină nivelul de corelare a cadrului strategic național cu ODM este raportarea redusă privind monitorizarea țintelor și a acțiunilor și respectiv consolidarea acestui proces.

76. De asemenea, punerea în aplicare a strategiilor prin măsurile și acțiunile descrise în planurile operaționale ale acestora, s-a realizat anual, folosind resurse umane, logistice și financiare ale responsabililor procesului de implementare. Este de observat faptul, lipsa corelării cu ODM a strategiilor nu a justificat o legătură directă între ODM și procesul bugetar, respectiv cu Cadrul Bugetar pe Termen Mediu (CBTM). În acest context, lipsa unei finanțări justificate prin CBTM pentru implementarea unei strategii corelate cu ODM, putem spune că a contribuit la diminuarea interesului pentru ODM.

77. Strategia națională de dezvoltare economică și socială „Moldova 2020” se află în proces de revizuire și ar permite, odată cu angajamentul conducerii țării cu privire la adoptarea ODD, să devină și principalul document pentru referirea ODD în dezvoltarea viitoare a Moldovei, indiferent de perioada pentru care va fi emis (6-8 ani). Racordarea strategiei „Moldova 2020” la ODD va permite și revizuirea strategiilor sectoriale la nivel de obiective de țară și ținte, de indicatori și acțiuni specifice pentru implementare.

78. De asemenea, Programul de activitate al Guvernului pentru anii 2016-2018, recent aprobat (ianuarie 2016), are unele dintre direcțiile prioritare similare cu ținte ale ODD, respectiv: Justiție; Creștere economică; Energie curată, Educație, Sănătate, iar pentru implementare sunt prevăzute măsuri concrete care conduc la creșterea bunăstării, siguranței și calității vieții cetățenilor, eradicarea corupției și asigurarea statului de drept, securitatea personală, servicii publice accesibile și rentabile, protecție socială pentru populația vulnerabilă.

79. Din perspectiva procesului de monitorizare și evaluare a implementării se observă din analiza documentelor strategice de nivel național, că strategiile sectoriale elaborate în perioada 2012-2015 (a se vedea Anexa 1 - Lista documentelor studiate) au în componență un cadru de monitorizare și evaluare, care cuprinde și o listă de indicatori de progres și indicatori de performanță.

80. Procesul de monitorizare și de producere a datelor pentru raportarea progreselor este esențial pentru ajustarea măsurilor și acțiunilor din planurile operaționale anuale. Corelat cu recomandările documentelor strategice internaționale pe care Moldova le-a semnat este nevoie de o aliniere a indicatorilor strategiilor sectoriale, cu a celor propuși pentru ODD, situație asigurată doar într-o mică măsură în acest moment.

81. Lecțiile învățate în perioada de referință a ODM, privind procesul de monitorizare a progresului în implementarea obiectivelor strategice sunt utile în perspectiva ODD. Monitorizarea și raportarea progresului în perioada de referință a ODM, a prezentat dificultăți, deoarece, unii indicatori propuși pentru monitorizarea progresului în implementarea strategiilor au avut definiții diferite de recomandările pentru ODM și producerea datelor nu a reușit să răspundă cerințelor de raportare.

82. La nivel național, cu referire la implementarea ODM, nu s-a observat activitatea unor comunități de date sau a unor entități/organizații din afara administrației centrale, care să sprijine prin mijloace proprii colectarea de date, prelucrarea și raportarea acestora conform cerințelor indicatorilor, deoarece nu au fost prevăzute alte surse de date decât cele oficiale furnizate de administrația publică. Această solicitare de date din surse limitate ar putea explica și faptul că ODM au fost puțin cunoscute la nivelul administrației publice locale, în cadrul întreprinderilor cu capital de stat sau din sectorul privat, precum și la nivelul organizațiilor neguvernamentale sau al mediului academic¹³.

Boxa 1. Lecții învățate din implementarea ODM

În anul 2008 Moldova a elaborat Setul armonizat de indicatori de dezvoltare sensibili la dimensiunea de gen¹³, în contextul Obiectivelor de Dezvoltare ale Mileniului. Dintre aceștia, 102 s-au bazat pe statistici, care sunt disponibile; pentru 74 indicatori colectarea de date necesare pentru calcularea acestora urma să fie modificată; iar pentru 37 indicatori era necesară o nouă colectare de date.

Chiar dacă toate ministerele și instituțiile naționale în cauză au fost implicate în acest proces, coordonat de proiectul comun UNIFEM, UNFPA și PNUD „Consolidarea sistemului statistic național”, iar setul de indicatori a fost aprobat la colegiul BNS, indicatorii nu au fost aplicați în mod corespunzător niciodată, ca bază pentru formularea politicilor, monitorizare sau evaluare, fiind de asemenea, slab utilizați și de către unitățile relevante din cadrul ministerelor de resort.

¹³ În cadrul fiecăruia dintre cele 5 ateliere de lucru susținute pe parcursul proiectului, participanții au fost întrebați despre ODM și s-a observat cunoașterea foarte limitată a ODM din partea acestora

83. Se observă astăzi, că Guvernul prin documentele strategice recent adoptate, acordă atenție **publicării datelor și informațiilor, consolidează producția statistică, simplifică procesele de raportare financiară și statistică și încurajează participarea și implicarea cetățenilor și a societății civile la monitorizare.** Astfel, a fost creat cadrul strategic de dezvoltare a Sistemului Statistic Național (SSN) și s-au lansat inițiative pentru facilitarea procesului de raportare și a comunicării eficiente a datelor prin utilizarea tehnologiei informațiilor și inovației, precum și facilitarea accesului la informații pentru transparență în procesul decizional.

84. Este relevant, în contextul revoluției datelor, faptul că Republica Moldova are un **cadru strategic de dezvoltare a statisticii.** Biroul Național de Statistică, constituit ca și nucleu al sistemului statistic național centralizat, care funcționează în baza unei Legi a Statisticii Oficiale¹⁴ este împuternicit să organizeze și să conducă întreaga activitate statistică în țară, alături de alte instituții publice, care participă la producerea informației statistice oficiale. Alinierea perspectivelor politice ale țării la principiile și valorile europene și internaționale (ONU) a susținut dezvoltarea statisticilor oficiale și a conectat BNS direct la principiile și practicile EUROSTAT și UNSTAT. Conform estimărilor Băncii Mondiale Indicele de Dezvoltare a Statisticii a atins scorul de 94,4 pe scala de la 0 la 100 și depășește cu mult nivelul mediu pentru Regiunea de Europei și Asiei Centrale (77,7)¹⁵.

85. De asemenea, în contextul orientării politicii naționale către valorile și principiile europene, o atenție deosebită este oferită statisticii și în capitolul 6 al Acordului de Asociere dintre Uniunea Europeană și Republica Moldova, care în Art. 41 stipulează că ”Părțile își dezvoltă și consolidează cooperarea în chestiuni de statistică, contribuind astfel la obiectivul pe termen lung de a furniza date statistice în timp util, comparabile la nivel internațional și de încredere...”. Acest capitol al Acordului a fost considerat ca principal reper în elaborarea **Strategiei de Dezvoltare a Sistemului Statistic Național 2016-2020**¹⁶, care răspunde provocărilor de raportare și monitorizare a progreselor sectoarelor de dezvoltare ale Republicii Moldova în baza indicatorilor și metodologiilor agreeate la nivel de EUROSTAT și UNSTAT.

86. Procesul de revoluție a datelor solicită, fortificarea sistemului statistic, respectiv a Biroului Național de Statistică, ca nucleu al revoluției datelor pentru a spori capacitatea acestuia de a elabora statistici de calitate și în funcție de cerere din partea utilizatorilor de date. Este astfel asumat faptul, că implementarea acțiunilor strategiei de **dezvoltare a SSN**, va consolida poziția statisticii în societatea moldovenească, va diminua semnificativ deficiențele actuale ale SSN și va fortifica, de asemenea, componentele esențiale ale acestuia, principiile de funcționare ale statisticii oficiale, va consolida și dezvolta parteneriate dintre producători și deținători de date, va contribui la creșterea utilizării datelor statistice în procesul de luare a deciziilor.

87. Principalele rezultate vizate prin implementarea acțiunilor Strategiei de dezvoltare a SSN în perioada 2016-2020, prezumă susținerea în mod consistent a procesului de monitorizare și raportare al ODD prin implementarea metodologiilor de calcul a indicatorilor, dar și integrarea inovațiilor în culegerea de date și analiza acestora în contextul monitorizării ODD Obiectivele strategice și măsurile propuse răspund țințelor ODD 17 “Parteneriate pentru dezvoltare”, iar structurarea este în concordanță cu recomandările Independent Expert Advisory Group¹⁷ privind consolidarea statisticii naționale și a oficiilor naționale de statistică (A World That Counts¹⁸).

88. Implementarea strategiei va permite BNS și actorilor implicați în SSN (autorități publice, deținători de date administrative, producători de statistici și utilizatori) să îmbunătățească cadrul

¹⁴ Legea cu privire la statistica oficială nr. 412-XV din 09.12. 2004, http://lex.justice.md/document_rom.php?id=791C6EB9:910A2BA2

¹⁵ <http://datatopics.worldbank.org/statisticalcapacity/CountryProfile.aspx>

¹⁶ Strategie de Dezvoltare a Sistemului Statistic Național 2016-2020, a fost elaborată cu susținere din partea PNUD Moldova și se află în proces de aprobare.

¹⁷ <http://www.undatarevolution.org/>, In August 2014 UN Secretary-General Ban Ki-moon asked an Independent Expert Advisory Group to make concrete recommendations on bringing about a data revolution in sustainable development

¹⁸ <http://www.undatarevolution.org/wp-content/uploads/2014/12/A-World-That-Counts2.pdf>

legal și procedural de producere a statisticilor, să fortifice asigurarea cu resurse umane calificate și dotarea cu **infrastructura TIC**, conform necesităților de producere, diseminare și utilizare a datelor statistice și să permită interacțiunea cu alte comunități de date, iar toate acestea, coroborate, vor contribui la o monitorizare adecvată a implementării ODD.

89. În Republica Moldova nu există o strategie separată privind dezvoltarea infrastructurii TIC. Totuși majoritatea documentelor strategice la nivel național, includ componente privind infrastructura și utilizarea TIC. Cadrul de politici pentru infrastructura TIC se pliază pe ODD 9 “Industria, inovație și infrastructură” și ODD 16 “Pace, justiție și instituții puternice”, dar este totodată și un domeniu transversal crucial, care asigură suportul tehnologic necesar pentru realizarea Revoluției datelor.

90. Strategia națională de dezvoltare “Moldova 2020”¹⁹ prevede “...aplicarea tehnologiei informației în serviciile publice destinate mediului de afaceri și cetățenilor”, iar Foaia de parcurs pentru ameliorarea competitivității Republicii Moldova²⁰ include infrastructura TIC în cadrul componentei 6. „Societatea informațională”, compartimentul “Infrastructura calității”, menționând că la constrângerile și problemele menționate pe orizontală, ce țin de cadrul de reglementare, calitatea serviciilor publice și resursele umane, se mai adaugă calitatea proastă a informației din registrele de bază ale țării și tehnologiile învechite, cât și servicii de consultanță și informaționale insuficiente. De asemenea, Viziunea “Strategiei Moldova Digitală 2020” este **formarea unei societăți informaționale avansate** în utilizarea instrumentelor oferite de tehnologia informației și comunicațiilor, acces extins la infrastructura modernă TIC, conținut digital și servicii bogate în informații de performanță, care vor conduce la competitivitatea economică, buna guvernare și, prin urmare, creșterea bunăstării populației.

91. În același mod, Guvernul are în vedere **consolidarea centrelor de date departamentale și dezvoltarea platformei tehnologice guvernamentale comune** (MCloud) în conformitate cu standardele internaționale²¹, iar o mare importanță este dată deschiderii procesului de raportare statistică, care are nevoie de îmbunătățiri în ceea ce privește elementele electronice de date.

92. Programul strategic de modernizare tehnologică a Guvernării (E-Transformare)²², stabilește obiectivele **procesului de e-transformare** și oferă o viziune unificată pentru modernizarea și îmbunătățirea eficienței serviciilor publice prin intermediul **guvernării TIC**. În același timp, acest program strategic creează o abordare sistemică privind investițiile TIC inteligente și consolidează capacitatea sectorului public de TIC.

93. În Republica Moldova au fost aprobate documente importante pentru asigurarea **interoperabilității** atât în sectorul public, cât și cel privat: *Programul privind Cadrul de Interoperabilitate*²³, *Platforma MCloud*²⁴ include următoarele componente:

- i) MPass²⁵ (serviciul guvernamental de autentificare și acces la serviciile publice electronice),
- ii) MSign²⁶ (serviciul electronic care permite aplicarea și verificarea semnăturilor digitale, precum și schimbul de documente semnate digital),
- iii) MPay²⁷ (serviciul guvernamental de plăți electronice),
- iv) MConnect²⁸ (serviciu guvernamental care are menirea să asigure schimbul de informații și date între autoritățile administrației publice),
- v) PGRAP²⁹ (platforma guvernamentală de registre și acte permissive).

¹⁹ <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&id=345635>

²⁰ Foaia de parcurs pentru ameliorarea competitivității Republicii Moldova, HG nr.4 din 14.01.2014

²¹ Programul și guvernului 2016-2018, Punctul M. “Societatea informațională, tehnologia informației și comunicațiilor”

²² Hotărârea Guvernului nr. 710 din septembrie 2011 <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&id=340301>

²³ <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=344700>

²⁴ <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=351760>

²⁵ <http://lex.justice.md/md/351035/>

²⁶ <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=353239>

²⁷ <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=343404>

²⁸ <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=353238>

94. Pentru asigurarea unui nivel sporit de **securitate** în circulația datelor și a informației la nivel național, în Republica Moldova au fost dezvoltate și sunt funcționale infrastructura națională cu chei publice, cât și metodele de autentificare electronică și semnătură digitală mobilă.

95. Trebuie remarcat totuși, că în ciuda progreselor înregistrate³⁰, problema interoperabilității și **deschiderii datelor** încă nu a fost soluționată pe deplin. Autoritățile administrației publice centrale dețin mai mult de 80 sisteme informaționale departamentale care folosesc bănci și baze de date sectoriale, clasificatoare, registre și standarde elaborate de-a lungul anilor. Pentru asigurarea interoperabilității, în foarte multe cazuri este necesară reingineria proceselor de business din cadrul diverselor entități, atât la nivel central, cât și local, proces care necesită resurse financiare, umane și instituționale, iar un factor de luat în seamă este și rezistența la schimbare.

96. Portalul Datelor Deschise www.date.gov.md a publicat din 2011 pînă prezent 881 seturi de date aparținând a 48 autorități publice centrale, dar rămâne o mare provocare utilizarea datelor în luarea deciziilor, iar în acest sens una dintre marile probleme este **calitatea datelor**, care se referă nu doar la **acuratețea** acestora, dar și la **disponibilitate** (format necorespunzător, lipsa metadatelor și notelor metodologice, lipsa sursei), **completitudine**, **relevanță** și **actualitate**.

97. S-a constatat prin cercetarea documentelor că un alt factor semnificativ este **decalajul între autoritățile de nivel central și local** privind implementarea și utilizarea eficientă a infrastructurii TIC, cu toate componentele acesteia, menționate anterior. Din punct de vedere al infrastructurii TIC este necesară dinamizarea proceselor de informatizare din sectorul rural și crearea unui mecanism eficient de gestionare a resurselor financiare alocate pentru informatizare la nivel național.

98. Ca parte a inițiativei de date deschise, a fost aprobată Legea cu privire la reutilizarea informațiilor din sectorul public, în conformitate cu Directiva ISP a UE. Moldova a aderat la Parteneriatul pentru Guverne Deschise (OGP) în 2012, pentru a completa agenda de e-Transformare a guvernării pe probleme specifice, cum ar fi **transparența**, accesul la informațiile din sectorul public, **responsabilitatea**, **angajamentul cetățenilor**, **lupta cu corupția** și furnizarea de servicii publice de înaltă calitate. Au fost deschise mai multe date privind cheltuielile publice, sănătatea, economia, cadastrul și declarațiile pe venit ale funcționarilor publici, drept răspuns la cererea tot mai mare a cetățenilor.

99. Guvernul a realizat progrese semnificative în furnizarea **serviciilor publice electronice** pentru cetățeni și sectorul privat, cum ar fi e-licențiere, e-raportare, semnătura mobilă, precum și plata on-line pentru serviciile publice. Reforma serviciului public a fost lansată și numărul de servicii electronice este în continuă creștere pe portalul serviciilor publice www.servicii.gov.md. Livrarea de servicii electronice și preluarea lor de către beneficiari contribuie la combaterea corupției în sectorul public, precum și reducerea costurilor asociate cu modul tradițional de livrare a serviciilor publice.

100. Instituțiile publice sunt **angajate mai activ cu cetățenii** prin intermediul rețelelor de social media, prin intermediul portalului www.particip.gov.md pentru o colaborare cu opinia publică, ca o componentă importantă a deschiderii dintre instituțiile publice și societatea civilă în aplicarea angajamentelor OGP.

101. Concluzia de ansamblu cu privire la **transparența informației** pune în evidență existența unui cadru legal funcțional și actualizat, precum și a unor bune practici în implementarea de soluții informatice care contribuie la susținerea cu date statistice a deciziilor din domeniul drepturilor și libertăților și buna guvernare. Disponibilitatea acestor date permite actorilor interesați, societății civile, mediului privat și mediului academic să se implice în continuare în susținerea revoluției datelor pentru dezvoltarea politicilor publice.

²⁹ <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=354598>

³⁰ Potrivit Barometrului "Asimilarea produselor lansate în cadrul Agendei de e-Transformare" din 31.01.2016³⁰, serviciul "Semnătura digitală mobilă" lansat la 14.09.2012 a înregistrat 57.720 utilizatori și 1.051.918 tranzacții efectuate.

<http://egov.md/ro/resources/infographics/asimilarea-produselor-lansate-cadru-agendei-de-e-transformare-situatia-la-19>

3.2. Angajament și leadership privind datele

102. Comunitatea de date, per ansamblu, poate fi divizată în 3 categorii distincte: producători de date, deținători și cei care utilizează datele. Atribuțiile și angajamentul față de date a fiecărui participant al comunității de date, inclusiv viziunile și cerințele sunt delimitate în funcție de aceste categorii. Totodată, unele entități care au atribuții în domeniul datelor ar putea să se regăsească concomitent în mai mult categorii, fapt ce amplifică rolul acestora în ecosistemul național de date.

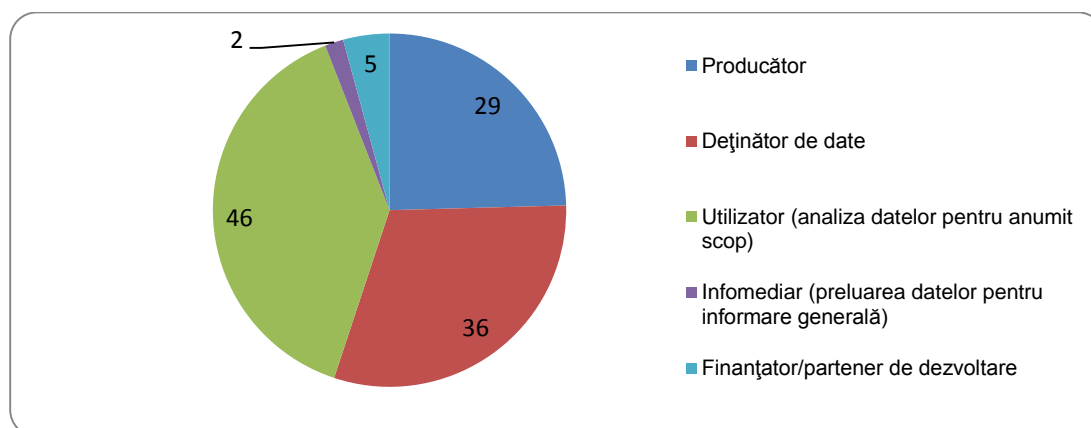
103. **Producătorii de date** reprezintă organizațiile/instituțiile care efectuează colectarea datelor de la respondenți, prelucrarea, validarea și transformarea acestora în indicatorii statistici ulterior diseminați către utilizatorii prin intermediul diferitor metode și instrumente de vizualizare. Din această categorie fac parte Biroul Național de Statistică, BNM, MS, MAI, etc. și alți producători de date. Spre deosebire de producători, **deținătorii** de date colectează date nu din perspectiva producerii de indicatori, dar reieșind din atribuțiile de activitate care se rezumă la evidența beneficiarilor serviciilor prestate. La rândul lor unii deținători de date transmit datele proprii producătorilor de statistică oficială pentru producerea indicatorilor statistici. Spre exemplu, datele aferente comerțului exterior se elaborează de către BNS în baza declarațiilor vamale transmise de Serviciul Vamal.

104. **Utilizatorii de date** sunt eterogeni și pot fi grupați în următoarele categorii: i) administrația publică care utilizează datele pentru elaborarea cadrului strategic, monitorizare și evaluare; ii) sectorul privat –cercetări de piață; iii) mediul academic –cercetare științifică; iv) mass-media – informarea publicului larg; v) publicul larg - scopuri personale. Există și altă categorie de actori implicați în comunitatea de date **infomediari** care de fapt sunt utilizatori de date ce preiau sau utilizează datele statistice într-o elaborează diferitor rapoarte de analiză, studii de caz la solicitarea beneficiarilor.

105. Conform datelor studiului privind Revoluția datelor, doar 25% (29) din respondenți la sondaj se identifică ca producător de date, iar 31% (36) - ca deținători de date (Figura 6). O astfel de situație reconfirmă faptul că nu **toți producătorii de date fac parte din sistemul statisticii oficiale**, care cuprinde oficiul central de statistică și alți producători de statistică oficială. Aceasta se datorează faptului că actualmente conform Legii cu privire la Statistică Oficială nu există proceduri clare privind atribuirea statutului de producător al statisticii oficiale altor agenții și autorități implicate în producerea datelor.

106. Pe de altă parte, preponderența deținătorilor de date indică asupra faptului că există un potențial mare de date aflate în posesia unor instituții/organizații care nu sunt **valorificate pe deplin și transformate în date statistice** pentru a fi puse la dispoziția populației, mass-media, factorilor de decizie, etc., inclusiv pentru monitorizarea și raportarea ODD.

Figura 6. Structura respondenților conform angajamentului privind datele

Sursa: Cercetarea CIVICUS MDC și IDSI, 2016

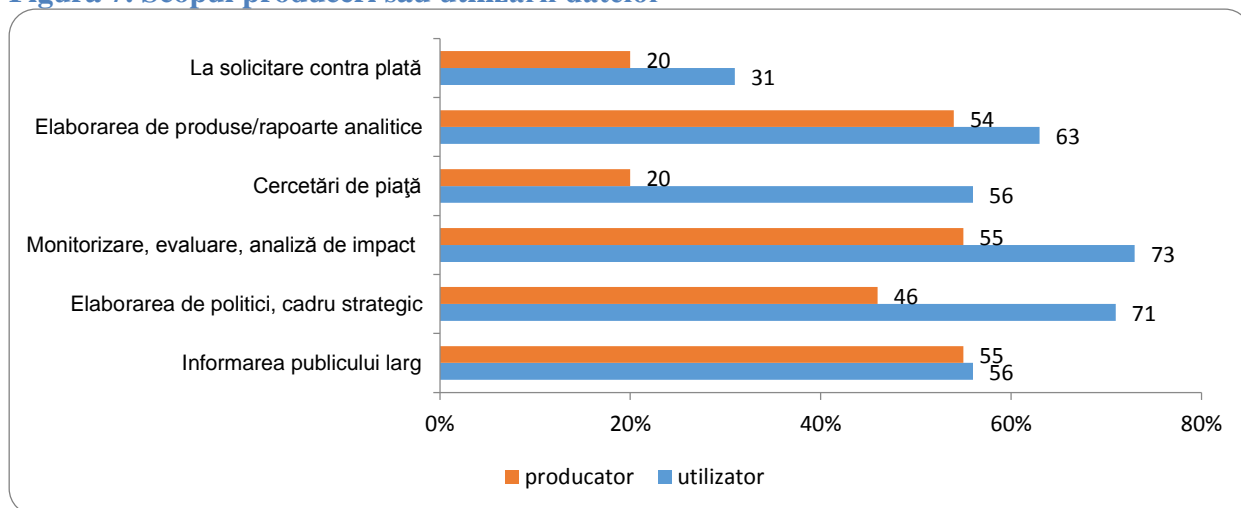
107. Din totalul respondenților la sondaj majoritatea (98%) **preferă utilizarea în activitatea sa a datelor oficiale ale autorităților publice**, care sunt evaluate la un nivel acceptabil de calitate (bună și foarte bună) de către 92% din respondenți. Relativ mai puțini (74%) recurg și la surse neoficiale de date (studii de caz, cercetări independente, opinia experților etc.), precum și la date din surse externe³¹ (70%), care sunt evaluate la un nivel mai inferior de calitate față de cele oficiale.

108. O astfel de situație relevă **pe de o parte un nivel de încredere mai mare în datele oficiale, iar pe de altă parte, scoate în evidență reticența respondenților de a utiliza date din surse independente**, obținute prin metode calitative. În cazul surselor externe cel mai probabil volumul de date disponibil, dar și frecvența de actualizare a datelor la nivel internațional comparativ cu datele la nivel național, sunt factorii care determină gradul de utilizare a datelor din aceste surse.

109. APC, într-o măsură mai mare, recurge la surse oficiale de date, comparativ cu APL în cazul căreia sursele neoficiale sunt un suport informațional important pentru marea majoritate a respondenților la chestionar. O explicație ar fi dată de faptul, că multe date **la nivel de unitate administrativ teritorială nu sunt disponibile din sursele oficiale** și se recurge la surse neoficiale pentru suplinirea decalajului de date și informații statistice. Aceste limitări trebuie considerate în procesul de localizare a ODD, dar și a la etapa de identificare a surselor și metodelor alternative de obținere a datelor.

110. Producerea și utilizarea datelor de către actorii comunității de date este destinată în mare măsură pentru monitorizare, evaluare și analiză, elaborarea de politici și cadru strategic, cât și în scopul elaborării unor rapoarte analitice independente. Deși datele constituie un bun public, menționăm **că informarea publicului larg cu date nu este printre prioritățile de bază** ale producătorilor și utilizatorilor de date, iar indirect aceasta contribuie la crearea unor constrângeri în accesarea datelor de către cetățeni și mass-media (Figura 7).

Figura 7. Scopul producerii sau utilizării datelor

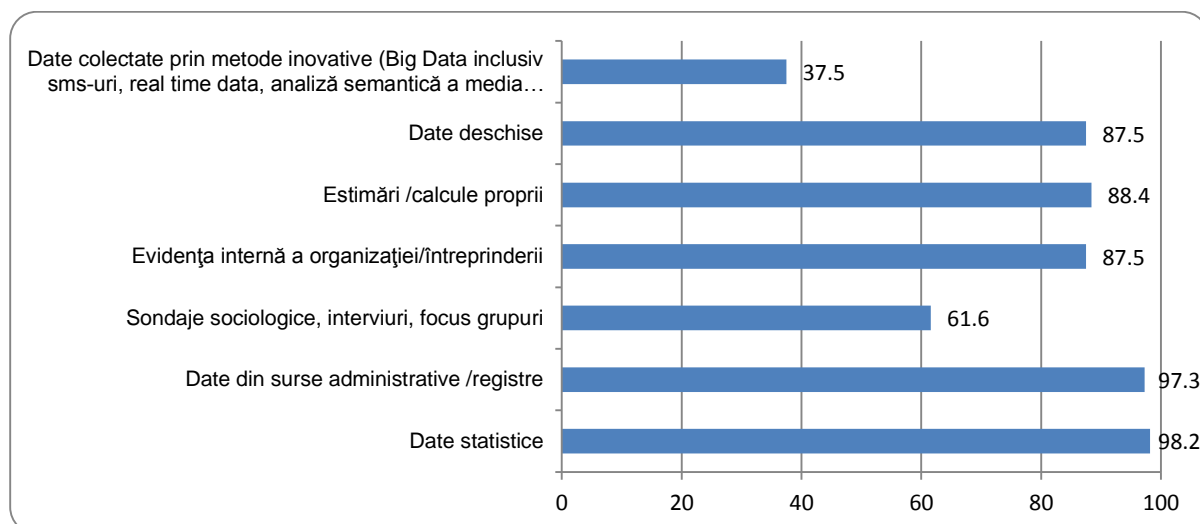

Sursa: Cercetarea CIVICUS MDC și IDSI, 2016

111. Din punct de vedere al implicării în promovarea și producerea și/sau utilizarea datelor pentru activitatea organizației/instituției, tipurile de **date folosite cel mai puțin sunt cele prin metode inovative** (Big Data, inclusiv sms-uri, real time data, analiză semantică a media socială etc) și cele bazate pe interviuare directă (sondaje sociologice, interviuri, focus-grupuri), preponderent fiind utilizate datele statistice (98%) sau cele din surse administrative (97%). Însă, remarcăm **progrese semnificative în utilizarea datelor deschise**, astfel încât, 88% din organizații/instituții au indicat aceste date drept una din surse la care se recurge în activitatea acestora (Figura 8).

³¹ Banca Mondială, Organizația Mondială a Sănătății, Fondul Monetar Internațional, etc.

Figura 8. Tipuri de date utilizate pentru activitatea organizației/instituției

Sursa: Cercetarea CIVICUS MDC și IDSI, 2016

112. Utilizarea datelor obținute prin metode tradiționale de colectare denotă o anumită rutină și conservatorism în procesul de luare a deciziilor, dar și un nivel de încredere mai mare în datele obținute prin aceste metode. Acest fapt este confirmat și de concluziile din cadrul atelierelor de lucru, unde participanții au reiterat, **că producătorii de date nu sunt gata să colecteze și să producă date în baza surselor alternative de date, iar factorii de decizii la rândul lor nu sunt pregătiți pentru a prelua date și a elabora decizii bazându-se pe surse de date alternative**. Totodată, producătorii de date se bazează mai mult pe datele și evidențele proprii, în special este cazul producătorilor de statistică oficială, iar utilizatorii mai frecvent recurg la astfel de surse, precum date deschise, dar și la alte date obținute prin estimări și calcule proprii. Astfel, procesul de **deschidere a datelor și extinderea ariei de accesare a datelor pe diferite platforme on-line**, inclusiv StatBank al BNS oferă posibilitatea utilizatorilor de a efectua anumite calcule independent de sursa primară a acestor date.

113. Prin urmare, implicarea în revoluția datelor de către părțile interesate în contextul îmbunătățirii accesibilității datelor, impune pe viitor angajamente, nu doar din perspectiva producerii datelor, dar și privind asumarea anumitor **angajamente de promovare și utilizare a instrumentelor interactive de accesare și vizualizare a datelor**. La etapa actuală conducătorii organizațiilor/instituțiilor promovează utilizarea de hărți, inclusiv animate (60%), infografice (72%), într-o măsură mai redusă, fapt ce derivă din capacitățile limitate ale producătorilor și utilizatorilor de date pentru crearea acestora. Însă, mult mai frecvent se recurge la utilizarea de baze de date online pentru accesarea datelor de interes (95%).

114. Insuficiența capacităților IT, insuficiența de resurse umane calificate, cunoștințe reduse în utilizarea instrumentelor moderne de analiza, apetență redusă către inovare și schimbare, etc. sunt cauzele de bază care determină gradul de deschidere și acceptare a producătorilor și utilizatorilor de date a metodelor inovative în toate procesele privind datele.

115. La nivel național putem concluda, că există un interes sporit față de date din partea tuturor actorilor ecosistemului de date, dar importantă este asigurarea sinergiei dintre oferta și cererea de date, precum și necesitățile de date să fie transpuse în acțiuni de luare a deciziilor și vice-versa, iar **producătorii și utilizatorii de date să conștientizeze necesitatea diversificării surselor de date**.

116. În acest context, un rol important revine instituțiilor cărora le revine rolul de coordonator și lider. Pe segmentul de producere a datelor, evident, acest rol revine Biroul Național de Statistică, fapt confirmat și de respondenții studiului. Indiscutabilă este poziția de lider atribuită APC și nemijlocit Cancelariei de Stat pe filiera de analiză și monitorizare de politici și strategii. Însă, la

capitolul promovarea tehnologiilor moderne de colectare, producere și schimb de date conform opiniei respondenților leadershipul este deținut de MTIC și Centrul de Guvernare Electronică, care de fapt sunt percepute și ca instituții lider în domeniul promovării tehnologiilor moderne de analiză și vizualizare a datelor. De fapt, BNS, MTIC și Centrul de Guvernare Electronică sunt instituțiile indicate cel mai frecvent în calitate de lider pe segmentul producere de date și promovarea de tehnologii moderne cu referire la date. Astfel, în contextul revoluției datelor aceste instituții urmează să stabilească relații de parteneriate de durată întru asigurarea bunei funcționalități a elementelor ecosistemului de date.

3.3. Cadrul regulatoriu/legal

117. La nivel național există mecanisme de reglementare și coordonare a elementelor cheie ale ecosistemului de date, precum activitatea destinată statisticii, acces și schimb de date, dar și pentru monitorizarea și evaluarea politicilor bazate pe evidențe. În același timp, organizațiile și instituțiile parte componentă a ecosistemului de date funcționează conform unui mandat specific de activitate, acesta fiind atribuit prin legi, hotărâri de guvern, regulamentele interne.

118. Cadrul normativ ce se referă **la procesul de colectare și producere a datelor** include legile, hotărârile de guvern, regulamentele ce vizează activitatea organelor statisticii oficiale (organul central de statistică și alți producători de statistică oficială), cât și activitatea fiecărui participant al comunității de date. Astfel, Legea cu privire la Statistica Oficială³² oferă Biroului Național de Statistică și altor organe ale statisticii oficiale mandatul de colectare a datelor statistice și administrative în scopuri statistice de la toate persoanele juridice și fizice. Alți producători de statistică oficială adițional dispun de acte regulatorii propriu, în cadrul cărora este specificat dreptul autorității pentru colectarea și producerea indicatorilor statistici. Un exemplu elocvent este Banca Națională a Moldovei, care colectează informații statistice primare, necesare realizării obiectivelor și îndeplinirii atribuțiilor sale în baza Legii cu privire la BNM.³³

119. În cazul deținătorilor de date care nu fac parte din statistica oficială mandatul de colectare a datelor se regăsește în cadrul normativ ce reglementează nemijlocit activitatea instituției de referință. Spre exemplu, Codul Fiscal oferă Serviciului Fiscal de Stat dreptul de colectare a informației aferente impozitelor și taxelor³⁴. Legislația privind sistemul public de asigurări sociale³⁵, oferă Casei Naționale de Asigurări Sociale dreptul de colectare a informației aferente plății contribuțiilor de asigurări sociale, etc. Există și situații de reglementare a procesului de colectare a datelor nemijlocit de autoritățile responsabile de elaborarea de politici sectoriale. Astfel, Ministerul Economiei în baza Regulamentului privind organizarea și funcționarea ministerului³⁶ colectează date pe diferite domenii de interes, cum ar fi date privind indicatorii social-economici pentru calcularea indicelui de deprivare a ariilor mici. Regulamentul Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor de asemenea stipulează drept una din funcțiile de bază „crearea și gestionarea sistemelor informaționale și a bazelor de date în domeniul de competențe”³⁷.

120. Cunoștințele privind cadrul național existent cu referire la procesul de colectare, schimb și utilizare a datelor ale actorilor implicați în acest proces sunt diferite în dependență de aspectele ce reglementează aceste domenii. Dat fiind că o parte din datele de interes public pot fi deținute și gestionate de anumite organizații/instituții care nu fac parte din Sistemul Statistic Național și eventual acestea nu au responsabilități specifice de colectare a datelor, prezintă interes în ce măsură acestea sunt susținute prin acte regulatorii. Studiul privind revoluția datelor a arătat că etapele de colectare și producere a datelor sunt reglementate în cazul a 82% dintre respondenți

³² Legea nr. 412 din 09.12.2004 http://lex.justice.md/document_rom.php?id=791C6EB9:910A2BA2

³³ Legea nr. 548-XIII din 21.07.1995 <https://www.bnm.md/ro/content/lege-cu-privire-la-banca-nationala-moldovei-nr-548-xiii-din-21071995>

³⁴ COD nr. 1163 din 24.04.1997 <http://lex.justice.md/md/326971/>

³⁵ Legea nr. 489 din 08.07.1999

³⁶ Hotărârea Guvernului nr. 690 din 13.11.2009 <http://lex.justice.md/md/332739/>

³⁷ <http://www.mdrc.gov.md/tabview.php?l=ro&idc=124&t=Minister/Atributiile-ministerului>

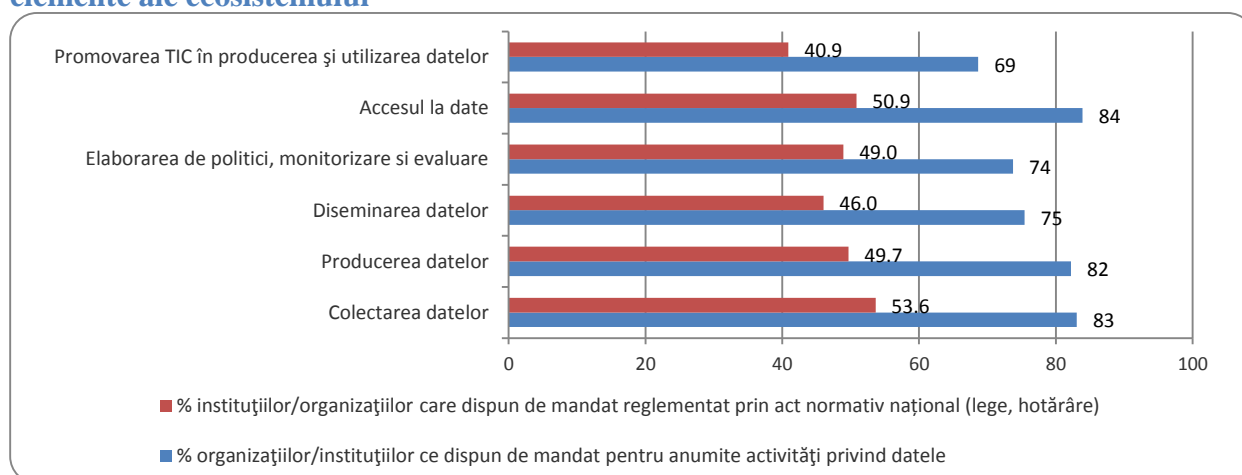
(vezi Figura 9). Totodată, fiecare al doilea respondent, care deține mandat de colectare și/sau producere a datelor, a menționat că aceste activități sunt reglementate prin legi și hotărâri de guvern, iar în cazul celorlalți datele sunt colectate și/sau produse în baza unui ordin sau regulament intern. Acest fapt în contextul identificării tuturor actorilor comunității de date limitează identificarea potențialilor producători/deținători de date la nivel național și implicarea ulterioară a acestora în procesul de naționalizare și raportare a ODD-urilor.

121. Cadrul normativ general privind accesul la informațiile oficiale este reglementat prin intermediul Legii privind accesul la informație³⁸, iar în mod specific cadrul **privind accesul la date** face referință la Legea privind statistica oficială, dar și la alte acte care stipulează modalitatea de accesare a datelor. Valorificarea potențialului economic al datelor guvernamentale este reglementată prin Legea cu privire la reutilizarea informațiilor din sectorul public³⁹, care creează cadrul necesar pentru accesarea și reutilizarea datelor și informațiilor publice. Dacă ne referim la **protecția datelor** ce reprezintă o condiție importantă în asigurarea accesului la date, menționăm că Legea privind protecția datelor cu caracter personal⁴⁰ reglementează protecția datelor persoanele ale cetățenilor pentru instituțiile care prelucrează asemenea date. Totodată, Legea privind statistica oficială prevede asigurarea protecției datelor individuale a tuturor categoriilor de respondenți (persoane fizice și juridice).

122. Datele studiului relevă un nivel de informare foarte înalt al actorilor comunității de date cu referire la cadrul legal privind accesul la date (90% din respondenți), dar și a actelor ce reglementează protecția datelor (86% din respondenți). Această derivă din faptul că prevederile privind accesul și protecția datelor direct sau indirect stipulează anumite reglementări pentru tot cercul de actori implicați, fie producători sau utilizatori de date, fie sectorul real care prestează anumite servicii populației, mass-media sau alți infomediari.

123. În contextul asigurării calității datelor primare ce stau la baza calculării indicatorilor statistici este importantă existența unor reglementări naționale sau la nivel de instituție/organizație cu referire la fiecare proces privind datele. În baza studiului putem concluda, că 84 la sută din respondenți dispun de mandat privind accesul la date; circa 80 la sută dispun de mandat pentru a colecta și procesa datele. Mai puțin sunt acoperite cu acte regulatorii etapele de diseminare și analiză a datelor, precum și promovarea TIC în cadrul ciclului de producere și utilizare a indicatorilor statistici (vezi Figura 9).

Figura 9. Ponderea instituțiilor/organizațiilor care dispun de mandat pentru anumite elemente ale ecosistemului

Sursa: Cercetarea CIVICUS MDC și IDSI, 2016

124. Situația este diferită dacă ne referim la mecanismele naționale de reglementare a unor activități specifice doar pentru anumite categorii de producători sau utilizatori. Astfel, cadrul de

³⁸Legea nr. 982 din 11.05.2000, <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=311759>

³⁹Legea nr. 305 din 26.12.2012, <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=347200>

⁴⁰Legea nr. 133 din 08.07.2011, <http://lex.justice.md/md/340495/>

reglementare a procesului de elaborare, monitorizare și evaluare a politicilor este cunoscut de către două treimi din respondenții sondajului, de regulă fiind reprezentanții APC care sunt direct implicați în acest proces. Aceleași tendințe putem remarca și în cazul mecanismelor naționale de coordonare a normelor și standardelor statistice, care sunt cunoscute preponderent de organele administrației publice centrale reieșind din implicarea acestora în procesul de producere a indicatorilor statistici, și mai puțin este familiarizat sectorul real, societatea civilă și infomediarii.

125. În scopul consolidării cadrului de analiză, monitorizare și evaluare a politicilor începând cu anul 2007 în cadrul APC au fost instituite subdiviziuni/direcții cu competențe în acest domenii⁴¹. Acestor direcții (DAMEP) le revine un rol important în cadrul ecosistemului de date, fiind direct responsabile de transpunerea de date și evidențe în politici și strategii pentru îmbunătățirea vieții fiecărui cetățean. Regulamentul-cadru al unității de analiză, monitorizare și evaluare a politicilor din cadrul APC prevede atribuții directe privind „gestionarea de baze de date necesare pentru monitorizarea și evaluarea politicilor”, dar și „monitorizarea și evaluarea implementării și impactul politicilor sectoriale și intersectoriale”, acestea fiind elemente indispensabile ecosistemului de date.

126. În condițiile existenței cadrului legal privind producerea și utilizarea datelor și cunoașterea acestuia de către majoritatea organizațiilor și instituțiilor, totuși există anumite limitări ale acestuia în opinia producătorilor și utilizatorilor de date. Circa 60% din respondenți consideră **cadrul legal existent ca fiind incomplet** cu referire la producerea și utilizarea datelor, iar 40% au invocat anumite **prevederi contradictorii** sau lipsa cadrului legal. Din prevederile considerate a fi contradictorii menționăm, pe de o parte, prevederile privind confidențialitatea și protecția datelor, iar pe de altă parte, cele privind accesul organelor administrației publice la sursele altor deținători de date care sunt considerate confidențiale. Discrepanțele între diferite acte normative au fost menționate ca fiind unul din barierele de bază și de către participanții la atelierele de lucru, în special cu referire la procesul de colectare și management al datelor.

127. O altă provocare pentru comunitatea de date identificată în atelierele de lucru este **insuficiența mecanismelor de implementare** a legislației. Cu toate că legea prevede rolul BNS în calitate de coordonator al procesului de producere a statisticilor oficiale, actualmente există doar unele mecanisme de interacțiune⁴² între diferite autorități cu referire la schimbul de date între producătorii de date administrative și BNS. Însă, aceste mecanisme nu prevăd respectarea anumitor principii și standarde de calitate cu referire la sursa primară de date și indicatorii statistici generați în baza acestor surse, astfel fiind dificilă evaluarea relevanței și coerenței acestor statistici din perspectiva utilizării ulterioare pentru producerea de indicatori adiționali.

128. În viziunea participanților la ateliere, unele limitări privind cadrul regulatoriu cu referire la date pot fi **soluționate sau diminuate** prin: i) fortificarea rolului de coordonator al BNS în cadrul sistemului statistic național; ii) crearea mecanismelor (ex. prin Hotărâri de Guvern propuse de BNS cu privire la regulile și standarde pentru toți producătorii de date administrative) de interacțiune între diferite autorități, pentru producerea, diseminarea datelor și iii) standardizarea procedurilor de codificare, unificarea nomenclatoarelor și clasificatoarelor utilizate și responsabilizarea instituțiilor/actorilor privind utilizarea acestora.

129. În această ordine de idei, sunt **necesare ajustări ale cadrului legal** privind funcționarea adecvată a sistemului statistic național și a accesului la date prin: i) revizuirea Legii privind statistica oficială în contextul extinderii prevederilor privind accesul la surse de date administrative și implementarea managementului calității în statistica oficială, ii) elaborarea unui mecanism de atribuire a statutului de producător de statistică oficială altor autorități responsabile de producerea indicatorilor statistici, iii) definirea ariilor de acoperire ale statisticilor oficiale în cadrul Programelor de dezvoltare a sectorului statistic, prin diversificarea și extinderea cu prioritate în domeniile care se încadrează în obiectivele de dezvoltare strategică

41 HOTĂRÎRE Nr. 710 din 23.06.2006 cu privire la unitatea de analiză, monitorizare și evaluare a politicilor din cadrul organelor centrale de specialitate ale administrației publice, <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=316394>

42 Acord bilateral de schimb de informații

ale țării prevăzute în ”Moldova 2020” și în strategiile sectoriale (sănătate, educație, agricultură, mediu, energie, justiție, etc.), ce urmează să fie corelate cu agenda de dezvoltare durabilă 2030.

130. Prin urmare, cadrul legal și de reglementare actual cu referire la date în viitorul apropiat trebuie să implice anumite **acțiuni de revizuire și clarificare printr-un proces colaborativ și consultativ**, astfel încât, sarcinile și atribuțiile cu privire la managementul datelor (colectarea, producere, diseminare, schimbul, analiza și utilizarea) să revină coerent tuturor actorilor relevanți care vor fi implicați în revoluția datelor și în implementarea și monitorizarea ODD.

3.4. Politici de date

131. În contextul procesului de revoluție a datelor nu este suficientă doar existența unui volum considerabil de date care poate fi ușor accesat de către utilizatori, dar este foarte **important ca datele să fie relevante, disponibile la timpul potrivit și de o acuratețe acceptabilă**, condiții esențiale în luarea deciziilor eficiente la orice nivel. Calitatea datelor trebuie să fie asigurată prin respectarea procedurilor și standardelor de producere a acestora.

132. Codul de Bune Practici al Statisticilor Europene prevede, că statisticile disponibile trebuie să răspundă nevoilor utilizatorilor, să fie elaborate în conformitate cu standardele de calitate europene și să servească nevoilor instituțiilor europene, guvernelor, instituțiilor de cercetare, intereselor comerciale și publicului în general. Aspectele importante privesc măsura în care statisticile sunt relevante, precise și fiabile, furnizate la timp, coerente, comparabile la nivelul regiunilor și țărilor și ușor accesibile de către utilizatori.

133. Întru realizarea acestor prevederi din Codul de Bune Practici, BNS întreprinde anumite activități în domeniul politicilor de date privind implementarea acestor prevederi prin transpunerea principiilor fundamentale ale statisticii oficiale: relevanță, promptitudine și punctualitate, coerență și comparabilitate, accesibilitate și claritate. Cu referire la procesul de producție a datelor menționăm că una din direcțiile prioritare este **implementarea clasificatoarelor naționale bazate pe cele internaționale**, care au ca scop producerea datelor statistice relevante și comparabile la nivel internațional. Odată cu semnarea Acordului de Asociere a RM cu UE producerea de date este axată și pe implementarea Regulamentelor UE în domeniul statistic. În prezent circa 2/3 din cercetările statistice naționale sunt bazate pe Regulamentele UE, fapt ce permite producerea unor statistici fiabile și relevante în anumite domenii statistice.

134. Procesul de consultare a utilizatorilor, în mod special a autorităților publice centrale, la moment este realizat prin intermediul Programului de lucrări statistice⁴³ aprobat anual de Guvern. În Program sunt indicate lucrările/produsele statistice, profilul elaborării sau dezagregării datelor, periodicitatea elaborării informației, termenul de prezentare către beneficiari, etc. Conform acestui program este elaborat calendarul de emitere datelor statistice, unde este accesibilă informația privind data și luna plasării datelor statistice sub forma comunicatelor de presă;

135. Politica de diseminare a BNS în ultimii ani este axată pe **extinderea accesului la date** nu doar din perspectiva **volumului** de date, dar și a **domeniilor statistice și a nivelului de dezagregare** a indicatorilor. Plasarea informației este într-un format reutilizabil cu utilizarea diferitor instrumente moderne de vizualizare a datelor, precum banca de date statistice (permite exportul datelor în format XLS; CSV, TXT, XML, DBF, etc), produsele interactive de diseminare a datelor, calculatorul indicelui prețurilor, hărți și grafice animate.

136. BNS și alți producători de statistici oficiale, precum BNM, MS, MAI, MTIC participă la schimbul informațional internațional prin completarea chestionarelor internaționale. Totodată, Republica Moldova este subscrisă la Standardul Special de Diseminare a Datelor (SDDS), care prevede angajamentul țării ca stat membru care solicită accesul la piețele internaționale de

⁴³ <http://www.statistica.md/pageview.php?l=ro&idc=152&>

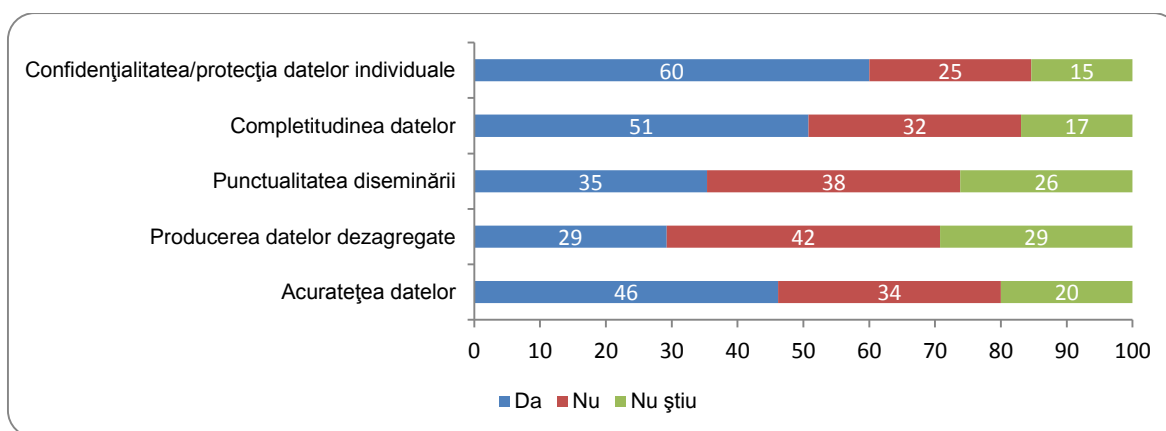
capital să prezinte anumite date economice și financiare cu referire la patru sectoare: real, finanțele publice, financiar bancar, sectorul extern.

137. O componentă importantă a politicii de diseminare sunt metadatele pentru utilizatori finali⁴⁴, unde se conține anumite informații (definițiile și variabilele utilizate, formulele de calcul, descrierea cercetării, colectarea și procesarea datelor, diseminarea acestora, rata de non răspuns, erori de eșantionare, etc.) pentru fiecare cercetare statistică. Anumite produse statistice din domeniul mediului de afaceri, veniturile și cheltuielile populației, statistica ocupării sunt însoțite de mențiuni cu referire la rata de nonrăspuns, cercul de acoperire, marja de eroare, coeficienții de variație, etc. astfel utilizatorii au posibilitatea să se informeze privind calitatea datelor statistice diseminate. În scopul determinării necesităților utilizatorilor, dar și a gradului de satisfacție și credibilitate a diferitor categorii de utilizatori față de date statistice, BNS cu susținerea partenerilor de dezvoltare a realizat 2 sondaje de opinie publică⁴⁵.

138. Dacă ne referim la situația per ansamblu privind producătorii de date, constatăm că în procesul de explorare a datelor utilizatorii deseori se confruntă cu lipsa informației privind modalitatea și condițiile de colectare și diseminare a datelor. Rezultatul studiului comunității de date, ne indică, că fiecare al doilea producător de date nu dispune de metadate cu referire la conținutul datelor, condițiile și criteriile de colectare a acestora și mai cu seamă care sunt modalitățile de diseminare a datelor și perioada de disponibilitate a acestora publicului larg. Astfel, se creează o **ruptură între producătorii și consumatorii de informație**, fapt ce implică **dificultăți privind accesarea, perceperea, interpretarea și analiza informației, și eventual reacții întârziate la anumite fenomene**. Implementarea metadatelor este un proces care trebuie să fie suportat de către tehnologie, oameni și procese, însă importanța acestora este indiscutabilă în asigurarea transparenței managementului datelor.

139. Dacă ne referim la politici de date pentru anumite elemente ale conceptului de calitate, remarcăm că doar 50 la sută din producători/deținători de date dispun de regulamente sau ghiduri interne privind acuratețea datelor și completitudinea acestora, astfel încât putem presupune că din perspectiva etapei de colectare a datelor **nu toate procedurile sunt standardizate**, iar utilizatorii nu au posibilitate de a se informa cu privire la nivelul de complexitate și calitate a datelor (Figura 10). Circa 60 la sută din **producători nu dispun de anumite proceduri de reglementare a punctualității de diseminare a datelor**, ceea ce înseamnă că nu există calendare de difuzare a datelor, iar utilizatorii sunt limitați în utilizarea acestora la momentul oportun, chiar dacă volumul datelor este suficient și de o calitate acceptabilă.

Figura 10. Producătorilor de date care dispun de regulamente și/sau ghiduri interne privind unele aspecte de date, %

Sursa: Cercetarea CIVICUS MDC și IDSI, 2016

⁴⁴ <http://www.statistica.md/pageview.php?l=ro&idc=430&>

⁴⁵ <http://www.statistica.md/newsview.php?l=ro&id=2751&idc=30>

140. Din punct de vedere al **confidențialității datelor/protecția datelor cu caracter personal**, o mai mare atenție este acordată de producătorii și deținătorii de date, cel mai probabil datorită reglementărilor actuale din Moldova. Doar 40 la sută din producători au menționat că nu dispun de acte interne privind confidențialitatea datelor și astfel ar putea apărea riscul de acces nesancționat la datele primare cu caracter privat sau personal. Toate aceste decalaje ale ciclului de elaborare a statisticilor pot avea anumite consecințe asupra procesului de luare a unor decizii greșite, ineficiente și întârziate din partea organelor abilitate. În cazul BNS condițiile de asigurare a confidențialității datelor sunt stipulate în Legea cu privire la statistica oficială, iar în cazuri specifice precum Recensământul populației sau alte studii la nivel de populație, angajamentul privind asigurarea confidențialității datelor este stipulat prin acte normative (Recensământul) sau prin regulamente/ghiduri interne care vizează anumite cercetări statistice.

141. Dat fiind că ODD-le stabilesc ținte orientate către diferite categorii vulnerabile de populație, respectiv monitorizarea acestora ar putea fi o provocare pentru producătorii și deținătorii de date statistice, reieșind din necesitatea raportării unui șir de indicatori dezagregați după anumite criterii. Actualmente doar în cazul a 3 din 10 producători sunt disponibile prevederi în cadrul regulamentelor interne privind producerea datelor dezagregate conform unor caracteristici (Figura X). Prin urmare, **procesul de localizare a ODD-lor trebuie să fie urmat și de un plan operațional privind îmbunătățirea disponibilității datelor dezagregate**.

142. Lipsa unor politici și a cadrului regulatoriu la nivelul fiecărui producător/deținător de date determină și anumite obstacolele în obținerea datelor. Circa 83% din respondenți au menționat lipsa anumitor date și informații statistice necesare, 78% au menționat insuficiența datelor dezagregate după anumite criterii, perioada existentă de disponibilitate a datelor și frecvența producerii datelor este considerată drept un impediment de către fiecare al doilea respondent.

143. Prin urmare, se simte o nevoie acută din partea utilizatorilor de a **avea informații mai complexe și cu dezagregări mai detaliate**, produse într-un timp mai restrâns și cu o frecvență mai mare. Aceasta poate fi obținut prin crearea unui cadru **regulatoriu privind reglementarea diferitor etape ale ciclului de producere a datelor** și pentru organizațiile/instituțiile care nu fac parte din statistica oficială, **antrenarea mai multor producători și deținători de date** în sistemul statistic oficial, **utilizarea mai pe larg a surselor de date administrative** în producerea datelor statistice, **utilizarea surselor alternative și inovative de date** de la potențialii deținători de date, inclusiv deținătorii din sectorul privat.

144. În condițiile depunerii unor eforturi considerabile în îmbunătățirea calității datelor statisticii oficiale, în prezent BNS nu dispune de politici separate aferente datelor, calității datelor și produselor statistice. În acest context, menționăm că la nivel internațional sunt elaborate mai multe instrumente pentru modernizarea sistemului statistic și respectiv îmbunătățirea calității datelor statistice. Din aceste standardele fac parte: i) GSBPM – Generic Statistical Business Process Model, care descrie și standardizează toate procesele statistice de la producere până la diseminarea datelor ii) GSIM - Generic Statistical Information Model, cadru de referință ce descrie obiectele informaționale în toate procesele de producție statistică, iii) SDMX - Statistical Data and Metadata eXchange, standard de schimb de date între diferiți producători de statistică oficială, instituții internaționale, alți deținători de date, etc.

145. Unul din obiectivele majore a Strategiei Naționale de Dezvoltare a Sistemului Statistic Național este elaborarea și implementarea unei politici de calitate la nivel de BNS, iar odată cu fortificarea rolului de lider al sistemului statistic național urmează promovarea managementului calității statisticii oficiale și pentru alți producători de statistică oficială.

3.5. Resurse umane și capacități instituționale

146. După cum arată rapoartele privind implementarea ODM în Republica Moldova⁴⁶, nu s-a observat activitatea unor comunități de date sau a unor entități/organizații din afara administrației centrale, care să sprijine prin mijloace proprii colectarea de date, prelucrarea și raportarea acestora conform cu cerințele indicatorilor. Rapoartele constată de asemenea, o capacitate națională de monitorizare și evaluare redusă și o lipsă de capacitate de analiză și interpretare a indicatorilor pentru elaborarea politicilor.

147. Proiectul Strategiei de Dezvoltare al Sistemul Statistic Național (SSN) identifică nevoia unui corp solid de profesioniști atrași și menținuți în SSN și cu o diversitate de specializări în: statistică, economie, matematică, sociologie, tehnologia informației, administrație publică și management și, nu în ultimul rând, vorbitori de limbi de circulație internațională (în special engleza). În plus, Strategia menționează **insuficiența de cadre statistice, mai ales în localitățile rurale**: management al resurselor umane deficitar, procese de management al resurselor umane greoaie.

148. Dinamica legislativă, parteneriatele și proiectele (aflate în număr tot mai mare în implementare) la nivelul autorităților publice, a societății civile, nevoia de monitorizare și raportare, producerea de date pentru fundamentarea politicilor publice, solicită resurse umane calificate și stabile în funcții și atribuții. Respondenții chestionarelor au exprimat o imagine a situației actuale cu referire la resursele umane și aranjamentele instituționale privitoare la revoluția datelor.

149. Participanții la atelierul de lucru au menționat că, deși în general **resurse umane există, acestea nu sunt suficient de calificate** (cu excepția unor resurse din cadrul BNS) sau sunt insuficiente pentru a face față sarcinilor în creștere (lipsă de cadre specializate pentru prelucrarea și analiza datelor, pentru procesul de populare a problemelor cu date statistice), în mod special la nivelul APC.

150. Factorii care determină apariția acestei probleme sunt, în principal: **instruirile insuficiente; fluctuația cadrelor; pregătirea slabă**/ specializarea îngustă a cadrelor (care începe în universități, ale căror programe de studii nu corespund cu cerințele reale ale pieței muncii) și nu în ultimul rând **motivarea redusă** a personalului (inclusiv financiară).

151. Cu referire la pregătirea cadrelor în cadrul instituțiilor de învățământ superior, la moment, **există doar câteva facultăți cu specialitate în Statistică și/sau Analiză de date**. În cadrul ASEM este facultatea Cibernetică, Statistică și Informatică Economică, specialitatea Statistică și previziune economică, la ciclul licență. La aceeași facultate sunt și specializări precum Cibernetică și informatică economică; Informatică; Tehnologii informaționale ș.a. La masterat, sunt specialitățile: Statistică și actuariat în asigurări, economie și business; Statistica aplicată; Bănci, asigurări, comerț, telecomunicații; Analize și prognoze financiare în activitatea de antreprenoriat; Analiza, monitorizarea și evaluarea politicilor economice. La acest nivel se pregătesc analiștii de date economice. La Universitatea Agrară de Stat din Moldova se pregătesc cadre la Facultatea Contabilitate, specialitatea: Economie, statistică și analiză; și Matematică și informatică.

152. Spre deosebire de specialitatea Statistică și/ sau Analiza datelor, specialitățile ce țin de **TIC sunt mai populare**. După cum s-a menționat mai sus, la instituțiile de studii superioare specificate sunt mai multe facultăți și specialități în informatică, calculatoare etc. În plus, la Universitatea Tehnică din Moldova sunt Facultatea de Calculatoare, Informatică și Microelectronică, Facultatea de Inginerie și Management în Electronică și Telecomunicații. La ULIM: Facultatea Tehnologii Informaționale și Calculatoare ("Tehnologii informaționale", "Ingineria calculatoarelor", "Securitatea informațională", "Cibernetică și informatică"). La Universitatea de Stat din Moldova (licență și masterat) - Facultatea de Fizică și Inginerie (Tehnologii informaționale, calculatoare etc.)

⁴⁶ A se vedea capitolul 1

153. Un Studiu IDC⁴⁷ arată că o piață mare de muncă nu înseamnă neapărat o ofertă mare de forță de muncă calificată. Una dintre cele mai mari provocări cu care se confruntă companiile din economiile bazate pe cunoaștere, este acela de a asigura un număr adecvat de angajați cu competențele necesare pentru poziții de utilizare intensivă a informației. Acestea includ cunoștințe, abilități tehnice, competențe interpersonale, aptitudini de comunicare și abilități de management. După procentul populației angajate în activități TIC (clasificate pe categorii ISCO), **Moldova (împreună cu Slovenia) cu 2,8% ocupă primul loc printre toate printre țările Europei Centrale și de Est (ECE).**

154. Dintre cele 7 țări ale ECE (Ucraina, Ungaria, România etc.) analizate, **Moldova a avut cel mai mare procent de absolvenți la specialitățile „Calculatoare”, „Matematică și statistică”** din numărul total de absolvenți ai instituțiilor de învățământ terțiar în 2013, de aproape 6%. În ciuda faptului că, în cifre absolute, cifra este mai mică decât cele ale celorlalte țări, procentul arată un interes tot mai mare în rândul populației pentru o carieră într-un domeniu legat de IT.

155. Rata de **școlarizare de limba engleză** în programele școlare este în creștere în Republica Moldova, iar nivelul de competență în limba engleză în rândul populației se îmbunătățește în mod considerabil.

156. Din cele 6% dintre absolvenții din Moldova care au **studii în domeniul științelor matematice, statistică și calculatoare** inclusiv 2,4% au studii în matematică și statistică, iar alte 13% - în inginerie. Cu toate acestea, numărul de **absolvenți angajabili de la facultățile IT este foarte redus, cererea de pe piața forței de muncă fiind mult mai mare.**⁴⁸ Numărul de absolvenți ai specialităților TIC este destul de mare – în jur de 2 000 pe an⁴⁹ (din numărul total de aproximativ 24 000 de absolvenți anual), fiind în creștere în fiecare an, în pofida fenomenului masiv al migrației. Aceasta denotă faptul că sectorul TIC din Moldova se află într-o ascensiune rapidă. Numărul de absolvenți ai specialităților TIC în unele țări din Europa de Sud-Est (de exemplu România, Bulgaria, Slovenia și Croația), a scăzut cu 5-10% din 2008. În ultimii ani Guvernul a mărit numărul burselor oferite la specialitățile TIC (de la 618 la 762).⁵⁰

157. Pe lângă nivelul de pregătire în cadrul instituțiilor de învățământ superior, un rol important îl are **perfecționarea continuă**. De cele mai multe ori specialiștii beneficiază de **cursuri ocazionale** organizate de partenerii de dezvoltare, dar fără o continuitate și finalitate (testare, certificare, urmărirea utilizării cunoștințelor dobândite în aplicații la sarcinile de lucru și avansarea în carieră în baza rezultatelor).

158. Conform chestionarelor, **la nivel de conducere** a organizației/instituției 44% din respondenți nu a beneficiat de instruire în colectarea/producerea de date, mai mult de jumătate (54%) – în calcularea indicatorilor statistici, cca 40% – în analiza și prezentarea datelor și în TIC și cca 30% în elaborarea și monitorizarea politicilor. Cei mai mulți respondenți au indicat instruirea ocazională, o dată la câțiva ani (40% – analiza și prezentarea datelor; 37% – TIC), dar și aici doar cca 30% au indicat instruirea în definirea și calcularea indicatorilor statistici și în colectarea/producerea datelor.

159. În cea ce privește **instruirea angajaților** tabloul este similar. Cca 40% din respondenți nu a beneficiat de instruire în colectarea/producerea de date, 45% – în calcularea indicatorilor statistici, cca 38% – în analiza și prezentarea datelor și în TIC și cca 45% în elaborarea și monitorizarea politicilor. Mai mulți respondenți decât la nivelul de conducere au indicat instruirea ocazională, o dată la câțiva ani (45% – analiza și prezentarea datelor; și același nivel de instruire în TIC 37%), cca 38% au indicat instruirea în definirea și calcularea indicatorilor statistici și în colectarea/producerea datelor.

⁴⁷ Competitiveness Assessment of Moldovan IT Services Industry Prepared for USAID CEED II Moldova and Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH, November 2014.

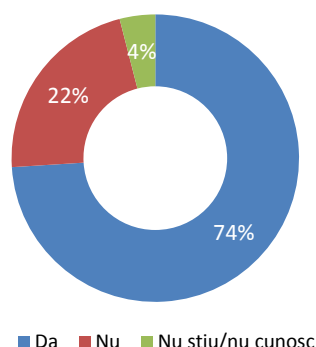
⁴⁸ <http://agora.md/stiri/9067/moldova-%E2%80%93-o-tara-mica-si-cu-un-potential-imens-de-a-fi-un-exportator-important-de-tehnologii-si-servicii-it-la-nivel-global>

⁴⁹ 2.233 absolvenți TIC în 2011, 2.039 – în 2010 și 1.642 – în 2009

⁵⁰ HG nr. 254 din 14.05.2015 STRATEGIA de creștere a competitivității industriei tehnologiei informației pe anii 2015-2021

160. Funcționarea efectivă în cadrul instituțiilor a unor **birouri sau unități organizationale dedicate statisticii sau prelucrării datelor** reprezintă o bună practică, ce sprijină revoluția datelor. Conform răspunsurilor participanților, după cum se arată în Figura nr. 11, în circa 74% dintre instituțiile publice există un departament responsabil de date.

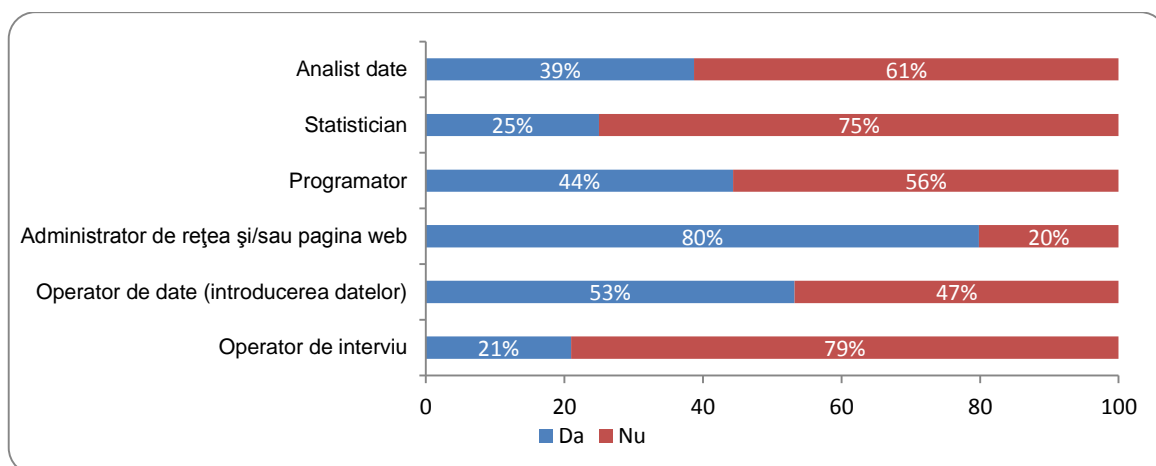
Figura 11. Existența subdiviziunilor responsabile de date

Sursa: Cercetarea CIVICUS MDC și IDSI, 2016

161. În general, acestea se confundă cu **departamentele TIC** (Serviciile e-Transformare) și în cele mai multe cazuri, nu au statisticieni sau analiști de date, ci operatori de date și administratori de rețea, dar pe acest fundament se pot dezvolta în viitor puncte de schimb de date cu utilizatorii și cu partenerii din cadrul ecosistemului de date, din domeniul specific instituției (Figura 12). Categoriile funcțiilor existente sau lipsa lor în instituțiile și organizațiile respondenților la chestionare sunt afișate în figura de mai jos. Astfel, 61% din respondenți au menționat că nu există în organizațiile lor analiști de date, și doar în 39% – există. Situația e un pic mai bună pentru administratorii de rețea și/sau pagina web care sunt prezenți în 80% de instituții participante la sondajul organizat. Doar 21% de respondenți au răspuns afirmativ la întrebarea ce ține de operatorii de interviu.

Figura 12. Structura calificărilor în prelucrarea datelor

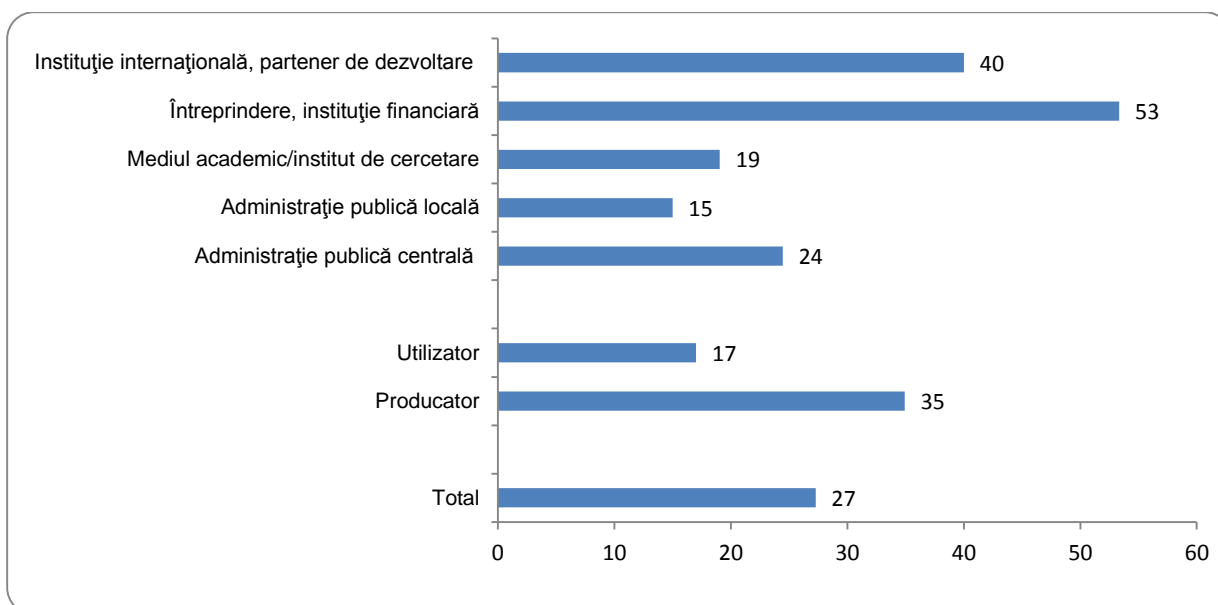

Sursa: Cercetarea CIVICUS MDC și IDSI, 2016

162. **Competențele TIC** reprezintă unul dintre factorii de bază care determină gradul de utilizare și valorificare a surselor de date existente, în contextul producerii și utilizării datelor. Crearea de competențe în acest domeniu implică existența unor mecanisme privind formarea profesională continuă a angajaților și evaluarea periodică a cunoștințelor acestora. Aparent acest proces nu este unul durabil, întrucât doar 27% dintre organizații/instituții dispun de un mecanism intern de evaluare a cunoștințelor TIC. Menționăm că fiecare al treilea producător de date dispune de anumite instrumente sau proceduri de evaluare, pe când în cazul utilizatorilor de date existența acestora a fost indicată doar de 17%. Dacă ne referim la tipul instituției/organizației, constatăm în baza datelor Figurii nr. 13, că sectorul real și partenerii de dezvoltare alocă mai

multe resurse pentru îmbunătățirea abilităților TIC ale angajaților, iar la polul opus se află APL și mediul academic.

Figura 13. Ponderea organizațiilor/instituțiilor care au instrumente și proceduri de evaluare a cunoștințelor TIC

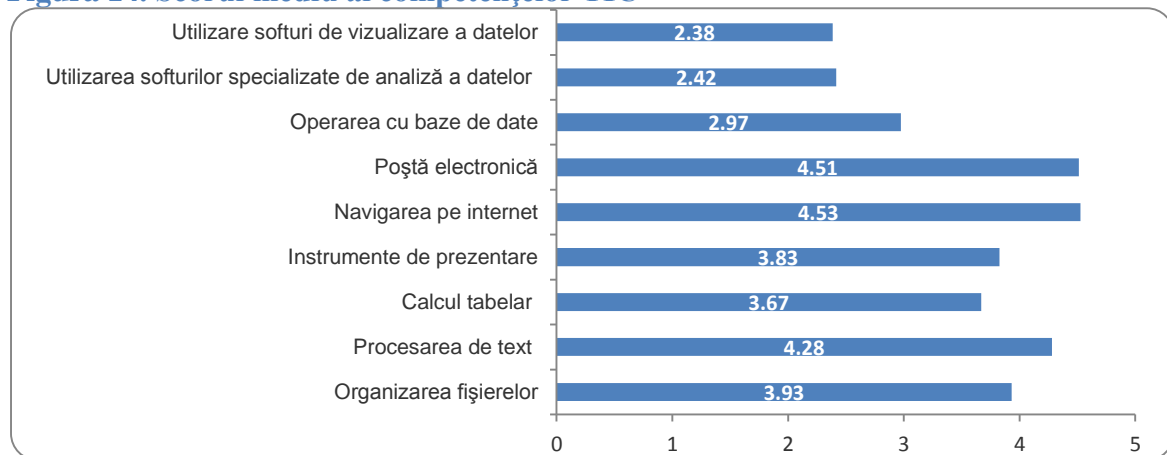

Sursa: Cercetarea CIVICUS MDC și IDSI, 2016

163. Totodată calificările și programele de pregătire necesare producerii, analizei și prezentării datelor, definirii și calculării indicatorilor statistici, dezvoltării în domeniul TIC ori a elaborării de politici sunt în general asigurate la doar 30%⁵¹ din nevoile reale. Motivele numărului redus de cursuri de instruire sunt în general **limitările financiar-bugetare**, dar și o **ofertă accesibil scăzută** de acest tip de cursuri la nivel național.

164. Competențele TIC existente sunt rezumate la utilizarea aplicațiilor pentru procesare de text, navigare pe internet (cel mai mare scor – 4,53) și utilizarea poștei electronice, iar abilitățile de operare cu baze de date sau calcul tabelar, de utilizare a softurilor specializate de analiză a datelor, cum ar fi MS Access sau SPSS, sunt reduse și nivelul de cunoaștere este scăzut (scor - 2,42). Relativ mai bună este situația privind abilitățile de utilizare a unor instrumente de prezentare a datelor precum MS PowerPoint (scor – 3,83), totuși foarte puțini angajați dispun de competențe în domeniul utilizării unor instrumente de vizualizare a datelor, de ex. ArcGis (scor – 2,38) (Figura nr. 14).

Figura 14. Scorul mediu al competențelor TIC

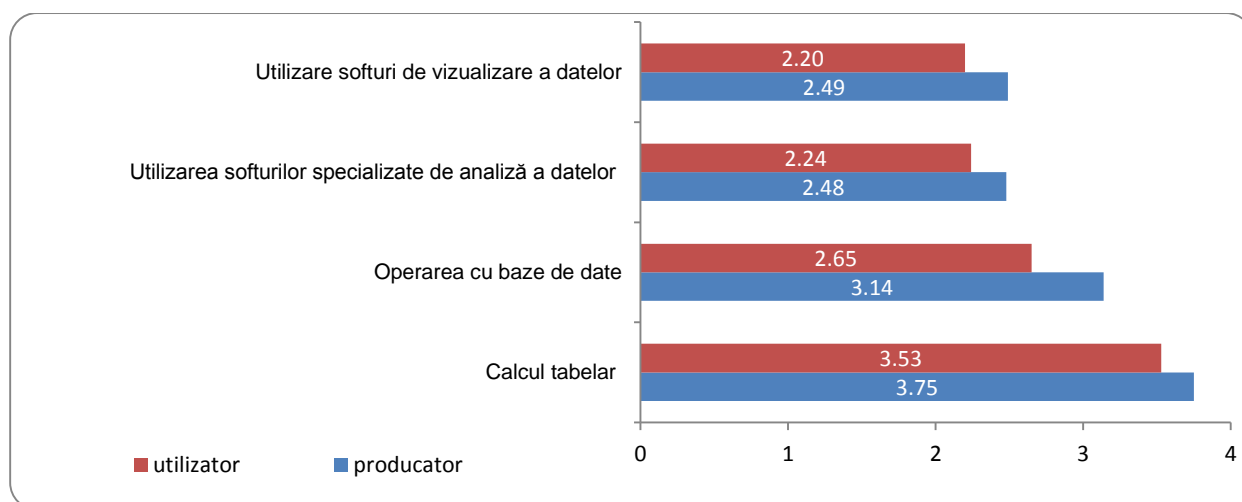
Sursa: Cercetarea CIVICUS MDC și IDSI, 2016

Sursa:

⁵¹ Sursa: Cercetarea CIVICUS MDC și IDSI, 2016

165. **Producătorii de date dețin competențe mai bune** (după cum se arată în figura nr. 157) cu referire la efectuarea unor calcule tabelare și operarea cu baze de date, **comparativ cu utilizatorii**, reieșind din specificul procesului de producere a indicatorilor statistici. Însă, **atât producătorii, cât și utilizatorii nu au abilități TIC suficiente pentru producerea și analiza indicatorilor statistici** cu utilizarea unor softuri specializate de analiză a datelor. Acest fapt pe de o parte generează situații de dependență dintre producători și utilizatori, iar pe de altă parte nu favorizează elaborarea unor politici bazate pe evidențe. În cazul producătorilor aceasta creează și impedimente de accesare și analiză a datelor deținute, în scopul producerii unor date relevante și în timp util.

Figura 15. Scorul mediu al unor competențe TIC pentru producători și utilizatori de date

Sursa: Cercetarea CIVICUS MDC și IDSI, 2016

166. O acțiune de nivel național prin care instituțiile publice, actorii interesați în implementarea și monitorizarea ODD trebuie să se implice, este aceea de **a aloca resurse pentru pregătirea personalului** în utilizarea datelor și dezvoltarea abilităților de a lucra cu aplicații specializate sau cel puțin cu pachetele MS Excel și MS Access pentru prelucrarea datelor, în vederea susținerii deciziilor de politici publice cu informații bazate pe evidențe.

Boxa 2. Parteneriate de succes și soluții inovatoare

Semnătura mobilă¹ este un **serviciu inovator**, care permite autentificarea în spațiul virtual pentru probarea identității cu ajutorul telefonului mobil.

Serviciul a fost lansat ca rezultat al colaborării dintre Centrul de Telecomunicații Speciale, Centrul de Governare Electronică și operatorii de telefonie mobilă. Spre deosebire de alte țări, unde Semnătura mobilă a fost dictată de sectorul bancar, în Republica Moldova, lansarea acestui serviciu este realizată prin intermediul **parteneriatului dintre Guvern și sectorul privat**, în **septembrie 2012**¹.

Cu „Semnătura mobilă” cetățenii pot semna la distanță, online, diferite acte, rapoarte, declarații sau cereri. La fel, cetățenii au posibilitatea de a accesa servicii electronice atât publice, cât și private.

167. Conform opiniei participanților la atelierile de lucru, **este necesară o planificare a cursurilor universitare dar și continue de perfecționare** în domeniul prelucrării și utilizării datelor statistice și crearea, prin parteneriat între Cancelaria de Stat și alte instituții de stat, Academia de Administrație Publică și alte instituții de învățământ relevante, a unui program de studiu în domeniul statisticii, pentru facultățile care pregătesc specialiști în administrația publică (și alte subiecte similare).

168. Având în vedere spectrul mic al forței de muncă, care nu poate fi comparat cu cele din Ucraina, România sau Bulgaria, Moldova trebuie să-și **concentreze eforturile pe producerea profesioniștilor gata de angajare**, prin **parteneriate dintre facultăți/mediul academic și companii private** pentru a scurta durata de 6 luni, perioada medie de formare (așa cum este revendicată de către companii în timpul interviurilor).⁵²

169. **Nu există o abordare sistemică în instruirea profesională** de lucru cu datele atât la nivel de conducători ai instituțiilor, cât și la nivelul angajaților, ceea ce poate periclita procesul de revoluție a datelor.

170. Prin urmare, **capacitățile existente ale resurselor umane subminează posibilitatea extinderii ariei de valorificare și utilizare a datelor din diferite surse** nu doar în procesul de colectare și producere a datelor, dar și în contextul elaborării evidențelor bazate pe date.

3.6. Infrastructura și TIC

171. Pentru procesul de colectare, producere, diseminare, stocare și analiză a datelor infrastructura TIC constituie un ansamblu de instrumente și resurse tehnologice. Existența unei infrastructuri TIC dezvoltate și eficiente constituie unul din elementele-cheie în contextul raportării datelor aferente ODD, asigurând acces la informații, transparență și responsabilitate sporită.

172. Conform datelor recente, în clasamentele internaționale privind dezvoltarea societății informaționale, Republica Moldova ocupă următoarele poziții:

- i. Indicele de Dezvoltare TIC (poziția 61 din 166)⁵³;
- ii. Indicele de Dezvoltare al e-Guvernării al Organizației Națiunilor Unite (poziția 66 din 193)⁵⁴;
- iii. Indicele pregătirii de rețea (poziția 68 din 143)⁵⁵;
- iv. Indicele global al securității cibernetice (poziția 16 din 29)⁵⁶.

173. Republica Moldova ocupă locul 2 în ceea ce privește teledensitatea telecomunicațiilor fixe între statele membre CSI (35,2 la 100 persoane). Actualmente, în Republica Moldova este cel mai înalt indicator printre țările CSI la lățimea de bandă de trafic internațional Internet per persoană (115 845 biți/sec./pers.). Rețeaua de internet mobil în Moldova este una dintre cele mai ieftine, și, de asemenea, respectă standardele de mare viteză. Acest lucru a fost posibil datorită faptului că țara a dezvoltat o rețea 4G și au fost introduse servicii de portabilitate a numerelor și semnătura mobilă. Moldova are o medie înaltă a vitezei de acces la Internet și ocupă un loc important în clasamentul NetIndex (locul 6 în lume la viteza de descărcare a datelor de pe Internet – 40,61 MB / sec). Cu toate că Republica Moldova se află printre primele 20 de țări în lume după viteza de acces la internet, conectivitatea în bandă largă nu este prezentă pe tot teritoriul la viteze necesare pentru a răspunde nevoilor actuale și viitoare ale țării.

174. Tranziția spre un ecosistem digital nou, vine totuși cu noi provocări din domeniul securității cibernetice, a confidențialității datelor și măsurării TIC, care trebuie abordate corespunzător. Conectivitatea și capacitățile de procesare a datelor se bazează pe **infrastructura TIC**, dezvoltarea și utilizarea căreia în Republica Moldova este neuniformă, iar decalajul digital între mediul urban și rural rămâne o problemă actuală.

⁵² Competitiveness Assessment of Moldovan IT Services Industry Prepared for USAID CEED II Moldova and Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH, November 2014.

⁵³ Measuring the Information Society Report 2014 / Geneva: International Telecommunication Union, 2014. 250 p

⁵⁴ United Nations E-Government Survey 2014. E-Government for the Future We Want, UN, New York 2014

https://publicadministration.un.org/egovkb/Portals/egovkb/Documents/un/2014-Survey/E-Gov_Complete_Survey-2014.pdf

⁵⁵ The Global Information Technology Report 2015: ICTs for Inclusive Growth / Ed.by S. Dutta et al. Geneva: World Economic Forum, INSEAD, 2015. 357 p.

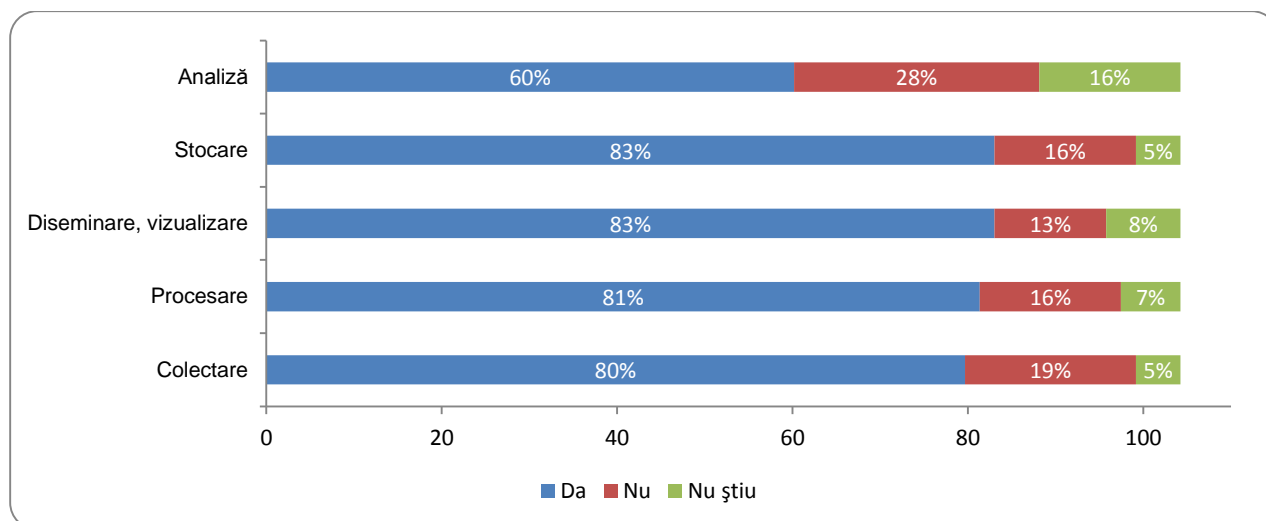
⁵⁶ Global Cybersecurity Index & Cyberwellness Profiles. April 2015 / International Telecommunication Union Geneva: ITU, 2015. 515 p.

175. De asemenea, există mai multe **provocări** pe care instituțiile încearcă să le depășească în utilizarea TIC la etapele de colectare, diseminare și analiză a datelor, și anume:

- i. Resursele financiare limitate pentru menținerea și înnoirea parcului tehnologic,
- ii. Insuficiența utilajului IT performant sau utilizarea SI învechite/neactualizate și a produselor program nelicențiate,
- iii. Cerințele exagerat de specifice pentru procedura de achiziții,
- iv. Lipsa instrumentelor TIC (soft, licențe),
- v. Insuficiența cadrelor bine pregătite în domeniul TIC (în special în teritoriu),
- vi. Lipsa coordonării metodologice între instituții pentru utilizarea TIC în colectarea datelor și prelucrarea acestora,
- vii. Procesarea manuală a datelor, și generarea unei rate mari, pe alocuri, de date eronate,
- viii. Calcularea datelor parțial pe hârtie,
- ix. Lipsa unui catalog de date, ghișeu unic/ platformă unică în domeniu,
- x. Lipsa uniformizării/ standardizării soluțiilor IT.

176. Datele studului relevă că **disponibilitatea infrastructurii TIC este relativ mare**, însă calitatea acesteia lasă de dorit. Majoritatea respondenților (peste 75%) dispun de capacități tehnice pentru colectarea, procesarea, diseminarea, stocarea și analiza datelor. Astfel 81% din respondenți dispun de capacități tehnice⁵⁷ pentru colectarea, procesarea, diseminarea datelor, iar 83% – pentru stocarea datelor, capacități care revin preponderent producătorilor/deținătorilor de date statistice. Pe de altă parte, 60% dintre respondenți dețin capacități tehnologice⁵⁸ de analiză a datelor, acestea revenind preponderent producătorilor de date - 60%, și mai puțin utilizatorilor - 53% (Figura 16).

Figura 16. Capacități tehnice și tehnologice disponibile în instituții

Sursa: Cercetarea CIVICUS MDC și IDSI, 2016

177. Se constată că, deși capacitățile tehnice pentru procesul de colectare, producere și diseminare a datelor sunt oarecum suficiente, se resimte o **insuficiență de capacități privind analiza datelor atât la producătorii, cât și utilizatorii de date**. În această ordine de idei, reiterăm necesitatea fortificării capacităților ulterioare procesului de producere a datelor, și anume a activităților de analiză și utilizare a datelor existente pentru luarea deciziilor.

178. Big Data fiind unul dintre exponenții cei mai actuali ai TIC, are un potențial ridicat de transformare a statisticii oficiale, dar și de fortificare a dialogului dintre furnizorii de date oficiale

⁵⁷ Echipament TIC

⁵⁸ Aplicații și instrumente

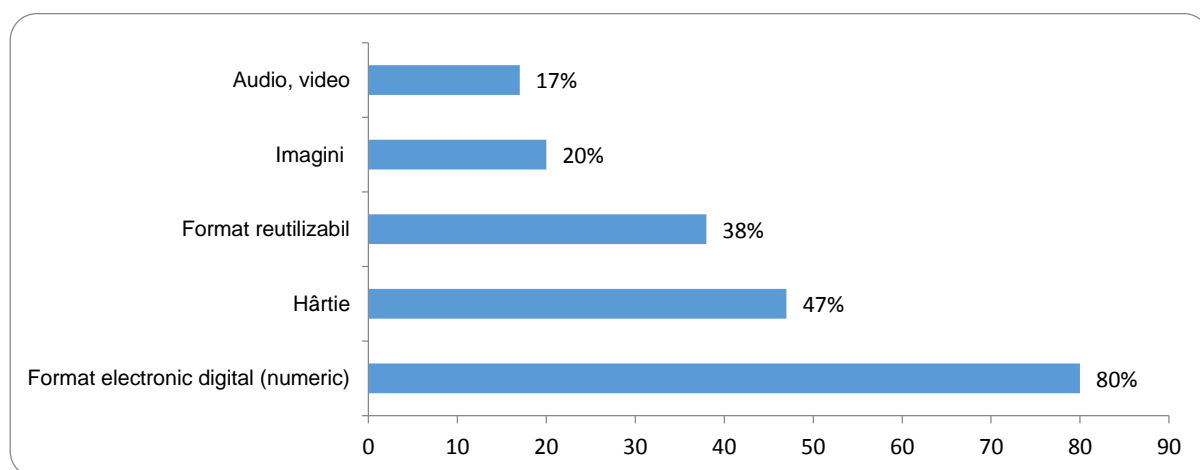
și neoficiale, prin reducerea costurilor și a timpului necesar pentru colectarea, prelucrarea și producerea datelor, precum și prin îmbunătățirea eficienței proceselor. În plus, **Big Data** pot fi utilizate pentru a produce statistici în timp util, a umple golurile ce țin de date și a complementa statisticile oficiale. În Republica Moldova la moment acest concept există doar la nivel de idee, în special în cercurile academice, fără aplicare practică cunoscută în sfera publică sau privată.

179. În pofida existenței capacităților tehnice, 45% dintre respondenți indică că acestea **nu sunt suficiente la moment pentru gestionarea unor volume mari de date**⁵⁹. Așadar, instituțiile implicate în procesul de producere și utilizare a datelor nu sunt gata pentru procesarea unor surse alternative și netradiționale de date de capacități mari, precum Big Data⁶⁰, în scopul producerii datelor statistice. Această stare de lucruri reclamă nevoia de modernizare sau optimizare a infrastructurii TIC pentru funcționare exclusiv în scopuri de serviciu.

180. Gestionarea volumelor mari de date presupune existența unor instrumente de schimb de date. În acest context, la nivel național au fost realizate și implementate un șir de sisteme și resurse IT în cadrul Programului strategic de modernizare tehnologică a guvernării (e-Transformare)⁶¹, axate inclusiv pe interoperabilitate, Platforma MCloud, servicii de platformă. Totuși **problema interoperabilității și deschiderii datelor încă nu a fost soluționată pe deplin**.

181. Conceptul de Revoluție a datelor presupune nu doar accesul la date, dar și disponibilitatea acestora într-un **format prietenos utilizatorilor**. În condițiile existenței unui volum considerabil de informație plasată pe paginile WEB, diseminată prin intermediul publicațiilor și a solicitărilor oficiale de către producătorii/deținătorii de date, utilizarea acestor date implică anumite eforturi din partea utilizatorilor pentru transferarea acestora într-un format reutilizabil. Astfel, fiecare al doilea producător/deținător de date diseminează informația tradițional pe suport de hârtie, iar fiecare al cincilea plasează informația sub formă de imagini (preponderent PDF). Pe de altă parte, menționăm că inițiativele privind datele deschise au determinat schimbarea situației, astfel încât 80% din respondenți diseminează informația în format electronic digital (numeric), iar 38% - în format reutilizabil, fapt ce permite efectuarea mai multor proceduri privind analiza datelor cu diferite instrumente IT, fie MS Office, fie instrumente specializate (Figura 17).

Figura 17. Formatul existent de diseminare a datelor și informației statistice

Sursa: Cercetarea CIVICUS MDC și IDSI, 2016

182. Diseminarea datelor în formate ușor de utilizat este o provocare continuă, dar în același timp, este important ca utilizatorii să fie pregătiți în preluarea datelor sub aceste formate (digital, numeric). Observația din analiza chestionarelor prin care, astăzi, cetățenii folosesc în aceeași

⁵⁹ În cadrul chestionarului s-a utilizat criteriul convențional de peste 1 milion de înregistrări

⁶⁰ Seturi de date mari nestructurate, aflate sau nu în proprietatea unei companii, generate anonim sau nu de utilizatori, via web, de senzori, camere, soluții de monitorizare, echipamente etc., în cele mai diverse formate și standarde.

⁶¹ Hotărârea Guvernului nr. 710 din 20.09.2011, accesibil la <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&id=340301>

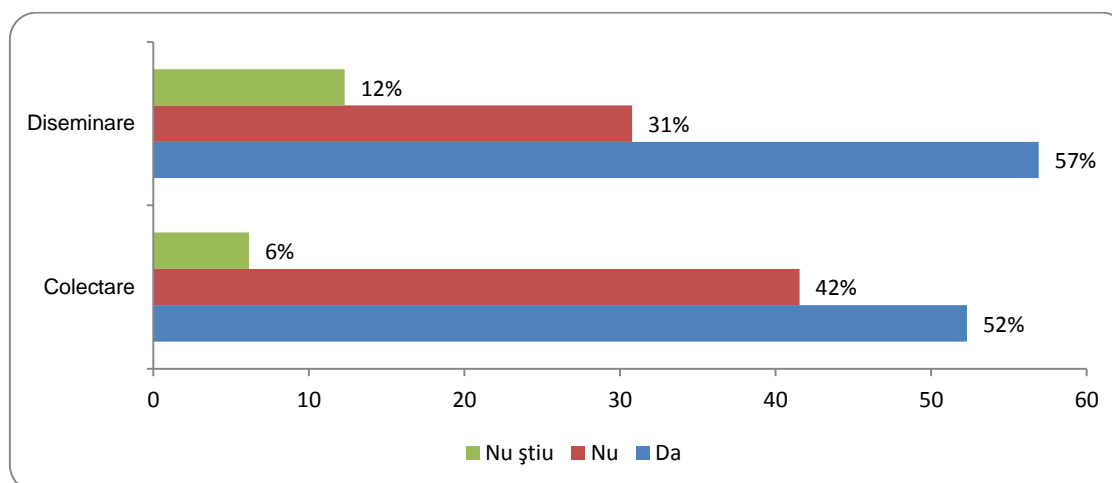
proporție internetul și aplicațiile web cu solicitările pe suport de hârtie, trebuie să determine și un proces de promovare și educare în utilizarea datelor de către aceștia (statistical literacy).

183. În același context, drept o provocare poate fi considerată și **deschiderea datelor guvernamentale** de către autoritățile publice, ca parte a programului strategic de e-Transformare. Deși necesitatea publicării informațiilor de către ministere pe Portalul Guvernamental al Datelor Deschise www.date.gov.md a fost instituționalizată⁶², iar actualmente pe portal sunt aproape 900 seturi de date, deseori căutarea acestora este dificilă, iar aspectele precum **disponibilitatea, completitudinea, relevanța, valabilitatea și actualitatea datelor necesită eforturi** din partea tuturor actorilor interesați.

184. Tot ca parte a inițiativei de deschidere a datelor, Centrul de e-Guvernare și alte organisme internaționale au încurajat și stimulat dezvoltarea aplicațiilor în baza datelor deschise. În acest sens, poate fi menționată baza de date a cheltuielilor publice BOOST Moldova⁶³, elaborată inițial în parteneriat cu Banca Mondială, ca fiind o sursă de informații foarte detaliate despre cheltuieli din anul 2005, deținută de Guvernul RM prin Ministerul Finanțelor, astfel Moldova devenind una dintre puținele țări din lume care publică setul complet de date privind cheltuielile publice într-un singur fișier excel consolidat. Și de aici vine un dezavantaj al acestei inițiative, prin faptul că formatul datelor este unul simplist, nu este prietenos utilizatorului, iar asigurarea vizibilității acestor informații este dificilă.

185. Datorită legislației în vigoare privind protecția datelor cu caracter personal⁶⁴, producătorii și deținătorii de date au început să acorde o mai mare atenție aspectelor care țin de confidențialitatea datelor, prelucrarea datelor cu caracter personal, informarea publicului despre aceste aspecte etc. Totuși se mai cer eforturi susține în acest sens, deoarece conform datelor studiului, doar puțin peste 50 la sută dintre producătorii și deținătorii de date pun la dispoziția publicului informația privind modalitatea și condițiile de colectare (52%) și diseminare (57%) a datelor (Figura 18).

Figura 18. Disponibilitatea informației privind modalitatea și condițiile de colectare și diseminare a datelor

Sursa: Cercetarea CIVICUS MDC și IDSI, 2016

186. În pofida gradului sporit de disponibilitatea a infrastructurii tehnice și expansiunii utilizării tehnologiilor web 2.0 (rețele sociale etc.), interacțiunea producătorilor/deținătorilor de date cu furnizorii de date este realizată preponderent (91%) prin mecanisme directe – convorbiri telefonice, sms-uri, pliante etc. Cu toate acestea aproximativ trei sferturi dintre respondenți (74%) utilizează pe larg și metodele indirecte de interacțiune – precum pagina web, rețelele de socializare, întrucât aceste metode înlesnesc schimbul interactiv de informații, interoperabilitatea și colaborarea între producători și utilizatori de date (Figura 19). Aceasta se explică în parte prin

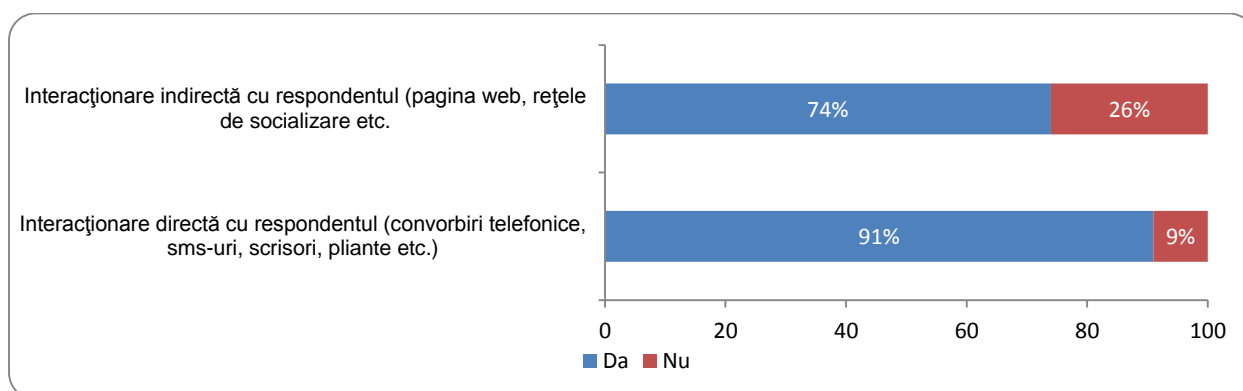
⁶² <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=354533>

⁶³ <http://www.mf.gov.md/actdoc/BOOST>

⁶⁴ <http://lex.justice.md/md/340495/>

inițiativele de încurajare promovate de Centrul de e-Guvernare privind **utilizarea rețelelor de socializare de către autoritățile publice**⁶⁵.

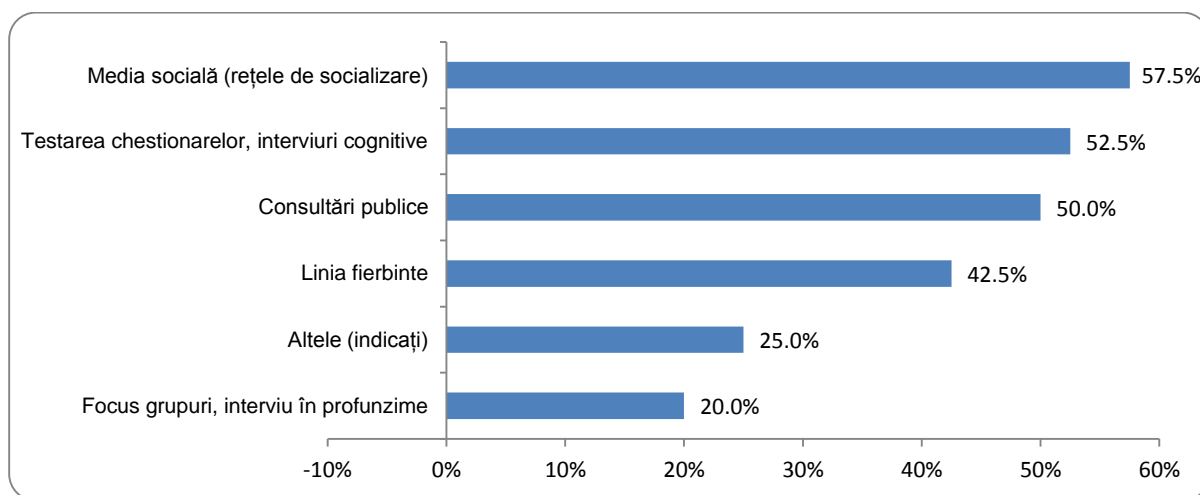
Figura 19. Mecanisme de interacțiune cu furnizorii de date

Sursa: Cercetarea CIVICUS MDC și IDSI, 2016

187. În contextul asigurării legăturii inverse cu respondenții/furnizorii de date, privind modalitatea de colectare și utilizare a datelor despre aceștia, datele studiului relevă că doar 61% dintre deținători/producători de date dispun de această posibilitate (Figura 20). Dintre aceștia, majoritatea (57%) utilizează ca modalitate de interacțiune rețelele de socializare, 50% recurg la consultări publice, iar 42% utilizează linia fierbinte. Importanța comunicării despre datele disponibile, sensibilizarea utilizatorilor de date, instruirea angajaților pentru utilizarea noilor forme de comunicare cu publicul – toate aceste necesități au fost relevate de participanții la atelierele de lucru.

Figura 20. Modalitățile utilizate pentru asigurarea legăturii inverse cu furnizorii de date

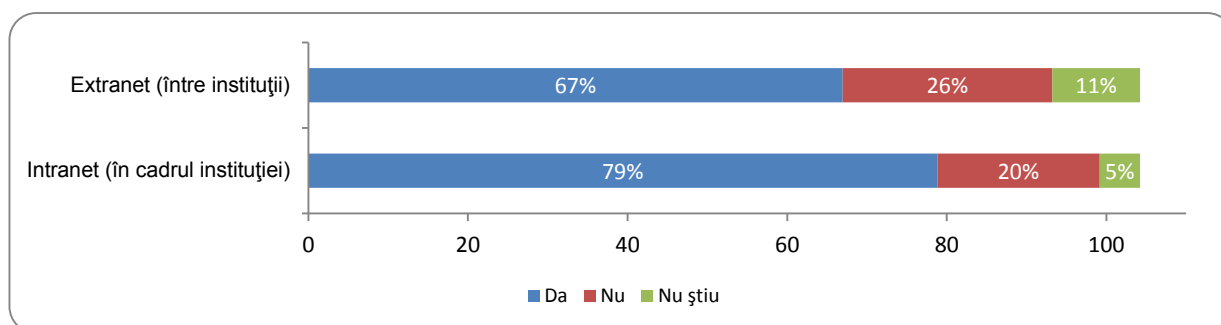

Sursa: Cercetarea CIVICUS MDC și IDSI, 2016

188. Din punct de vedere al accesului și disponibilității datelor, studiul relevă existența conexiunii la Intranet în cazul a 78 la sută din respondenți, iar 67 la sută din respondenți dispun și de capacități pentru schimbul de date între instituții (Extranet) (Figura 21). Acest fapt este determinat în mare măsură de accesul on-line al organelor administrației publice la **platforma de interoperabilitate** MConect, gestionată de Centrul de e-Guvernare și la registrele de stat, gestionate de Ministerul TIC și Ministerul Justiției. Astfel, existența interoperabilității datelor reprezintă, deși la un nivel moderat, un suport important pentru schimbul de date și comunicare în procesul de implementare și monitorizare a ODD.

⁶⁵ Regulamentul privind utilizarea rețelelor de socializare în instituțiile guvernamentale. <http://www.egov.md/ro/resources/guides-and-documents/regulamentul-privind-utilizarea-retelelor-de-socializare-institutiile>

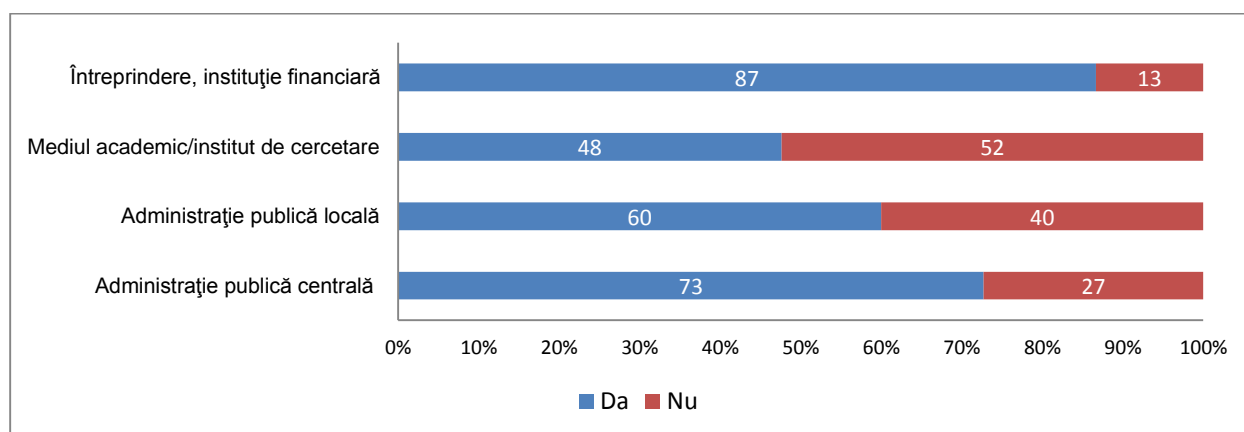
Figura 21. Situația conexiunii la intranet și extranet

Sursa: Cercetarea CIVICUS MDC și IDSI, 2016

189. Instrumentele destinate pentru **diseminarea datelor** sunt în dotarea respondenților în marea majoritate a cazurilor (68%), ceea ce facilitează realizarea unei diseminări rezonabile a datelor. Majoritatea producătorilor și utilizatorilor dispun de platformă sau compartiment special pe pagina web destinat pentru diseminarea datelor. Cele mai avansate din această perspectivă sunt întreprinderile de stat și private și instituțiile financiare (bănci) - 87%, urmate de administrația publică centrală - 73%. Aceste date ne arată că întreprinderile de stat și private, instituțiile financiare pun un accent mai mare pe dezvoltarea instrumentelor de informare și asigurare a accesului la serviciile și produsele disponibile. Informația statistică privind activitatea organelor APC poate fi accesată în cazul a 73% din respondenți, iar dacă ne referim la autoritățile locale, ponderea acestora este și mai mică (Figura 22). Aceasta demonstrează încă o dată **decalajul între autoritățile de nivel central și local** privind implementarea și utilizarea eficientă a infrastructurii TIC. În acest sens este necesară dinamizarea proceselor de informatizare din sectorul rural și crearea unui mecanism eficient de gestionare a resurselor financiare alocate pentru informatizare la nivel național.

Figura 22. Disponibilitatea platformei sau compartimentului special pe pagina web destinat pentru diseminarea datelor și informației statistice

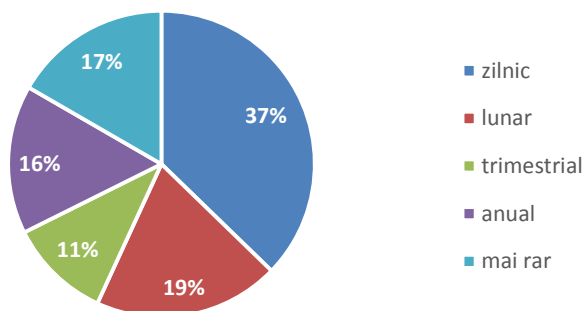

Sursa: Cercetarea CIVICUS MDC și IDSI, 2016

190. Mai puțin de jumătate din numărul instituțiilor care se referă la mediul academic și instituții de cercetare nu dispun de asemenea instrumente, fapt ce limitează accesul publicului larg și utilizatorilor la activitățile efectuate de acestea și datele disponibile rezultate din cadrul diferitor cercetări științifice și studii de caz.

191. Un factor important privind accesul la date și informație statistică este frecvența de actualizare. În general, constatăm că informația de cele mai dese ori este actualizată zilnic (37%), lunar sau trimestrial (31%). Însă, sunt instituții care actualizează informația mai rar decât o dată pe an (17%), fapt ce subminează transparența acestora și eventual nivelul de informare și influență a cetățenilor asupra deciziilor aferente activității (Figura 23).

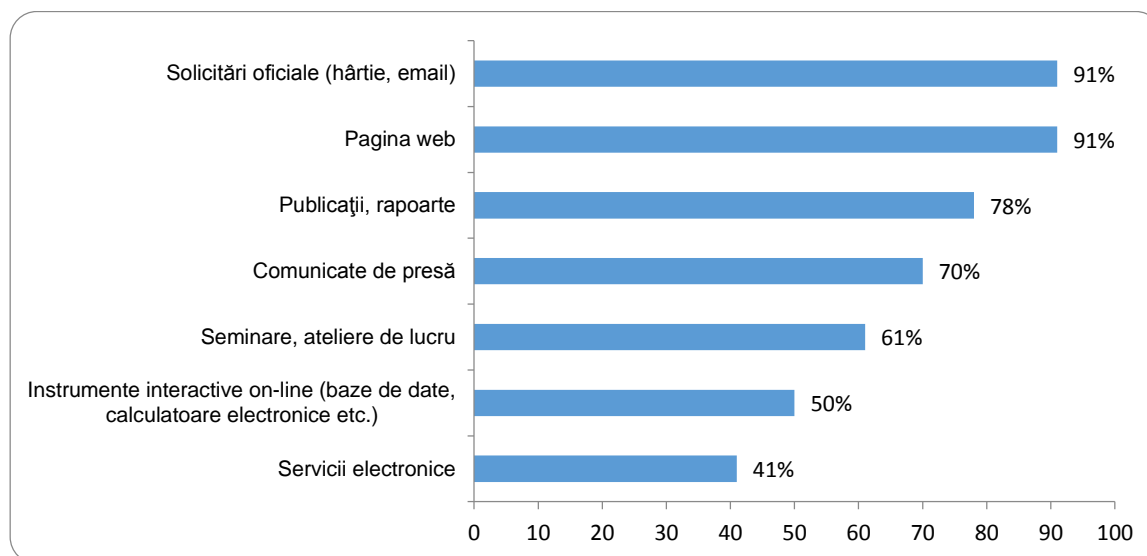
Figura 23. Diseminarea datelor, frecvența de actualizare

Sursa: Cercetarea CIVICUS MDC și IDSI, 2016

192. Nivelul de utilizare al unor **instrumente interactive pentru vizualizarea și analiza datelor** on-line (baze de date, calculatoare electronice etc.) este foarte redus și doar jumătate din producătorii/deținătorii de date oferă aceste instrumente utilizatorilor. Ca rezultat, diseminarea datelor statistice rămâne a fi preponderent prin metode tradiționale (pagina WEB, solicitări oficiale, publicații, rapoarte, comunicate etc.), fapt ce impune anumite restricții de timp în obținerea datelor, precum și efectuarea unor calcule adiționale la necesitate. Totodată, circa 60 la sută din producătorii/deținătorii de date nu dispun de servicii electronice pentru diseminarea datelor, prin urmare acest sector necesită a fi fortificat pe viitor (Figura 24).

Figura 24. Instrumentele utilizate de cetățeni pentru accesarea datelor

Sursa: Cercetarea CIVICUS MDC și IDSI, 2016

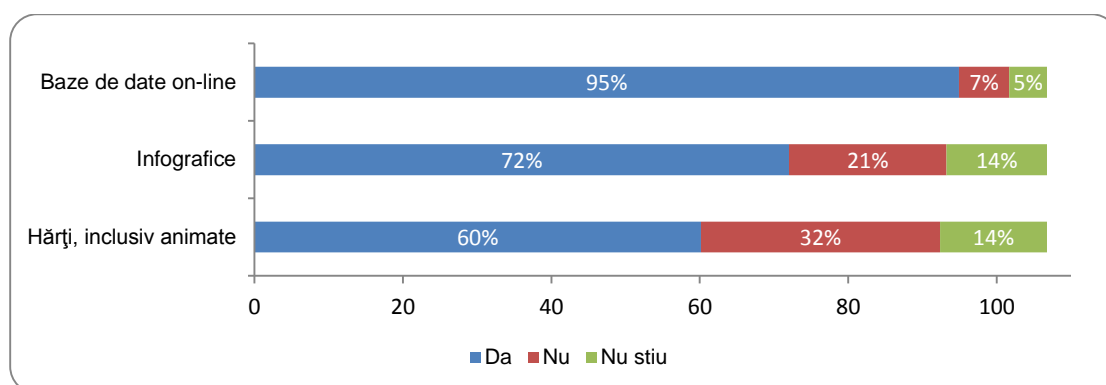
Boxa 3. Instrumente interactive pentru vizualizarea și analiza datelor on-line

Pagina web a Biroului Național de Statistică din RM www.statistica.md pune la dispoziția publicului larg și a comunităților de date un șir de instrumente interactive pentru vizualizarea și analiza datelor on-line. Acestea includ Banca de date statistice a RM, care oferă informație relevantă pe domenii, hărți și grafice animate, Piramida animată a populației, calculatorul speranței de viață, dar și calculatorul Indicelui Prețurilor de consum.

Deschiderea datelor statistice și vizualizarea acestora prin intermediul unor instrumente interactive facilitează transparența, dar mai ales posibilitatea tuturor părților interesate (societatea civilă, sectorul business etc.) de a observa și semnală necesitatea unor parteneriate, a unor modificări a cadrului legal, a unor acțiuni corective și preventive etc.

193. Implicarea în revoluția datelor de către părțile interesate în contextul îmbunătățirii accesibilității datelor impune în viitor angajamente nu doar din perspectiva producerii datelor, dar și asumarea anumitor responsabilități de promovare și utilizare a instrumentelor interactive de accesare și vizualizare a datelor. La etapa actuală conducătorii organizațiilor/instituțiilor într-o măsură mai redusă promovează utilizarea de hărți, inclusiv animate (60%), infografice (72%), fapt ce derivă din capacitățile limitate ale producătorilor și utilizatorilor de date pentru crearea acestora, dar mult mai frecvent se recurge la utilizarea de baze de date online pentru accesarea datelor de interes (95%) (Figura 25).

Figura 25. Utilizarea instrumentelor de vizualizare a datelor

Sursa: Cercetarea CIVICUS MDC și IDSI, 2016

194. În procesul de explorare a datelor deseori utilizatorii se confruntă cu lipsa informației privind modalitatea și condițiile de colectare și diseminare a datelor. Fiecare al doilea producător de date nu dispune de metadata cu referire la conținutul datelor, condițiile și criteriile de colectare a acestora și mai cu seamă care sunt modalitățile de diseminare a datelor și perioada de disponibilitate a acestora publicului larg. Astfel, se creează **o ruptură între producătorii și consumatorii de informație**, fapt ce implică dificultăți privind accesarea, perceperea, interpretarea și analiza informației, și eventual reacții întârziate la anumite fenomene. Implementarea metadatelor este un proces care trebuie să fie suportat de către tehnologie, oameni și procese, însă importanța acestora este indiscutabilă în asigurarea transparenței managementului datelor.

195. În demersul de dezvoltare a fluxurilor de date și de identificare a soluțiilor inovatoare privind producerea de date statistice, într-un efort comun dintre comunitățile de experți TIC, mediul de cercetare-dezvoltare și think-tanks, pot fi create parteneriate pe termen lung pentru dezvoltarea soluțiilor comune pe sectoare sau integrate. În acest sens există un potențial de intensificare a colaborării instituțiilor cu comunitatea TIC, întrucât doar 52% dintre acestea au declarat că interacționează pentru a promova inovații în producerea și utilizarea datelor.

Boxa 4. Metode inovatoare de lucru cu datele

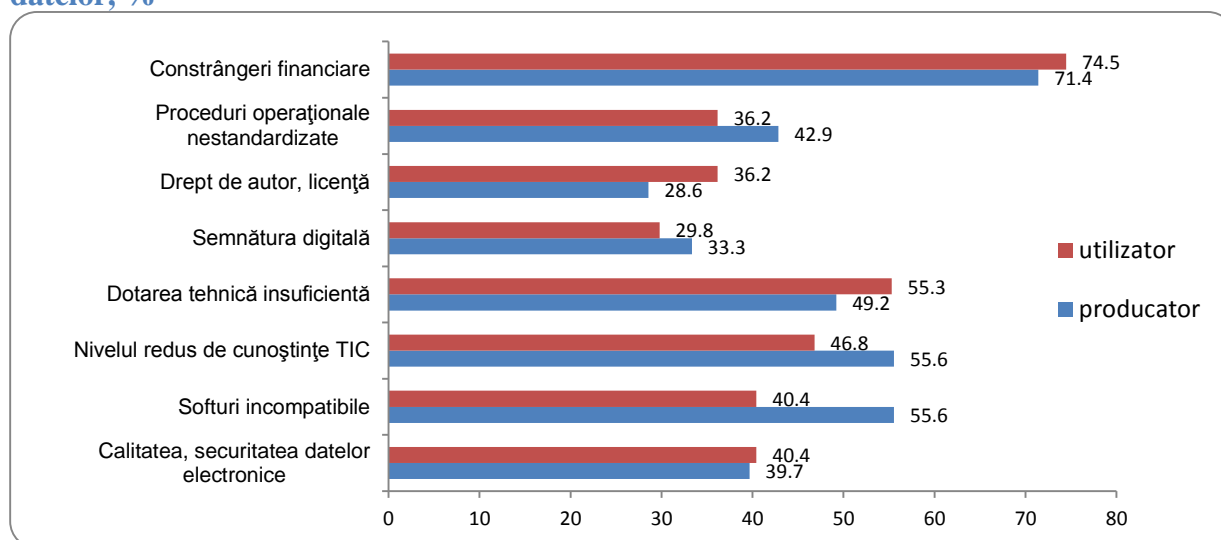
La moment, unele instituții publice utilizează ca alternativă (metode inovative) pentru colectarea, analiza și prezentarea datelor anumite softuri, registre automatizate (de ex. Registrul de Stat al Alegătorilor care este interconectat cu Registrul Populației), sisteme informaționale (de ex. Serviciul Stare Civilă - sistem de evidență a populației; MTIC - sistem de documentare a populației etc.).

196. Cu toate acestea, studiul relevă anumite **impedimente în utilizarea TIC pentru prelucrarea și analiza datelor**. Principalul factor invocat de către respondenți sunt constrângerile financiare (71%), care determină nemijlocit atât insuficiența dotării tehnice (50%), cât și a posibilității de creare a competențelor TIC (50%). Impedimente minore în utilizarea TIC sunt considerate semnătura digitală (33%) și dreptul de autor/licență (31%).

Aceasta derivă cel mai probabil din utilizarea softurilor nelicențiate, dar și promovarea insuficientă a semnăturii digitale în prestarea serviciilor publice.

197. Din perspectiva producătorilor de date, prevalează impedimentele care se referă la procesul de producere și schimb al datelor, printre care incompatibilitatea softurilor (56%) și nivelul redus de competențe TIC (56%), care împiedică producătorii de date să facă față provocărilor privind aplicarea tehnicilor noi de colectare a datelor și modernizarea proceselor privind gestionarea datelor, per ansamblu. În cazul utilizatorilor, acești factori sunt mai puțin importanți, însă predomină impedimentele generate de dreptul de autor, licență (36% vs. 29%) și dotarea tehnică insuficientă (55% vs. 49%) (Figura 268).

Figura 26. Factorii care limitează accesul și utilizarea TIC pentru prelucrarea și analiza datelor, %

Sursa: Cercetarea CIVICUS MDC și IDSI, 2016

198. Conform rezultatelor studiului se atestă o **insuficiență de capacități privind analiza datelor** atât la producătorii, cât și utilizatorii de date, inclusiv lipsa pregătirii instituțiilor implicate în procesul de producere și utilizare a datelor pentru procesarea unor surse alternative și netradiționale de date de capacități mari, precum Big Data, în scopul producerii datelor statistice. Principalele impedimente în utilizarea TIC pentru prelucrarea și analiza datelor se referă la **constrângerile financiare**, insuficiența dotării tehnice și posibilitatea de formare a competențelor TIC. Producătorii de date se confruntă în special cu problemele precum **incompatibilitatea softurilor și nivelul redus de competențe TIC**, care îi împiedică să facă față provocărilor privind aplicarea tehnicilor noi de colectare a datelor și modernizarea proceselor privind gestionarea datelor per ansamblu.

199. Pe de altă parte, studiul relevă că marea majoritate a actorilor din ecosistemul de date dispun de **capacități tehnice pentru colectarea, procesarea, diseminarea, stocarea și analiza datelor**, iar **interoperabilitatea datelor**, deși atinge un nivel moderat, reprezintă un suport important pentru schimbul de date și comunicare în procesul de implementare și monitorizare a ODD. Totodată la nivel național există suficiente instituții publice, centre de cercetare, de dezvoltare a abilităților TIC, proiecte și programe pentru formarea unor **comunități TIC active**.

200. Prin urmare, **utilizarea eficientă și consecventă a infrastructurii TIC**, coroborată cu modernizarea, unde este cazul a aplicațiilor soft, dezvoltarea de aplicații inovative de colectare și interacțiune a datelor, precum și creșterea conectivității intra și interinstituționale și între partenerii ecosistemului de date, va confirma poziția de suport crucial al TIC pentru revoluția datelor și va compensa lipsa de resurse umane și financiare în prelucrarea datelor.

3.7. Finanțarea ecosistemului de date

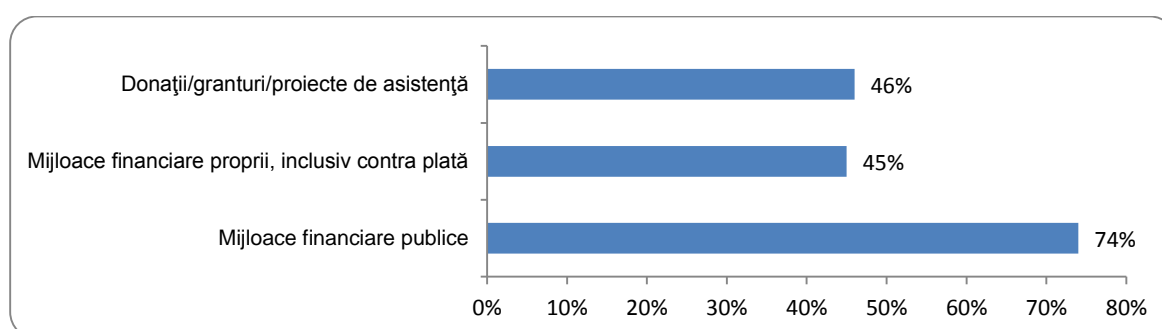
201. **Ecosistemul de date** este în general un **consumator de resurse financiare** și în acest caz intră în competiție directă cu alți beneficiari de resurse, în special în cazul organizațiilor care sunt direct finanțate din fonduri publice. Deoarece resursa financiară este una limitată în cazul bugetelor publice, este necesar ca performanța și utilitatea datelor pe care ecosistemul le produce să răspundă scopului societății, respectiv datele produse sunt utile în luarea deciziilor pentru sectoarele care sunt în concurență pentru resurse și ajută aceste sectoare să eficientizeze activitățile lor.

a) Finanțarea colectării și procesării datelor

202. În procesul de producere a datelor, colectarea și procesarea presupun resurse umane și de infrastructură TIC, consultanță, care să permită producere de indicatori conform standardelor internaționale sau cerințelor de monitorizare și evaluare recomandate, în cazul nostru pentru ODD. În general, **producerea de date la nivelul administrației, este considerată o acțiune mai puțin prioritară** și, în consecință, alocarea de resurse este evaluată în comparație cu celelalte capitole de cheltuieli sau acțiuni necesare funcționării organizației.

203. În scopul producerii de date statistice, în Moldova, activitățile de acest gen sunt finanțate preponderent prin mijloace financiare publice (buget de stat în general) - 74%, 45% prin mijloace proprii sau contra cost și 46% din fonduri ale donatorilor, prin granturi sau proiecte de asistență (Figura 27).

Figura 27. Structura surselor de finanțare pentru procesele statistice

Sursa: Cercetarea CIVICUS MDC și IDSI, 2016

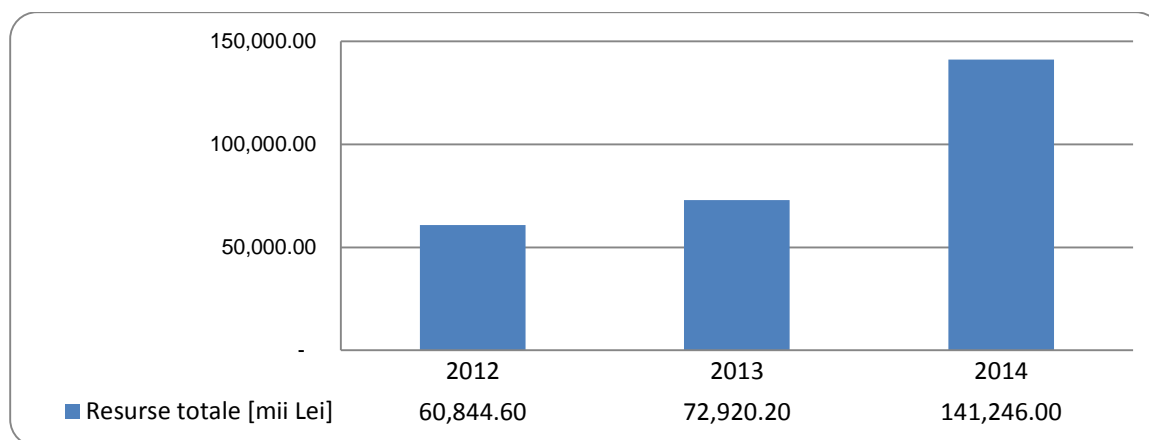
204. **Alocarea de resurse** pentru colectare și procesare poate fi considerată **indirectă prin fondurile asigurate funcționării organizației** (ex: resurse umane - salarii, formare profesională; logistică - utilități, materiale consumabile) sau prin fondurile destinate realizării de investiții în infrastructura și aplicațiile TIC, ceea ce poate fi percepută ca o lipsă de prioritate în alocarea de resurse pentru colectare și producere de date, așa cum s-au exprimat și participanții la atelierile de lucru privind ecosistemul de date (vezi Anexa 8- Răspunsurile la sarcinile de lucru pe grupuri).

205. Cu excepția Strategiei pentru Dezvoltarea Sistemului Statistic Național 2016-2020, **analiza documentelor strategice nu a evidențiat activități finanțate exclusiv pentru producerea de date**, dar se poate presupune că elaborarea de sondaje necesare evaluării gradului de satisfacție a cetățenilor sau beneficiarilor diferitelor măsuri publicate, în cadrul planurilor de acțiuni ale strategiilor se vor finanța, în general, de la bugetul de stat pentru autoritățile publice sau din bugetul de venituri și cheltuieli în cazul unor organizații cu capital de stat sau privat.

206. Pe de altă parte, în Moldova, **finanțarea statisticii oficiale reprezintă o obligație legală** a statului pentru serviciile și produsele realizate de către BNS și instituțiile publice din SSN. În perioada 2010-2014 bugetul alocat pentru prestarea serviciilor statistice și furnizarea produselor specializate în statistică al BNS, principalul producător de date statistice a fost subdimensionat,

în valoare nominală având aproximativ aceeași valoare an de an⁶⁶, respectiv aproximativ 70 mil lei (vezi Figura 28).

Figura 28. Alocările financiare de la Bugetul de stat pentru BNS 2012-2014 (inclusiv alocația pentru RPL)

Sursa: *Strategia de dezvoltare a Sistemului Statistic Național, 2016-2020*

207. În cazul BNS, au fost alocate **fonduri suplimentare pentru acțiuni concrete sau lucrări statistice de anvergură**, precum recensămintele, dar nevoia de resurse financiare nu a acoperit integral și componenta operațională (resurse umane suplimentare, pregătire continuă, infrastructură informațională, infrastructură fizică).

208. Se poate observa că un rol important în **susținerea producerii de date** îl au **donorii internaționali**, care **prin proiectele finanțate**, permit în mod direct dezvoltarea serviciilor de producere a datelor (vezi spre exemplu Proiectul de Dezvoltare a Statisticii Regionale în Moldova), precum și indirect producerea de statistici, respectiv, achiziția de sisteme și aplicații TIC, pregătirea în implementarea anumitor standarde necesare statisticii sau pregătirea personalului în producerea de statistici. Aceste **proiecte finanțate de donori solicită** din partea autorităților și a actorilor relevanți **dezvoltarea de capacități pentru atragerea și gestionarea finanțărilor externe**.

b) Finanțarea accesului și disponibilității datelor

209. **Accesul la date și disponibilitatea** acestora în formatul, la timpul și dezagregarea solicitate de beneficiari poate constitui un motiv pentru utilizare suplimentară de resurse financiare. În documentele analizate și în discuțiile purtate cu participanții la ateliere de lucru, **nu s-a observat o delimitare clară a finanțării pe aceste categorii**, deoarece, în general subiecții, cu excepția BNS, nu fac o delimitare între activitățile producției de date și diseminare sau asigurarea accesului la date, și în consecință, nici a evidențierii alocării resurselor financiare necesare pe această categorie.

210. **Diseminarea datelor și accesul la informații publice sunt reglementate prin lege**, iar disponibilitatea paginilor web pentru mai mult de 75% dintre autoritățile publice și a altor actori implicați în ecosistemul de date (vezi capitolul 3.6 - Infrastructura TIC), permite și asigură publicarea datelor, respectiv conformarea la cerințele legale. Problema publicării este legată de structura datelor și formatul folosit, ceea ce ar putea reclama **resurse financiare adiționale pentru convertire în formate editabile digital (xml, xls, samd) sau actualizare**.

211. **Funcționarea serviciilor de statistică, a departamentelor TIC sau cele de relații cu cetățenii**, ca structuri organizaționale **în cadrul autorităților publice**, prin care se asigură publicarea și diseminarea informațiilor, **este finanțată din bugetul operațional**, iar activitățile de diseminare fac parte din atribuțiile curente ale angajaților, ceea ce nu necesită resurse suplimentare.

⁶⁶ Valoarea anuală a bugetului BNS a fost în medie de 70 milioane lei - <http://www.statistica.md/>

212. Sunt și situații în care diseminarea informațiilor se realizează prin **publicarea de rapoarte, cataloage sau dări de seamă**, pentru care finanțarea se face din bugetul operațional și sunt alocate resurse în ciclul de programare bugetară ori prin intermediul fondurilor alocate pentru proiecte de către donori, dar acestea nu sunt semnificative ca și valori la nivel de instituție, chiar dacă apar evidențiate în buget. **Procesul de publicare pe pagina web** a instituției este **facil și practicat în mod curent, costurile acestuia fiind asimilate în bugetul operațional anual fără distincție pe linii bugetare.**

c) Finanțarea activităților de analiză și utilizare a datelor

213. În aceleași coordonate ca și finanțarea accesului și disponibilității datelor, în documentele cercetate sau în urma analizării informațiilor furnizate de către actorii implicați, **nu sunt expuse** situații cu privire la **activități de analiză sau utilizare de date care să aibă alocări bugetare consecvente** din partea instituțiilor sau prevederi prin bugetele planurilor de acțiuni pentru implementarea strategiilor.

214. Activitățile de analiză și utilizare de date au alocate surse prin bugetele instituțiilor pentru activități curente ale angajaților birourilor și serviciilor și nu sunt distincte în cadrul instituțiilor pe tipuri de activități. În cazul în care analiza necesită consultanță specializată, se alocă resurse în buget, dar acest lucru nu a fost evidențiat până la acest moment în documentele strategice sau în bugetele anuale ale instituțiilor și organizațiilor actori implicați. O explicație a lipsei acestor finanțări poate fi și colaborarea pe care o au instituțiile cu BNS și în virtutea cadrului legal, prin care **lucrările statistice sunt finanțate de la bugetul de stat, iar procesul de analiză se direcționează prin lucrări specifice comandate către BNS.**

215. **Dezvoltarea compartimentelor de date la nivelul instituțiilor**, conform intențiilor Guvernului (vezi capitolul 3.1), presupune și asigurare cu servicii calificate de analiză și de utilizare a datelor pentru susținerea procesului decizional. În acest context, corelat și cu necesarul de resurse umane calificate (capitolul 3.4) se poate considera că **sunt necesare surse de finanțare pentru formarea și dobândirea de abilități a specialiștilor în analiza și utilizarea datelor.**

216. Aceste resurse necesare formării, fiind consemnate în bugetele anuale ale instituțiilor/ organizațiilor, nu se regăsesc sau se vor include ca o poziție separată pentru analiză. Din acest motiv, este explicabilă situația **nedefalcării bugetelor pentru analiză și utilizare datelor** în planurile de activitate ale organizațiilor și **comasarea cu procesul de producție a datelor**, iar **din perspectiva resurselor de finanțare** acestea nu sunt diferite de cele consemnate deja (bugete publice, bugete proprii, granturi sau finanțări de la donori).

217. Implementarea ODD și ajustarea cadrului de politici în Moldova se va baza pe producție de date statistice conform cerințelor indicatorilor definiți, pe analiza și utilizarea acestora și asigurarea accesului și disponibilității datelor în toate mediile și pentru toți utilizatorii, iar acest fapt va crește volumul datelor și condițiile de producție a datelor. Astfel, în vederea atingerii performanțelor cerute de monitorizarea ODD, va fi **necesară o adecvare a resurselor financiare pentru dezvoltarea proceselor statistice.**

218. Creșterea volumului de informații și date statistice solicitate de societate va impune **corelarea între producătorii și deținătorii de date pentru optimizarea proceselor statistice și pentru echilibrarea bugetelor acestora**, cu includerea de costuri operaționale și asigurarea printr-o finanțare sustenabilă, publică și privată a eforturilor umane și materiale implicate în procesul de elaborare al datelor statistice.

219. Practicile de **atrageră a resurselor financiare pentru studii și analize tematice** bazate pe date **nu sunt sistematizate** și se poate spune că resursele nu sunt valorificate eficient. Este necesar un **plan pe termen mediu privind lucrările necesare în statistică și pentru ODD, ce va fi corelat cu fondurile disponibile din surse interne, publice sau private, și surse internaționale.**

220. **Resursele financiare** alocate pentru producția de date, **insuficiente** în general, datorită **componentelor de buget subdimensionate** în raport cu necesitățile reale, pot fi **compensate printr-o colaborare internațională susținută și prin asistență tehnică și financiară externă active**.

221. Vor trebui **explorate și exploatate oportunitățile** deschise Republicii Moldova prin **acordurile de cooperare internațională**⁶⁷ pentru dezvoltarea sectoarelor economice și sociale, precum și prin **programele de colaborare și sprijin pentru dezvoltarea statisticii**⁶⁸ pentru **finanțarea în pregătirea de proiecte și programe pe termen mediu și lung dedicate producției de date statistice** (ex: transpunerea AQUIS-ului în statistică, dezvoltarea infrastructurii informaționale și a TIC, introducerea managementului calității în procesele statistice, formarea continuă integrată a personalului cu atribuții statistice, de utilizare și analiză a datelor etc.).

⁶⁷ Acordul de Asociere la UE semnat în 2014, parteneriatul cu Banca Mondială

⁶⁸ Vezi Strategia de dezvoltare a Sistemului Statistic național 2016-2020, Anexa 4.1

Secțiunea IV: Recomandări pentru o “Revoluție a Datelor” de succes în Moldova

222. Procesul de cartografiere a ecosistemului de date a permis efectuarea analizei funcționării acestuia, evidențierea situației actuale și a nevoilor ecosistemului. Ultimele au fost abordate din perspectiva cadrului legal și a procedurilor aplicate în statistică și lucrul cu datele, a politicilor de date și a disponibilității datelor, a resurselor umane și pregătirii acestora de a genera și utiliza datele, a infrastructurii TIC și a resurselor necesare sprijinirii ecosistemului. La baza analizei ecosistemului de date, însă, au stat actorii relevanți cărora le sînt destinate resursele enumerate mai sus, iar soluțiile cu caracter inovațional sînt determinante pentru realizarea revoluției datelor și susținerea cu evidențe/date a implementării obiectivelor strategice naționale aliniate cu țintele ODD.

223. Astfel, în urma cartografierii, constatăm la nivelul țării nevoia unor acțiuni pentru implicarea partenerilor relevanți în **consolidarea procesului de guvernare prin parteneriate**. Este esențială **implicarea cu responsabilitate** a cetățenilor și a societății civile, în procesul de luare a deciziilor, iar acest fapt solicită **dezvoltarea competențelor** acestor categorii **pentru a participa la generarea de date și pentru a utiliza informații statistice**.

224. Este important, ca actori implicați ai ecosistemului de date, precum mediul academic, sectorul privat, administrația publică locală, societatea civilă, să parcurgă un proces de informare și de cunoaștere privind obiectivele de dezvoltare durabilă. Acest proces este necesar pentru stabilirea unor **parteneriate funcționale, dincolo de participanții tradiționali precum ministerele și agențiile publice, între autoritățile publice, producătorii și deținătorii de date și alți actori interesați** pentru colectarea, prelucrarea și utilizarea datelor. Astfel, toți actorii implicați pot să participe angajant la acțiunile de implementare, monitorizare și evaluare ale progresului ODD, pe care Moldova le va asuma în viitor.

225. Se evidențiază importanța **integrării informațiilor statistice și a datelor în justificarea planurilor de dezvoltare** pe termen mediu și lung, ce determină o ajustare și o aliniere a cadrului legal privind datele și statistica la noile concepte ale revoluției datelor. Acest proces solicită revizuirea politicilor naționale cu prevederi explicite privind autorizarea pentru date deschise, dar impune și dezvoltarea de competențe noi pentru comunitățile de date în aplicarea principiilor referitoare la calitatea datelor.

226. **Sistemul Statistic Național**, inclusiv BNS, cu contribuția cea mai mare la ecosistemul de date din Moldova, **trebuie fortificat** prin implementarea măsurilor definite în proiectul Strategiei de Dezvoltare 2016-2020⁶⁹. Realizarea unui **transfer de competențe și abilități în aplicarea unor standarde de calitate** pentru procesele de producție statistică utilizate de BNS la nivelul actorilor implicați, va permite consolidarea statisticii în general și o participare activă a **tuturor membrilor SSN** la monitorizarea efectivă și eficientă a ODD.

227. Este necesară **dezvoltarea capacităților de producere a datelor statistice și a altor actori interesați din cadrul ecosistemului**, în mod special pentru ministere și agenții publice prin reglementarea legală a procedurii de stabilire a statutului de producător de statistici oficiale. În acest context este important să se aloce resurse pentru susținerea de către BNS a procesului de certificare/confirmare a noilor producători de date statistice, inclusiv efectuarea analizei calitative a statisticilor pe care urmează să le elaboreze alte instituții sau membri ai SSN (Statistical Capacity Building Indicators Assessments - PARIS 21).

228. Volumele mari **de date relevante pentru producerea de indicatori ODD ce se află în posesia deținătorilor de date din țară sau în administrarea celor cu atribuții de monitorizare și evaluare**, față de numărul indicatorilor deținuți la moment de producătorii actuali de statistici⁷⁰,

⁶⁹ Vezi “Strategia de Dezvoltare a Sistemului Statistic Național 2016-2020”, UNDP Moldova, BNS Moldova 2015

⁷⁰ Vezi Capitolul 2.1, Cartografierea Indicatorilor ODD

vorbește despre necesitatea **introducerii și respectării ferme a procedurilor și standardelor** de calitate în producerea datelor de către toate categoriile de actori relevanți. De asemenea, în aceste circumstanțe e nevoie de o **distribuire potrivită a sarcinilor** între membrii ecosistemului de date, dar și o **alocare corespunzătoare și utilizare eficientă a resurselor** în procesul de implementare și monitorizare a ODD-ilor naționale și a procesului de raportare.

229. Cerințele pentru monitorizarea ODD și provocările determinate de numărul limitat al resurselor umane pregătite în statistică, precum și a disponibilităților financiare limitate pentru producția de date se pot rezolva prin respectarea cadrului legal privind statistica, precum și o organizare și o structurare adecvate a activităților și a responsabilităților actorilor interesați. În contextul complexității agendei 2030, devine indispensabil ca **sarcina de monitorizare să fie conștientizată și asumată** pe deplin de către autorii de politici publice, dar nu eronat atribuită statisticienilor. Astfel, datele nu reprezintă o valoare în sine, ci un element cheie în ciclul politicilor publice.

230. Pentru a reuși o revoluție a datelor, Moldova **trebuie, să utilizeze eficient infrastructura TIC existentă în domeniul statisticii**, Aceasta poate fi sprijinită prin modernizarea, unde este cazul, a aplicațiilor soft, prin dezvoltarea de aplicații inovative durabile și cost-eficiente de colectare a datelor, precum și prin creșterea conectivității și cooperării intra- și inter-instituționale și de interacțiune a sistemelor de date între partenerii ecosistemului.

231. Moldova are nevoie **să exploreze mai intens metode inovative de producere a datelor** (Big Data inclusiv sms-uri, date în timp real, analiză semantică a media socială, etc.) pe toată structura ecosistemului de date (de la promovarea, producerea și/sau utilizarea datelor în activitatea organizațiilor/instituțiilor) și, de asemenea, să utilizeze intensiv datele din surse administrative și din cercetări statistice bazate pe interviuare directă (sondaje sociologice, interviuri, focus-grupuri), care corespund criteriilor de calitate, necesare în luarea deciziilor de politică publică.

232. În aceeași măsură, **metodele și soluțiile inovative trebuie introduse în statistica oficială, la nivelul BNS și a deținătorilor de date administrative**, ceea ce va permite soluționarea cerințelor de date și va oferi o creștere a eficienței în utilizarea resurselor ecosistemului. Pe baza fezabilității metodelor inovative preluate de statistica oficială, acestea vor putea fi extinse la întreg ecosistemul, sub coordonarea metodologică a BNS și astfel se încurajează și crește încrederea în inovații și se va **asigura durabilitatea proceselor de culegere, producere, diseminare și utilizare a datelor**.

233. De asemenea, acțiunile la nivelul educației formale și informării despre **alfabetizări în domeniul datelor** (*data literacy*) sunt absolut necesare pentru a permite dezvoltarea abilităților și a permite utilizarea eficientă și în volum deplin a datelor în procesul decizional. Trebuie considerat la nivelul țării un proces de formare calitativă în sistemul educațional care să permită familiarizarea cu datele și sursele de date și care să încurajeze parteneriatele actorilor interesați cu mediul universitar și de formare a adulților pentru producția de date statistice.

234. Direcțiile de acțiune viitoare pentru o revoluție a datelor, desprinse din concluziile procesului de cartografiere și considerate prin acest raport sunt expuse în continuarea secțiunii, respectiv: a) integrarea datelor statistice în procesele de planificare; b) dezvoltarea oportunităților de colaborare și parteneritate privind revoluția datelor; și c) promovarea și implementarea unui set de acțiuni cu potențial de reușită imediată (quick wins);

4.1. Fundamentarea proceselor de planificare cu datele statistice

235. În cadrul procesului de implementare a agendei 2030 de dezvoltare durabilă în Moldova, autoritățile publice, actorii interesați și toți partenerii de dezvoltare trebuie să țină cont de specificul țării și a regiunii din care Moldova face parte, precum și de recomandările ONU prin documentele emise odată cu lansarea ODD (a se vedea **Referințele** la acest raport), ce aduc

clarificări, exemple de lecții învățate și bune practici, cu referire la naționalizarea ODD și raportarea țințelor și indicatorilor acestora. .

236. O recomandare constă în utilizarea sau activarea prerogativelor Primului Ministru și ale Consiliului interministerial de planificare strategică⁷¹ în colaborare cu partenerii de dezvoltare și societatea civilă, mediul academic și sectorul privat, pentru **fixarea și asumarea țințelor și indicatorilor ODD specifici Moldovei**. Se dorește asigurarea nivelului corespunzător de coordonare și conducere de către guvernarea politică și administrativă pentru **racordarea strategiei „Moldova 2020” la agenda 2030, precum și o revizuire și corelare a strategiilor naționale cu țințele ODD**.

237. **Acțiunile de revizuire și corelare ale strategiilor trebuie conduse și coordonate consecvent**, pentru crearea și **reconfirmarea parteneriatelor și a angajamentului de colaborare între actorii implicați în implementarea acestora**. Aceste parteneriate trebuie să susțină producerea, diseminarea și utilizarea de date, precum și **participarea comunităților de date la luarea deciziilor**. De asemenea, actorii interesați trebuie să participe la **realizarea analizelor privind evaluarea impactului politicilor publice** asupra societății, folosind informațiile și datele cantitative și calitative ale monitorizării rezultatelor acestora din surse multiple și prin prognoze pe termen lung ale impactului social, economic, de mediu, administrativ pe care acestea le vor produce la nivelul societății.

238. Subsecvent trebuie realizată și o **revizuire a cadrului de monitorizare și evaluare a strategiilor și adoptarea indicatorilor propuși pentru ODD** la contextul național. Acesta, va permite raportarea la referințe internaționale cunoscute (adoptarea unor proceduri confirmate), eliminarea redundanței în producerea datelor și utilizarea eficientă a resurselor limitate (umane, logistice, financiare). De asemenea, acest cadru va permite repartizarea responsabilităților și a sarcinilor actorilor interesați în realizarea implementării și monitorizării obiectivelor strategice aliniate la ODD, precum și asigurarea unui nivel ridicat de coordonare și răspundere pentru progrese în fața populației țării și a comunității internaționale.

239. Instituționalizarea cadrului de monitorizare și evaluare poate fi completat cu un tablou de bord, instrument/platformă TIC, pentru **vizualizarea și diseminarea informației privind progresul implementării obiectivelor strategice** și a indicatorilor tuturor strategiilor aprobate, și care va stimula implicarea în mod activ a actorilor interesați în utilizarea rezultatelor obținute pentru ajustarea politicilor publice și în îndeplinirea indicatorilor ODD.

240. În susținerea implementării strategiilor și a responsabilizării actorilor interesați pentru rezultatele obținute, este importantă includerea surselor de finanțare pentru date în planurile strategice, menționarea lor în CBTM și în bugetele operaționale ale actorilor interesați. Astfel se va **susține procesul de implementare în bază de evidențe a strategiilor** și vor fi asigurate instrumente de motivare a participanților la ecosistemul de date. Corelat cu nevoia de resurse financiare, actorii interesați trebuie să își dezvolte în continuare abilitățile de **atrageră a fondurilor** pentru a susține diversificarea surselor de finanțare utilizate responsabil pentru activitățile de producere, diseminare și utilizare a datelor, dar și de implementare, monitorizare și evaluare.

241. Toate acțiunile necesare planificării și procesului de luare a deciziilor bazate pe evidențe au ca fundament datele produse și disponibile pentru analiza și evaluarea strategiilor și politicilor publice. **Revoluția datelor impune ca aceste date (indicatorii) să fie menționate încă din faza de pregătire a documentelor strategice** și adecvate scopului și nevoilor ulterioare de evaluare. Din acest motiv, pentru următoarele cicluri de planificare la nivel național și/sau de sectoare sunt necesare date statistice care să încorporeze surse diferite, inclusiv date administrative, și care să ofere și informație geospațială pentru comparație și aplicare diferențiată după caz a politicilor sau analiza acestora.

⁷¹ HG nr. 838, 9 iulie 2008, privind instituirea Comitetului interministerial pentru planificarea strategică, <http://lex.justice.md/md/328564/>

242. Este important să fie create **mecanisme instituționalizate de certificare** (ex. prin Hotărâri de Guvern) propuse de BNS și în baza principiilor statisticii cu privire la reguli și standarde **pentru toți producătorii** de date administrative și deținătorii de date, proceduri de interacțiune între diferite autorități pentru producerea, diseminarea și utilizarea datelor.

243. Procesul de luare a deciziilor până la localizarea ODD și revizuirea strategiilor trebuie facilitat să exploateze informația statistică existentă la moment în Moldova. Este posibil de realizat în acest moment o **primă selectare și diseminare în sistemul public** de date deschise (la Centrul de e-Guvernare sau la BNS) **a indicatorilor existenți** din statistici și documentele de politici (strategii), care coincid sau sunt similari cu cei din ODD inclusiv cu precizarea instituțiilor responsabile principale pentru monitorizare.

4.2. Oportunități de colaborare și parteneriate

244. O importanță deosebită pentru progresul social și economic al Moldovei revine partenerilor de dezvoltare, cu care și prin intermediul cărora, **actorii interesați în dezvoltarea durabilă a țării pot îmbunătăți și consolida procesul de luare a deciziilor bazat pe evidențe**, prin generarea de programe orientate spre dezvoltarea capacității instituționale a societății civile, a mediului academic și cel privat și a aducerii în parteneriate comune și/sau combinate și încurajarea în colaborare pentru revoluția datelor în Moldova.

245. Procesul de informare și conștientizare trebuie să continue și prin implicarea actorilor interesați în dezvoltarea durabilă. În cadrul acțiunilor de localizare a ODD este necesar ca toate **comunitățile de date să fie implicate, să conștientizeze și să-și asume un rol în revoluția datelor**. Un **angajament asumat oficial** (a se vedea exemple internaționale⁷²) prin care actorii interesați s-ar implica în revoluția datelor, poate susține implementarea ODD și monitorizarea progresului acestora în Moldova. **Implicarea partenerilor** (mediul academic, sectorul privat, administrația publică locală, societatea civilă) în procesul de cunoaștere a obiectivelor de dezvoltare durabilă și stabilirea de parteneriate pentru implementare, monitorizare și evaluare a progresului este condiție obligatorie pentru a evita situațiile constatate cu privire la ODM.

246. Printre primele acțiuni privind parteneriatele pe acest domeniu pot fi considerate cele pentru introducerea în curricula din învățământul secundar și terțiar a **cursurilor de utilizare practică a datelor**, precum și introducerea cursurilor de formare continuă pentru funcționarii publici (la nivelul Academiei de Administrare Publică) de perfecționare în domeniul prelucrării și utilizării datelor statistice, cu sprijinul și în parteneriatul direct al producătorilor de date (BNS, alte ministere, BNM).

247. De asemenea, este de dorit stabilirea unor **parteneriate** de către administrația publică cu sectorul privat, cu societatea civilă, cu camerele de comerț și industrie, cu grupurile analitice (think-tank), companiile active TIC și Centrul de e-Guvernare, BNS, ministere, **pentru inovare și generare de soluții comune pentru situații specifice de raportare și prelucrare a datelor** și de susținere a revoluției datelor și a agendei 2030 la nivel național.

248. În același timp, pentru **dezvoltarea locală** este importantă implicarea și includerea autorităților locale în colectare și raportare de date de la nivel local pentru **diversificarea căilor și modalităților de diseminare** (bănci de date online, hărți interactive, infografice care facilitează vizualizarea și înțelegerea datelor), **dar și pentru utilizarea datelor în fundamentarea de decizii viitoare**.

249. Este de reiterat faptul, că este obligatorie, în primul rând, o **acțiune de conștientizare și de asumare la nivelul conducerii țării** (Președinție, Parlament, Guvern) a importanței și utilității

⁷² Agajamentul țărilor din Africa, exemplu țărilor precum Singapore/Indonezia

Africa Data Consensus, http://www.uneca.org/sites/default/files/PageAttachments/final_adc_-_english_1.pdf Agajamentul țărilor din Africa, exemplu țărilor precum Singapore/Indonezia

⁷² Indonesia and the Data Revolution for Development, <http://www.thejakartapost.com/news/2016/03/21/indonesia-and-data-revolution-development.html>

ancorării obiectivelor de dezvoltare ale țării la ODD, pentru a acorda stabilitate și coerență procesului de dezvoltare durabilă.

4.3. Pașii următori în revoluția datelor

250. Perioada recentă (septembrie 2015 - mai 2016) a fost caracterizată de o activitate intensă în promovarea și diseminarea informației cu privire la Agenda de dezvoltare durabilă 2030 și a făcut cunoscute ODD unei largi categorii de actori implicați în dezvoltarea societății la nivel național. Acest proces de informare este definitoriu pentru continuarea acțiunilor de localizare și de conștientizare a importanței ODD și în fixarea mecanismelor de colaborare și participare în implementare, monitorizare și evaluare a acestora.

251. Procesul de cartografiere a ecosistemelor de date este doar precursorul localizării ODD în Moldova, iar actorii interesați, care au participat la procesul de cartografiere cu răspunsuri la chestionare, în cadrul atelierelor de lucru (enumerați în Anexa 4) pot susține pașii de urmat cu privire la revoluția datelor, într-un proces coordonat și asumat de aceștia. Pașii de urmat sunt grupați după câteva domenii de intervenție:

Instituționalizare

- Asumarea ODD de către actorii interesați și instituționalizarea procesului de localizare; Dezvoltarea unui cadru oficial, instituționalizat de promovare și cunoaștere a ODD la nivel național și local accesibil pentru toți actorii interesați și coordonat de cancelaria de Stat și susținerea de campanii în mass-media privind ODD și indicatorii de monitorizare
- Revizuirea H.G nr. 33 din 2007⁷³, H.G. nr.176, din 22 martie 2011⁷⁴, pentru coordonarea în planificarea strategică și procesul de luare a deciziilor, privind introducerea țintelor ODD ca reper pentru obiectivele strategice naționale și considerarea indicatorilor ODD ca recomandări pentru monitorizarea și evaluarea strategiilor naționale;
- Organizarea unui proces de identificare de către BNS cu ajutorul partenerilor și a Guvernului a posibilibilor candidați pentru stabilirea unor parteneriate de dezvoltare a inovației în sectorul statistic, pe baza potențialului demonstrat de aceștia (sector privat și mediu academic, societate civilă);
- Motivarea producătorilor și deținătorilor de surse de date alternative din sectorul privat, organizațiile societății civile prin: stabilirea de noi parteneriate, acordarea de asistență TIC sau suport financiar întru producerea, acumularea sau utilizarea surselor alternative de date; acordarea de facilități la impozitare pentru sectorul privat care utilizează soluții inovatoare pentru producerea surselor alternative de date;
- Programarea de resurse financiare care să fie alocate procesului de revoluție a datelor în Moldova, cu destinație specifică pentru atragerea și motivarea sectorului privat, a societății civile, a producătorilor non-tradiționali de date;
- Acordarea de granturi pentru inițiative inovatoare de producere sau utilizare a datelor relevante ODD

Politici și standarde

- Elaborarea unui Plan de acțiuni pe 6 luni de revizuire a strategiilor naționale, în primul rând Strategia Moldova 2020, pentru alinierea la ODD;
- Asumarea unui angajament de către Cancelaria de Stat pentru transparență și colaborare cu actorii interesați, pentru generarea unor modele de lucru pentru producția de date, care

⁷³ HG nr. 33 din 11 ianuarie 2007 Cu privire la regulile de elaborare și cerințele unificate față de documentele de politici

⁷⁴ HG nr 176 din 22.03.2011 Cu privire la aprobarea Metodologiei de elaborare a programelor de dezvoltare strategică ale autorităților administrației publice centrale

să permita evaluarea implementării ODD localizate în Moldova și a altor obiective naționale sau locale.

- Aprobarea și punerea în implementare a Strategiei de Dezvoltare a Sistemului Statistic Național 2016-2020, cu asigurarea resurselor financiare pentru toate măsurile prevăzute în primii 3 ani de implementare (cadru regulatoriu revizuit, standarde calitate implementate, TIC și inovații dezvoltate; certificarea de noi producători de date; educația statistică, etc);
- Simularea în cadrul unor proiecte pilot a proceselor de evaluare a impactului politicilor, folosind indicatorii ODD și proiectarea politicilor cu implicarea tuturor actorilor interesați pe domeniile pilotate (ex: educație, mediu, economie, administrație);
- Stabilirea prin acte normative posibilitatea colaborării pentru Revoluția Datelor prin intermediul unor angajamente/contracte cu sectorul privat pentru utilizarea aplicațiilor informatice necesare producției statistice proprietate acestora, în regim de parteneriat public privat (concesiune, construcție-operare-transfer)
- Fixarea de mecanisme de parteneriat privat-public pentru comisionare a serviciilor de date statistice la utilizator (operatorul privat își va recupera investiția din prețul pe care îl plătesc utilizatorii pentru vizualizarea și utilizarea datelor/catalogelor statistice validate de producători oficiali de statistică).
- Adoptarea și implementarea NUTS (Nomenclatorul Unităților Teritoriale pentru Statistică) în Moldova pentru compatibilizarea datelor cu standardele statisticii europene, dar și preluarea/transpunerea acestora în procesul de implementare a viitoarei reforme a administrației publice și reformei administrativ-teritoriale.
- Facilitarea utilizării surselor alternative de date în procesul de revoluție a datelor, implicarea tot mai activă și altor potențiali producători sau deținători de surse de date netradiționale (alternative), în special sectorul privat (de exemplu instituțiile financiare, întreprinderile din domeniul telecomunicațiilor, întreprinderile de furnizare a energiei electrice, termice, apă, etc.), care dețin o gamă largă de date nevalorificate actualmente în procesul de producere și utilizare a datelor.
- Utilizarea pentru evaluarea analizelor de impact, pentru activități de prevenire și evitarea crizelor economice, fenomenelor nedorite, a surselor tradiționale și alternative de date care pot fi obținute într-un termen mai rapid și cu mai puține eforturi financiare și umane etc.

Infrastructură și investiții

- Stimularea financiară de parteneriate între sectorul privat-public-academic pentru intensificarea utilizării capacităților companiilor locale IT în implementarea aplicațiilor inovative de colectare, procesare și analiză eficientă a datelor deja existente - automatizarea procesului de lucru cu datele (cip electronic, Bar code, QR code, contoare inteligente-SMART GRID etc.);
- Asigurarea accesului la broadband în toate zonele rurale, pentru toate instituțiile publice și organizațiile societății civile și sectorul privat;
- Inventarierea infrastructurii TIC și a aplicațiilor informatice pentru e-educație, asistență socială, sănătate, agricultură, mediu, justiție, fiscal, etc. pentru evaluarea capacității lor de a răspunde la revoluția datelor.
- Stabilirea unor programe de investiții în infrastructura necesară statisticii (conform propunerilor SNDS 2016-2020) la nivelul tuturor ministerelor și agențiilor publice;
- Implementarea de proiecte de investiții în infrastructura TIC în parteneriat cu operatorii de comunicații și cu sectorul privat;

Platforme de utilizarea datelor

- Aprobarea unui cadru de monitorizare și evaluare unic, corelat cu ODD pentru Moldova, bazat pe bunele practici internaționale și cadre de evaluare complete cu biblioteci de definiție, taxonomii, metrici și ghiduri de aplicare;
- Amplasarea datelor în formate uniformizate și reutilizabile, conform metodologiilor agreate cu BNS, pe instrumentele deja funcționale (ex: portalul datelor deschise);
- Intensificarea utilizării platformei de interoperabilitate a Guvernului și excluderea cazurilor de tergiversare a conectării instituțiilor publice la această platformă;
- Elaborarea și implementarea Cataloagelor semantice pentru asigurarea interoperabilității datelor pe platformele Centrului de Guvernare electronică;
- Crearea unui cadru național/ platforme unice de colectare/ analiză a datelor, (inclusiv unificarea nomenclatoarelor, codificarea indicatorilor, unificarea metodelor de calcul a indicatorilor);
- Dezvoltarea unei platforme naționale cu tablou de bord privind indicatorii de monitorizare pentru strategiile naționale, inclusiv ODD, și deschiderea acestora către publicul larg pentru informare și feedback;

Promovare și instruire

- Susținerea de ateliere de lucru cu actorii interesați pentru convenirea asupra metodelor de colectare și producere a datelor necesare monitorizării; organizarea conferințelor anuale privind realizarea ODD
- Finanțarea unui program de stat de cercetare aferent Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă;
- Axarea proiectelor de cercetare-dezvoltare aplicative finanțate din bani publici preponderent pe subiecte, care să contribuie la atingerea ODD-urilor și indicatorilor aferenți acestora.
- Organizarea concursurilor de promovare a soluțiilor inovative de utilizare a datelor din diferite surse (inclusiv social-media pentru monitorizarea ODD), și integrarea acestora în caz de validare în fluxurile oficiale a datelor utilizate pentru monitorizarea și evaluarea politicilor publice;
- Introducerea în curricula educațională a ciclului primar și secundar al noului an școlar, a unor teme privind dezvoltarea durabilă, rolul și importanța comunicării și a datelor în evoluția societății;
- Stabilirea unui parteneriat între Cancelaria de Stat, alte instituții publice și Academia de Administrare Publică și alte instituții de învățământ relevante, pentru dezvoltarea a unor programe de studiu în domeniul statisticii (pentru deținători și, în special, utilizatori de date) pentru facultățile care pregătesc specialiști în administrație publică (și alte subiecte similare);

Pentru o revoluție a datelor de succes este important ca actorii implicați să cunoască și lista de recomandări emisă sub egida Secretarului General ONU "Datele în susținerea agendei de dezvoltare post-2015: Revoluția datelor"⁷⁵.

⁷⁵ The Report of the UN Secretary- General "A new global partnership: eradicate poverty and transform economies through sustainable development", the High-level Panel of Eminent Persons on the Post-2015 Development Agenda called for a "data revolution". Statistical Commission Forty-sixth session 3-6 March 2015; <http://unstats.un.org/unsd/statcom/doc15/2015-3-EmergingIssues-E.pdf>, E/CN.3/2015/3

Toate aceste acțiuni trebuie promovate și dezbătute în cadrul atelierelor privind localizarea ODD și pot fi aplicate imediat, astfel încât să fie lăsată deschisă oportunitatea tuturor actorilor implicați să participe la implementare cu idei de îmbunătățire a lor, cu definirea de parteneriate concrete pe acțiuni, cu angajament privind contribuția cu resurse și cu responsabilitate privind rezultatele așteptate în cadrul revoluției datelor.

Anexe

Anexa 1 - Documentele studiate

Anexa 2 - Actori interesați în revoluția datelor

Anexa 3 - Indicatorii ODD disponibili în SSN

Anexa 4 - Matricea actorilor interesați și ODD

Anexa 5 - Chestionar privind Revoluția Datelor

Anexa 6 - Rezultatele centralizate ale chestionarului Revoluția Datelor

Anexa 7 - Informații despre participanții la atelierele de lucru

Anexa 8 - Răspunsurile participanților la sarcinile de lucru

Anexe

Anexa 1 - Documentele studiate

Anexa 2 - Actori interesați în revoluția datelor

Anexa 3 - Indicatorii ODD disponibili în SSN

Anexa 4 - Matricea actorilor interesați și ODD

Anexa 5 - Chestionar privind Revoluția Datelor

Anexa 6 - Rezultatele centralizate ale chestionarului Revoluția Datelor

Anexa 7 - Informații despre participanții la atelierele de lucru

Anexa 8 - Răspunsurile participanților la sarcinile de lucru

Anexa 1 - Documentele studiate

Documente oficiale

Strategii, planuri de acțiuni

1. Cu privire la aprobarea Strategiei de dezvoltare a culturii „Cultura 2020” și a Planului de acțiuni privind implementarea acesteia: Hotărârea Guvernului nr. 271 din 09.04.2014. In: *Monitorul Oficial al Rep. Moldova*. 2014, 18 aprilie, nr. 92-98, art. nr. 298. Disponibil: <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=352588>
2. Cu privire la aprobarea Strategiei de Dezvoltare a sistemului Statistic Național 2016-2020 și a Planului de acțiuni privind implementarea acesteia: Proiectul Hotărârii Guvernului, 09.02.2016. Disponibil: <http://www.particip.gov.md/proiectview.php?l=ro&idd=2867>
3. Cu privire la aprobarea Strategiei de transport și logistică pe anii 2013-2022: Hotărârea Guvernului nr. 827 din 28.10.2013. In: *Monitorul Oficial al Rep. Moldova*. 2013, 1 noiembrie, nr. 243-247, art. nr. 933. Disponibil: <http://lex.justice.md/viewdoc.php?action=view&view=doc&id=350111&lang=1>
4. Cu privire la aprobarea Strategiei inovaționale a Republicii Moldova pentru perioada 2013-2020 „Inovații pentru competitivitate”: Hotărârea Guvernului nr. 952 din 27.11.2013. In: *Monitorul Oficial al Rep. Moldova*. 2013, 6 decembrie, nr. 284-289, art. nr. 1063. Disponibil: <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=350541>
5. Planul de acțiuni privind implementarea Strategiei Naționale de dezvoltare a societății informaționale „Moldova Digitală 2020”: Anexa nr. 1 la Strategia națională de dezvoltare a societății informaționale „Moldova Digitală 2020”: Hotărârea Guvernului, nr. 865 din 31.10.2013. In: *Monitorul Oficial al Rep. Moldova*. 2013, 8 noiembrie, nr. 252-257, art. nr. 963. Disponibil: http://lex.justice.md/UserFiles/File/2013/mo252-257md/an.1_857.doc
6. Program Strategic de Modernizare Tehnologica a Guvernării (E-Transformare): Hotărârea Guvernului nr. 710 din 20.09.2011. In: *Monitorul Oficial al Rep. Moldova*. 2011, 23 septembrie, nr. 156-159, art. nr. 780. Disponibil: <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&id=340301>
7. Programul de dezvoltare a educației incluzive în Republica Moldova pentru anii 2011-2020: Hotărârea Guvernului, nr. 523 din 11.07.2011. In: *Monitorul Oficial al Rep. Moldova*. 2011, 15 iulie, nr. 114-116, art. nr. 1589. Disponibil: <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=339343>
8. Programul național de informatizare a sferei culturii pentru anii 2012-2020: Hotărârea Guvernului nr. 478 din 04.07.2012. In: *Monitorul Oficial al Rep. Moldova*. 2012, 13 iulie, nr. 143-148, art. nr. 531. Disponibil: <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=344020>
9. Programul privind Cadrul de Interoperabilitate: Hotărârea Guvernului nr. 656 din 05.09.2012. In: *Monitorul Oficial al Rep. Moldova*. 2012, 7 septembrie, nr. 186-189, art. nr. 708. Disponibil: <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=344700>
10. Strategia de cercetare-dezvoltare a Republicii Moldova până în 2020: Hotărârea Guvernului nr. 920 din 07.11.2014. In: *Monitorul Oficial al Rep. Moldova*. 2014, 26 decembrie, nr. 386-396, art. nr. 1099. Disponibil: <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=356042>
11. Strategia de creștere a competitivității industriei tehnologiei informației pe anii 2015-2021: Anexa nr.1 la Hotărârea Guvernului nr. 254 din 14 mai 2015. Disponibil: http://lex.justice.md/UserFiles/File/2015/mo124-130md/an.1_254.doc.

12. Strategia de dezvoltare a comerțului interior în Republica Moldova pentru anii 2014-2020 și Plan de acțiuni 2014-2016: Hotărârea Guvernului nr. 948 din 25.11.2013. In: *Monitorul Oficial al Rep. Moldova*. 2013, 6 decembrie, nr. 248-289, art. nr. 1056. Disponibil: <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=350525>
13. Strategia de dezvoltare a educației pentru anii 2014-2020 „Educația 2020”: Hotărârea Guvernului, nr. 944 din 14.11.2014. In: *Monitorul Oficial al Rep. Moldova*. 2014, 21 noiembrie, nr. 345-351, art. nr. 1014. Disponibil: <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=355494>
14. Strategia de dezvoltare a sectorului întreprinderilor mici și mijlocii pentru anii 2012–2020: Hotărârea Guvernului nr. 685 din 13.9.2012. In: *Monitorul Oficial al Rep. Moldova*. 2012, 21 septembrie, nr. 198-204, art. nr. 740. Disponibil: <http://lex.justice.md/viewdoc.php?action=view&view=doc&id=344806&lang=1>
15. Strategia de dezvoltare a serviciilor de extensiune rurală pentru anii 2012-2022: Hotărârea Guvernului nr. 486 din 5 iulie 2012. In: *Monitorul Oficial al Rep. Moldova*. 2012, 13 iulie, nr. 143-148, art. nr. 537. Disponibil: <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=344026>
16. Strategia de dezvoltare a sistemului de sănătate în perioada 2008-2017: Hotărârea Guvernului nr. 1471 din 24.12.2007. In: *Monitorul Oficial al Rep. Moldova*. 2008, 15 ianuarie, nr. 8-10, art. nr. 43. Disponibil: <http://lex.justice.md/md/326615/>
17. Strategia de dezvoltare a turismului „Turism 2020” și Planul de acțiuni pentru implementarea acesteia în anii 2014 – 2016: Hotărârea Guvernului nr. 338 din 19.5.2014. In: *Monitorul Oficial al Rep. Moldova*. 2014, 23 mai, nr. 127-133, art. nr. 370. Disponibil: <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=353037>
18. Strategia de mediu pentru anii 2014-2023: Anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. 301 din 24 aprilie 2014. Disponibil: http://lex.justice.md/UserFiles/File/2014/mo104-109md/anexa_1_301.doc.
19. Strategia de reformare a Serviciului de Informații și Securitate al Republicii Moldova și Planul de acțiuni pentru anii 2014–2018: Hotărârea Guvernului nr. 230 din 10.10.2013. In: *Monitorul Oficial al Rep. Moldova*. 2013, 1 noiembrie, nr. 243-247, art. nr. 696. Disponibil: <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=350106>
20. Strategia de reformă a sectorului justiției pentru anii 2011–2016: Hotărârea Guvernului nr. 231 din 25.11.2011. In: *Monitorul Oficial al Rep. Moldova*. 2011, 6 ianuarie, nr. 1-6, art. nr. 6. Disponibil: <http://lex.justice.md/md/341748/>
21. Strategia de transport și logistică pe anii 2013-2022: Hotărârea Guvernului nr. 827 din 28.10.2013. In: *Monitorul Oficial al Rep. Moldova*. 2013, 1 noiembrie, nr. 243-247, art. nr. 93. Disponibil:
22. Strategia energetică a Republicii Moldova până în anul 2030: Hotărârea Guvernului nr. nr.102 din 5.2.2013. In: *Monitorul Oficial al Rep. Moldova*. 2013, 8 februarie, nr. 27-30, art. nr. 146. Disponibil: <http://lex.justice.md/md/346670/>
23. Strategia inovațională a Republicii Moldova pentru perioada 2013-2020: aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 952 din 27.11.2013. In: *Monitorul Oficial al Rep. Moldova*. 2013, 6 decembrie, nr. 284-289, art. nr. 1063. Disponibil: lex.justice.md/UserFiles/File/2016/mo25-30md/strategia_inovation.doc
24. Strategia națională de prevenire și control al bolilor netransmisibile pe anii 2012–2020: Hotărârea Guvernului nr. 82 din 12.04.2012. In: *Monitorul Oficial al Rep. Moldova*. 2012, 22 iunie, nr. 126-129, art. nr. 412. Disponibil: <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=343682>

25. Strategia națională de dezvoltare a societății informaționale „Moldova Digitală 2020”: Hotărârea Guvernului, nr. 865 din 31.10.2013. In: *Monitorul Oficial al Rep. Moldova*. 2013, 8 noiembrie, nr. 252-257, art. nr. 963. Disponibil: <http://lex.justice.md/md/350246/>
26. Strategia națională de dezvoltare agricolă și rurală pentru anii 2014-2020: Hotărârea Guvernului nr. 409 din 04.06.2014. In: *Monitorul Oficial al Rep. Moldova*. 2014, 10 iunie, nr. 152, art. nr. 451. Disponibil: <http://lex.justice.md/md/353310/>
27. Strategia Națională de Dezvoltare Moldova 2020: Lege, nr. 166 din 11.07.2012. In: *Monitorul Oficial al Rep. Moldova*. 2012, 30 noiembrie, nr. 245-247, art. nr. 791. Disponibil: <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&id=345635>
28. Strategia pentru protecția copilului pe anii 2014-2020: Hotărârea Guvernului nr. 434 din 10.06.2014. In: *Monitorul Oficial al Rep. Moldova*. 2014, 20 iulie, nr. 160-166, art. nr. 481. Disponibil: <http://lex.justice.md/md/353459/>
29. Strategia privind diversitatea biologică a Republicii Moldova pentru anii 2015-2020 și a Planului de acțiuni pentru implementarea acesteia Hotărârea Guvernului nr. 274 din 18.05.2015. In: *Monitorul Oficial al Rep. Moldova*. 2015, 29 mai, nr. 131-138, art. nr. 321. Disponibil: <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=358781>
30. Strategia sectorială de cheltuieli în domeniul educației, 2016-2018. Disponibil: http://edu.gov.md/sites/default/files/ssc_2016-2018_text_final.docx
31. Strategia securității naționale a Republicii Moldova: Hotărârea Guvernului nr. 153 din 15.7.2011. In: *Monitorul Oficial al Rep. Moldova*. 2011, 14 octombrie, nr. 170-175, art. nr. 499. Disponibil: <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=340510>

Legi

32. Legea cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat, nr. 467-XV din 21.11.2003. In: *Monitorul Oficial al Rep. Moldova*. 2004, 1 ianuarie, nr. 6-12, art. nr. 44. Disponibil: <http://lex.justice.md/md/313189/>
33. Legea cu privire la reutilizarea informațiilor din sectorul public, nr. 305 din 26.12.2012. In: *Monitorul Oficial al Rep. Moldova*. 2013, 29 martie, nr. 64-68, art. nr. 197. Disponibil: <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=347200>
34. Lege cu privire la organizarea și funcționarea Serviciului național unic pentru apelurile de urgență 112, nr. 174 din 25.07.2014. In: *Monitorul Oficial al Rep. Moldova*. 2014, 8 august, nr. 231-237, art. nr. 533. Disponibil: <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=354310>
35. Lege privind semnătura electronică și documentul electronic, nr. 91 din 27.06.2014. In: *Monitorul Oficial al Rep. Moldova*. 2014, 4 iulie, nr. 174-177, art. nr. 397. Disponibil: <http://lex.justice.md/md/353612/>
36. Legea cu privire la serviciile de plată și moneda electronică, nr. 114 din 18.05.2012. In: *Monitorul Oficial al Rep. Moldova*. 2012, 14 septembrie, nr. 193-197, art. nr. 661. Disponibil: <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=344786>
37. Legea privind protecția datelor cu caracter personal, nr. 133 din 08.07.2011. In: *Monitorul Oficial al Rep. Moldova*. 2011, 14 octombrie, nr. 170-175, art. nr. 492. Disponibil: <http://lex.justice.md/md/340495/>

38. Legea privind prevenirea și combaterea criminalității informatice, nr. 20 din 03.02.2009. In: *Monitorul Oficial al Rep. Moldova*. 2010, 26 ianuarie, nr. 11-12, art. nr. 17. Disponibil: <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=333508>
39. Legea pentru aderarea Republicii Moldova la Convenția privind eliberarea extraselor multilingve de pe actele de stare civil, nr. 4 din 07.02.2008. In: *Monitorul Oficial al Rep. Moldova*. 2008, 22 februarie, nr. 37-39, art. nr. 106. Disponibil: <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=326979>
40. Legea privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte, nr. 273 din 09.11.1994. In: *Monitorul Oficial al Rep. Moldova*. 1995, 9 februarie, nr. 9, art. nr. 89. Disponibil: <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=311641>
41. Legea cu privire la ieșirea și intrarea în Republica Moldova, nr. 269 din 09.11.1994 6/54 din 26.01.1995 In: *Monitorul Oficial al Rep. Moldova*. 1995, 26 ianuarie, nr. 6, art. nr. 54. Disponibil: <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=311638>
42. Legea privind protecția mediului înconjurător, nr. 1515 din 16 iunie 1993. In: *Monitorul Oficial al Rep. Moldova*. 1993, 1 octombrie, nr. 10, art. nr. 283. Disponibil: <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&id=311604>
43. Hotărâre pentru controlul constituționalității articolului 28 lit. b) din legea cetățeniei Republicii Moldova nr.1024-xiv din 2 iunie 2000, nr. 24 din 06.10.2015. In: *Monitorul Oficial al Rep. Moldova*. 2016, 5 februarie, nr. 25-30, art. nr. 4. Disponibil: <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=362926>
44. Legea privind deșeurile de producție și menajere, nr. 1347 din 09.10.1997. In: *Monitorul Oficial al Rep. Moldova*. 1998, 5 martie, nr. 16-17, art. nr. 101. Disponibil: <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=311576>
45. Legea privind fondul ariilor naturale protejate de stat, nr. 1538 din 25.02.1998. In: *Monitorul Oficial al Rep. Moldova*. 1998, 16 iulie, nr. 66-68, art. nr. 442. Disponibil: <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=311614>
46. Legea pentru acceptarea Amendamentului la anexa B a protocolului de la Kyoto la Convenția-cadru a Organizației Națiunilor Unite cu privire la schimbarea climei, nr. 2014 din 09.10.2008. In: *Monitorul Oficial al Rep. Moldova*. 2008, 28 octombrie, nr. 193-194, art. nr. 702. Disponibil: <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=329474>
47. Legea pentru acceptarea unui Amendament la Convenția de la Basel privind controlul transportului peste frontiere al deșeurilor periculoase și al eliminării acestora, inclusiv al anexei VII, nr. 205 din 09.10.2008. In: *Monitorul Oficial al Rep. Moldova*. 2008, 28 octombrie, nr. 193-194, art. nr. 704. Disponibil: <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=329476>
48. Legea pentru acceptarea Amendamentului la Convenția privind comerțul internațional cu specii sălbatice de faună și floră pe cale de dispariție (CITES), nr. 201 din 03.10.2008. In: *Monitorul Oficial al Rep. Moldova*. 2008, 21 octombrie, nr. 189, art. nr. 679. Disponibil:
49. Legea **cu privire la asociațiile obștești** (Republicată în temeiul art. IV al Legii nr.178-XVI din 20 iulie 2007, cu renumerotarea elementelor și corespunzător modificarea referințelor.), **nr. 837** din 17.05.1996. In: *Monitorul Oficial al Rep. Moldova*. 2007, 2 octombrie, nr. 153-156BIS. Disponibil: <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=329389>
50. Legea privind desfășurarea în siguranță a activităților nucleare și radiologice, nr. 111 din 11.05.2006. In: *Monitorul Oficial al Rep. Moldova*. 2006, 30 iunie, nr. 98-101, art. nr. 451. Disponibil: <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=316430>

51. Legea pentru modificarea și completarea Legii nr.1538-XIII din 25 februarie 1998 privind fondul ariilor naturale protejate de stat, nr. 354 din 24.11.2006. In: *Monitorul Oficial al Rep. Moldova*. 2006, 22 decembrie, nr. 195-198, art. nr. 922. Disponibil: <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=319072>
52. Legea privind protecția animalelor folosite în scopuri experimentale sau în alte scopuri științifice, nr. 265 din 28.07.2006. In: *Monitorul Oficial al Rep. Moldova*. 2006, 27 octombrie, nr. 168-169, art. nr. 762. Disponibil: <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=318120>
53. Legea cu privire la modificarea și completarea anexelor la Legea regnului animal nr.439-XIII din 27 aprilie 1995, nr. 221 din 14.07.2006. In: *Monitorul Oficial al Rep. Moldova*. 2006, 11 august, nr. 126-130, art. nr. 613. Disponibil: <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=316980>
54. Legea privind fondul piscicol, pescuitul și piscicultura, nr. 149 din 08.06.2006. In: *Monitorul Oficial al Rep. Moldova*. 2006, 11 august, nr. 126-130, art. nr. 597. Disponibil: <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=316974>
55. Legea taxei de stat, nr. 1216 din 03.12.1992. In: *Monitorul Oficial al Rep. Moldova*. 2004, 2 aprilie, nr. 53-55, art. nr. 302. Disponibil: <http://lex.justice.md/md/313274/>
56. Legea poștei, nr. 463 din 18.05.1995. In: *Monitorul Oficial al Rep. Moldova*. 1995, 24 noiembrie, nr. 65-66, art. nr. 711. Disponibil: <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=311670>
57. Legea privind accesul la informație, nr. 982-XIV din 11.05.2000. In: *Monitorul Oficial al Rep. Moldova*. 2000, 28 iulie, nr. 88-90, art. nr. 664. Disponibil: <http://lex.justice.md/md/311759/>
58. Legea cetățeniei Republicii Moldova, nr. 1024 din 02.06.2000. In: *Monitorul Oficial al Rep. Moldova*. 2000, 10 august, nr. 98, art. nr. 709. Disponibil: <http://lex.justice.md/md/311522/>
59. Legea cu privire la informatică, nr. 1069-XIV din 22.06.2000. In: *Monitorul Oficial al Rep. Moldova*. 2001, 5 iulie, nr. 73-74, art. nr. 547. Disponibil: <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=312902>
60. Legea privind comerțul electronic, nr. 284 din 22.07.2004. In: *Monitorul Oficial al Rep. Moldova*. 2014, 18 august, nr. 138-146, art. nr. 741. Disponibil: <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=313078>
61. Legea cu privire la registre, nr. 71 din 22.03.2007. In: *Monitorul Oficial al Rep. Moldova*. 2007, 25 mai, nr. 70-73, art. nr. 314. Disponibil: <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=325732>
62. Legea grădinilor zoologice, nr. 136 din 14.06.2007. In: *Monitorul Oficial al Rep. Moldova*. 2007, 27 iulie, nr. 107-111, art. nr. 474. Disponibil: <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=324666>
63. Legea privind siguranța traficului rutier, nr. 131 din 06.07.2007. In: *Monitorul Oficial al Rep. Moldova*. 2007, 20 iulie, nr. 103-106, art. nr. 443. Disponibil: <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=356347>
64. Legea comunicațiilor electronice, nr. 241-XVI din 15.11.2007. In: *Monitorul Oficial al Rep. Moldova*. 2008, 14 martie, nr. 51-54, art. nr. 155. Disponibil: <http://lex.justice.md/md/327198/>
65. Legea apelor, nr.272 din 23 decembrie 2011. In: *Monitorul Oficial al Rep. Moldova*. 2012, 26 aprilie, nr. 81, art. nr. 264. Disponibil: <http://lex.justice.md/md/342978/>

Hotărâri de Guvern

66. Cu privire la pilotarea platformei de interoperabilitate: Hotărârea Guvernului nr. 404 din 02.06.2014. In: *Monitorul Oficial al Rep. Moldova*. 2014, 6 iunie, nr. 146-151, art. nr. 444. Disponibil: <http://lex.justice.md/md/353238/>
67. Cu privire la aprobarea Planului național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană în perioada 2014-2016: Hotărârea Guvernului nr. 808 din 07.10.2014. In: *Monitorul Oficial al Rep. Moldova*. 2014, 10 octombrie, nr. 298-309, art. nr. 851. Disponibil: <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=354939>
68. Planul național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană pentru anii 2014-2016: aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 808 din 07.10.2014. In: *Monitorul Oficial al Rep. Moldova*. 2014, 10 octombrie, nr. 298-309, art. nr. 851. Disponibil: <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=354939>
69. Programul de activitate al Guvernului 2016 – 2018: Guvernul Republicii Moldova. Chișinău, 2016. Disponibil: http://www.gov.md/sites/default/files/document/attachments/guvernul_republicii_moldova_-_programul_de_activitate_al_guvernului_republicii_moldova_2016-2018.pdf
70. Privind instituirea comitetului interministerial pentru planificarea strategică: Hotărârea Guvernului nr. 838 din 09.07.2008. In: *Monitorul Oficial al Rep. Moldova*. 2008, 18 august, nr. 127-130, art. nr. 848. Disponibil: <http://lex.justice.md/md/328564/>

Coduri

71. Codul apelor, nr. 1532 din 22.06.1993. In: *Monitorul Parlamentului*. 1993. 1 octombrie, nr. 10, art. nr. 287. Disponibil: <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=311611>
72. Codul silvic, nr. 887 din 21.06.1996. In: *Monitorul Oficial al Rep. Moldova*. 1997. 16 ianuarie, nr. 4-5, art. nr. 36. Disponibil: <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=311740>
73. Codul funciar, nr. 828-XII din 25 decembrie 2001. In: *Monitorul Oficial al Rep. Moldova*. 2001, 4 septembrie, nr. 107, art. Nr. 817. Disponibil: <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=313324>
74. Codul subsolului, nr. 3-XVI din 2 februarie 2009. In: *Monitorul Oficial al Rep. Moldova*. 2009. 17 aprilie, nr. 75-77, art. nr. 197. Disponibil: <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=331271>
75. Codul educației al Republicii Moldova, nr. 152 din 17.07.2014. In: *Monitorul Oficial al Rep. Moldova*. 2014, 24 octombrie, nr. 319-324, art. nr. 634. Disponibil: <http://lex.justice.md/md/355156/>

Acorduri și Convenții internaționale

76. Acord între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Republicii Azerbaidjan cu privire la colaborarea în domeniul informatizării și tehnologiilor informaționale, 21 aprilie 2005, Chișinău. Disponibil: <http://mtic.gov.md/ro/acord-intre-guvernul-republicii-moldova-si-guvernul-republicii-azerbaidjan-cu-privire-la-colaborarea>
77. Acordul CSI „Cu privire la colaborare în domeniul informației” 09.10.1992. Disponibil: <http://mtic.gov.md/ro/acordul-csi-cu-privire-la-colaborare-domeniul-informatiei>
78. Acordul cu privire la colaborarea la formarea resurselor și sistemelor informaționale, realizarea programelor interstatale ale statelor-membre ale CSI în sfera informatizării, 24.12.1999. Disponibil:

- <http://mtic.gov.md/ro/acordul-cu-privire-la-colaborarea-la-formarea-resurselor-si-sistemelor-informationale-realizarea>
79. Acordul între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Republicii Uzbekistan privind călătoriile reciproce ale cetățenilor, 26.10.2004, Bacu. Disponibil: <http://mtic.gov.md/ro/acordul-intre-guvernul-republicii-moldova-si-guvernul-republicii-uzbekistan-privind-calatoriile>
 80. Aranjamentul privind Serviciile Poștale de Plată: Adoptată la Doha, 11 octombrie 2012 [traducere din limba engleză]. Disponibil: <http://mtic.gov.md/ro/aranjamentul-privind-serviciile-postale-de-plata>
 81. Convenția cu privire la asistența în caz de accident nuclear sau urgență radiologică: Întocmită la Viena la 26 septembrie 1986: Hotărârea Parlamentului nr. 1450-XIII din 28.01.98. Disponibil: <https://ola.iaea.org/ola/treaties/multi.html>
 82. Convenția cu privire la notificarea rapidă a unui accident nuclear: Întocmită la Viena la 26 septembrie 1986: Hotărârea Parlamentului nr. 1450-XIII din 28.01.98. Disponibil: <https://ola.iaea.org/ola/treaties/multi.html>
 83. Convenția cu privire la securitatea nucleară, nr. 1994 din 17.06.1994: Hotărârea Parlamentului nr. 1450-XIII din 28.01.98: În vigoare pentru Republica Moldova din 7 august 1998. In: Tratatate Internaționale. 1999, 30 decembrie, nr. 15, art. nr. 52 Disponibil: <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=357473>
 84. Convenția internațională privind suprimarea actelor de terorism nuclear: Adoptată la New York la 13 aprilie 2005: Hotărârea Parlamentului nr.20-XVI din 21.02.2008. Disponibil: <http://legal.un.org/avl/ha/icsant/icsant.html>
 85. Convenția pentru protecția persoanelor referitor la prelucrarea automatizată a datelor cu caracter personal, 28.01.1981, Strasbourg. Disponibil: <http://mtic.gov.md/ro/conventia-pentru-protectia-persoanelor-referitor-la-prelucrarea-automatizata-datelor-cu-caracter>
 86. Convenția Poștală Universală: Adoptată la Doha, 11 octombrie 2012 [traducere din limba engleză]. Disponibil: <http://mtic.gov.md/ro/conventia-postala-universala>
 87. Convenția privind protecția fizică a materialelor nucleare: Întocmită la Viena la 28 octombrie 1979 Hotărârea Parlamentului nr. 1450-XIII din 28.01.98. Disponibil: <https://ola.iaea.org/ola/treaties/multi.html>
 88. Convenția privind răspunderea civilă pentru daune nucleare, nr. 1963 din 21 mai 1963: Hotărârea Parlamentului nr. 1450-XIII din 28.01.98: În vigoare pentru Republica Moldova din 7 august 1998. In: Tratatate Internaționale. 1999, 30 decembrie, nr. 15, art. nr. 7 Disponibil: <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=357334>
 89. Memorandum de intenție, parte a Programului global Inovativ Microsoft® pentru Guvern, al Microsoft Corporation (SUA). Disponibil: <http://mtic.gov.md/ro/memorandum-de-intentie-parte-programului-global-inovativ-microsoftr-pentru-guvern-al-microsoft>
 90. Protocolul final al Convenției Poștale Universale: Adoptată la Doha, 11 octombrie 2012 [traducere din limba engleză]. Disponibil: <http://mtic.gov.md/ro/protocolul-final-al-conventiei-postale-universale>
 91. Regulamentul General al Uniunii Poștale Universale: Revizuit și adoptată la Doha, 11 octombrie 2012 [traducere din limba engleză]. Disponibil: <http://mtic.gov.md/ro/regulamentul-general-al-uniunii-postale-universale>

Ordine

92. Cu privire la mecanismul de monitorizare și raportare a implementării Strategiei de mediu pentru anii 2014-2023: Ordinul Ministrului Mediului, nr.40 din 24 mai 2014. Disponibil: http://mediu.gov.md/images/Strategia%20de%20mediu/Ordin_40.PDF

Studii, documente

93. Atkisson, Alan. Introduction to the VISIS Method: Vision > Indicators > Systems > Innovation > Strategy. Presented at the UNDESA: Workshop on Integrated Approaches for Sustainable Development, New York, May 27-29-2015. Disponibil: <https://sustainabledevelopment.un.org/index.php?page=view&type=12&nr=481&menu=1634&event=1189>

94. Belgium Country Profile. European Sustainable Development Network. ESNB, This Country Profile has been last updated on: Tuesday, 29 March 2016. Disponibil: <http://www.sd-network.eu/?k=country%20profiles&s=single%20country%20profile&country=Belgium>

95. Bizikova, Livia; A. Huppé, Gabriel; Tulsie, Bishnu; Paas, Leslie et al. Summary of Capacity-building Needs to Advance Sustainable Development Planning and Implementation: Synthesis of Regional Perspectives from Africa, Asia and the Pacific, and Latin-America and the Caribbean / Sustainable Development Planning Network. SDplanNet, June 2014. Disponibil: www.SDplanNet.org and <http://www.iisd.org/publications/summary-capacity-building-needs-advance-sustainable-developmentplanning-and>.

96. Commissioner of the Environment and Sustainable Development / Office of the Auditor General of Canada. OAG, Last updated 2014-03-24. Disponibil: http://www.oag-bvg.gc.ca/internet/English/cesd_fs_e_921.html.

97. Cu privire la mecanismul de monitorizare și raportare a implementării Strategiei de mediu pentru anii 2014-2023: Ordinul Ministrului Mediului, nr.40 din 24 mai 2014. Disponibil: http://mediu.gov.md/images/Strategia%20de%20mediu/Ordin_40.PDF

98. Data for Development: A Needs Assessment for SDG Monitoring and Statistical Capacity Development / Sustainable Development Solutions Network. SDSN, July 15, 2015. Disponibil: <http://unsdsn.org/resources/publications/a-needs-assessment-for-sdg-monitoring-and-statistical-capacity-development/>

99. Davies, R.; J. Dart, J. The Most Significant Change (MSC) Technique: A Guide to Its Use, 2005. Disponibil: <http://www.mande.co.uk/docs/MSCGuide.pdf>.

100. Delivering the Post-2015 Development Agenda: Opportunities at the National and Local Levels. UNDG, 2015. Disponibil: <https://www.worldwewant2015.org/dialogues2015>

101. Earl, Sarah; Carden, Fred; Smutylo, Terry. Outcome Mapping: Building Learning and Reflection into Development Programs. International Development Research Centre: Ottawa. IDRC, 2001. Disponibil: <http://www.idrc.ca/EN/Resources/Publications/Pages/IDRCBookDetails.aspx?PublicationID=121>. ISBN: 0-88936-959-3.

102. Finland Country Profile. European Sustainable Development Network. ESDN, This Country Profile has been last updated on: Tuesday, 27 January 2015. Disponibil: <http://www.sd-network.eu/?k=country%20profiles&s=single%20country%20profile&country=Finland>

103. Guidelines for Producing Statistics on Violence against Women: Statistical Surveys / UN Statistics Division. New York: United Nations, 2014. Disponibil: http://unstats.un.org/unsd/gender/docs/Guidelines_Statistics_VAW.pdf
104. https://www.iisd.org/sites/default/files/publications/sdplannet_summary.pdf.
105. Human Rights Indicators: A Guide to Measurement and Implementation / United Nations Office of the High Commission on Human Rights. New York; Geneva: OHCHR, 2012. Disponibil: http://www.ohchr.org/Documents/Publications/Human_rights_indicators_en.pdf
106. Minimum Set of Gender Indicators. Data availability to measure and monitor gender issues / UN Statistical Commission. 5th Global Forum on Gender Statistics. 3 – 5 November 2014, Aguascalientes – Mexico. Disponibil: http://unstats.un.org/unsd/gender/Mexico_Nov2014/Session%208%20UNSD%20ppt.pdf
107. MONET Indicator System. Federal Statistical Office (FSO). Government of Switzerland, 2016. Disponibil: <http://www.bfs.admin.ch/bfs/portal/de/index/themen/21/02/01.html>.
108. Pisano, Umberto; Lange, Lisa; Lepuschitz, Katrin; Berger, Gerald. The European context for monitoring and reviewing SDGs: How EU Member States and the European level are approaching the Post-2015 Agenda. European Sustainable Development Network. Quarterly Report. 2015, nr. 37. Disponibil: http://www.sd-network.eu/quarterly%20reports/report%20files/pdf/2015-July-The_European_context_for_monitoring_and_reviewing_SDGs.pdf
109. Position Paper: monitoring gender equality and the empowerment of women and girls in the 2030 agenda for sustainable development: opportunities and challenges. UN Women, 2015. Disponibil: <http://www.unwomen.org/~media/headquarters/attachments/sections/library/publications/2015/indicatorpaper-en-final.pdf?v=1&d=20150917T233452>
110. SDGs Indicator Framework: A Human Rights Approach to Data Disaggregation to Leave No One Behind: Draft background note (25.2.2015) / United Nations Office of the High Commission on Human Rights. OHCHR, 2015. Disponibil: <http://www.ohchr.org/Documents/Issues/HRIndicators/DataDisaggregation.pdf>
111. Sustainability – Made in Germany: The Second Review by a Group of International Peers, Commissioned by the German Federal Chancellery / The German Council for Sustainable Development. Berlin, September 2013. Disponibil: http://www.nachhaltigkeitsrat.de/uploads/media/20130925_Peer_Review_Sustainability_Germany_2013_01.pdf
112. The Millennium Development Goals in Mexico: Progress Report 2013: Executive Summary. Mexico, 2015. Disponibil: <http://www.objetivosdesarrollodelmilenio.org.mx/odmING.htm>.
113. The Well-being of Future Generations (Wales) Act 2015. Disponibil: <http://www.senedd.assembly.wales/mgIssueHistoryHome.aspx?IId=10103>
114. The Well-being of Future Generations (Wales) Act 2015. Last updated 29 April 2015. Disponibil: <http://gov.wales/legislation/programme/assemblybills/future-generations/?lang=en>
115. Thematic evaluation of monitoring and evaluation of the Millennium Development Goals: lessons learned for the post-2015 era: Report of the Office of Internal Oversight Services / United Nations Economic and Social Council; Committee for Programme and Coordination Fifty-fifth

session. 18 March 2015. Disponibil:
http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=E/AC.51/2015/3

116. United Nations Environment Program. UNEPLive. 2015. Disponibil: <http://uneplive.unep.org/>.
117. U-report Application Revolutionizes Social Mobilization, Empowering Ugandan Youth. United Nations Children's Fund. UNICEF, 2012. Updated: 14 March 2012. Disponibil: http://www.unicef.org/infobycountry/uganda_62001.html
118. Who Will Be Accountable? Human Rights and the Post-2015 Development Agenda / United Nations Office of the High Commission on Human Rights. New York; Geneva: OHCHR, 2013. Disponibil: <http://www.ohchr.org/Documents/Publications/WhoWillBeAccountable.pdf>

Anexa 2 - Actori interesați în revoluția datelor

Lista instituțiilor și reprezentanților¹ acestora care au completat chestionarul CARTOGRAFIERA „REVOLUȚIEI DATELOR” ÎN MOLDOVA în perioada 16 Martie – 5 Aprilie 2016

Nr.	Instituție	Numele, funcția persoanei care a completat chestionarul	Date de contact
Autorități publice centrale			
1.	Secretariatul Parlamentului	Vasile Rusu Consultant principal secția Cercetare și Studii Parlamentare	vasile.rusu@parlament.md 022 268 110
2.	Centrul de Guvernare Electronică	Livia Turcanu Consultant Platforme și Produse	livia.turcanu@egov.md 0 22 250 234
Ministere			
3.	Ministerul Economiei	Popov Artiom Specialist superior	artiom.popov@mec.gov.md 0 22 250 671
4.	Ministerul Finanțelor	Bălan Nadejda Specialist e-Transformare	nadejda.balan@mf.gov.md 0 22 262 666
5.	Ministerul Afacerilor Interne	Dorin Pascari Specialist superior, Serviciul IT	dorin.pascari@maigov.md 0 22 255 258
6.	Ministerul Afacerilor Externe	Precup Alexandru Auditor intern	alexandru.precup@mfa.md 0 22 578 325
7.	Ministerul Apărării	Angelica Saban Serviciul TI	angelica.saban2@army.md 0 22 252 328
8.	Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor	Evtodienco Violeta Șef secție	violeta.evtodienco@mdrc.gov.md 0 22 240 551
9.	Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor	Maria Dastic Serviciul e-transformare	etransformare@mtid.gov.md 0 22 820 737
10.	Ministerul Mediului	Veronica Lopotenco Consultant superior, Secția politică de mediu, monitorizare și planificare strategică	lopotenco@mediu.gov.md 0 22 204 521
11.	Ministerul Educației	Inga Crucirescu Consultant principal, Direcția e-transformare	inga.crucirescu@edu.md 0 22 233 220
12.	Ministerul Culturii	Andrei Rodideal Serviciul e-transformare	andrei.rodideal@mc.gov.md 0 22 210 773
13.	Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	Veverița Andrei Șef-adjunct, secția e-Transformare	andrei.veverita@mmpsf.gov.md 022 269 655, 0 22 269 393
14.	Ministerul Sănătății	Sergiu Ungureanu Șef Serviciu e-Transformare	sergiu.ungureanu@ms.gov.md 0 22 268 805

¹ **IMPORTANT** - datele de contact sunt utilizate doar în scopuri oficiale, datorită faptului că respondenții care au participat la sondaj privind Revoluția datelor sunt funcționari publici sau angajați ai instituțiilor / organizațiilor respective. Persoanele care au completat informațiile solicitate de chestionar, au fost nominalizate de către managerii lor. Toți participanții din lista dată au indicat adresa de e-mail și numărul de telefon, dar pentru asigurarea confidențialității datelor cu caracter personal, adresa de e-mail și numărul de telefon personale (cu excepția celor de serviciu) nu au fost indicate.

Nr.	Instituție	Numele, funcția persoanei care a completat chestionarul	Date de contact
15.	Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor	Eleonora Vasilachi Șef, Direcția Analiză, Monitorizare și Evaluare a Politicilor	eleonora.vasilachi@mtic.gov.md 0 22 251 153
16.	Ministerul Tineretului și Sportului	Ludmila Codreanu Șef DAMEP	ludmila.codreanu@mts.gov.md 0 22 820 868
Autorități administrative centrale și Instituții de reglementare			
17.	Biroul Migrație și Azil	Jana Mazur	jana.mazur@bma.gov.md
18.	Biroul Relații Interetnice	Ababii Alexei Specialist principal direcția RI și Integrare Europeană	dried@bri.gov.md
19.	Agencia Turismului	Petru Tarlev Direcția reglementare și control al calității	petru.tarlev@turism.gov.md 0 22 286 404
20.	Agencia Medicamentului și Dispozitivelor Medicale	Andrei Harea	andrei.harea@amed.md 0 22 884 326
21.	Agencia Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației	Valeriu Madan Șef serviciul IT	valeriu.madan@anrceti.md 0 22 251 313, 0 22 284 387
22.	Agencia Apele Moldovei	Liuba Secăreanu Șef, Secția Cadastru, Direcția Managementul Resurselor de Apă	liuba.secareanu@apele.gov.md 0 22 280 794, 0 22 280 700,
23.	Agencia Relații Funciare și Cadastru a Republicii Moldova	Ovdii Maria Șef Direcție Geodezie, Cartografie și geoinformatică	maria.ovdii@arfc.gov.md 0 22 881 270
24.	Agencia pentru Eficiență Energetică	Magdil Nicolae Specialist principal	nicolae.magdil@aee.md 069864701
25.	Agencia de Stat pentru Proprietatea Intelectuală	Profire Petru Șef DMI	petru.profire@agepi.gov.md 0 22 400 642
26.	Agencia pentru Geologie și Resurse Minerale	Iurciuc Boris Șef, Secția Fondul de stat de informații privind subsolul	geofond@agrm.gov.md agrm@agrm.md 0 22 750 636
27.	Agencia de Achiziții Publice	Natalia Postolache	natalia.postolache@tender.gov.md 0 22 243 384
28.	Agencia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă	Camerzan Andrei Șef direcție	andrei.camerzan@anofm.md 0 22 227 804
29.	Agencia Națională Transport Auto	Nestor Bejenari Șef Serviciu TI	sef.ti@anta.gov.md bejenari@nestor.md 0 22 497 514
30.	Academia de Științe a Moldovei	Igor Serotilă Șef secție resurse umane	igor.serotila@gmail.com
31.	Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale	Alexandr Peancovschii Specialist superior, Serviciul gestionare baze de date	it@dse.md , 069702468
32.	Serviciul Stare civilă	Svetlana Ilescu Șef Direcția SI	ilesku.svetlana@ssc.gov.md 0 22 257 109
33.	Serviciul Hidrometeorologic de Stat	Violeta Balan Șef, Centrul Monitoring al Calității Aerului Atmosferic și Radioactivității Mediului	violeta.balan@meteo.gov.md 0 22 762 566

Nr.	Instituție	Numele, funcția persoanei care a completat chestionarul	Date de contact
34.	Serviciul Piscicol	Ghenciu Petru, Șef serviciul resurse umane	sp@sp.gov.md 022 472 420
35.	Serviciul Informațional al Rapoartelor Financiare de pe lângă BNS	Crăciun Andrei Șef	andrei.craciun@statistica.md 0 22 999 131
36.	Consiliul Național pentru Acreditare și Atestare	Marina Piscenco Consultant Direcția de Evaluare și Acreditare	0 22 294 626
37.	Consiliul coordonator al audiovizualului	Evghenii Stepanov Directia Relatii Externe	office@cca.md
38.	Banca Națională a Moldovei	Ion Veverița Director Departament Raportări și Statistică	ion.veverita@bnm.md 0 22 409 024
39.	Comisia Națională a Pieței Financiare	Pui Elena Director directie generala	elena.pui@cnfp.md 0 22 859571
40.	Inspectoratul Fiscal Principal de Stat	Constantin Untilă Șef adjunct, Monitorizare și dezvoltare informațională	constantin.untila@fisc.md 022 823366
41.	Inspectoratul de Stat pentru Supraveghere Geodezică, Tehnică și Regim	Stratulat Vasile Inspector principal	vstratulat@gmail.com 0 22 881 209
42.	Casa Națională de Asigurări Sociale	Elena Nazarco	elena.nazarco@cnas.gov.md 0 22 257 583
43.	Compania Națională de Asigurări în Medicină	Creciu Sergiu Specialist coordonator	sergiu.creciu@cnam.gov.md 0 22 225 718
44.	Camera de Licențiere de pe lângă Ministerul Economiei	Apostolov Valentina Șef Direcție gestionarea informației de licențiere	valentina.apostolov@licentiere.gov.ms 0 22 820 760
45.	Centrul Național de Sănătate Publică	Puris Vitalie	vitaliesti@cnspl.md
46.	Centrul Național de Management în Sănătate	Barba Oleg Director adjunct	centru.management@ms.md 0 22 727 386
Sisteme publice de ordine			
47.	Departamentul Instituțiilor Penitenciare	Sergiu Prodan	sergiu.prodan@penitenciar.gov.md 0 22 409 830
48.	Departamentul Poliției de Frontieră	Tatiana Catană Direcția IT	tatiana.catana@border.gov.md 0 22 259 727
Întreprinderi de Stat			
49.	Î.S. "Centrul National pentru Frecvente Radio"	Spataru Ovidiu Director tehnic	ospataru@cnfr.md 0 22 727 279,
50.	Î.S."MoldData"	Carpovici Stela Inginer în domeniul calității	s.carpovici@molddata.md 069724436
51.	Î.S. "Centrul Resurselor Informaționale de Stat "Registru""	Valentina Albu Inginer	valentina.albu@registru.md 0 22 504 354
52.	Î.S. "Centrul de Telecomunicații Speciale"	Șova Andrian Șef al secției suport clienți	andrian.sova@cts.md 0 22 820 966
53.	Î.S."Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale"	Igor Cojocaru Director	Igor.cojocaru@idsi.md 0 22 289 840

Nr.	Instituție	Numele, funcția persoanei care a completat chestionarul	Date de contact
54.	Î.S."Centrul Informațional Agricol"	Radu Grecu Specialist principal in analiza si date	radu.grecu@cia.md 069033988
55.	Î.S. "Radiocomunicații"	Iurie Demciuc Șef Secția tehnică	iurie.demciuc@radiocom.md 0 22 876 460
56.	Î.S."Poșta Moldovei"	Mihail Butnari Sef Sectia Tehnologii Informationale	mihail.butnari@posta.md 022 251 259
57.	Î.S. Cadastru	Nanu Diana	diana.nanu@isc.cadastru.md
58.	Î.S. Institutul de Geodezie, Prospecțiuni Tehnice si Cadastru	Igor Paharikov Șef, Secția Sisteme informaționale geografice	igor_paharikov@ingeocad.md
59.	Î.S. "Fiscservinform"	Lidia Baragan Șef serviciului analiză și rapoarte	lidia.baragan@fsi.fisc.md 022-822016
60.	SA Moldtelecom	Sergiu Tiu Sef Serviciu Securitate Informațională	sergiu.tiu@moldtelecom.md 0 22 570 155
Mediul Academic, universități			
61.	Agenția pentru Inovare și Transfer Tehnologic	Dorin Ciuntu Specialist coordonator, Secția TT	0 22 882 569
62.	Secția Științe Agricole a Academiei de Științe	Tudorache Gheorghe Secretar științific	0 22 210 502
63.	Institutul de Genetică, Fiziologie și Protecție a Plantelor, Academia de Științe	Andronic Larisa Director adjunct	0 22 660 409
64.	Institutul de Ecologie și Geografie, Academia de Științe	Castraveț Tudor Cercetător științific	
65.	Institutul de Microbiologie si Biotehnologie, Academia de Științe	Rudic Valeriu Director	microbiotech@imb.asm.md 022 725 754
66.	Institutul de Geologie și Seismologie, Academia de Științe	Nicoară Igor Vicedirector	0 22 739 081
67.	Institutul de Chimie, Academia de Științe	Cocu Maria Secretar științific	ichem@asm.md 0 22 739 963
68.	Grădina Botanică, Academia de Științe	Roșca Ion Director-adjunct știința	
69.	Institutul de Energetică, Academia de Științe	Tîrșu Mihai Director	0 22 735 386
70.	Institutul National de Cercetări Economice al Academiei de Științe	Stratan Alexandru Director	0 22 501 100
71.	Institutul de Matematică și Informatică AȘM	Elvira Naval Secretar Științific	elvira.naval@math.md 0 22 738 041
72.	Institutul de Fizica Aplicată, AȘM	Ciornea Viorel Director adjunct	viorel@phys.asm.md
73.	Institutul de Zoologie al ASM	Tiron Stefan Specialist coordonator RI	stefandtiron@gmail.com 0 22 739 896
74.	Institutul de Filologie al AȘM, Centrul de Terminologie	Mincu Eugenia Cercetător științific superior	
75.	Institutul de Pedologie, Agrochimie și Protecție a solului "N.Dimo"	Moșoi Iurie Director	

Nr.	Instituție	Numele, funcția persoanei care a completat chestionarul	Date de contact
76.	Institutul de Medicină Urgentă	Vovc Liviu Șef departament Managementul Calității Serviciilor Medicale	0 22 250 702
77.	IMSP Institutul Mamei și Copilului	Revenco Neli Vicedirector	
78.	RENAM	Petru Bogatencov Chief of Management Board	bogatenc@asm.md 0 22 288 006
79.	Universitatea de Stat din Moldova	Țurcan Nelly Conf. universitar	0 22 577 602
80.	Universitatea Agrară de Stat din Moldova	Mihail Cușnir Șef centrul de calcul	fax@uasm.md m@uasm.md 0 22 312 280
81.	Universitatea de Studii Europene din Moldova	Turcan Aurelia Vicerector	
82.	Academia MAI "Ștefan cel Mare"	Bulai Iurie Conferențiar universitar interimar	
83.	Universitatea Tehnică a Moldovei	Chirsanova Aurica Directorul Filierei Francofone "Technologies Alimentaires"	
Întreprinderi private			
84.	ProCredit Bank	Frecăușan Alexandru Administrator Baze de Date	
85.	BC Comerț Bank SA	Buzu Iulian Sef serviciu	iubuzu@comertbank.md 0 22 839 773
86.	Moldindconbank	Gennadii Toporevskyi Director adjunct DTI	gennadii.toporevskyi@mic b.md 0 22 576 894
87.	Î.C.S."Red Union Fenosa" S.A.	Serhii Harhai Manager tehnologia informatiei și comunicațiilor	sharhai@ufmoldova.com
88.	SA Orange Moldova	Zinaida Chercheja Knowledge Management & Training Manager	zinaida.chercheja@orange. md
Societatea civilă, companii de consultanță			
89.	Centrul de Investigații Sociologice și Marketing "CBS-Axa"	Vasile Cantarji Development manager	0 22 203 464
90.	Business Intelligence Service	Ceban Roman Jurisconsult	roman.ceban@bis.md 0 22 278 701
91.	Institutul de Politici Publice	Gremalschi Anatol Director de programe	Anatol_Gremalschi@ipp.m d 0 22 276 785
92.	Biblioteca Națională a Republicii Moldova	Popa Valentina Șef Centrul Cercetare și Dezvoltare în Biblioteconomie	cscd@bnrm.md 0 22 240 070
93.	Biblioteca Municipală B.P.Hasdeu	Mariana Harjevschi Director	0 22 223 360
94.	AO "Altruism"/ Linia Verde Prevenire Suicid	Liuba Ceban Președinte	
95.	APDI Humanitas	Cociurca Petru secretar	
96.	Camera de Comerț și Industrie	Scortescu Eugeniu Șef Centrul Informațional de Marketing	marketing@chamber.md 022 241 480

<i>Nr.</i>	<i>Instituție</i>	<i>Numele, funcția persoanei care a completat chestionarul</i>	<i>Date de contact</i>
Parteneri de dezvoltare			
97.	UNICEF	Elena Laur	elaur@unicef.org
98.	UN Women	Lucretia Ciurea Specialist monitorizare si evaluare	lucretia.ciurea@unwomen.org 0 22 839936
99.	UNFPA	Eduard Mihalaș Programme Analyst	mihalas@unfpa.org
100	USAID	Lucia Martinenco	lmartinenco@usaid.gov
101	IREX Moldova, Programul Novateca	Maister Artiom Specialist Impact	amaister@irex.org
Autorități Publice Locale			
102	Consiliul Raional Orhei	Sîrbu Eugeniu Specialist principal Relații cu Publicul	
103	Consiliul Raional Nisporeni	Mînescuț Oxana Șef secție economie	0 264 23796
104	Consiliul Raional Căușeni	Burac Tudor Specialist principal, secția Administrație Publică Locală	
105	Consiliu Raional Glodeni	Turețcaia Olesea Șef secție Administrație Publică	0 249 23777
106	Primăria Chișinău	Manjós Cristina Specialist principal	cristina.garaba@pmc.md 0 22 201 544
107	Direcția colectare a impozitelor și taxelor locale primăria Chișinău	Gasnas Gheorghe Șef direcție	impozite@pmc.md 0 22 990 997
108	Consiliul Raional Soroca	Stavița Galina Specialist principal, Secției Economie	0 230 22088
109	Consiliul Raional Telenești	Lazăr Sergiu Secretarul Consiliului raional	consiliul@telenesti.md 0 258 22057
110	Consiliul Raional Hîncești	Tasca Dorian Secretarul Consiliului raional	secretar@hincesti.md 0 269 22048
111	Consiliul Raional Sângerei	Serbușca Vera Șef Direcție ECONOMIE	0 262 23285
112	Consiliul Raional Edineț	Beleacov Liliana Specialist relații cu publicul	econsiliu@mail.md 0 246 22982
113	Consiliul Raional Fălești	Mărgineanu Oxana Secretar CR Fălești	0 259 22057
114	Consiliul Raional Ungheni	Ciobanu Tatiana Specialist principal Secția administrație publică	0 236 22726
115	Consiliul Raional Criuleni	Ciorba Petru Specialist principal	0 248 22444
116	Consiliul Raional Leova	Topală Tatiana Auditor intern	0 263 2 45 24
117	Consiliul Raional Anenii Noi	Ciur Dumitru Jurist	
118	Consiliul Raional Ialoveni	Viorica Podubnî Șef secție economie	

Anexa 3 - Indicatorii ODD disponibili în SSN

ODD1 – Fără Sărăcie

				Inventarierea disponibilității indicatorilor și surselor de date					
Obiectiv	Nr. Țintă	Nr. indicator	Țintele / indicatorii de dezvoltare durabilă	Domenii (Workshop)	Tipuri de surse de date	sursa de date	Disponibil în RM	Dezagregări	Populația de referință
Goal 1.			Eliminarea sărăciei în toate formele sale pe tot globul						
Goal 1.	1.1.		Până în 2030, eradicarea sărăciei extreme pentru toți oamenii de pretutindeni, măsurată în prezent ca număr de persoane care trăiesc cu mai puțin de 1,25 \$ pe zi						
Goal 1.		1.1.1.	Ponderele populației aflate sub pragul internațional al sărăciei, dezagregată după sexe, grupe de vârstă, statut ocupațional și amplasare geografică (urban / rural)	Social	Household Survey	CBGC	Da	integral	gospodarii casnice
Goal 1.	1.2.		Până în 2030, reducerea cu cel puțin jumătate a numărului de bărbați, femei și copii de toate vârstele care trăiesc în sărăcie în toate dimensiunile sale potrivit definițiilor naționale						
Goal 1.		1.2.1.	Proporția populației care trăiește sub pragul național al sărăciei, dezagregată pe grupe de vârstă și sexe	Social	Household Survey	CBGC	Da	integral	gospodarii casnice
Goal 1.		1.2.2.	Proporția de bărbați, femei și copii de toate vârstele care trăiesc în sărăcie în toate dimensiunile sale potrivit definițiilor naționale	Social	Household Survey	CBGC	Da	integral	gospodarii casnice
Goal 1.	1.3.		Implementarea unor sisteme și măsuri de protecție socială adecvate la nivel național pentru toți, inclusiv venitul minim garantat , iar până în 2030 realizarea unei acoperiri substanțiale ale celor săraci și vulnerabili						
Goal 1.		1.3.1.	Procent din populația acoperită de sistemele/ minimele garantate de protecție socială, dezagregate pe sexe, și clasificată în copii, șomeri, persoanele în vârstă, persoane cu dizabilități, femeile însărcinate/nou-născuți, victime ale accidentelor de muncă, cei săraci și vulnerabili	Social	Administrative Data	CNAS	Da	parțial	persoane
Goal 1.	1.4.		Până în 2030, asigurarea faptului că toți bărbații și femeile, în special cei săraci și vulnerabili, au drepturi egale la resursele economice, precum și acces la serviciile de bază, dreptul la proprietate și control asupra terenurilor și a altor forme de proprietate, moștenire, resurse naturale, tehnologii noi adecvate și servicii financiare, inclusiv de microfinanțare						
Goal 1.		1.4.1.*	Proporția populației care trăiește în gospodării cu acces la servicii de bază	Social	Household Survey	CBGC	Da	integral	gospodarii casnice
Goal 1.	1.5.		Până în 2030, crearea capacităților de reziliență ale celor săraci și aflați în situații vulnerabile și reduce expunerii și vulnerabilității acestora la evenimente extreme legate de climă și alte șocuri și dezastre economice, sociale și de mediu						
Goal 1.		1.5.1.*	Numărul de decese, persoane dispărute, rănite, relocate sau evacuate din cauza dezastrelor la 100.000 de persoane	Social	Environmental Data	evidență internă	Da	parțial	persoane
Goal 1.	1.a.		Asigurarea mobilizării semnificative a resurselor dintr-o varietate de surse, inclusiv prin consolidarea cooperării pentru dezvoltare, în scopul de a oferi mijloace adecvate și previzibile pentru țările în curs de dezvoltare, în special țările cel mai puțin dezvoltate, pentru implementarea programelor și politicilor axate pe eradicarea sărăciei în toate dimensiunile sale						
Goal 1.		1.a.1.	Procentul de resurse alocate de guvern direct pentru programele de reducere a sărăciei	Social	Administrative Data	evidență internă	Da	integral	persoane
Goal 1.		1.a.2.	Cheltuieli pentru servicii de bază (educație, sănătate și protecție socială), ca procent din totalul cheltuielilor guvernamentale	Social	Administrative Data	BPN	Da	integral	persoane
Goal 1.	1.b.		Crearea cadrelor solide de politici la nivel național, regional și internațional, bazate pe strategii de dezvoltare axate pe eradicarea sărăciei și dimensiunea gender, pentru a sprijini investițiile accelerate în activitățile de eradicare a sărăciei						
Goal 1.		1.b.1.*	Numărul de planuri de acțiune naționale, privind acordurile de mediu multilaterale, care sprijină investițiile accelerate în activitățile de eradicare a sărăciei și utilizarea durabilă a resurselor naturale	Mediu	Administrative Data				

ODD2 – Zero Foame

Obiectiv	Nr. Țintă	Nr. indicați	Țintele / indicatorii de dezvoltare durabilă	Inventarierea disponibilității indicatorilor și surselor de date					Populația de referință
				Domenii (Workhopuri)	Tipuri de surse de date	sursa de date	Disponibil în RM	Dezagregări	
Goal 2.			Eradicarea foamei, asigurarea securității alimentare și îmbunătățirea nutriției, precum și promovarea agriculturii durabile						
Goal 2.	2.1.		Până în 2030, eradicarea foamei și asigurarea accesului tuturor persoanelor, în special ale persoanelor sărace și aflate în situații vulnerabile, inclusiv sugari, la produse alimentare sigure, nutritive și suficiente pe tot parcursul anului						
Goal 2.		2.1.1.	Prevalența subnutriției	Social	Household Survey	CBGC	Nu		persoane
Goal 2.		2.1.2.	Prevalența insecurității alimentare moderate sau severe în rândul populației, în baza Food Insecurity Experience Scale (FIES)	Social	Household Survey		Nu		persoane
Goal 2.	2.2.		Până în 2030, eradicarea tuturor formelor de malnutriție, inclusiv atingerea până în 2025, ale Țintelor convenite la nivel internațional cu privire la stunting și malnutriție la copiii sub vârsta de 5 ani, și abordarea necesităților nutriționale ale adolescenților, femeilor însărcinate și celor care alăptează, cît și a persoanelor în vârstă						
Goal 2.		2.2.1.	Prevalența stunting (înălțimea pentru vîrstă <-2 deviație standard de la mediana Standardelor de creștere a copiilor a Organizației Mondiale a Sănătății (OMS)) în rândul copiilor sub vîrsta de 5 ani	Social	Household Survey	MICS2011	Da		persoane
Goal 2.		2.2.2.	Prevalența malnutriției (greutate pentru înălțime > +2 sau <-2 deviație standard de la mediana Standardelor de creștere pentru copii a OMS) în rândul copiilor sub 5 ani, dezagregați după tip subponderali și supraponderali)	Social	Household Survey	MICS2011	Da		persoane
Goal 2.	2.3.		Până în 2030, dublarea productivității agricole și veniturilor producătorilor agricoli mici, în special femei, populații indigene, familii de fermieri, păstori și pescari, inclusiv prin accesul sigur și egal la terenuri, alte resurse și intrări de producție, cunoștințe, servicii financiare, piețe și oportunități pentru crearea plus valorii și angajarea în activități non-agricole						
Goal 2.		2.3.1.	Volumul producției pe unitatea de muncă conform claselor de mărime ale întreprinderilor agricole/ pastorale/silvicole	Economie	Agricultural Survey		Da	parțial	producător agricol
Goal 2.		2.3.2.*	Productivitatea totală a factorilor de producție	Economie	Agricultural Survey		Da	parțial	producător agricol

				Inventarierea disponibilității indicatorilor și surselor de date					
Obiectiv	Nr. Țintă	Nr. indicator	Țintele / indicatorii de dezvoltare durabilă	Domenii (Workshop)	Tipuri de surse de date	sursa de date	Disponibil în RM	Dezagregări	Populația de referință
Goal 2.	2.4.		Până în 2030, asigurarea unor sisteme de producție alimentară durabile și implementarea unor practici agricole reziliente, care sporesc productivitatea și producția, contribuie la menținerea ecosistemelor, consolidează capacitățile de adaptare la schimbări climatice, condiții meteorologice extreme, secetă, inundații și alte dezastre și care îmbunătățesc în mod progresiv calitatea terenurilor și solului						
Goal 2.		2.4.1.*	Procent de suprafațe agricole care utilizează practici de agricultură durabilă	Economie	Agricultural Survey		Da	parțial	producător agricol
Goal 2.		2.4.2.*	Procentul gospodăriilor agricole care utilizează sisteme de irigații din totalul gospodăriile agricole	Economie	Census	RGA2011	Da	integral	producător agricol
Goal 2.		2.4.3.*	Procentul gospodăriilor agricole care utilizează îngrășăminte ecologice din totalul gospodăriilor care folosesc fertilizatori agricoli	Economie	Agricultural Survey	Nr. 9-AGR "Util	Da	parțial	producător agricol
Goal 2.	2.5.		Până în 2020, menținerea diversității genetice a semințelor, plantelor cultivate și animalelor de fermă și domestice și a speciilor lor sălbatice înrudite, inclusiv prin bănci de semințe și plante gestionate corect și diversificate la nivel național, regional și internațional, precum și promovarea accesului și un schimb corect și echitabil a beneficiilor care rezultă din utilizarea resurselor genetice și cunoștințelor tradiționale asociate, conform acordurilor internaționale						
Goal 2.		2.5.1.*	colecții ex situ a acestui indice îmbogățire						
Goal 2.		2.5.2.*	Procentul de culturi și rase locale și rudele lor sălbatice, clasificată ca fiind cu risc, nu la risc sau la un nivel necunoscut de risc de dispariție						
Goal 2.	2.a.		Sporirea investițiilor, inclusiv prin cooperare internațională consolidată, în infrastructura rurală, cercetare în agricultură și servicii de extindere, dezvoltarea tehnologiei și bănci genetice ale plantelor și animalelor, în scopul de îmbunătățire a capacității de producție agricolă în țările în curs de dezvoltare, în special țările cel mai puțin dezvoltate						
Goal 2.		2.a.1.*	Indicele de orientare agricolă pentru cheltuielile publice	Economie	Administrative Data	FAO collects, in	Nu		
Goal 2.	2.b.		Corectarea și prevenirea restricțiilor comerciale și tulburărilor pe piețele agricole mondiale, inclusiv prin eliminarea paralelă a tuturor formelor de subvenții la exportul agricol și tuturor măsurilor de export cu un efect echivalent, în conformitate cu mandatul Runde Doha (Doha Development Round)						
Goal 2.		2.b.1.*	Modificarea procentului în tarifele de import și export la produsele agricole	Economie	Administrative Data				
Goal 2.		2.b.2.	Subvențiile agricole pentru export	Economie	Administrative Data				
Goal 2.	2.c.		Adoptarea măsurilor pentru a asigura buna funcționare a piețelor de produse alimentare și derivaților acestora și facilitarea accesului la timp la informațiile de piață, inclusiv privind rezervele de produse alimentare, în scopul de a ajuta la limitarea volatilității extreme a prețurilor alimentelor						
Goal 2.		2.c.1.*	Indicatorul de alimentare () anomalii de preț	Economie	Administrative Data				

ODD3 - Sănătate și stare de bine

				Inventarierea disponibilității indicatorilor și surselor de date					
Obiectiv	Nr. Țintă	Nr. indicator	Țintele / indicatorii de dezvoltare durabilă	Domenii (Workshop)	Tipuri de surse de date	sursa de date	Disponibil în RM	Dezagregări	Populația de referință
Goal 3.			Asigurarea sănătății și promovarea stării de bine pentru toți						
Goal 3.	3.1.		Până în 2030, reducerea ratei globale a mortalității materne la mai puțin de 70 de cazuri la 100.000 de nașcuți-vii						
Goal 3.		3.1.1.	Decese materne la 100.000 de nașcuți-vii	Social	Civil Registration and Vital Statistics (CRVS)	evidența internă	Da	integral	populația
Goal 3.		3.1.2.	Rata nașterilor asistate de personal medical calificat	Social	Civil Registration and Vital Statistics (CRVS)	evidența internă	Da	integral	populația
Goal 3.	3.2.		Până în 2030, eliminarea deceselor care pot fi prevenite a nou-născuților și copiilor până la 5 ani, toate țările avînd scopul de a reduce mortalitatea neonatală la cel mult 12 decese la 1.000 nașcuți-vii și mortalitatea copiilor până la 5 ani la cel mult 25 decese la 1000 nașcuți-vii						
Goal 3.		3.2.1.	Rata mortalității copiilor până la 5 ani (decese per 1.000 nașcuți-vii)	Social	Civil Registration and Vital Statistics (CRVS)	evidența internă	Da	integral	populația
Goal 3.		3.2.2.	Rata mortalității neonatale (decese la 1000 nașcuți-vii)	Social	Civil Registration and Vital Statistics (CRVS)	evidența internă	Da	integral	populația
Goal 3.	3.3.		Până în 2030, eliminarea epidemiilor de SIDA, tuberculoză, malarie și boli tropicale neglijate și combaterea hepatitei, bolilor cu transmitere hidrică și a altor boli transmisibile						
Goal 3.		3.3.1.	Numărul de infecții noi cu HIV la 1.000 de locuitori neinfecțați (pe grupe de vârstă, sex și populații cheie)	Social	Administrative Data	evidența internă	Da	integral	populația
Goal 3.		3.3.2.	Incidența tuberculozei, cazuri la 1000 de persoane pe an	Social	Administrative Data	evidența internă	Da	integral	populația
Goal 3.		3.3.3.	Incidența malariei, cazuri la 1000 de persoane pe an						
Goal 3.		3.3.4.	Numărul de infecții noi cu hepatita B, cazuri la 100.000 locuitori într-un anumit an	Social	Administrative Data	evidența internă	Da	integral	populația
Goal 3.		3.3.5.	Numărul de persoane care necesită intervenții împotriva bolilor tropicale neglijate						
Goal 3.	3.4.		Până în 2030, reducerea cu o treime a mortalității premature cauzate de boli netransmisibile prin prevenire, tratare și promovarea sănătății mintale și a bunăstării						
Goal 3.		3.4.1.	Mortalitatea cauzată de boli cardiovasculare, cancer, diabet sau boli respiratorii cronice	Social	Civil Registration and Vital Statistics (CRVS)	evidența internă	Da	integral	populația
Goal 3.		3.4.2.	Rata mortalității prin suicid	Social	Civil Registration and Vital Statistics (CRVS)	evidența internă	Da	integral	populația

				Inventarierea disponibilității indicatorilor și surselor de date					
Obiectiv	Nr. Țintă	Nr. indicator	Țintele / indicatorii de dezvoltare durabilă	Domenii (Workshop)	Tipuri de surse de date	sursa de date	Disponibil în RM	Dezagregări	Populația de referință
Goal 3.	3.5.		Fortificarea prevenirii și tratamentului abuzului de substanțe, inclusiv abuzului de droguri și substanțe narcotice și consumului excesiv de alcool						
Goal 3.		3.5.1.	Gradul de acoperire al intervențiilor de tratament (farmacologic, psihosocial și servicii de reabilitare și îngrijire) pentru tulburările consumului de substanțe	Social	Administrative Data	evidența internă	Da	parțial	populația
Goal 3.		3.5.2.	Consumul excesiv de alcool, definit în funcție de contextul național, ca consumul de alcool per cap de locuitor (în vârstă de 15 de ani și peste) în cursul unui an calendaristic, în litri de alcool pur	Social	Administrative Data	evidența internă	Da	parțial	populația
Goal 3.	3.6.		Până în 2020, înjumătățirea numărului global de decese și leziuni datorate accidentelor rutiere						
Goal 3.		3.6.1.	Numărul de decese rezultate în decurs de 30 de zile din grav accidentații în trafic, cazuri la 100.000 de locuitori (standardizate pe vârstă)	Social	Administrative Data	evidența internă	Nu		populația
Goal 3.	3.7.		Până în 2030, asigurarea accesului universal la serviciile de sănătate sexuală și reproductivă, inclusiv pentru planificare familială, informare și educație, precum și integrarea sănătății reproducerii în strategiile și programele naționale						
Goal 3.		3.7.1.	Procentul femeilor de vârstă reproductivă (cu vârstă între 15-49 ani), neviele de planificare familială a cărora sunt satisfăcute prin metodele moderne	Social	Household Survey	MICS2011	Da	integral	populația
Goal 3.		3.7.2.	Rata natalității adolescente (vârsta între 10-14 ani; 15-19 ani) la 1.000 de femei din grupul de vârstă respectiv	Social	Administrative Data	evidența internă	Da	integral	populația
Goal 3.	3.8.		Realizarea acoperirii universale cu sănătate, inclusiv protecția riscurilor financiare, accesul la serviciile esențiale de sănătate și accesul la medicamente de bază și vaccinuri sigure, eficiente, calitative și la prețuri accesibile pentru toți						
Goal 3.		3.8.1.*	Gradul de acoperire cu intervenții trasor (ex. imunizarea completă a copilului, terapie antiretrovirală, tratamentul tuberculozei, tratamentul hipertensiunii, însoțitor calificat la naștere etc.)	Social	Administrative Data	evidența internă	Da	integral	populația
Goal 3.		3.8.2.*	Fracțiunea de populație protejată împotriva cheltuielilor de sănătate din buzunarul propriu cu consecințe catastrofale/ de sărăcire	Social	Household Survey	CBGC	Da	integral	populația
Goal 3.	3.9.		Până în 2030, reducerea substanțială a numărului deceselor și bolilor provocate de produsele chimice periculoase și poluarea și contaminarea aerului, apei și a solului						
Goal 3.		3.9.1.	Rata mortalității atribuită poluării aerului casnic și înconjurător	Social	Civil Registration and Vital Statistics (CRVS)		Nu		
Goal 3.		3.9.2.*	Rata mortalității atribuită produselor chimice periculoase, poluării și contaminării apei și solului	Social	Civil Registration and Vital Statistics (CRVS)		Nu		
Goal 3.	3.a.		Consolidarea implementării Convenției-cadru a Organizației Mondiale a Sănătății privind controlul tutunului în toate țările, după caz						
Goal 3.		3.a.1.	Prevalența standardizată pe vârstă a utilizării curente de tutun în rândul persoanelor cu vârsta de 15 ani și peste	Social	Household Survey	MICS2011	Da	parțial	populația
Goal 3.	3.b.		Susținerea cercetării și dezvoltării vaccinurilor și medicamentelor pentru bolile transmisibile și netransmisibile, care afectează în primul rând țările în curs de dezvoltare, asigurarea accesului la medicamentele esențiale și vaccinuri la prețuri accesibile, în conformitate cu Declarația de la Doha privind Acordul TRIPS și Sănătatea Publică, în care se afirmă dreptul țărilor în curs de dezvoltare de a se utiliza la maxim de prevederile Acordului privind aspectele comerciale ale drepturilor de proprietate intelectuală, în ceea ce privește flexibilitatea de a proteja sănătatea publică și, în special, de a oferi acces la medicamente pentru toți						
Goal 3.		3.b.1.	Ponderele populației cu acces durabil la medicamente și vaccinuri accesibile	Social	Administrative Data	evidența internă	Da	integral	populația
Goal 3.		3.b.2.	Asistență oficială pentru dezvoltare netă totală dedicată cercetării medicale și sectoarele de sănătate de bază	Economie	Administrative Data	Conturi în Sanatate	Da	parțial	
Goal 3.	3.c.		Creșterea substanțială a finanțării în domeniul sănătății și recrutarea, dezvoltarea, formarea și reținerea lucrătorilor în domeniul sănătății în țările în curs de dezvoltare, în special în țările cele mai puțin dezvoltate și statele insulare mici în curs de dezvoltare						
Goal 3.		3.c.1.	Densitatea și distribuția lucrătorilor din sănătate	Social	Administrative Data	evidența internă	Da	integral	populația
Goal 3.	3.d.		Consolidarea capacității tuturor țărilor, în special țărilor în curs de dezvoltare, pentru avertizarea timpurie, reducerea riscurilor și gestionarea riscurilor de sănătate naționale și mondiale						
Goal 3.		3.d.1.	Procentul atributelor celor 13 capacități de bază obținute într-un anumit moment de timp	Social	Administrative Data		Nu		

ODD4 - Educație de calitate

				Inventarierea disponibilității indicatorilor și surselor de date					
Obiectiv	Nr. Țintă	Nr. indicator	Țintele / indicatorii de dezvoltare durabilă	Domenii (Workshop)	Tipuri de surse de date	sursa de date	Disponibil în RM	Dezagregări	Populația de referință
Goal 4.			Asigurarea unei educații incluzive și echitabile, de calitate și promovarea oportunităților de învățare continuă pentru toți						
Goal 4.	4.1.		Până în 2030, asigurarea faptului că toate fetele și băieții termină învățământul primar și secundar gratuit, echitabil și calitativ , care să conducă la rezultate relevante și eficiente ale învățării						
Goal 4.		4.1.1.	Procentul copiilor/tinerilor: (a) în clasele 2/3; (b) la sfârșitul studiilor primare; și (c) la sfârșitul studiilor secundare inferioare, atingând cel puțin un nivel minim de competențe în (i) lectură și (ii) matematică. Dezagregare: sexe, localizare, venit (și altele, pentru care sunt disponibile date)	Social	Administrative Data	PISA	Da	parțial	populația
Goal 4.	4.2.		Până în 2030, asigurarea faptului că toate fetele și băieții au acces la dezvoltarea timpurie de calitate, îngrijire și educația pre-școlară, astfel încât să fie pregătiți pentru învățământul primar						
Goal 4.		4.2.1.	Procentul copiilor până la 5 ani, care sunt dezvoltati corespunzător din punct de vedere al sănătății, învățării și bunăstării psiho-sociale Dezagregare: sexe, localizare, venit (și altele, pentru care sunt disponibile date)	Social	Household Survey	MICS2011, KAP2009 UNICEF	Da	parțial	populația
Goal 4.		4.2.2.	Rata de participare în învățământul organizat (un an înainte de vârsta oficială de intrare în sistemul de învățământ primar)	Social	Administrative Data	statistica educației	Da	integral	populația
Goal 4.	4.3.		Până în 2030, asigurarea accesului egal pentru toate femeile și toți bărbații la educație tehnică, vocațională și terțiară, inclusiv universitară, accesibilă și calitativă						
Goal 4.		4.3.1.	Rata de participare a tinerilor și adulților în educația formală și non-formală și instruire în ultimele 12 luni	Social	Household Survey	LFS	Da	integral	populația
Goal 4.	4.4.		Până în 2030, creșterea substanțială a numărului de tineri și adulți, care au competențe relevante, inclusiv competențe tehnice și vocaționale, pentru angajare, locuri de muncă decente și antreprenoriat						
Goal 4.		4.4.1.	Procentul de tineri/adulți cu competențe în domeniul tehnologiei informației și comunicațiilor (TIC) după tipul de competențe	Social	Household Survey	TIC survey	Nu		
Goal 4.	4.5.		Până în 2030, eliminarea disparităților între sexe în educație și asigurarea accesului egal la toate nivelurile de învățământ și formare profesională a persoanelor vulnerabile, inclusiv a persoanelor cu dizabilități, populațiilor indigene și copiilor în situații vulnerabile						
Goal 4.		4.5.1.	Indici de paritate (feminin/masculin, rural/urban, chintila de venit superioară/inferioară și altele, precum statut de invaliditate, populație indigenă și populație afectată de conflicte, pe măsură ce datele devin disponibile) pentru toți indicatorii de pe această listă, care pot fi dezagregați	Social	Administrative Data	statistica educației	Da	parțial	populația
Goal 4.	4.6.		Până în 2030, asigurarea faptului ca toți tinerii și o proporție substanțială a adulților, atât bărbați, cât și femei, dispun de competențe elementare, precum alfabetizarea și aritmetica elementară						
Goal 4.		4.6.1.	Procentul populației într-un grup de vârstă, care atinge cel puțin un nivel stabilit de competență funcțională în (a) alfabetizare și (b) abilități de aritmetică Dezagregarea: sex, localizare, venit (și altele, pentru care sunt disponibile date)	Social	Administrative Data		Nu		

			Inventarierea disponibilității indicatorilor și surselor de date						
Obiectiv	Nr. Țintă	Nr. indicator	Țintele / indicatorii de dezvoltare durabilă	Domenii (Workshop)	Tipuri de surse de date	sursa de date	Disponibil în RM	Dezagregări	Populația de referință
Goal 4.	4.7.		Până în 2030, asigurarea faptului că toți elevii dobândesc cunoștințele și competențele necesare pentru promovarea dezvoltării durabile, inclusiv, printre altele, prin educația pentru dezvoltare durabilă și stiluri de viață durabile, drepturile omului, egalitatea de gen, promovarea unei culturi a păcii și non-violenței, cetățenia globală și aprecierea diversității culturale și a contribuției culturale la dezvoltarea durabilă						
Goal 4.		4.7.1.*	Procentul elevilor până la 15 de ani, înrolați la școala secundară, care demonstrează cel puțin un nivel fix de cunoștințe într-o selecție de subiecte în știința mediului și geștiințe. Selecția exactă/ gama subiectelor vor depinde de sondajul sau evaluarea, în cadrul căreia este colectat indicatorul dat. Dezagregarea: sex și localizare (și altele, pentru care sunt disponibile date)	Social	Administrative Data		Nu		
Goal 4.	4.a.		Construirea și modernizarea unităților de învățământ, adaptate necesităților copiilor, celor cu dizabilități și aspectelor de gen și oferirea unor medii de învățare sigure, non-violente, incluzive și eficiente pentru toți						
Goal 4.		4.a.1.	Procentul școlilor cu acces la: (a) electricitate; (B) Internet în scopuri didactice; (C) calculatoare în scopuri didactice; (D) infrastructură și materiale adaptate pentru elevii cu dizabilități; (E) instalații sanitare de bază pentru ambele sexe și (f) instalații de bază de spălare a mâinilor (conform definițiilor indicatorului din Apă, canalizare și igienă pentru toți (Water, Sanitation and Hygiene for All - WASH))	Social	Administrative Data		Da	partial	instiții
Goal 4.	4.b.		Până în 2020, extinderea substanțială la nivel global a numărului de burse disponibile în țările în curs de dezvoltare, în special în țările cele mai puțin dezvoltate, statele insulare mici și țările africane, pentru înrolarea în învățământul superior, inclusiv formarea profesională și programe de tehnologia informației și comunicațiilor, tehnice, ingineresti și științifice, din țările dezvoltate sau alte țări în curs de dezvoltare						
Goal 4.		4.b.1.	Volumul fluxurilor asistenței oficiale pentru dezvoltare pentru burse, pe sector și tip de studii	Social	Administrative Data		Da	partial	populație
Goal 4.	4.c.		Până în 2030, creșterea substanțială a numărului profesorilor calificați, inclusiv prin cooperarea internațională în vederea formării profesorilor în țările în curs de dezvoltare, în special în țările cel mai puțin dezvoltate și statele insulare mici în curs de dezvoltare						
Goal 4.		4.c.1.	Procentul profesorilor în învățământul: (a) pre-școlar; (b) primar, (c) secundar inferior și (d) secundar superior, care au beneficiat cel puțin de minimul organizat al formării profesorilor (ex. formare pedagogică) prin formare inițială sau continuă, necesară pentru predarea la nivelul relevant într-o anumită țară. Dezagregarea: sexe (și altele, pentru care sunt disponibile date)	Social	Administrative Data	statistica educației	Da	partial	populație

ODD5 - Egalitate de gen

				Inventarierea disponibilității indicatorilor și surselor de date					
Obiectiv	Nr. Țintă	Nr. indicator	Țintele / indicatorii de dezvoltare durabilă	Domenii (Workshop)	Tipuri de surse de date	sursa de date	Disponibil în RM	Dezagregări	Populația de referință
Goal 5.			Realizarea egalității de gen și abilitarea tuturor femeilor și fetelor						
Goal 5.	5.1.		Eliminarea tuturor formelor de discriminare împotriva tuturor femeilor și fetelor de pretutindeni						
Goal 5.		5.1.1.	Indiferent dacă există sau nu cadre legale, promovarea, aplicarea și monitorizarea egalității și nediscriminării pe bază de sex	Drepturi cetățenești si Guvernanta		politici	Da	integral	
Goal 5.	5.2.		Eliminarea tuturor formelor de violență împotriva tuturor femeilor și fetelor în sferele publice și private, inclusiv a traficului, exploatării sexuale și a altor tipuri de exploatare						
Goal 5.		5.2.1.	Proporția femeilor și fetelor de 15 ani și peste care au avut cel puțin un partener, supuse violenței fizice, sexuale sau psihologice de un fost sau actual partener intim, în ultimele 12 luni, după forma de violență și pe grupe de vârstă	Social	Household Survey	Survey on Violence against women 2010	Da	integral	populație
Goal 5.		5.2.2.	Proporția femeilor și fetelor de 15 de ani și peste supuse violenței sexuale de alte persoane, cu excepția partenerului intim, în ultimele 12 luni, pe grupe de vârstă și locul apariției	Social	Household Survey	Survey on Violence against women 2010	Da	integral	populație
Goal 5.	5.3.		Eliminarea tuturor practicilor dăunătoare, precum căsătoriile între copii, precoce și forțate, cit și mutilarea genitală a femeilor						
Goal 5.		5.3.1.	Procentul femeilor cu vârsta între 20-24 de ani, care au fost căsătorite sau într-o uniune înainte de de 15 ani și înainte de 18 ani	Social	Civil Registration and Vital Statistics (CRVS)	evidența internă	Da	integral	populație
Goal 5.		5.3.2.	Procentul fetelor și femeilor cu vârsta între 15-49 de ani, care au fost supuse mutilării genitale a femeilor, pe grupe de vârstă						
Goal 5.	5.4.		Recunoașterea și aprecierea îngrijirii neremunerate și a muncii domestice, prin furnizarea de servicii publice, infrastructură și politici de protecție socială și promovarea responsabilității partajate în gospodărie și familie, după caz la nivel național						
Goal 5.		5.4.1.	Procentul de timp petrecut cu munca domestică și îngrijirea neremunerată, pe sexe, grupe de vârstă și localizare	Social	Household Survey	TUS	Da	integral	populație
Goal 5.	5.5.		Asigurarea participării depline și eficiente a femeilor și egalității de șanse la posturi de conducere la toate nivelurile de luare a deciziilor în viața politică, economică și publică						
Goal 5.		5.5.1.	Proporția locurilor ocupate de femei în parlamentele și autorităților locale naționale	Drepturi cetățenești si Guvernanta	Administrative Data	evidența internă	Da	integral	APC
Goal 5.		5.5.2.	Proporția femeilor în funcții de conducere	Drepturi cetățenești si Guvernanta	Economic Statistics		Da	integral	întreprinderi
Goal 5.	5.6.		Asigurarea accesului universal la sănătatea sexuală și reproductivă și drepturile reproductive, în conformitate cu prevederile Programului de acțiuni al Conferinței Internaționale pentru Populație și Dezvoltare și Platformei de acțiune de la Beijing și documentelor finale ale conferințelor de revizuire ale acestora						
Goal 5.		5.6.1.	Ponderea femeilor cu vârsta între 15-49 de ani, care iau propriile decizii informate cu privire la relațiile lor sexuale, utilizarea contraceptivelor și sănătatea reproductivă	Social	Household Survey	MICS2011	Da	parțial	populație
Goal 5.		5.6.2.	Numărul de țări cu legislație și regulamente care garantează femeilor cu vârsta între 15-49 de ani accesul la servicii de sănătate sexuală și reproductivă, informare și educație	Drepturi cetățenești si Guvernanta		politici	Da	parțial	
Goal 5.	5.a.		Realizarea reformelor pentru a oferi femeilor drepturi egale la resursele economice, precum și accesul la dreptul la proprietate și controlul asupra terenurilor și altor forme de proprietate, servicii financiare, moștenire și resurse naturale, în conformitate cu legile naționale						
Goal 5.		5.a.1.	Procentul persoanelor cu drepturi de proprietate sau drepturi sigure asupra terenurilor agricole (din populația agricolă totală), în funcție de sex; și (b) ponderea femeilor în rândul proprietarilor sau purtătorilor de drepturi asupra terenurilor agricole, în funcție de tipul de titlu de proprietate	Drepturi cetățenești si Guvernanta	Census	RGA2011	Da	integral	producători agricoli
Goal 5.		5.a.2.	Procentul țărilor în care cadrul legal (inclusiv dreptul cutumiar) garantează drepturile egale ale femeilor la proprietate asupra și/sau controlul terenurilor	Drepturi cetățenești si Guvernanta		politici	Da	integral	
Goal 5.	5.b.		Sporirea utilizării tehnologiei generice, în special tehnologiei informației și comunicațiilor pentru a promova abilitarea femeilor						
Goal 5.		5.b.1.	Proporția persoanelor care dețin un telefon mobil, pe sexe	Social	Household Survey	TIC survey	Nu		
Goal 5.	5.c.		Adoptarea și consolidarea politicilor solide și legislației aplicabile pentru promovarea egalității de gen și abilitarea tuturor femeilor și fetelor la toate nivelurile						
Goal 5.		5.c.1.	Procentul țărilor cu sisteme pentru urmărirea și realizarea alocărilor publice pentru egalitatea de gen și abilitarea femeilor	Drepturi cetățenești si Guvernanta	Administrative Data	politici	Da	parțial	

ODD6 - Apă curată și igienă

				Inventarierea disponibilității indicatorilor și surselor de date					
Obiectiv	Nr. Țintă	Nr. indicator	Țintele / indicatorii de dezvoltare durabilă	Domenii (Workshop)	Tipuri de surse de date	sursa de date	Disponibil în RM	Dezagregări	Populația de referință
Goal 6.			Asigurarea accesului la apă și canalizare pentru toți						
Goal 6.	6.1.		Până în 2030, realizarea accesului universal și echitabil la apă potabilă sigură și la prețuri accesibile pentru toți						
Goal 6.		6.1.1.	Procentul populației care utilizează serviciile de apă potabilă gestionare în condiții de siguranță	Social	Household Survey	CBGC, RPL2014	Da	integral	populația
Goal 6.	6.2.		Până în 2030, realizarea accesului la salubritate și igienă adecvate și echitabile pentru toți și eliminarea defecării în aer liber, acordând o atenție specială nevoilor femeilor și fetelor și celor în situații vulnerabile						
Goal 6.		6.2.1.	Procentul populației care utilizează servicii de salubritate gestionate în condiții de siguranță, inclusiv o instalație de spălare pe mâini cu apă și săpun	Mediu	Household Survey	CBGC, RPL2014	Nu		
Goal 6.	6.3.		Până în 2030, îmbunătățirea calității apei prin reducerea poluării, eliminarea depozitării deșeurilor și minimizarea eliberării produselor chimice și materialelor periculoase, înjumătățind proporția apelor uzate netratate și sporind substanțial reciclarea și reutilizarea sigură la nivel global						
Goal 6.		6.3.1.	Procentul de ape uzate tratate în condiții de siguranță	Mediu	Environmental Data		Da	integral	întreprinderi
Goal 6.		6.3.2.	Procentul corpurilor de apă cu o calitate bună a apei	Mediu	Environmental Data		Nu		
Goal 6.	6.4.		Până în 2030, creșterea substanțială eficiența de utilizare a apei în toate sectoarele și asigurarea retragerilor și furnizării de apă dulce durabile, pentru a aborda deficitul de apă și reducerea substanțială a numărului de persoane care suferă de deficit de apă						
Goal 6.		6.4.1.*	Modificarea procentuală a eficienței de utilizare a apei în timp	Mediu	Environmental Data		Nu		
Goal 6.		6.4.2.*	Procentul tuturor resurselor acvatice disponibile utilizate, ținând seama de cerințele de mediu privind apa (nivel de stres apă)	Mediu	Environmental Data		Da	integral	întreprinderi
Goal 6.	6.5.		Până în 2030, implementarea managementului integrat al resurselor acvatice la toate nivelurile, după caz, inclusiv prin cooperare transfrontalieră						
Goal 6.		6.5.1.	Gradul de implementare al Managementului integrat al resurselor acvatice (0-100)	Mediu	Environmental Data		Nu		
Goal 6.	6.6.		Până în 2020, protejarea și restabilirea ecosistemelor legate de apă, inclusiv munți, păduri, mlaștini, râuri, lacuri și straturi acvifere						
Goal 6.		6.6.1.	Procentul de modificare al acoperirii ecosistemelor acvatice în timp	Mediu	Environmental Data		Nu		
Goal 6.	6.a.		Până în 2030, extinderea cooperării internaționale și suportului pentru consolidarea capacităților pentru țările în curs de dezvoltare, privind activitățile și programele legate de apă și salubritate, inclusiv prelevarea apei, desalinizarea, utilizarea eficientă a apei, tratarea apelor reziduale, tehnologii de reciclare și reutilizare						
Goal 6.		6.a.1.	Volumul de asistenței oficiale pentru dezvoltare legate de salubritate și apă, care face parte dintr-un plan de cheltuieli coordonat de guvern	Drepturi cetățenești și Guvernanta	Environmental Data		Nu		
Goal 6.	6.b.		Suportul și consolidarea participării comunităților locale în îmbunătățirea gestionării apelor și salubrității						
Goal 6.		6.b.1.	Procentul unităților administrative locale cu politici și proceduri stabilite și operaționale, privind participarea comunităților locale în gestionarea apei și salubrității	Drepturi cetățenești și Guvernanta	Geospațial Data/Infrastructure and Facility Inventories	politici	Nu		

ODD7 - Energie accesibilă și curată

Obiectiv	Nr. Țintă	Nr. indicator	Țintele / indicatorii de dezvoltare durabilă	Inventarierea disponibilității indicatorilor și surselor de date					
				Domenii (Workshop)	Tipuri de surse de date	sursa de date	Disponibil în RM	Dezagregări	Populația de referință
Goal 7.			Asigurarea accesului tuturor persoanelor la energie accesibilă, de încredere, durabilă și modernă						
Goal 7.	7.1.		Până în 2030, asigurarea accesului universal la servicii energetice accesibile, fiabile și moderne						
Goal 7.		7.1.1.	Procentul populației cu acces la energie electrică	Energie	Household Survey	CBGC	Da	integral	populația
Goal 7.		7.1.2.	Procentul populației care utilizează primar combustibili și tehnologii curate	Energie	Household Survey		Nu		
Goal 7.	7.2.		Până în 2030, creșterea semnificativă a ponderii energiei din surse regenerabile în mixul energetic global						
Goal 7.		7.2.1.	Ponderele energiei regenerabile în consumul total final de energie	Energie	Economic Statistics		Da	parțial	întreprinderi
Goal 7.	7.3.		Până în 2030, dublarea ratei globale de îmbunătățire a eficienței energetice						
Goal 7.		7.3.1.	Intensitatea energetică măsurată în termeni de energie primară și produs intern brut (PIB)	Energie	Economic Statistics		Nu		
Goal 7.	7.a.		Până în 2030, consolidarea cooperării internaționale pentru facilitarea accesului la cercetările și tehnologia în domeniul energiei curate, inclusiv energia regenerabilă, eficiența energetică și tehnologii avansate și tehnologii mai curate de combustibil fosil, și promovarea investițiilor în infrastructura energetică și tehnologia energiei curate						
Goal 7.		7.a.1.	Suma cumulată în dolari americani, pe an, începând cu 2020 pentru realizarea angajamentului de 100 miliarde dolari						
Goal 7.	7.b.		Până în 2030, extinderea infrastructurii și modernizarea tehnologiei pentru furnizarea serviciilor energetice moderne și durabile pentru toți în țările în curs de dezvoltare, în special țările cel mai puțin dezvoltate, statele insulare mici în curs de dezvoltare și țările în curs de dezvoltare fără ieșire la mare, în conformitate cu programele de suport respective ale acestora						
Goal 7.		7.b.1.*	Raportul dintre valoarea adăugată și consumul net de energie internă, clasificat pe industrii	Energie	Economic Statistics		Da	parțial	întreprinderi

ODD8 - Muncă decentă și creștere economică

			Inventarierea disponibilității indicatorilor și surselor de date						
Obiectiv	Nr. Țintă	Nr. indicator	Țintele / indicatorii de dezvoltare durabilă	Domenii (Workshop)	Tipuri de surse de date	sursa de date	Disponibil în RM	Dezagregări	Populația de referință
Goal 8.			Promovarea creșterii economice incluzive și durabile, a ocupării forței de muncă și a muncii decente pentru toate persoanele						
Goal 8.	8.1.		Susținerea creșterii economice pe cap de locuitor în conformitate cu situația națională și, în special, creșterea produsului intern brut cu cel puțin 7 la sută pe an în țările cel mai puțin dezvoltate						
Goal 8.		8.1.1.	Rata anuală de creștere a PIB-ului real pe cap de locuitor	Economie	Economic Statistics		Da	integral	
Goal 8.	8.2.		Atingerea unor niveluri mai ridicate ale productivității prin diversificare, modernizarea tehnologică și inovație, inclusiv prin accent pe sectoarele cu valoare adăugată sporită și utilizarea intensivă a forței de muncă						
Goal 8.		8.2.1.	Rata anuală de creștere a PIB real pe persoană ocupată	Economie	Economic Statistics		Da	integral	
Goal 8.	8.3.		Promovarea unor politici orientate spre dezvoltare care susțin activitățile productive, crearea locurilor de muncă decente, antreprenariatul, creativitatea și inovația, și care încurajează formalizarea și creșterea întreprinderi micro, mici și mijlocii, inclusiv prin acces la servicii financiare						
Goal 8.		8.3.1.	Pondere ocupării informale în ocuparea din sectoarele non-agricole, dezagregată pe sexe	Economie	Household Survey	LFS	Da	integral	populația
Goal 8.	8.4.		Îmbunătățirea progresivă, până în 2030, a eficienței resurselor globale pentru consum și producere, și încercarea de a decupla creșterea economică de degradarea mediului, în conformitate cu Cadrul pentru 10 ani ai programelor privind consumul și producția durabile, în frunte cu țările dezvoltate						
Goal 8.		8.4.1*	Productivitatea resurselor	Economie	Economic Statistics		Nu		
Goal 8.	8.5.		Până în 2030, angajarea completă și productivă și muncă decentă pentru toate femeile și bărbații, inclusiv pentru tineri și persoanele cu dizabilități, precum și plata egală pentru munca cu aceeași valoare						
Goal 8.		8.5.1.	Căștigurile medii pe oră ale salariaților bărbați și femei, dezagregate pe ocupație, grupe de vârstă și persoane cu dizabilități	Economie	Economic Statistics	cercetări statistice, M3	Da	parțial	populația
Goal 8.		8.5.2.	Rata șomajului, dezagregată pe sexe, grupe de vârstă și persoanele cu handicap	Social	Household Survey	LFS	Da	parțial	populația
Goal 8.	8.6.		Până în 2020, reducerea substanțială a proporției tinerilor fără un loc de muncă, fără educație sau formare						
Goal 8.		8.6.1.	Procentul tinerilor (15-24 ani), necuprinși în educație, ocupare sau formare	Social	Household Survey	LFS	Da	integral	populația

				Invertarierea disponibilității indicatorilor și surselor de date					
Obiectiv	Nr. Țintă	Nr. indicator	Țintele / indicatorii de dezvoltare durabilă	Domenii (Workshop)	Tipuri de surse de date	sursa de date	Disponibil în RM	Dezagregări	Populația de referință
Goal 8.	8.7.		Măsuri imediate și eficiente pentru eradicarea muncii forțate, eliminarea sclaviei moderne și traficul de ființe umane și asigurarea interzicerii și eliminării celor mai grave forme ale muncii copiilor, inclusiv recrutarea și utilizarea copiilor soldați, iar pînă în 2025 eliminarea muncii copiilor în toate formele sale						
Goal 8.		8.7.1.	Procentul și numărul copiilor cu vârsta între 5-17 exploatați prin muncă, pe grupe de vîrstă și sexe	Social	Household Survey	Studiul Munca copiilor 2010	Da	integral	populația
Goal 8.	8.8.		Protecția drepturilor la muncă și promovarea mediilor de lucru sigure și securizate pentru toți lucrătorii, inclusiv lucrătorii migranți, în special femeile migrante, și cei în locuri de muncă precare						
Goal 8.		8.8.1.	Ratele de frecvență ale accidentelor de muncă letale și neletale, pe sexe și statut de migrant	Economie	Economic Statistics	cercetare statistică	Da	parțial	populația
Goal 8.		8.8.2.	Numărul Convențiilor ratificate ale Organizației Internaționale a Muncii (OIM), pe tip de convenție	Drepturi cetățenești și Guvernanta			Da	integral	
Goal 8.	8.9.		Până în 2030, elaborarea și implementarea politicilor pentru promovarea turismului durabil, care creează locuri de muncă și promovează cultura și produse locale						
Goal 8.		8.9.1.	PIB direct din turism (ca procent din PIB-ul total și rată de creștere); și numărul de locuri de muncă în industriile turistice (ca procent din totalul locurilor de muncă și rată de creștere a locurilor de muncă, pe sexe)	Economie	Economic Statistics		Da	parțial	întreprinderi
Goal 8.	8.10.		Consolidarea capacității instituțiilor financiare interne pentru a încuraja și a extinde accesul la servicii bancare, de asigurări și servicii financiare pentru toți						
Goal 8.		8.10.1.	Numărul de sucursale bancare comerciale și bancomate (ATM) la 100.000 adulți	Economie	Geospațial Data/Infrastructure and Facility		Nu		
Goal 8.		8.10.2.	Procentul adulților (de 15 ani și peste) cu un cont la o bancă sau altă instituție financiară sau cu un furnizor de servicii de monedă electronică	Economie	Geospațial Data/Infrastructure and Facility		Nu		
Goal 8.	8.a.		Creșterea asistenței de tip ajutor pentru comerț pentru țările în curs de dezvoltare, în special țările cele mai puțin dezvoltate, inclusiv prin Cadru integrat îmbunătățit pentru asistența tehnică legată de comerț pentru țările cel mai puțin dezvoltate						
Goal 8.		8.a.1.	Angajamentele și plățile de asistență de tip ajutor pentru comerț	Economie			Nu		
Goal 8.	8.b.		Până în 2020, elaborarea și operaționalizarea strategiei globale pentru ocuparea tinerilor și implementarea Pactul mondial pentru ocupare al Organizației Internaționale a Muncii						
Goal 8.		8.b.1.	Total cheltuieli guvernamentale pentru programele de protecție socială și ocupare, ca procent din bugetele naționale și PIB	Social	Administrative Data		Da	integral	

ODD9 - Industrie, inovație și infrastructură

				Inventarierea disponibilității indicatorilor și surselor de date					
Obiectiv	Nr. Țintă	Nr. indicator	Țintele / indicatorii de dezvoltare durabilă	Domenii (Workshop)	Tipuri de surse de date	sursa de date	Disponibil în RM	Dezagregări	Populația de referință
Goal 9.			Construirea unei infrastructuri puternice, promovarea industrializării durabile și incluzive și stimularea inovațiilor						
Goal 9.	9.1.		Dezvoltarea infrastructurii calitative, fiabile, durabile și puternice, inclusiv infrastructura regională și transfrontalieră, pentru a sprijini dezvoltarea economică și bunăstarea oamenilor, cu accent pe accesul accesibil și echitabil pentru toți						
Goal 9.		9.1.1.	Ponderea populației rurale care locuiesc în raza de 2 km de un drum sezonier	Drepturi cetățenești și Guvernanta	Geospațial Data/Infrastructura and Facility Inventories		Nu		
Goal 9.		9.1.2.	Volumuri de mărfuri și pasageri, după modul de transport	Economie	Economic Statistics	cercetare statistică	Da	integral	întreprinderi
Goal 9.	9.2.		Promovarea industrializării incluzive și durabile și până în 2030, sporirea semnificativă a cotei de ocupare și a produsului intern brut în industrie, în conformitate cu circumstanțele naționale, și dublarea acestei cote în țările cel mai puțin dezvoltate						
Goal 9.		9.2.1.	Valoarea adăugată brută în industrie, ca procent din PIB și pe cap de locuitor	Economie	Economic Statistics	cercetare statistică, surse administrative,	Da	integral	
Goal 9.		9.2.2.	Ocuparea în sectorul industrial ca procent din ocuparea totală a forței de muncă	Economie	Household Survey	LFS	Da	integral	populația
Goal 9.	9.3.		Creșterea accesului întreprinderilor mici industriale și de altă natură, în special din țările în curs de dezvoltare, la servicii financiare, inclusiv credite accesibile, și integrarea acestora în lanțuri de valoare și piețe						
Goal 9.		9.3.1.	Cota procentuală a industriilor mici în valoarea adăugată totală a industriei	Economie	Economic Statistics	cercetări statistice	Da	parțial	întreprinderi
Goal 9.		9.3.2.	Procentul industriilor mici cu un împrumut sau linie de credit	Economie	Administrative Data	evidența internă	Da	parțial	întreprinderi
Goal 9.	9.4.		Până în 2030, modernizarea infrastructurii și reabilitarea industriilor pentru a deveni durabile, cu eficiență sporită de utilizare a resurselor și adoptare sporită a tehnologiilor și proceselor industriale curate și ecologice, toate țările luând măsuri în conformitate cu capacitățile respective ale acestora						
Goal 9.		9.4.1.	Emisiile de CO2 pe o unitate de valoare adăugată	Mediu	Environmental Data		Da	integral	întreprinderi
Goal 9.	9.5.		Consolidarea cercetării științifice, modernizarea capacităților tehnologice ale sectoarelor industriale în toate țările, în special țările în curs de dezvoltare, inclusiv, până în 2030, încurajarea inovațiilor și creșterea semnificativă a numărului de angajați în cercetare și dezvoltare la 1 milion de locuitori și a cheltuielilor publice și private de cercetare și dezvoltare						
Goal 9.		9.5.1.	Cheltuielile pentru cercetare și dezvoltare ca procent din PIB	Economie	Economic Statistics	cercetare statistică	Da	integral	întreprinderi
Goal 9.		9.5.2.	Cercetători (echivalent normă întreagă) la un milion de locuitori	Economie	Economic Statistics	cercetare statistică	Da	integral	întreprinderi
Goal 9.	9.a.		Facilitarea dezvoltării infrastructurii durabile și rezistente în țările în curs de dezvoltare, prin intensificarea suportului financiar, tehnologic și tehnic pentru țările africane, țările cel mai puțin dezvoltate, țările în curs de dezvoltare fără ieșire la mare și țările insulare mici în curs de dezvoltare						
Goal 9.		9.a.1.	Suport oficial internațional total (asistență oficială pentru dezvoltare plus alte fluxuri oficiale) pentru infrastructură	Drepturi cetățenești și Guvernanta	Economic Statistics		Da	integral	
Goal 9.	9.b.		Suport pentru dezvoltarea tehnologiilor, cercetarea și inovarea internă în țările în curs de dezvoltare, inclusiv prin asigurarea unui mediu propice de politici pentru, inter alia, diversificarea industrială și valoarea adăugată la mărfuri						
Goal 9.		9.b.1.	Procentul valorii adăugate a industriei medii și high-tech în valoarea adăugată totală	Economie	Economic Statistics	cercetare statistică	Nu		
Goal 9.	9.c.		Creșterea semnificativă a accesului la tehnologia informației și comunicațiilor și eforturi pentru a asigura accesul universal și la prețuri accesibile la Internet, în țările cele mai puțin dezvoltate până în 2020						
Goal 9.		9.c.1.	Procentul populației acoperite de o rețea de telefonie mobilă, pe tehnologie	Social	Household Survey		Nu		

ODD10 - Inegalități reduse

				Inventarierea disponibilității indicatorilor și surselor de date					
Obiectiv	Nr. Țintă	Nr. indicator	Țintele / indicatorii de dezvoltare durabilă	Domenii (Workshop)	Tipuri de surse de date	sursa de date	Disponibil în RM	Dezagregări	Populația de referință
Goal 10.			Reducerea inegalității în state și între state						
Goal 10.	10.1.		Până în 2030, realizarea în mod progresiv și susținerea creșterii veniturilor pentru 40 la sută dintre cele mai sărace pătri ale populației, la o rată mai mare decât media națională						
Goal 10.		10.1.1.	Ratele de creștere ale cheltuielilor sau veniturilor gospodăriilor pe cap de locuitor dintre cei 40 la sută din pătura cea mai de jos a populației și populația totală	Social	Household Survey	CBGC	Nu		
Goal 10.	10.2.		Până în 2030, abilitarea și promovarea incluziunii sociale, economice și politice a tuturor, indiferent de vârstă, sex, handicap, rasă, etnie, origine, religie sau statut economic sau de altă natură	Social	Household Survey	CBGC	Nu		
Goal 10.		10.2.1.	Proporția persoanelor care trăiesc sub 50 la sută din venitul median, dezagregate pe grupe de vârstă, sex și persoanele cu dizabilități	Social	Household Survey	CBGC	Da	parțial	populația
Goal 10.	10.3.		Asigurarea oportunităților egale și reducerea inegalităților de rezultat, inclusiv prin eliminarea legilor, politicilor și practicilor discriminatorii, și promovarea legislației, politicilor și acțiunilor adecvate în acest sens						
Goal 10.		10.3.1.	Procentul populației care au raportat că s-au simțit discriminați sau hărțuiți în ultimele 12 luni, pe baza unui motiv interzis de discriminare în conformitate cu legislația internațională a drepturilor omului	Drepturi cetățenești și Guvernanta	Household Survey	Survey	Nu		
Goal 10.	10.4.		Adoptarea politicilor, în special fiscale, salariale și de protecție socială, și realizarea progresivă a unei egalități sporite						
Goal 10.		10.4.1.	Costul forței de muncă în PIB, inclusiv salariile și transferurile de protecție socială	Economie	Economic Statistics		Da	integral	
Goal 10.	10.5.		Perfecționarea reglementării și monitorizării piețelor și instituțiilor financiare globale și consolidarea implementării acestor reglementări						
Goal 10.		10.5.1.	Adoptarea taxei pe tranzacțiile financiare (taxa Tobin) la nivel global	Drepturi cetățenești și Guvernanta		politici	Nu		
Goal 10.	10.6.		Asigurarea reprezentării și vocii sporite în procesele decizionale din instituțiile economice și financiare internaționale globale pentru țările în curs de dezvoltare, pentru a oferi instituții mai eficiente, credibile, responsabile și legitime						
Goal 10.		10.6.1.	Procentajul membrilor și drepturilor de vot ale țărilor în curs de dezvoltare în cadrul organizațiilor internaționale						
Goal 10.	10.7.		Facilitarea migrației și mobilității ordonate, sigure, regulate și responsabile a persoanelor, inclusiv prin implementarea unor politici de migrație planificate și bine gestionate						
Goal 10.		10.7.1.	Costul de recrutare suportat de către angajat ca procent din venitul anual obținut în țara de destinație	Social	Household Survey		Nu		
Goal 10.		10.7.2.	Indicele Politicilor de Integrare a Migranților	Drepturi cetățenești și Guvernanta	Administrative Data	politici	Nu		
Goal 10.		10.7.3.	Numărul victimelor detectate și nedetectate al traficului de ființe umane la 100.000 de persoane, pe sexe, grupe de vârstă și formă de exploatare	Drepturi cetățenești și Guvernanta	Administrative Data		Da	parțial	
Goal 10.	10.a.		Implementarea principiului tratamentului special și diferențiat pentru țările în curs de dezvoltare, în special țările cel mai puțin dezvoltate, în conformitate cu acordurile Organizației Mondiale a Comerțului						
Goal 10.		10.a.1.	Ponderele liniilor tarifare aplicate la importurile din țările cel mai puțin dezvoltate/ țările în curs de dezvoltare, cu zero tarif	Drepturi cetățenești și Guvernanta			Nu		
Goal 10.	10.b.		Încurajarea fluxurilor oficiale de asistență pentru dezvoltare și financiare, inclusiv investiții străine directe, către statele unde nevoile sunt mai mari, în special țările cele mai puțin dezvoltate, țările africane, statele insulare mici în curs de dezvoltare și țările în curs de dezvoltare fără ieșire la mare, în conformitate cu planurile naționale și programele acestora						
Goal 10.		10.b.1.	Fluxurile totale de resurse pentru dezvoltare, dezagregate pe țări beneficiare și donatoare și tip de flux (ex. asistență oficială pentru dezvoltare, investițiile străine directe și alte fluxuri)	Drepturi cetățenești și Guvernanta	Administrative Data		Da	parțial	
Goal 10.	10.c.		Până în 2030, reducerea la cel mult 3 la sută din costurile tranzacțiilor remitențelor migranților și eliminarea coridoarelor de remitențe cu costuri cu peste 5 la sută						

ODD11 - Orașe și comunități durabile

				Inventarierea disponibilității indicatorilor și surselor de date					
Obiectiv	Nr. Țintă	Nr. indicator	Țintele / indicatorii de dezvoltare durabilă	Domenii (Workshop)	Tipuri de surse de date	sursa de date	Disponibil în RM	Dezagregări	Populația de referință
Goal 11.			Orașe incluzive, sigure, puternice și durabile						
Goal 11.	11.1.		Până în 2030, accesul tuturor la locuințe și servicii de bază adecvate, sigure și la prețuri accesibile și modernizarea cartierelor sărace						
Goal 11.		11.1.1.	Ponderea populației urban care locuiește în cartiere sărace, așezări neoficiale sau locuințe inadecvate	Social	Household Survey	Census, DHS, MICs and household surveys	Nu		
Goal 11.	11.2.		Până în 2030, asigurarea accesului la sisteme de transport sigure, la prețuri accesibile, accesibile și durabile pentru toți, îmbunătățirea siguranței rutiere, în special prin extinderea transportului public, acordând o atenție deosebită nevoilor celor aflați în situații vulnerabile, femei, copii, persoane cu dizabilități și în etate						
Goal 11.		11.2.1.	Ponderea populației cu acces convenabil la transportul public, dezagregată pe grupe de vârstă, sex e și persoane cu handicap	Drepturi cetățenesti si Guvernanta	Household Survey		Nu		
Goal 11.	11.3.		Până în 2030, consolidarea urbanizării incluzive și durabile și capacității pentru planificarea și gestionarea participativă, integrată și durabilă a așezărilor umane în toate țările						
Goal 11.		11.3.1.	Raportul dintre rata de consum a terenurilor și rata de creștere a populației	Mediu	Geospatial Data/Infrastructure and Facility Inventories	RPL2014	Nu		
Goal 11.		11.3.2.	Procentul orașelor, cu structuri directe de participare a societății civile în planificarea și managementul urban, care operează în mod regulat și democratic	Drepturi cetățenesti si Guvernanta	Administrative Data	evidența APL	Nu		
Goal 11.	11.4.		Consolidarea eforturilor de protecție și salvagardare a patrimoniul cultural și natural mondial						
Goal 11.		11.4.1.	Ponderea bugetul național (sau municipal), dedicat pentru prezervarea, protecția și conservarea patrimoniului cultural național natural, inclusiv site-urile Patrimoniului Mondial	Drepturi cetățenesti si Guvernanta	Administrative Data		Nu		
Goal 11.	11.5.		Până în 2030, reducerea semnificativă a numărului de decese și numărul de persoane afectate și scăderea substanțială a pierderilor economice directe în raport cu produsul intern brut la nivel global, cauzate de dezastre, inclusiv dezastrele legate de apă, cu un accent pe protecția celor săraci și a persoanelor aflate în situații vulnerabile						
Goal 11.		11.5.1.	Numărul de decese, persoane dispărute, răniți, relocați sau evacuați din cauza dezastrelor la 100.000 de persoane	Drepturi cetățenesti si Guvernanta	Administrative Data		Nu		

Obiectiv	Nr. Țintă	Nr. indicator	Țintele / indicatorii de dezvoltare durabilă	Inventarierea disponibilității indicatorilor și surselor de date					Populația de referință
				Domenii (Workshop)	Tipuri de surse de date	sursa de date	Disponibil în RM	Dezagregări	
Goal 11.	11.6.		Până în 2030, reducerea pe cap de locuitor a impactului negativ asupra mediului în orașe, inclusiv prin acordarea unei atenții deosebite calității aerului și gestionării deșeurilor municipale și de alt tip						
Goal 11.		11.6.1.	Procentul de deșuri solide urbane colectate în mod regulat cu descărcare finală adecvată în raport cu deșeurile totale generate de oraș	Mediu	Environmental Data	cercetare statistică	Da	parțial	
Goal 11.		11.6.2.	Nivelurile medii anuale ale pulberilor în suspensii (ex. PM2.5 și PM10) în orașe (ponderat la populație)	Mediu	Environmental Data	-	Nu		
Goal 11.	11.7.		Până în 2030, asigurarea accesului universal la spații verzi și publice sigure, incluzive și accesibile, în special pentru femeii și copii, persoane în etate și cele cu dizabilități						
Goal 11.		11.7.1.	Pondere medie a intravilanului orașelor care este spațiu deschis pentru uz public pentru toți, dezagregate pe grupe de vârstă, sex și persoane cu dizabilități	Mediu	Geospatial Data/Infrastructure and Facility Inventories		Nu		
Goal 11.		11.7.2.	Ponderele femeilor supuse hărțuirii fizice sau sexuale, clasificate după agresor și locul apariției (ultimele 12 luni)	Drepturi cetățenești și Guvernanta	Household Survey		Nu		
Goal 11.	11.a.		Suport pentru legăturile economice, sociale și de mediu pozitive între zonele urbane, periurbane și rurale prin consolidarea planificării dezvoltării naționale și regionale						
Goal 11.		11.a.1.	Orașe cu peste 100.000 de locuitori care implementează planuri de dezvoltare urbană și regională integrând proiecțiile demografice ale populației și nevoile de resurse	Drepturi cetățenești și Guvernanta	Administrative Data	planul urbanistic	Nu		
Goal 11.	11.b.		Până în 2020, creșterea substanțială a numărului de orașe și așezări umane, care adoptă și implementează politici integrate și planuri privind incluziunea, utilizarea eficientă a resurselor, atenuarea și adaptarea la schimbările climatice, rezistența la dezastră, și care elaborează și implementează managementul holistic al riscului de dezastră la toate nivelurile, în conformitate cu Cadrul Sendai pentru reducerea riscului de dezastră 2015-2030						
Goal 11.		11.b.1.	Procentul de orașe care implementează strategii de reducere a riscurilor și rezistență aliate la cadrele internaționale acceptate (cum este succesorul Cadrului de Acțiune Hyogo 2005-2015 privind reducerea riscului de dezastră), care includ grupe vulnerabile și marginalizate în procesul de proiectare, implementare și monitorizare	Drepturi cetățenești și Guvernanta	Administrative Data		Nu		
Goal 11.	11.c.		Suport pentru țările mai puțin dezvoltate, inclusiv prin asistență financiară și tehnică, privind construcția clădirilor durabile și rezistente utilizând materiale locale						
Goal 11.		11.c.1.	Procentul de suport financiar alocat pentru construcția și renovarea clădirilor durabile, rezistente și eficiente din punct de vedere a resurselor	Drepturi cetățenești și Guvernanta	Administrative Data		Nu		

ODD12 - Consum și producție responsabile

				Inventarierea disponibilității indicatorilor și surselor de date					
Obiectiv	Nr. Țintă	Nr. indicator	Țintele / indicatorii de dezvoltare durabilă	Domenii (Workshop)	Tipuri de surse de date	sursa de date	Disponibil în RM	Dezagregări	Populația de referință
Goal 12.			Asigurarea modelelor de consum și producție durabile						
Goal 12.	12.1.		Implementarea Cadrelor de 10 ani de programe pentru modelele de consum și producție durabile, toate țările luând măsuri, în frunte cu țările dezvoltate, ținând cont de dezvoltarea și capacitățile țărilor în curs de dezvoltare						
Goal 12.		12.1.1.	Numărul de țări cu planuri de acțiune naționale privind consumul și producția durabile (CPD) sau CPD sunt integrate ca o prioritate sau obiectiv în politicile naționale	Drepturi cetățenești și Guvernanta	Administrative Data		Nu		
Goal 12.	12.2.		Până în 2030, realizarea gestionării durabile și utilizării eficiente a resurselor naturale						
Goal 12.		12.2.1.	Amprenta ecologică și amprenta ecologică pe cap de locuitor	Drepturi cetățenești și Guvernanta	Administrative Data	For MF double for the last two decades based on material extraction satellite accounts and standard MRIOs such as EXIOBASE, EORA or GTAP-WDIO; for DMI: reliable data available from UNEP and Eurostat for the last four decades	Nu		
Goal 12.	12.3.		Până în 2030, înjumătățirea pe cap de locuitor la nivel mondial a risipei de alimente la nivel de vânzare cu amănuntul și de consum și reducerea pierderilor de alimente de-a lungul lanțurilor de producție și de aprovizionare, inclusiv a pierderilor post-recoltare						
Goal 12.		12.3.1.	Indicele global al risipei de alimente	Drepturi cetățenești și Guvernanta	Administrative Data	The indicator is primarily model-based. The calculation of the indicator relies on primary data collected from government agencies in the Agricultural Production Questionnaire or harvested from official publications and other sources	Nu		
Goal 12.	12.4.		Până în 2020, realizarea managementului ecologic al substanțelor chimice și a tuturor deșeurilor pe parcursul ciclului de viață al acestora, în conformitate cu cadrele convenite la nivel internațional, și reducerea semnificativă eliberarea acestora în aer, apă și sol, în scopul de a reduce la minimum efectele adverse ale acestora asupra sănătății umane și a mediului						
Goal 12.		12.4.1.	Numărul de părți la acordurile de mediu multilaterale internaționale privind substanțele chimice periculoase și deșeurile, care respectă angajamentele și obligațiile asumate în transmiterea de informații în conformitate cu cerințele fiecărui acord relevant	Mediu	Environmental Data	Information available at the Secretariat of the Basel, Rotterdam and Stockholm Conventions, SAICM, Minamata Convention, and Montreal Protocol (Ozone).	Nu		
Goal 12.		12.4.2.	Tratarea deșeurilor, generarea deșeurilor periculoase, gestionarea deșeurilor periculoase, în funcție de tipul de tratare	Mediu	Environmental Data		Da	integral	

				Inventarierea disponibilității indicatorilor și surselor de date					
Obiectiv	Nr. Țintă	Nr. indicator	Țintele / indicatorii de dezvoltare durabilă	Domenii (Workshopuri)	Tipuri de surse de date	sursa de date	Disponibil în RM	Dezagregări	Populația de referință
Goal 12.	12.5.		Până în 2030, reducerea semnificativă a generării de deșeurii, prin prevenire, reducere, reciclare și reutilizare						
Goal 12.		12.5.1.	Rata națională de reciclare, tone de material reciclat	Mediu	Environmental Data	Basel Convention (National reports include information on the generation of hazardous and other wastes, also with the indication which wastes are destined for recycling and which are for disposal) and UNU (Step Initiative)	Nu		
Goal 12.	12.6.		Încurajarea companiilor, în special companiilor mari și transnaționale, să adopte practici durabile și să integreze informațiile privind durabilitatea în ciclul de raportare						
Goal 12.		12.6.1.	Număr companiilor care publică rapoarte de durabilitate	Mediu	Environmental Data	Very Good; GRI, IIRC, UNGC or SASB all have data on company reporting and reporting content (though this would need to be pulled together and mapped against the companies listed in the Fortune Global 500	Nu		
Goal 12.	12.7.		Promovarea practicilor durabile de achiziții publice, în conformitate cu politicile și prioritățile naționale						
Goal 12.		12.7.1.	Numărul țărilor care implementează politici durabile de achiziții publice și planuri de acțiune	Drepturi cetățenești și Guvernanta	Administrative Data		Nu		
Goal 12.	12.8.		Până în 2030, oamenii de pretutindeni trebuie să dețină informații relevante și să fie sensibilizați despre dezvoltarea durabilă și un stil de viață în armonie cu natura						
Goal 12.		12.8.1.	Procentul instituțiilor de învățământ cu curriculum-ul formal și informal de instruire privind dezvoltarea durabilă și subiecte ce țin de stilul de viață	Drepturi cetățenești și Guvernanta	Environmental Data	Data availability and quality: poor, currently unavailable.	Nu		
Goal 12.	12.a.		Sprijin pentru țările în curs de dezvoltare pentru consolidarea capacității științifice și tehnologice ale acestora, pentru a progresa spre modele mai durabile de consum și producție						
Goal 12.		12.a.1.	Numărul de cereri de brevet de invenție calificate verzi din totalul cererilor	Mediu	Environmental Data		Nu		
Goal 12.	12.b.		Elaborarea și implementarea instrumentelor de monitorizare a impactelor dezvoltării durabile asupra turismului durabil, care creează locuri de muncă și promovează cultura și produsele locale						
Goal 12.		12.b.1.	Fluxurile reziduale generate ca rezultat al turismului; PIB direct	Economie	Economic Statistics		Nu		
Goal 12.	12.c.		Raționalizarea subvențiilor ineficiente pentru combustibilii fosili care încurajează risipa, prin eliminarea distorsiunilor pieței, în conformitate cu circumstanțele naționale, inclusiv prin restructurarea impozitării și eliminarea treptată ale subvențiilor dăunătoare, acolo unde există, pentru a reflecta impactul acestora asupra mediului, luând în considerare pe deplin nevoile specifice și condițiile țărilor în curs de dezvoltare și minimizând impactele negative posibile asupra dezvoltării acestora, într-un mod care protejează pe cei săraci și comunitățile afectate						
Goal 12.		12.c.1.	Valoarea subvențiilor pentru combustibilii fosili pe unitatea de PIB (producție și consum) și ca procent din cheltuielile naționale totale pentru combustibilii fosili	Energie	Environmental Data		Nu		

ODD13 - Acțiune asupra climei

				Inventarierea disponibilității indicatorilor și surselor de date					
Obiectiv	Nr. Țintă	Nr. indicator	Țintele / indicatorii de dezvoltare durabilă	Domenii (Workshop)	Tipuri de surse de date	sursa de date	Disponibil în RM	Dezagregări	Populația de referință
Goal 13.			Luați acțiuni urgente de combatere a schimbărilor climatice și a impactelor acestora						
Goal 13.	13.1.		Consolidarea rezistenței și capacității de adaptare la riscurile legate de climă și dezastrele naturale în toate țările						
Goal 13.		13.1.1.	Numărul de decese, persoane dispărute, răniți, relocalați sau evacuați din cauza dezastrelor la 100.000 de persoane				Nu		
Goal 13.	13.2.		Integrarea măsurilor privind schimbările climatice în politici, strategii și planuri naționale						
Goal 13.		13.2.1.	Număr țările care au comunicat în mod oficial stabilirea unor strategii integrate privind emisiile reduse de carbon, rezistența la schimbările climatice, reducerea riscului dezastrilor (ex. proces național de adaptare a planului, politici și măsuri naționale pentru a promova tranziția către substanțe și tehnologii ecologic prietenoase)	Mediu	Administrative Data	-	Nu		
Goal 13.	13.3.		Îmbunătățirea educației, sensibilizării și capacităților umane și instituționale privind atenuarea schimbărilor climatice, adaptarea, reducerea impactului și avertizarea timpurie						
Goal 13.		13.3.1.	Numărul țărilor care au integrat atenuarea, adaptarea, reducerea impactului și de avertizare timpurie în programele de învățământ primar, secundar și terțiar	Mediu	Administrative Data		Nu		
Goal 13.	13.a.		Implementarea angajamentului asumat de către părțile-țări dezvoltate la Convenția-cadru a Națiunilor Unite despre schimbările climatice, având obiectivul de mobilizare în comun a 100 miliarde \$ anual până în 2020, din toate sursele, pentru a răspunde nevoilor țărilor în curs de dezvoltare, în contextul acțiunilor semnificative de atenuare și transparenței de implementare și operaționalizării complete a Fondului verde pentru climă, prin valorificarea acestuia cât mai curând posibil						
Goal 13.		13.a.1.	Suma cumulată în dolari americani, pe an, începând cu 2020 pentru realizarea angajamentului de 100 miliarde dolari						
Goal 13.	13.b.		Promovarea mecanismelor de creștere a capacităților pentru planificarea și managementul eficient legate de schimbările climatice în țările cel mai puțin dezvoltate și micile state insulare în curs de dezvoltare, inclusiv cu accent pe femei, tineri și comunitățile locale și marginalizate						
Goal 13.		13.b.1.	Numărul țărilor mai puțin dezvoltate și statelor insulare mici în curs de dezvoltare, care primesc suport specializat pentru mecanismele de creștere a capacităților pentru planificarea eficientă și managementul legate de schimbările climatice, inclusiv cu accent pe femei, tineri, comunități locale și marginalizate	Mediu	Administrative Data	-	Nu		

ODD14 - Viața sub apă

				Inventarierea disponibilității indicatorilor și surselor de date					
Obiectiv	Nr. Țintă	Nr. indicator	Țintele / indicatorii de dezvoltare durabilă	Domenii (Workshop)	Tipuri de surse de date	sursa de date	Disponibil în RM	Dezagregări	Populația de referință
Goal 14.			Conservarea și durabilitatea utilizării oceanelor, mărilor și resurselor maritime pentru dezvoltare durabilă						
Goal 14.	14.1.		Până în 2025, prevenirea și reducerea semnificativă a poluării marine de toate tipurile, în special de la activitățile terestre, inclusiv resturi marine și poluarea cu nutrienți						
Goal 14.		14.1.1.	Indicator compozit privind utilizarea eficientă a azotului	Mediu	Environmental Data		Nu		
Goal 14.	14.2.		Până în 2020, gestionarea și protecția durabilă a ecosistemelor marine și de coastă, pentru a evita impactele negative semnificative, inclusiv prin consolidarea rezistenței acestora, și măsuri pentru restaurarea acestora, pentru a avea oceane sănătoase și productive						
Goal 14.		14.2.1.	Procentul de dezvoltare de coastă și marină cu planuri integrate formulate sau implementate de amenajare pentru managementul regiunilor de coastă/maritime (care sunt armonizate unde este cazul), bazate pe abordare ecosistemică, care construiesc comunități umane și ecosisteme rezistente și prevede partajarea echitabilă a beneficiilor și muncă decentă	Mediu	Environmental Data		Nu		
Goal 14.	14.3.		Minimizarea și abordarea impactelor acidificării oceanelor, inclusiv prin cooperare științifică sporită la toate nivelurile						
Goal 14.		14.3.1.	Aciditatea marină medie (pH) măsurată la setul agreat de stații reprezentative de prelevare a probelor				Nu		
Goal 14.	14.4.		Până în 2020, reglementarea eficientă a recoltării și eliminarea pescuitului excesiv, ilegal, nedeclarat și nereglementat și a practicilor de pescuit distructive și implementarea planurilor de management bazate pe știință, pentru a restabili stocurile de pește în cel mai scurt timp posibil, cel puțin la nivelurile care genera un randament maxim durabil, după cum este determinat de caracteristicile biologice ale acestora						
Goal 14.		14.4.1.	Proporția stocurilor de pește la niveluri biologic durabile	Mediu	Environmental Data		Nu		
Goal 14.	14.5.		Până în 2020, conservarea a cel puțin 10 la sută din zonele de coastă și marine, în conformitate cu legislația națională și internațională și în baza celor mai bune informații științifice disponibile						
Goal 14.		14.5.1.	Acoperirea zonelor protejate în raport cu zonele marine	Mediu	Environmental Data		Nu		
Goal 14.	14.6.		Până în 2020, interzicerea anumitor forme de subvenții pentru pescuit, care contribuie la capacitatea excedentară și pescuitul excesiv, eliminarea subvențiilor care contribuie la pescuitul ilegal, nedeclarat și nereglementat și abținerea de la introducerea unor subvenții noi de acest tip, recunoscând că tratamentul adecvat și eficient, special și diferențiat pentru țările cele mai puțin dezvoltate ar trebui să fie o parte integrantă a negocierii subvențiilor pentru pescuit al Organizației Mondiale a Comerțului						
Goal 14.		14.6.1.	Valoarea în dolari ale subvențiilor mici negative, la nivelul de referință din 2015	Mediu	Environmental Data		Nu		
Goal 14.	14.7.		Până în 2030, creșterea beneficiilor economice pentru statele insulare mici și țările cel mai puțin dezvoltate, din utilizarea durabilă a resurselor marine, inclusiv prin gestionarea durabilă a pescuitului, acvaculturii și turismului						
Goal 14.		14.7.1.	Pescuitul ca procent din PIB	Economie	Economic Statistics		Da	integral	
Goal 14.	14.a.		Sporirea cunoștințelor științifice, dezvoltarea capacităților de cercetare și de transfer a tehnologiei marine, luând în considerare Criteriile și orientările comisiei oceanografice interguvernamentale privind transferul de tehnologie marină, în scopul de a îmbunătăți sănătatea oceanelor și pentru a spori contribuția biodiversității marine la dezvoltarea țărilor în curs de dezvoltare, în special ale statelor insulare mici și țărilor cel mai puțin dezvoltate						
Goal 14.		14.a.1.	Alocații bugetare pentru cercetări în domeniul tehnologiilor marine ca procent din bugetul total alocat pentru cercetare				Nu		
Goal 14.	14.b.		Asigurarea accesului pentru pescarii artisanal de scară mică la resursele și piețele marine						
Goal 14.		14.b.1.	Proporția producției piscicole naționale în funcție de țară, care este pescuitul realizat de întreprinderile de pescuit mici-mijlocii sau Progresele înregistrate pe țară, la adoptarea și implementarea cadrului legal/de reglementare / politic / instituțional, care recunoaște și protejează drepturile de acces pentru pescăriile de mici dimensiuni	Economie	Economic Statistics		Nu		
Goal 14.	14.c.		Sporirea conservării și utilizării durabile a oceanelor și a resurselor acestora prin punerea în aplicare a dreptului internațional, după cum e reflectat în Convenția Organizației Națiunilor Unite privind dreptul mării, care asigură cadrul legal pentru conservarea și utilizarea durabilă a oceanelor și a resurselor acestora, cum este menționat la punctul 158 "Viitorul pe care îl dorim"						
Goal 14.		14.c.1.	Numărul țărilor care implementează, în mod legal sau programat, prevederile stabilite în protocoalele maritime regionale și în convențiile de ratificare și implementare ale ILO maritime și a pescuitului				Nu		

ODD15 - Viața pe pământ

				Inventarierea disponibilității indicatorilor și surselor de date					
Obiectiv	Nr. Țintă	Nr. indicator	Țintele / indicatorii de dezvoltare durabilă	Domenii (Workshop)	Tipuri de surse de date	sursa de date	Disponibil în RM	Dezagregări	Populația de referință
Goal 15.			Protejarea, restabilirea și promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor, oprirea defrișării, stoparea și refacerea terenurilor degradate, stoparea pierderilor biodiversității						
Goal 15.	15.1.		Până în 2020, asigurarea conservării, restabilirii și utilizării durabile a ecosistemelor de apă dulce terestre și interioare și a serviciilor acestora, în special păduri, mlaștini, munți și terenuri aride, în conformitate cu obligațiile prevăzute de acordurile internaționale						
Goal 15.		15.1.1.	Zona de pădure ca procent din suprafața totală a terenurilor	Mediu	Administrative Data		Da	integral	
Goal 15.	15.2.		Până în 2020, promovarea implementării managementului durabil al tuturor tipurilor de păduri, stoparea defrișării, restabilirea pădurilor degradate și creșterea semnificativă a împăduririi și reîmpăduririi la nivel global						
Goal 15.		15.2.1.	Suprafețe împădurite cu gestionare durabilă a pădurilor	Mediu	Administrative Data		Da	integral	
Goal 15.		15.2.2.	Pierdere netă forestieră permanent	Mediu	Administrative Data		Da	integral	
Goal 15.	15.3.		Până în 2030, combaterea deșertificării, restaurarea terenurilor și solurilor degradate, inclusiv a terenurilor afectate de deșertificare, secetă și inundații și eforturi pentru o lume neutră din punct de vedere a degradării terenurilor						
Goal 15.		15.3.1.	Procentul terenurilor degradate din suprafața totală de terenuri	Mediu	Administrative Data		Da	integral	
Goal 15.	15.4.		Până în 2030, asigurarea conservării ecosistemelor montane, inclusiv biodiversitatea acestora, în scopul de a spori capacitatea acestora de a oferi beneficii sunt esențiale pentru dezvoltare durabilă						
Goal 15.		15.4.1.	Acoperirea site-urilor importante cu zone protejate pentru biodiversitatea montană	Mediu	Administrative Data		Nu		
Goal 15.		15.4.2.	Indicele spațiilor verzi montane	Mediu	Administrative Data		Nu		
Goal 15.	15.5.		Măsuri urgente și semnificative pentru a reduce degradarea habitatelor naturale, a stopa pierderea biodiversității și, până în 2020, a proteja și preveni extincția speciilor amenințate						
Goal 15.		15.5.1.	Indicele de Listă Roșie	Mediu	Administrative Data	IUCN Red List Index (http://www.iucnredlist.org/about/publication/red-list-index)	Nu		

				Inventarierea disponibilității indicatorilor și surselor de date					
Obiectiv	Nr. Țintă	Nr. indicator	Țintele / indicatorii de dezvoltare durabilă	Domenii (Workshop)	Tipuri de surse de date	sursa de date	Disponibil în RM	Dezagregări	Populația de referință
Goal 15.	15.6.		Promovarea distribuției corecte și echitabile a beneficiilor care rezultă din utilizarea resurselor genetice și promovarea accesului corespunzător la aceste resurse, după cum este convenit la nivel internațional						
Goal 15.		15.6.1.	Numărul de permise sau echivalentele acestora puse la dispoziția Casei de compensare pentru acces și distribuirea beneficiilor, stabilite de Protocolul de la Nagoya referitor la accesul la resursele genetice și distribuirea corectă și echitabilă a beneficiilor și numărul de acorduri standard de transfer de materiale, după cum este comunicat Organului de conducere al Tratatului internațional privind resursele genetice vegetale pentru alimentație și agricultură	Mediu	Administrative Data	The information the indicator is based on is already being collected under the International Treaty. The ABS Clearinghouse is ready to start collecting permits/ equivalents	Nu		
Goal 15.	15.7.		Măsuri urgente pentru a pune capăt braconajului și traficului de specii protejate de floră și faună și abordarea cererii și ofertei de produse de specii sălbatice ilegale						
Goal 15.		15.7.1.	Indicele de Listă roșie pentru speciile din comerț	Mediu	Administrative Data	IUCN Red List of Threatened Species	Nu		
Goal 15.		15.7.2.	Proporția comerțului detectat cu animale sălbatice și produse conexe ilegale	Mediu	Administrative Data	1. The records of	Nu		
Goal 15.	15.8.		Până în 2020, introducerea măsurilor pentru a preveni introducerea și a reduce semnificativ impactul speciilor alogene invazive asupra ecosistemelor terestre și acvatice și pentru a contracara și eradicarea speciile prioritare						
Goal 15.		15.8.1.	Adoptarea legislației naționale relevante pentru prevenirea sau controlul speciilor alogene invazive	Mediu	Administrative Data	politici	Nu		
Goal 15.	15.9.		Până în 2020, integrarea valorilor biodiversității și ecosistemelor în planificarea națională și locală, procesele de dezvoltare, strategii și bilanțurile de reducere a sărăciei						
Goal 15.		15.9.1.	Numărul de planuri naționale de dezvoltare și procese care integrează valorile biodiversității și ecosistemelor	Mediu	Administrative Data	politici	Nu		
Goal 15.	15.a.		Mobilizarea și creșterea semnificativă a resurselor financiare din toate sursele pentru conservarea și utilizarea durabilă a biodiversității și ecosistemelor						
Goal 15.		15.a.1.	Ajutor oficial pentru dezvoltare și cheltuielilor publice pentru conservarea și utilizarea durabilă a biodiversității și ecosistemelor	Mediu	Administrative Data	politici	Nu		
Goal 15.	15.b.		Mobilizarea resurselor semnificative din toate sursele și la toate nivelurile pentru a finanța gestionarea durabilă a pădurilor și a furniza stimulente adecvate țărilor în curs de dezvoltare pentru a promova astfel de gestionare, inclusiv pentru conservare și reimpădurire						
Goal 15.		15.b.1.	Ajutor oficial pentru dezvoltare în silvicultură și investiții străine directe în silvicultură	Mediu	Administrative Data	politici	Da	integral	
Goal 15.	15.c.		Intensificarea suportului global pentru eforturile de combatere a braconajului și traficului de specii protejate, inclusiv prin creșterea capacității comunităților locale de a valorifica oportunitățile de trai durabile						
Goal 15.		15.c.1.	Proporția comerțului ilegal detectat cu animale sălbatice și produse conexe ilegale	Mediu	Administrative Data	-	Nu		

ODD16 - Pace, justiție și instituții puternice

Obiectiv	Nr. Țintă	Nr. indicator	Țintele / indicatorii de dezvoltare durabilă	Inventarierea disponibilității indicatorilor și surselor de date					Populația de referință
				Domenii (Workshop)	Tipuri de surse de date	sursa de date	Disponibil în RM	Dezagregări	
Goal 16.			Promovarea societăților pașnice și incluzive pentru dezvoltare durabilă, asigurarea accesului la justiție pentru toți și crearea instituțiilor eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile						
Goal 16.	16.1.		Reducerea semnificativă a tuturor formelor de violență și ratelor de deces conexe pretulindeni						
Goal 16.		16.1.1.	Numărul victimelor infracțiunilor de omor intenționat la 100.000 populație, pe grupe de vârstă și sexe	Social	Administrative Data	Survey on violence against women 2010	Da	parțial	
Goal 16.		16.1.2.	Decese legate de conflicte la 100.000 populație (dezagregate pe grupe de vârstă, sexe și cauză)	Social	Administrative Data		Nu		
Goal 16.		16.1.3.	Procentul populației supusă violenței fizice, psihologice sau sexuale în ultimele 12 luni	Social	Household Survey	Victimisation surveys	Nu		
Goal 16.		16.1.4.	Proporția oamenilor care se simt în siguranță, plimbându-se singuri în zona unde locuiesc	Social	Household Survey	Crime victimisation	Nu		
Goal 16.	16.2.		Stoparea abuzului, exploatării, traficului și a tuturor formelor de violență și torturii copiilor						
Goal 16.		16.2.1.	Procentul copiilor între 1-17 ani care au suferit o pedeapsă fizică și/sau agresiune psihologică din partea îngrijitorilor în ultima lună	Drepturi cetățenesti si Guvernanta	Household Survey	MICS2011	Da	parțial	
Goal 16.		16.2.2.	Numărul victimelor traficului de ființe umane la 100.000 de persoane, pe sexe, grupe de vârstă și formă de exploatare	Social	Administrative Data		Da	parțial	
Goal 16.		16.2.3.	Procentul de femei tinere și bărbaților între 18-24 ani care au suferit de violență sexuală până la vârsta de 18 ani	Social	Household Survey	Household surveys, including DHS that have been collecting data on this indicator in low and middle-income countries since the late 1990s.	Nu		
Goal 16.	16.3.		Promovarea statului de drept la nivel național și internațional și asigurarea accesului egal la justiție pentru toți						
Goal 16.		16.3.1.	Procentul victimelor violenței în ultimele 12 luni care au raportat victimizarea la autoritățile competente sau alte mecanisme de soluționare a conflictelor recunoscute oficial (de asemenea, numit rata de raportare a criminalității)	Drepturi cetățenesti si Guvernanta	Household Survey	Victimisation surveys; Household surveys; data is available for 107 countries	Nu		
Goal 16.		16.3.2.	Deținuți necondamnați ca procent din totalul deținuților din închisoare	Drepturi cetățenesti si Guvernanta	Administrative Data	UNODC collects data through its annual data collection (UN Survey of Crime Trends)	Nu		

				Inventarierea disponibilității indicatorilor și surselor de date					
Obiectiv	Nr. Țintă	Nr. indicator	Țintele / indicatorii de dezvoltare durabilă	Domenii (Workshop)	Tipuri de surse de date	sursa de date	Disponibil în RM	Dezagregări	Populația de referință
Goal 16.	16.4.		Până în 2030, reducerea semnificativă a fluxurilor ilicite de armament și financiare, consolidarea recuperării și returnării bunurilor furate și combaterea tuturor formelor de crimă organizată						
Goal 16.		16.4.1.	Valoarea totală a fluxurilor financiare ilicite de intrare și ieșire (în dolari americani)	Drepturi cetățenești și Guvernanta	Administrative Data		Nu		
Goal 16.		16.4.2.	Procentul armelor de calibr mic și armamentului ușor înregistrate și tratate care au fost confiscate, în conformitate cu standardele internaționale și instrumente juridice	Drepturi cetățenești și Guvernanta	Administrative Data		Nu		
Goal 16.	16.5.		Reducerea semnificativă a corupției și dării de mită în toate formele						
Goal 16.		16.5.1.	Procentul persoanelor care au avut cel puțin un contact cu un funcționar public, care au plătit mită unui funcționar public, sau le-a fost solicitată o mită de către funcționari publici, în ultimele 12 luni, dezagregate pe grupe de vârstă, sexe, regiune și grupe de populație	Drepturi cetățenești și Guvernanta	Household Survey		Nu		
Goal 16.	16.6.		Dezvoltarea instituțiilor eficiente, responsabile și transparente la toate nivelurile						
Goal 16.		16.6.1.	Cheltuielile guvernamentale primare ca procent din bugetul inițial aprobat, dezagregat pe sectoare (sau prin coduri bugetare sau similare)	Drepturi cetățenești și Guvernanta	Administrative Data		Da	integral	
Goal 16.	16.7.		Asigurarea procesului decizional receptiv, incluziv, participativ și reprezentativ la toate nivelurile						
Goal 16.		16.7.1.	Proportia funcțiilor (pe grupe de vârstă, sexe, persoane cu dizabilități și grupuri de populație) în instituțiile publice (legislative naționale și locale, servicii publice și judecătoria) în comparație cu distribuțiile naționale	Drepturi cetățenești și Guvernanta	Administrative Data		Nu		
Goal 16.		16.7.2.	Proportia țărilor care abordează nevoilor multi-sectoriale ale tinerilor în planurile naționale de dezvoltare și strategiile de reducere a sărăciei	Drepturi cetățenești și Guvernanta	Administrative Data		Da	integral	
Goal 16.	16.8.		Extinderea și consolidarea participării țărilor în curs de dezvoltare în instituțiile de guvernare globală						
Goal 16.		16.8.1.	Procentul membrilor și drepturilor de vot ale țărilor în curs de dezvoltare în cadrul organizațiilor internaționale						
Goal 16.	16.9.		Până în 2030, a oferi identitate juridică pentru toți, inclusiv înregistrarea nașterii						
Goal 16.		16.9.1.	Procentul copiilor sub 5 ani, nașterea cărora a fost înregistrată la o autoritatea civilă, dezagregat pe vârste	Drepturi cetățenești și Guvernanta	Civil Registration and Vital Statistics (CRVS)	MICS2011, statistica vitală	Da	integral	
Goal 16.	16.10.		Asigurarea accesului public la informații și protejarea libertăților fundamentale, în conformitate cu legislația națională și acordurile internaționale						
Goal 16.		16.10.1.	Numărul de cazuri verificate de ucidere, răpire, dispariție forțată, detenție arbitrară și tortură a jurnaliștilor, a personalului mass-media asociat, sindicaliștilor și susținătorilor drepturilor omului, în ultimele 12 luni	Drepturi cetățenești și Guvernanta	Administrative Data		Nu		
Goal 16.	16.a.		Consolidarea instituțiilor naționale relevante, inclusiv prin cooperare internațională, pentru crearea capacităților la toate nivelurile, în special în țările în curs de dezvoltare, pentru a preveni violența și a combate terorismul și a criminalitatea						
Goal 16.		16.a.1.	Procentul victimelor care au raportat crime fizice și / sau sexuale la agențiile de aplicare a legii în ultimele 12 luni, dezagregate pe grupe de vârstă, sexe, regiune și grupuri de populație	Drepturi cetățenești și Guvernanta	Administrative Data	Crime victimizat	Nu		
Goal 16.	16.b.		Promovarea și aplicarea legilor și politicilor nediscriminatorii pentru dezvoltare durabilă						
Goal 16.		16.b.1.	Procentul populației care raportează despre faptul că au fost personal discriminați sau hărțuiți în ultimele 12 luni, pe baza unui criteriu interzis de discriminare în conformitate cu legislația internațională privind drepturile omului, dezagregate după grupuri de vârstă și sexe	Drepturi cetățenești și Guvernanta	Household Survey		Nu		

ODD17 - Parteneriate pentru obiective

				Inventarierea disponibilității indicatorilor și surselor de date					
Obiectiv	Nr. Țintă	Nr. indicator	Țintele / indicatorii de dezvoltare durabilă	Domenii (Workshopuri)	Tipuri de surse de date	sursa de date	Disponibil în RM	Dezagregări	Populația de referință
Goal 17.			Fortificarea mijloacelor de implementare și revitalizare a Parteneriatului global pentru dezvoltarea durabilă						
Goal 17.	<i>Finance</i>		<i>Finanțe</i>						
Goal 17.	17.1.		Consolidarea mobilizării resurselor interne, inclusiv prin suportul internațional pentru țările în curs de dezvoltare, pentru a îmbunătăți capacitatea de impozitare internă și colectarea altor taxe						
Goal 17.		17.1.1.	Venituri publice totale (pe surse), ca procent din PIB	Drepturi cetățenești și Guvernanta	Administrative Data	evidența internă, BPN	Da	integral	
Goal 17.		17.1.2.	Proporția bugetului intern finanțat de impozitele interne	Drepturi cetățenești și Guvernanta	Administrative Data	evidența internă	Da	integral	
Goal 17.	17.2.		Țările dezvoltate vor implementa deplin Angajamentele oficiale de asistență pentru dezvoltare, inclusiv angajamentul mai multor țări dezvoltate de a atinge ținta de 0,7 la sută din venitul național brut pentru asistența oficială pentru dezvoltare (ODA/ GNI) pentru țările în curs de dezvoltare și între 0.15 și 0.20 la sută din ODA/GNI pentru țările cele mai puțin dezvoltate; Furnizorii ODA sunt încurajați să ia în considerare stabilirea unui obiectiv de a asigura cel puțin 0.20 la sută din ODA/GNI pentru țările cele mai puțin dezvoltate						
Goal 17.		17.2.1.	Ajutorul oficial net pentru dezvoltare netă, total pentru țările cel mai puțin dezvoltate, ca procent din venitul național brut al OCDE /Comitetul Donatorilor de Asistență pentru Dezvoltare			OECD DAC+ (http://www.oecd.org/dac/stats/data.htm)			
Goal 17.	17.3.		Mobilizarea resurselor financiare suplimentare pentru țările în curs de dezvoltare din surse multiple						
Goal 17.		17.3.1.	Investițiile străine directe (ISD) ca procent din totalul ISD și asistența oficială pentru dezvoltare	Economie	Economic Statistics	Balanața de plăți	Da	integral	
Goal 17.		17.3.2.	Volumul remitențelor (în dolari americani) ca procent din PIB-ul total	Economie	Economic Statistics	Balanața de plăți	Da	integral	
Goal 17.	17.4.		Asistența pentru țările în curs de dezvoltare în atingerea sustenabilității datorilor pe termen lung prin intermediul unor politici coordonate, care vizează stimularea finanțării datorilor, reducerea datorilor și restructurarea datorilor, după caz, și abordarea datoriei externe a țărilor sărace puternic îndatorate, pentru a reduce povara datoriei						
Goal 17.		17.4.1.	Serviciul datoriei ca procent din exporturile de bunuri și servicii	Economie	Economic Statistics		Da	parțial	
Goal 17.	17.5.		Adoptarea și implementarea regimurilor de promovare a investițiilor pentru țările cel mai puțin dezvoltate						
Goal 17.		17.5.1.	Numărul reformelor de politici naționale și investiționale adoptate, care includ obiective de dezvoltare durabilă sau garanții, clasificate pe țară	Drepturi cetățenești și Guvernanta	Economic Statistics	politici	Nu		

Goal 17.	17.6.	Consolidarea cooperării nord-sud, sud-sud și triunghiulare regionale și Internaționale și accesului la știință, tehnologie și inovații și îmbunătățirea schimbului de cunoștințe în condiții agreeate de comun acord, inclusiv printr-o mai bună coordonare între mecanismele existente, în special la nivelul Organizației Națiunilor Unite, și printr-un mecanism global de facilitare a tehnologiei						
Goal 17.	17.6.1.	Accesul la informațiile legate de brevete și utilizarea sistemului internațional de proprietate intelectuală	Economie	Administrative Data	World Intellectual Property Indicators http://www.wipo.int/ipstats/en/wipi/	Da	integral	
Goal 17.	17.6.2.	Abonamente la Internet fix în bandă largă, pe viteze	Economie	Geospatial Data/Infrastructure and Facility Inventories		Da	integral	
Goal 17.	17.7.	Promovarea dezvoltării, transferului, diseminării și difuzării tehnologiilor prietenoase cu mediul pentru țările în curs de dezvoltare în condiții favorabile, inclusiv în termeni de concesiune și preferențiale, în condiții agreeate de comun acord						
Goal 17.	17.7.1.	Suma totală a fondurilor aprobate pentru țările în curs de dezvoltare pentru a promova dezvoltarea, transferul, diseminarea și difuzarea tehnologiilor prietenoase cu mediul	Drepturi cetățenesti si Guvernanta	Administrative Data	Varous international, multilateral development	Nu		
Goal 17.	17.8.	Operaționalizarea completă a băncii de tehnologii mecanismului de consolidare a capacităților în știință, tehnologie și inovare pentru țările cele mai puțin dezvoltate până în 2017 și sporirea utilizării tehnologiei generice, în special a tehnologiei informației și comunicațiilor						
Goal 17.	17.8.1.	Proporția persoanelor care utilizează internetul	Social	Household Survey	Studiile populaționale, MICS2011, TUS2011	Da	integral	

				Inventarierea disponibilității indicatorilor și surselor de date					
Obiectiv	Nr. Țintă	Nr. indicator	Țintele / indicatorii de dezvoltare durabilă	Domenii (Workshop)	Tipuri de surse de date	sursa de date	Disponibil în RM	Dezagregări	Populația de referință
Goal 17.			Capacity-buildi						
			Consolidarea capacităților						
Goal 17.	17.9.		Consolidarea suportului internațional pentru implementarea eficientă și ținută a activităților de consolidarea a capacităților în țările în curs de dezvoltare pentru a sprijini planurile naționale în implementarea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă, inclusiv prin cooperarea nord-sud, sud-sud și triunghiulară						
Goal 17.		17.9.1.	Valoarea în dolari a asistenței financiare și tehnice, inclusiv prin cooperarea nord-sud, sud-sud și cooperarea triunghiulară, dedicată țărilor în curs de dezvoltare pentru proiectarea și implementarea unui mix de politic holistic care să urmărească dezvoltarea durabilă în trei dimensiuni (inclusiv elementele cum ar fi reducerea inegalității în țară și guvernare)	Drepturi cetățenești și Guvernanta	Administrative Data	politici	Nu		
Goal 17.			Trade						
			Comerț						
Goal 17.	17.10.		Promovarea sistemului de comerț multilateral universal, bazat pe reguli, deschis, nediscriminatoriu și echitabil în cadrul Organizației Mondiale a Comerțului, inclusiv prin încheierea negocierilor în cadrul Agendei de dezvoltare de la Doha						
Goal 17.		17.10.1	Tarif mediu ponderat la nivel mondial						
Goal 17.	17.11.		Creșterea semnificativă a exporturilor țărilor în curs de dezvoltare, în special în vederea dublării cotei exporturilor la nivel mondial pentru țările cel mai puțin dezvoltate până în 2020						
Goal 17.		17.11.1.	Pondere din exporturile mondiale ale țărilor în curs de dezvoltare și țărilor cel mai puțin dezvoltate						
Goal 17.	17.12.		Implementarea în timp util a accesului pe piață fără taxe vamale și fără cote pe o bază durabilă pentru toate țările cele mai puțin dezvoltate, în concordanță cu deciziile Organizației Mondiale a Comerțului, inclusiv prin asigurând că normelor preferențiale de origine aplicabile importurilor din țările cele mai puțin dezvoltate sunt transparente și simple, și contribuie la facilitarea accesului la piață						
Goal 17.		17.12.1	Tarifele medii cu care se confruntă țările în curs de dezvoltare, țările cele mai puțin dezvoltate și micile state insulare în curs de dezvoltare	Economie	Economic Statistics		Nu		
Goal 17.			Probleme sistematice						
Goal 17.			Coerența politică și instituțională						
Goal 17.	17.13.		Sporirea stabilității macroeconomice globale, inclusiv prin coordonarea politicilor și coerența politicilor						
Goal 17.		17.13.1	PIB	Economie	Economic Statistics	Conturi Naționale	Da	integral	
Goal 17.	17.14.		Sporirea coerenței politicilor pentru dezvoltare durabilă						
Goal 17.		17.14.1	Numărul țărilor care au ratificat și implementat instrumentele internaționale relevante sub Organizația Mondială a Comerțului (siguranță, securitate, protecția mediului, răspunderea civilă, compensare și asigurare), precum și convențiile fundamentale și recomandările OIM, și care au adoptat mecanisme de stabilire a prețurilor pe carbon						
Goal 17.	17.15.		Respectarea spațiului politic și conducerii fiecărei țări în a stabili și implementa politicile de eradicare a sărăciei și dezvoltare durabilă						
Goal 17.		17.15.1	Numerele de constrângeri care sunt încorporate în acordurile de asistență oficială pentru dezvoltare sau de creditare, acordurile internaționale de investiții, acordurile comerciale regionale etc.	Drepturi cetățenești și Guvernanta	Administrative Data	politici	Nu		
Goal 17.			Parteneriate cu părți interesate multiple						
Goal 17.	17.16.		Sporirea Parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă, completat de parteneriate cu părți interesate multiple care mobilizează și distribuie cunoștințele, expertiza, tehnologiile și resursele financiare, pentru a sprijini realizarea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă în toate țările, în special în țările în curs de dezvoltare						
Goal 17.		17.16.1	Responsabilitate reciprocă între actorii de cooperare pentru dezvoltare, consolidată prin revizuirii incluzive	Drepturi cetățenești și Guvernanta	Administrative Data	politici	Nu		
Goal 17.	17.1.7.		Încurajarea și promovarea parteneriatelor publice, publice-private și cu societatea civilă eficiente, în baza experienței și strategiilor de resurse ale parteneriatelor						
Goal 17.		17.17.1	Suma în dolari americani dedicată pentru parteneriatele public-private și cu societatea civilă	Drepturi cetățenești și Guvernanta	Administrative Data	politici	Nu		

				Inventarierea disponibilității indicatorilor și surselor de date					
Obiectiv	Nr. Țintă	Nr. indicator	Țintele / indicatorii de dezvoltare durabilă	Domenii (Workshopuri)	Tipuri de surse de date	sursa de date	Disponibil în RM	Dezagregări	Populația de referință
Goal 17.			<i>Date, monitorizare și responsabilitate</i>						
Goal 17.	17.18.		Până în 2020, consolidarea suportului de consolidarea a capacităților pentru țările în curs de dezvoltare, inclusiv pentru țările cele mai puțin dezvoltate și statele insulare mici în curs de dezvoltare, pentru a crește în mod semnificativ disponibilitatea datelor calitative, în timp util și fiabile, dezagregate după venit, sexe, vârstă, rasă, etnie, statut migrațional, dizabilități, localizare geografică și alte caracteristici relevante în contexte naționale						
Goal 17.		17.18.1	Proporția indicatorilor de dezvoltare durabilă produși la nivel național, cu dezagregare completă când e relevant pentru țintă, în conformitate cu Principiile fundamentale ale statisticii oficiale	Drepturi cetățenești și Guvernanta	Administrative Data		Nu		
Goal 17.		17.18.2	Numărul țărilor cu legislație statistică națională care respectă principiile fundamentale ale statisticii oficiale	Drepturi cetățenești și Guvernanta	Administrative Data	politici	Da		
Goal 17.	17.19.		Până în 2030, în baza inițiativelor existente dezvoltarea măsurătorilor progresului privind dezvoltarea durabilă care completează produsul intern brut, și oferă suport pentru dezvoltarea capacităților statistice în țările în curs de dezvoltare						
Goal 17.		17.19.1	Valoarea în dolari a tuturor resurselor puse la dispoziție pentru consolidarea capacității statistice în țările în curs de dezvoltare	Drepturi cetățenești și Guvernanta	Administrative Data		Nu		
Goal 17.		17.19.2	Indicele averii totale (www.inclusivewealthindex.org)	Drepturi cetățenești și Guvernanta	Administrative Data		Nu		

Anexa 4 - Matricea actorilor interesați și ODD

ODD1 – Fără săracie

				Principalii actori / comunități de date		
Obiectiv	Nr. Țintă	Nr. indicator	Țintele / indicatorii de dezvoltare durabilă	Producător date principal (cu filtru)	Deținător de date	Monitorizare (M&E politici)
Goal 1.			Eliminarea sărăciei în toate formele sale pe tot globul			
Goal 1.	1.1.		Până în 2030, eradicarea sărăciei extreme pentru toți oamenii de pretutindeni, măsurată în prezent ca număr de persoane care trăiesc cu mai puțin de 1,25 \$ pe zi			
Goal 1.		1.1.1.	Ponderea populației aflate sub pragul internațional al sărăciei, dezagregată după sexe, grupe de vârstă, statut ocupațional și amplasare geografică (urban / rural)	BNS	MEC	MEC
Goal 1.	1.2.		Până în 2030, reducerea cu cel puțin jumătate a numărului de bărbați, femei și copii de toate vârstele care trăiesc în sărăcie în toate dimensiunile sale potrivit definițiilor naționale			
Goal 1.		1.2.1.	Proporția populației care trăiește sub pragul național al sărăciei, dezagregată pe grupe de vârstă și sexe	BNS	MEC	MEC
Goal 1.		1.2.2.	Proporția de bărbați, femei și copii de toate vârstele care trăiesc în sărăcie în toate dimensiunile sale potrivit definițiilor naționale	BNS	MEC	MEC
Goal 1.	1.3.		Implementarea unor sisteme și măsuri de protecție socială adecvate la nivel național pentru toți, inclusiv venitul minim garantat , iar până în 2030 realizarea unei acoperiri substanțiale ale celor săraci și vulnerabili			
Goal 1.		1.3.1.	Procent din populația acoperită de sistemele/ minimele garantate de protecție socială, dezagregate pe sexe, și clasificată în copii, șomeri, persoanele în vârstă, persoane cu dizabilități, femeile însărcinate/nou-născuți, victime ale accidentelor de muncă, cei săraci și vulnerabili	CNAS	CNAS	MMPSF
Goal 1.	1.4.		Până în 2030, asigurarea faptului că toți bărbații și femeile, în special cei săraci și vulnerabili, au drepturi egale la resursele economice, precum și acces la serviciile de bază, dreptul la proprietate și control asupra terenurilor și a altor forme de proprietate, moștenire, resurse naturale, tehnologii noi adecvate și servicii financiare, inclusiv de microfinanțare			
Goal 1.		1.4.1.*	Proporția populației care trăiește în gospodării cu acces la servicii de bază	BNS	MEC	MEC, MMPSF
Goal 1.	1.5.		Până în 2030, crearea capacităților de reziliență ale celor săraci și aflați în situații vulnerabile și reduce expunerii și vulnerabilității acestora la evenimente extreme legate de climă și alte șocuri și dezastre economice, sociale și de mediu			
Goal 1.	1.a.		Asigurarea mobilizării semnificative a resurselor dintr-o varietate de surse, inclusiv prin consolidarea cooperării pentru dezvoltare, în scopul de a oferi mijloace adecvate și previzibile pentru țările în curs de dezvoltare, în special țările cel mai puțin dezvoltate, pentru implementarea programelor și politicilor axate pe eradicarea sărăciei în toate dimensiunile sale			
Goal 1.	1.b.		Crearea cadrelor solide de politici la nivel național, regional și internațional, bazate pe strategii de dezvoltare axate pe eradicarea sărăciei și dimensiunea gender, pentru a sprijini investițiile accelerate în activitățile de eradicare a sărăciei			
Goal 1.		1.b.1.*	Numărul de planuri de acțiuni naționale, privind acordurile de mediu multilaterale, care sprijină investițiile accelerate în activitățile de eradicare a sărăciei și utilizarea durabilă a resurselor naturale	MM		MM

ODD2 – Zero Foame

				Principali actori / comunități de date		
Obiectiv	Nr. Țintă*	Nr. indicator	Țintele / indicatorii de dezvoltare durabilă	Producător date principal (cu filtru)	Deținător de date	Monitorizare (M&E politici)
Goal 2.			Eradicarea foamei, asigurarea securității alimentare și îmbunătățirea nutriției, precum și promovarea agriculturii durabile			
Goal 2.	2.1.		Până în 2030, eradicarea foamei și asigurarea accesului tuturor persoanelor, în special ale persoanelor sărace și aflate în situații vulnerabile, inclusiv sugari, la produse alimentare sigure, nutritive și suficiente pe tot parcursul anului			
Goal 2.		2.1.1.	Prevalența subnutriției			
Goal 2.		2.1.2.	Prevalența insecurității alimentare moderate sau severe în rândul populației, în baza Food Insecurity Experience Scale (FIES)			
Goal 2.	2.2.		Până în 2030, eradicarea tuturor formelor de malnutriție, inclusiv atingerea până în 2025, ale țintelor convenite la nivel internațional cu privire la stunting și malnutriție la copiii sub vârsta de 5 ani, și abordarea necesităților nutriționale ale adolescenților, femeilor însărcinate și celor care alăptează, cât și a persoanelor în vârstă			
Goal 2.		2.2.1.	Prevalența stunting (înălțimea pentru vârstă <-2 deviație standard de la mediana Standardelor de creștere a copiilor a Organizației Mondiale a Sănătății (OMS)) în rândul copiilor sub vârsta de 5 ani	CNSP		MS
Goal 2.		2.2.2.	Prevalența malnutriției (greutate pentru înălțime > +2 sau <-2 deviație standard de la mediana Standardele de creștere pentru copii a OMS) în rândul copiilor sub 5 ani, dezagregați după tip subponderali și supraponderali)	CNSP		MS
Goal 2.	2.3.		Până în 2030, dublarea productivității agricole și veniturilor producătorilor agricoli mici, în special femei, populații indigene, familii de fermieri, păstori și pescari, inclusiv prin accesul sigur și egal la terenuri, alte resurse și intrări de producție, cunoștințe, servicii financiare, piețe și oportunități pentru crearea plus valorii și angajarea în activități non-agricole			
Goal 2.		2.3.1.	Volumul producției pe unitatea de muncă conform claselor de mărimi ale întreprinderilor agricole/ pastorale/silvicole	BNS		MAIA
Goal 2.		2.3.2.*	Productivitatea totală a factorilor de producție	BNS		MAIA
Goal 2.	2.4.		Până în 2030, asigurarea unor sisteme de producție alimentară durabile și implementarea unor practici agricole reziliente, care sporesc productivitatea și producția, contribuie la menținerea ecosistemelor, consolidează capacitățile de adaptare la schimbări climatice, condiții meteorologice extreme, secetă, inundații și alte dezastre și care îmbunătățesc în mod progresiv calitatea terenurilor și solului			
Goal 2.		2.4.1.*	Procent de suprafațe agricole care utilizează practici de agricultură durabilă	BNS		MAIA, MEC
Goal 2.		2.4.2.*	Procentul gospodăriilor agricole care utilizează sisteme de irigații din totalul gospodăriile agricole	BNS		MAIA, MEC
Goal 2.		2.4.3.*	Procentul gospodăriilor agricole care utilizează îngrășăminte ecologice din totalul gospodăriilor care folosesc fertilizatori agricoli	BNS		MAIA, MEC

Obiectiv	Nr. Țintă	Nr. indicator	Țintele / indicatorii de dezvoltare durabilă	Principalii actori / comunități de date		
				Producător date principal (cu filtru)	Deținător de date	Monitorizare (M&E politici)
Goal 2.	2.5.		Până în 2020, menținerea diversității genetice a semințelor, plantelor cultivate și animalelor de fermă și domestice și a speciilor lor sălbatice înrudite, inclusiv prin bănci de semințe și plante gestionate corect și diversificate la nivel național, regional și internațional, precum și promovarea accesului și un schimb corect și echitabil a beneficiilor care rezultă din utilizarea resurselor genetice și cunoștințelor tradiționale asociate, conform acordurilor internaționale			
Goal 2.		2.5.1.*	colecții ex situ a acestui indice îmbogățire	Mec	Mec	
Goal 2.		2.5.2.*	Procentul de culturi și rase locale și rudele lor sălbatice, clasificată ca fiind cu risc, nu la risc sau la un nivel necunoscut de risc de dispariție	Mec	Mec	
Goal 2.	2.a.		Sporirea investițiilor, inclusiv prin cooperare internațională consolidată, în infrastructura rurală, cercetare în agricultură și servicii de extindere, dezvoltarea tehnologiei și bănci genetice ale plantelor și animalelor, în scopul de îmbunătățire a capacității de producție agricolă în țările în curs de dezvoltare, în special țările cel mai puțin dezvoltate			
Goal 2.		2.a.1.*	Indicele de orientare agricolă pentru cheltuielile publice			
Goal 2.	2.b.		Corectarea și prevenirea restricțiilor comerciale și tulburărilor pe piețele agricole mondiale, inclusiv prin eliminarea paralelă a tuturor formelor de subvenții la exportul agricol și tuturor măsurilor de export cu un efect echivalent, în conformitate cu mandatul Rundeii Doha (Doha Development Round)			
Goal 2.		2.b.1.*	Modificarea procentului în tarifele de import și export la produsele agricole	MEC		MEC, MF, MAI
Goal 2.		2.b.2.	Subvențiile agricole pentru export	MF		MEC, MF, MAI
Goal 2.	2.c.		Adoptarea măsurilor pentru a asigura buna funcționare a piețelor de produse alimentare și derivaților acestora și facilitarea accesului la timp la informațiile de piață, inclusiv privind rezervele de produse alimentare, în scopul de a ajuta la limitarea volatilității extreme a prețurilor alimentelor			
Goal 2.		2.c.1.*	Indicatorul de alimentare () anomalii de preț		MAIA	MAIA

ODD3 - Sănătate și stare de bine

				Principalii actori / comunități de date		
Obiectiv	Nr. Țintă	Nr. indicator	Țintele / indicatorii de dezvoltare durabilă	Producător date principal (cu filtru)	Deținător de date	Monitorizare (M&E politici)
Goal 3.			Asigurarea sănătății și promovarea stării de bine pentru toți			
Goal 3.	3.1.		Până în 2030, reducerea ratei globale a mortalității materne la mai puțin de 70 de cazuri la 100.000 de nașcuți-vii			
Goal 3.		3.1.1.	Decese materne la 100.000 de nașcuți-vii	CNMS	BNS	MS
Goal 3.		3.1.2.	Rata nașterilor asistate de personal medical calificat	MS	CNMS	MS
Goal 3.	3.2.		Până în 2030, eliminarea deceselor care pot fi prevenite a nou-născuților și copiilor până la 5 ani, toate țările avînd scopul de a reduce mortalitatea neonatală la cel mult 12 decese la 1.000 nașcuți-vii și mortalitatea copiilor până la 5 ani la cel mult 25 decese la 1000 nașcuți-vii			
Goal 3.		3.2.1.	Rata mortalității copiilor până la 5 ani (decese per 1.000 nașcuți-vii)	CNMS	BNS	MS
Goal 3.		3.2.2.	Rata mortalității neonatale (decese la 1000 nașcuți-vii)	MS	CNMS	MS
Goal 3.	3.3.		Până în 2030, eliminarea epidemiilor de SIDA, tuberculoză, malarie și boli tropicale neglijate și combaterea hepatitei, bolilor cu transmitere hidrică și a altor boli transmisibile			
Goal 3.		3.3.1.	Numărul de infecții noi cu HIV la 1.000 de locuitori neinfecțați (pe grupe de vîrstă, sexe și populații cheie)	CNMS	BNS	MS
Goal 3.		3.3.2.	Incidența tuberculozei, cazuri la 1000 de persoane pe an	CNMS	BNS	MS
Goal 3.		3.3.3.	Incidența malariei, cazuri la 1000 de persoane pe an			
Goal 3.		3.3.4.	Numărul de infecții noi cu hepatita B, cazuri la 100.000 locuitori într-un anumit an	CNMS	BNS	MS
Goal 3.		3.3.5.	Numărul de persoane care necesită intervenții împotriva bolilor tropicale neglijate			
Goal 3.	3.4.		Până în 2030, reducerea cu o treime a mortalității premature cauzate de boli netransmisibile prin prevenire, tratare și promovarea sănătății mintale și a bunăstării			
Goal 3.		3.4.1.	Mortalitatea cauzată de boli cardiovasculare, cancer, diabet sau boli respiratorii cronice	CNMS	BNS	MS
Goal 3.		3.4.2.	Rata mortalității prin suicid	CNMS	BNS	MS

Obiectiv	Nr. Țintă	Nr. indicație	Țintele / indicatorii de dezvoltare durabilă	Principalii actori / comunități de date		
				Producător date principal (cu filtru)	Deținător de date	Monitorizare (M&E politici)
Goal 3.	3.5.		Fortificarea prevenirii și tratamentului abuzului de substanțe, inclusiv abuzului de droguri și substanțe narcotice și consumului excesiv de alcool			
Goal 3.		3.5.1.	Gradul de acoperire al intervențiilor de tratament (farmacologic, psihosocial și servicii de reabilitare și îngrijire) pentru tulburările consumului de substanțe	CNMS	BNS	MS
Goal 3.		3.5.2.	Consumul excesiv de alcool, definit în funcție de contextul național, ca consumul de alcool per cap de locuitor (în vârstă de 15 de ani și peste) în cursul unui an calendaristic, în litri de alcool pur	CNMS	BNS	MS
Goal 3.	3.6.		Până în 2020, înjumătățirea numărului global de decese și leziuni datorate accidentelor rutiere			
Goal 3.		3.6.1.	Numărul de decese rezultate în decurs de 30 de zile din grav accidentații în trafic, cazuri la 100.000 de locuitori (standardizate pe vârstă)		CNMS	MS
Goal 3.	3.7.		Până în 2030, asigurarea accesului universal la serviciile de sănătate sexuală și reproductivă, inclusiv pentru planificare familială, informare și educație, precum și integrarea sănătății reproducerii în strategiile și programele naționale			
Goal 3.		3.7.1.	Procentul femeilor de vârstă reproductivă (cu vârstă între 15-49 ani), nevoile de planificare familială a cărora sunt satisfăcute prin metodele moderne	CNSP	MS	MS
Goal 3.		3.7.2.	Rata natalității adolescente (vârsta între 10-14 ani; 15-19 ani) la 1.000 de femei din grupul de vârstă respectiv	CNMS	BNS	MS
Goal 3.	3.8.		Realizarea acoperirii universale cu sănătate, inclusiv protecția riscurilor financiare, accesul la serviciile esențiale de sănătate și accesul la medicamente de bază și vaccinuri sigure, eficiente, calitative și la prețuri accesibile pentru toți			
Goal 3.		3.8.1.*	Gradul de acoperire cu intervenții trasor (ex. imunizarea completă a copilului, terapie antiretrovirală, tratamentul tuberculozei, tratamentul hipertensiunii, însoțitor calificat la naștere etc.)	CNMS	BNS	MS
Goal 3.		3.8.2.*	Fracțiunea de populație protejată împotriva cheltuielilor de sănătate din buzunarul propriu cu consecințe catastrofale/ de sărăcire	BNS	CNMS	MS, CNAM
Goal 3.	3.9.		Până în 2030, reducerea substanțială a numărul deceselor și bolilor provocate de produsele chimice periculoase și poluarea și contaminarea aerului, apei și a solului			
Goal 3.		3.9.1.	Rata mortalității atribuită poluării aerului casnic și înconjurător		CNMS	
Goal 3.		3.9.2.*	Rata mortalității atribuită produselor chimice periculoase, poluării și contaminării apei și solului		CNMS	
Goal 3.	3.a.		Consolidarea implementării Convenției-cadru a Organizației Mondiale a Sănătății privind controlul tutunului în toate țările, după caz			
Goal 3.		3.a.1.	Prevalența standardizată pe vârstă a utilizării curente de tutun în rândul persoanelor cu vârsta de 15 ani și peste	CNSP	MS	MS

Obiectiv	Nr. Țintă	Nr. indicație	Țintele / indicatorii de dezvoltare durabilă	Principalii actori / comunități de date		
				Producător date principal (cu filtru)	Deținător de date	Monitorizare (M&E politici)
Goal 3.	3.b.		Susținerea cercetării și dezvoltării vaccinurilor și medicamentelor pentru bolile transmisibile și netransmisibile, care afectează în primul rând țările în curs de dezvoltare, asigurarea accesului la medicamentele esențiale și vaccinuri la prețuri accesibile, în conformitate cu Declarația de la Doha privind Acordul TRIPS și Sănătatea Publică, în care se afirmă dreptul țărilor în curs de dezvoltare de a se utiliza la maxim de prevederile Acordul privind aspectele comerciale ale drepturilor de proprietate intelectuală, în ceea ce privește flexibilitatea de a proteja sănătatea publică și, în special, de a oferi acces la medicamente pentru toți			
Goal 3.		3.b.1.	Ponderea populației cu acces durabil la medicamente și vaccinuri accesibile	CNSP	MS	MS
Goal 3.		3.b.2.	Asistență oficială pentru dezvoltare netă totală dedicată cercetării medicale și sectoarele de sănătate de bază	CNMS	MS	MS
Goal 3.	3.c.		Creșterea substanțială a finanțării în domeniul sănătății și recrutarea, dezvoltarea, formarea și reținerea lucrătorilor în domeniul sănătății în țările în curs de dezvoltare, în special în țările cele mai puțin dezvoltate și statele insulare mici în curs de dezvoltare			
Goal 3.		3.c.1.	Densitatea și distribuția lucrătorilor din sănătate	CNMS	BNS	MS
Goal 3.	3.d.		Consolidarea capacității tuturor țărilor, în special țărilor în curs de dezvoltare, pentru avertizarea timpurie, reducerea riscurilor și gestionarea riscurilor de sănătate naționale și mondiale			
Goal 3.		3.d.1.	Procentul atributelor celor 13 capacități de bază obținute într-un anumit moment de timp	CNMS		MS

ODD4 - Educație de calitate

			Principalii actori / comunități de date			
Obiectiv	Nr. Țintă	Nr. indicator	Țintele / indicatorii de dezvoltare durabilă	Producător date principal (cu filtru)	Deținător de date	Monitorizare (M&E politici)
Goal 4.			Asigurarea unei educații incluzive și echitabile, de calitate și promovarea oportunităților de învățare continuă pentru toți			
Goal 4.	4.1.		Până în 2030, asigurarea faptului că toate fetele și băieții termină învățământul primar și secundar gratuit, echitabil și calitativ, care să conducă la rezultate relevante și eficiente ale învățării			
Goal 4.		4.1.1.	Procentul copiilor/tinerilor: (a) în clasele 2/3; (b) la sfârșitul studiilor primare; și (c) la sfârșitul studiilor secundare inferioare, atingând cel puțin un nivel minim de competențe în (i) lectură și (ii) matematică. Dezagregare: sexe, localizare, venit (și altele, pentru care sunt disponibile date)	Medu	Medu	Medu
Goal 4.	4.2.		Până în 2030, asigurarea faptului că toate fetele și băieții au acces la dezvoltarea timpurie de calitate, îngrijire și educația pre-școlară, astfel încât să fie pregătiți pentru învățământul primar			
Goal 4.		4.2.1.	Procentul copiilor pînă la 5 ani, care sunt dezvoltați corespunzător din punct de vedere al sănătății, învățării și bunăstării psiho-sociale Dezagregare: sexe, localizare, venit (și altele, pentru care sunt disponibile date)	Medu, MS		Medu
Goal 4.		4.2.2.	Rata de participare în învățământul organizat (un an înainte de vârsta oficială de intrare în sistemul de învățământ primar)	BNS	BNS	Medu
Goal 4.	4.3.		Până în 2030, asigurarea accesului egal pentru toate femeile și toți bărbații la educație tehnică, vocațională și terțiară, inclusiv universitară, accesibilă și calitativă			
Goal 4.		4.3.1.	Rata de participare a tinerilor și adulților în educația formală și non-formală și instruire în ultimele 12 luni	BNS		MTS, Medu
Goal 4.	4.4.		Până în 2030, creșterea substanțială a numărului de tineri și adulți, care au competențe relevante, inclusiv competențe tehnice și vocaționale, pentru angajare, locuri de muncă decente și antreprenoriat			
Goal 4.		4.4.1.	Procentul de tineri/adulți cu competențe în domeniul tehnologiei informației și comunicațiilor (TIC) după tipul de competențe		BNS	MTIC
Goal 4.	4.5.		Până în 2030, eliminarea disparităților între sexe în educație și asigurarea accesului egal la toate nivelurile de învățământ și formare profesională a persoanelor vulnerabile, inclusiv a persoanelor cu dizabilități, populațiilor indigene și copiilor în situații vulnerabile			
Goal 4.		4.5.1.	Indici de paritate (feminin/masculin, rural/urban, chintila de venit superioară/inferioară și altele, precum statut de invaliditate, populație indigenă și populație afectată de conflicte, pe măsură ce datele devin disponibile) pentru toți indicatorii de pe această listă, care pot fi dezagregați	BNS	BNS	Medu

Obiectiv	Nr. Țintă	Nr. indicator	Țintele / indicatorii de dezvoltare durabilă	Principalii actori / comunități de date		
				Producător date principal (cu filtru)	Deținător de date	Monitorizare (M&E politici)
Goal 4.	4.6.		Până în 2030, asigurarea faptului ca toți tinerii și o proporție substanțială a adulților, atât bărbați, cât și femei, dispun de competențe elementare, precum alfabetizarea și aritmetica elementară			
Goal 4.		4.6.1.	Procentul populației într-un grup de vârstă, care atinge cel puțin un nivel stabilit de competență funcțională în (a) alfabetizare și (b) abilități de aritmetică Dezagregarea: sex, localizare, venit (și altele, pentru care sunt disponibile date)		Mec	Medu
Goal 4.	4.7.		Până în 2030, asigurarea faptului că toți elevii dobândesc cunoștințele și competențele necesare pentru promovarea dezvoltării durabile, inclusiv, printre altele, prin educația pentru dezvoltare durabilă și stiluri de viață durabile, drepturile omului, egalitatea de gen, promovarea unei culturi a păcii și non-violenței, cetățenia globală și aprecierea diversității culturale și a contribuției culturii la dezvoltarea durabilă			
Goal 4.		4.7.1.*	Procentul elevilor pînă la 15 de ani, înrolați la școala secundară, care demonstrează cel puțin un nivel fix de cunoștințe într-o selecție de subiecte în știința mediului și geștiințe. Selecția exactă/ gama subiectelor vor depinde de sondajul sau evaluarea, în cadrul căreia este colectat indicatorul dat.□ Dezagregarea: sex și localizare (și altele, pentru care sunt disponibile date)		Medu	Medu
Goal 4.	4.a.		Construirea și modernizarea unităților de învățământ, adaptate necesităților copiilor, celor cu dizabilități și aspectelor de gen și oferirea unor medii de învățare sigure, non-violente, incluzive și eficiente pentru toți			
Goal 4.		4.a.1.	Procentul școlilor cu acces la: (a) electricitate; (B) Internet în scopuri didactice; (C) calculatoare în scopuri didactice; (D) infrastructură și materiale adaptate pentru elevii cu dizabilități; (E) instalații sanitare de bază pentru ambele sexe și (f) instalații de bază de spălare a mâinilor (conform definițiilor indicatorului din Apă, canalizare și igienă pentru toți (Water, Sanitation and Hygiene for All - WASH))	BNS	BNS	Medu
Goal 4.	4.b.		Până în 2020, extinderea substanțială la nivel global a numărului de burse disponibile în țările în curs de dezvoltare, în special în țările cele mai puțin dezvoltate, statele insulare mici și țările africane, pentru înrolarea în învățământul superior, inclusiv formarea profesională și programe de tehnologia informației și comunicațiilor, tehnice, ingineresti și științifice, din țările dezvoltate sau alte țări în curs de dezvoltare			
Goal 4.		4.b.1.	Volumul fluxurilor asistenței oficiale pentru dezvoltare pentru burse, pe sector și tip de studii	Medu	Medu	Medu
Goal 4.	4.c.		Până în 2030, creșterea substanțială a numărului profesorilor calificați, inclusiv prin cooperarea internațională în vederea formării profesorilor în țările în curs de dezvoltare, în special în țările cel mai puțin dezvoltate și statele insulare mici în curs de dezvoltare			
Goal 4.		4.c.1.	Procentul profesorilor în învățământul: (a) pre-școlar; (b) primar, (c) secundar inferior și (d) secundar superior, care au beneficiat cel puțin de minimul organizat al formării profesorilor (ex. formare pedagogică) prin formare inițială sau continuă, necesară pentru predarea la nivelul relevant într-o anumită țară.□ Dezagregarea: sexe (și altele, pentru care sunt disponibile date)	BNS	Medu	Medu

ODD5 - Egalitate de gen

				Principalii actori / comunități de date		
Obiectiv	Nr. Țintă	Nr. indicator	Țintele / indicatorii de dezvoltare durabilă	Producător date principal (cu filtru)	Deținător de date	Monitorizare (M&E politici)
Goal 5.			Realizarea egalității de gen și abilitarea tuturor femeilor și fetelor			
Goal 5.	5.1.		Eliminarea tuturor formelor de discriminare împotriva a tuturor femeilor și fetelor de pretutindeni			
Goal 5.		5.1.1.	Indiferent dacă există sau nu cadre legale, promovarea, aplicarea și monitorizarea egalității și nediscriminării pe bază de sex		MMPSF	MMPSF, Cancelaria
Goal 5.	5.2.		Eliminarea tuturor formelor de violență împotriva a tuturor femeilor și fetelor în sferele publice și private, inclusiv a traficului, exploatarea sexuală și a altor tipuri de exploatare			
Goal 5.		5.2.1.	Proporția femeilor și fetelor de 15 ani și peste care au avut cel puțin un partener, supuse violenței fizice, sexuale sau psihologice de un fost sau actual partener intim, în ultimele 12 luni, după forma de violență și pe grupe de vârstă	BNS	BNS	MMPSF
Goal 5.		5.2.2.	Proporția femeilor și fetelor de 15 de ani și peste supuse violenței sexuale de alte persoane, cu excepția partenerului intim, în ultimele 12 luni, pe grupe de vârstă și locul apariției	BNS	BNS	MMPSF
Goal 5.	5.3.		Eliminarea tuturor practicilor dăunătoare, precum căsătoriile între copii, precoce și forțate, cât și mutilarea genitală a femeilor			
Goal 5.		5.3.1.	Procentul femeilor cu vârstă între 20-24 de ani, care au fost căsătorite sau într-o uniune înainte de de 15 ani și înainte de 18 ani	BNS	MTIC	MS
Goal 5.		5.3.2.	Procentul fetelor și femeilor cu vârstă între 15-49 de ani, care au fost supuse mutilării genitale a femeilor, pe grupe de vârstă			
Goal 5.	5.4.		Recunoașterea și aprecierea îngrijirii neremunerate și a muncii domestice, prin furnizarea de servicii publice, infrastructură și politici de protecție socială și promovarea responsabilității partajate în gospodărie și familie, după caz la nivel național			
Goal 5.		5.4.1.	Procentul de timp petrecut cu munca domestică și îngrijirea neremunerată, pe sexe, grupe de vârstă și localizare	BNS	BNS	MMPSF
Goal 5.	5.5.		Asigurarea participării depline și eficiente a femeilor și egalității de șanse la posturi de conducere la toate nivelurile de luare a deciziilor în viața politică, economică și publică			
Goal 5.		5.5.1.	Proporția locurilor ocupate de femei în parlamentele și autorităților locale naționale	BNS	PM	MMPSF
Goal 5.		5.5.2.	Proporția femeilor în funcții de conducere	BNS	BNS	MMPSF

Obiectiv	Nr. Țintă	Nr. indicație	Țintele / indicatorii de dezvoltare durabilă	Principalii actori / comunități de date		
				Producător date principal (cu filtru)	Deținător de date	Monitorizare (M&E politici)
Goal 5.	5.6.		Asigurarea accesului universal la sănătatea sexuală și reproductivă și drepturile reproductive, în conformitate cu prevederile Programului de acțiuni al Conferinței Internaționale pentru Populație și Dezvoltare și Platformei de acțiune de la Beijing și documentelor finale ale conferințelor de revizuire ale acestora			
Goal 5.		5.6.1.	Ponderea femeilor cu vârsta între 15-49 de ani, care iau propriile decizii informate cu privire la relațiile lor sexuale, utilizarea contraceptivelor și sănătatea reproducerii		CNSP	MS
Goal 5.		5.6.2.	Numărul de țări cu legislație și regulamente care garantează femeilor cu vârsta între 15-49 de ani accesul la servicii de sănătate sexuală și reproductivă, informare și educație		MS	MS, Cancelaria
Goal 5.	5.a.		Realizarea reformelor pentru a oferi femeilor drepturi egale la resursele economice, precum și accesul la dreptul la proprietate și controlul asupra terenurilor și altor forme de proprietate, servicii financiare, moștenire și resurse naturale, în conformitate cu legile naționale			
Goal 5.		5.a.1.	Procentul persoanelor cu drepturi de proprietate sau drepturi sigure asupra terenurilor agricole (din populația agricolă totală), în funcție de sex; și (b) ponderea femeilor în rândul proprietarilor sau purtătorilor de drepturi asupra terenurilor agricole, în funcție de tipul de titlu de proprietate	BNS	BNS	MMPSF, MAIA
Goal 5.		5.a.2.	Procentul țărilor în care cadrul legal (inclusiv dreptul cutumiar) garantează drepturile egale ale femeilor la proprietate asupra și/sau controlul terenurilor		MMPSF, MJ	MMPSF, Cancelaria
Goal 5.	5.b.		Sporirea utilizării tehnologiei generice, în special tehnologiei informației și comunicațiilor pentru a promova abilitarea femeilor			
Goal 5.		5.b.1.	Proporția persoanelor care dețin un telefon mobil, pe sexe			
Goal 5.	5.c.		Adoptarea și consolidarea politicilor solide și legislației aplicabile pentru promovarea egalității de gen și abilitarea tuturor femeilor și fetelor la toate nivelurile			
Goal 5.		5.c.1.	Procentul țărilor cu sisteme pentru urmărirea și realizarea alocărilor publice pentru egalitatea de gen și abilitarea femeilor		MMPSF, Cancelaria	MMPSF

ODD6 - Apă curată și igienă

				Principalii actori / comunități de date		
Obiectiv	Nr. Țintă	Nr. indicator	Țintele / indicatorii de dezvoltare durabilă	Producător date principal (cu filtru)	Deținător de date	Monitorizare (M&E politici)
Goal 6.			Asigurarea accesului la apă și canalizare pentru toți			
Goal 6.	6.1.		Până în 2030, realizarea accesului universal și echitabil la apă potabilă sigură și la prețuri accesibile pentru toți			
Goal 6.		6.1.1.	Procentul populației care utilizează serviciile de apă potabilă gestionare în condiții de siguranță	BNS	BNS	MM, MS
Goal 6.	6.2.		Până în 2030, realizarea accesului la salubritate și igienă adecvate și echitabile pentru toți și eliminarea defecării în aer liber, acordând o atenție specială nevoilor femeilor și fetelor și celor în situații vulnerabile			
Goal 6.		6.2.1.	Procentul populației care utilizează servicii de salubritate gestionate în condiții de siguranță, inclusiv o instalație de spălare pe mâini cu apă și săpun			
Goal 6.	6.3.		Până în 2030, îmbunătățirea calității apei prin reducerea poluării, eliminarea depozitării deșeurilor și minimizarea eliberării produselor chimice și materialelor periculoase, înjumătățind proporția apelor uzate netratate și sporind substanțial reciclarea și reutilizarea sigură la nivel global			
Goal 6.		6.3.1.	Procentul de ape uzate tratate în condiții de siguranță	BNS	CNSP	MS, MM
Goal 6.		6.3.2.	Procentul corpurilor de apă cu o calitate bună a apei			
Goal 6.	6.4.		Până în 2030, creșterea substanțială eficiența de utilizare a apei în toate sectoarele și asigurarea retragerilor și furnizării de apă dulce durabile, pentru a aborda deficitul de apă și reducerea substanțială a numărului de persoane care suferă de deficit de apă			
Goal 6.		6.4.1.*	Modificarea procentuală a eficienței de utilizare a apei în timp			
Goal 6.		6.4.2.*	Procentul tuturor resurselor acvatice disponibile utilizate, ținând seama de cerințele de mediu privind apa (nivel de stres apă)		MM	MM
Goal 6.	6.5.		Până în 2030, implementarea managementului integrat al resurselor acvatice la toate nivelurile, după caz, inclusiv prin cooperare transfrontalieră			
Goal 6.		6.5.1.	Gradul de implementare al Managementului integrat al resurselor acvatice (0-100)		MM	MM
Goal 6.	6.6.		Până în 2020, protejarea și restabilirea ecosistemelor legate de apă, inclusiv munți, păduri, mlaștini, râuri, lacuri și straturi acvifere			
Goal 6.		6.6.1.	Procentul de modificare al acoperirii ecosistemelor acvatice în timp		MM	MM
Goal 6.	6.a.		Până în 2030, extinderea cooperării internaționale și suportului pentru consolidarea capacităților pentru țările în curs de dezvoltare, privind activitățile și programele legate de apă și salubritate, inclusiv prelevarea apei, desalinizarea, utilizarea eficientă a apei, tratarea apelor reziduale, tehnologii de reciclare și reutilizare			
Goal 6.		6.a.1.	Volumul de asistenței oficiale pentru dezvoltare legate de salubritate și apă, care face parte dintr-un plan de cheltuieli coordonat de guvern		MM, MDRC	MM, MDRC, Cancelaria
Goal 6.	6.b.		Suportul și consolidarea participării comunităților locale în îmbunătățirea gestionării apelor și salubrității			
Goal 6.		6.b.1.	Procentul unităților administrative locale cu politici și proceduri stabilite și operaționale, privind participarea comunităților locale în gestionarea apei și salubrității		MM, MDRC, Cancelaria	MM, MDRC, Cancelaria

ODD7 - Energie accesibilă și curată

Obiectiv	Nr. Țintă	Nr. indicație	Țintele / indicatorii de dezvoltare durabilă	Principalii actori / comunități de date		
				Producător date principal (cu filtru)	Deținător de date	Monitorizare (M&E politici)
Goal 7.			Asigurarea accesului tuturor persoanelor la energie accesibilă, de încredere, durabilă și modernă			
Goal 7.	7.1.		Până în 2030, asigurarea accesului universal la servicii energetice accesibile, fiabile și moderne			
Goal 7.		7.1.1.	Procentul populației cu acces la energie electrică	BNS	BNS	MEC
Goal 7.		7.1.2.	Procentul populației care utilizează primar combustibili și tehnologii curate			
Goal 7.	7.2.		Până în 2030, creșterea semnificativă a ponderii energiei din surse regenerabile în mixul energetic global			
Goal 7.		7.2.1.	Ponderele energiei regenerabile în consumul total final de energie	BNS	BNS	MEC
Goal 7.	7.3.		Până în 2030, dublarea ratei globale de îmbunătățire a eficienței energetice			
Goal 7.		7.3.1.	Intensitatea energetică măsurată în termeni de energie primară și produs intern brut (PIB)			
Goal 7.	7.a.		Până în 2030, consolidarea cooperării internaționale pentru facilitarea accesului la cercetările și tehnologia în domeniul energiei curate, inclusiv energia regenerabilă, eficiența energetică și tehnologii avansate și tehnologii mai curate de combustibil fosil, și promovarea investițiilor în infrastructura energetică și tehnologia energiei curate			
Goal 7.		7.a.1.	Suma cumulată în dolari americani, pe an, începând cu 2020 pentru realizarea angajamentului de 100 miliarde dolari			
Goal 7.	7.b.		Până în 2030, extinderea infrastructurii și modernizarea tehnologiei pentru furnizarea serviciilor energetice moderne și durabile pentru toți în țările în curs de dezvoltare, în special țările cel mai puțin dezvoltate, statele insulare mici în curs de dezvoltare și țările în curs de dezvoltare fără ieșire la mare, în conformitate cu programele de suport respective ale acestora			
Goal 7.		7.b.1.*	Raportul dintre valoarea adăugată și consumul net de energie internă, clasificat pe industrii	MEC	BNS	AEE

ODD8 - Muncă decentă și creștere economică

				Principalii actori / comunități de date		
Obiectiv	Nr. Țintă	Nr. indicator	Țintele / indicatorii de dezvoltare durabilă	Producător date principal (cu filtru)	Deținător de date	Monitorizare (M&E politici)
Goal 8.			Promovarea creșterii economice incluzive și durabile, a ocupării forței de muncă și a muncii decente pentru toate persoanele			
Goal 8.	8.1.		Susținerea creșterii economice pe cap de locuitor în conformitate cu situația națională și, în special, creșterea produsului intern brut cu cel puțin 7 la sută pe an în țările cel mai puțin dezvoltate			
Goal 8.		8.1.1.	Rata anuală de creștere a PIB-ului real pe cap de locuitor	BNS	BNS	MEC
Goal 8.	8.2.		Atingerea unor niveluri mai ridicate ale productivității prin diversificare, modernizarea tehnologică și inovație, inclusiv prin accent pe sectoarele cu valoare adăugată sporită și utilizarea intensivă a forței de muncă			
Goal 8.		8.2.1.	Rata anuală de creștere a PIB real pe persoană ocupată	BNS	BNS	MEC
Goal 8.	8.3.		Promovarea unor politici orientate spre dezvoltare care susțin activitățile productive, crearea locurilor de muncă decente, antreprenoriatul, creativitatea și inovația, și care încurajează formalizarea și creșterea întreprinderi micro, mici și mijlocii, inclusiv prin acces la servicii financiare			
Goal 8.		8.3.1.	Ponderea ocupării informale în ocuparea din sectoarele non-agricole, dezagregată pe sexe	BNS	BNS	MMPSF
Goal 8.	8.4.		Îmbunătățirea progresivă, pînă în 2030, a eficienței resurselor globale pentru consum și producere, și încercarea de a decupla creșterea economică de degradarea mediului, în conformitate cu Cadrul pentru 10 ani ai programelor privind consumul și producția durabile, în frunte cu țările dezvoltate			
Goal 8.		8.4.1*	Productivitatea resurselor		BNS	
Goal 8.	8.5.		Până în 2030, angajarea completă și productivă și muncă decentă pentru toate femeile și bărbații, inclusiv pentru tineri și persoanele cu dizabilități, precum și plata egală pentru munca cu aceeași valoare			
Goal 8.		8.5.1.	Câștigurile medii pe oră ale salariaților bărbați și femei, dezagregate pe ocupație, grupe de vârstă și persoane cu dizabilități	BNS	BNS	MMPSF
Goal 8.		8.5.2.	Rata șomajului, dezagregată pe sexe, grupe de vârstă și persoanele cu handicap	BNS	BNS	MMPSF

Obiectiv	Nr. Țintă	Nr. indicator	Țintele / indicatorii de dezvoltare durabilă	Principali actori / comunități de date		
				Producător date principal (cu filtru)	Deținător de date	Monitorizare (M&E politici)
Goal 8.	8.6.		Până în 2020, reducerea substanțială a proporției tinerilor fără un loc de muncă, fără educație sau formare			
Goal 8.		8.6.1.	Procentul tinerilor (15-24 ani), nucuprinși în educație, ocupare sau formare	BNS	BNS	MMPSF
Goal 8.	8.7.		Măsuri imediate și eficiente pentru eradicarea muncii forțate, eliminarea sclaviei moderne și traficului de ființe umane și asigurarea interzicerii și eliminării celor mai grave forme ale muncii copiilor, inclusiv recrutarea și utilizarea copiilor soldați, iar până în 2025 eliminarea muncii copiilor în toate formele sale			
Goal 8.		8.7.1.	Procentul și numărul copiilor cu vârsta între 5-17 exploatați prin muncă, pe grupe de vârstă și sexe	BNS	BNS	MMPSF
Goal 8.	8.8.		Protecția drepturilor la muncă și promovarea mediilor de lucru sigure și securizate pentru toți lucrătorii, inclusiv lucrătorii migranți, în special femeile migrante, și cei în locuri de muncă precare			
Goal 8.		8.8.1.	Ratele de frecvență ale accidentelor de muncă letale și neletale, pe sexe și statut de migrant	BNS	BNS	MMPSF
Goal 8.		8.8.2.	Numărul Convențiilor ratificate ale Organizației Internaționale a Muncii (OIM), pe tip de convenție	MMPSF	MMPSF	Cancelaria
Goal 8.	8.9.		Până în 2030, elaborarea și implementarea politicilor pentru promovarea turismului durabil, care crează locuri de muncă și promovează cultura și produse locale			
Goal 8.		8.9.1.	PIB direct din turism (ca procent din PIB-ul total și rată de creștere); și numărul de locuri de muncă în industriile turistice (ca procent din totalul locurilor de muncă și rată de creștere a locurilor de muncă, pe sexe)	BNS	BNS	ATurism
Goal 8.	8.10.		Consolidarea capacității instituțiilor financiare interne pentru a încuraja și a extinde accesul la servicii bancare, de asigurări și servicii financiare pentru toți			
Goal 8.		8.10.1.	Numărul de sucursale bancare comerciale și bancomate (ATM) la 100.000 adulți		BNM	
Goal 8.		8.10.2.	Procentul adulților (de 15 ani și peste) cu un cont la o bancă sau altă instituție financiară sau cu un furnizor de servicii de monedă electronică		BNM	
Goal 8.	8.a.		Creșterea asistenței de tip ajutor pentru comerț pentru țările în curs de dezvoltare, în special țările cele mai puțin dezvoltate, inclusiv prin Cadrul integrat îmbunătățit pentru asistența tehnică legată de comerț pentru țările cel mai puțin dezvoltate			
Goal 8.		8.a.1.	Angajamentele și plățile de asistență de tip ajutor pentru comerț		MEC	
Goal 8.	8.b.		Până în 2020, elaborarea și operaționalizarea strategiei globale pentru ocuparea tinerilor și implementarea Pactul mondial pentru ocupare al Organizației Internaționale a Muncii			
Goal 8.		8.b.1.	Total cheltuieli guvernamentale pentru programele de protecție socială și ocupare, ca procent din bugetele naționale și PIB		MF	MMPSF

ODD9 - Industrie, inovație și infrastructură

Obiectiv	Nr. țintă	Nr. indicator	Țintele / indicatorii de dezvoltare durabilă	Principalii actori / comunități de date		
				Producător date principal (cu filtru)	Deținător de date	Monitorizare (M&E politici)
Goal 9.			Construirea unei infrastructuri puternice, promovarea industrializării durabile și incluzive și stimularea inovațiilor			
Goal 9.	9.1.		Dezvoltarea infrastructurii calitative, fiabile, durabile și puternice, inclusiv infrastructura regională și transfrontalieră, pentru a sprijini dezvoltarea economică și bunăstarea oamenilor, cu accent pe accesul accesibil și echitabil pentru toți			
Goal 9.		9.1.1.	Pondere populăției rurale care locuiesc în raza de 2 km de un drum sezonier		Cadastru	MTID
Goal 9.		9.1.2.	Volumuri de mărfuri și pasageri, după modul de transport	BNS	BNS	MTID, MEC
Goal 9.	9.2.		Promovarea industrializării incluzive și durabile și până în 2030, sporirea semnificativă a cotei de ocupare și a produsului intern brut în industrie, în conformitate cu circumstanțele naționale, și dublarea acestei cote în țările cel mai puțin dezvoltate			
Goal 9.		9.2.1.	Valoarea adăugată brută în industrie, ca procent din PIB și pe cap de locuitor	BNS	BNS	MEC
Goal 9.		9.2.2.	Ocuparea în sectorul industrial ca procent din ocuparea totală a forței de muncă	BNS	BNS	MMPSF
Goal 9.	9.3.		Creșterea accesului întreprinderilor mici industriale și de altă natură, în special din țările în curs de dezvoltare, la servicii financiare, inclusiv credite accesibile, și integrarea acestora în lanțuri de valoare și piețe			
Goal 9.		9.3.1.	Cota procentuală a industriilor mici în valoarea adăugată totală a industriei	BNS	BNS	MEC
Goal 9.		9.3.2.	Procentul industriilor mici cu un împrumut sau linie de credit	BNM	BNM	MEC, BNM
Goal 9.	9.4.		Până în 2030, modernizarea infrastructurii și reabilitarea industriilor pentru a deveni durabile, cu eficiență sporită de utilizare a resurselor și adoptare sporită a tehnologiilor și proceselor industriale curate și ecologice, toate țările luând măsuri în conformitate cu capacitățile respective ale acestora			
Goal 9.		9.4.1.	Emisiile de CO2 pe o unitate de valoare adăugată	BNS	BNS	MM
Goal 9.	9.5.		Consolidarea cercetării științifice, modernizarea capacităților tehnologice ale sectoarelor industriale în toate țările, în special țările în curs de dezvoltare, inclusiv, până în 2030, încurajarea inovațiilor și creșterea semnificativă a numărului de angajați în cercetare și dezvoltare la 1 milion de locuitori și a cheltuielilor publice și private de cercetare și dezvoltare			
Goal 9.		9.5.1.	Cheltuielile pentru cercetare și dezvoltare ca procent din PIB	BNS	BNS	ASM
Goal 9.		9.5.2.	Cercetători (echivalent normă întreagă) la un milion de locuitori	BNS	BNS	ASM
Goal 9.	9.a.		Facilitarea dezvoltării infrastructurii durabile și rezistente în țările în curs de dezvoltare, prin intensificarea suportului financiar, tehnologic și tehnic pentru țările africane, țările cel mai puțin dezvoltate, țările în curs de dezvoltare fără ieșire la mare și țările insulare mici în curs de dezvoltare			
Goal 9.		9.a.1.	Suport oficial internațional total (asistență oficială pentru dezvoltare plus alte fluxuri oficiale) pentru infrastructură	MF	MF	MF, Cancelaria
Goal 9.	9.b.		Suport pentru dezvoltarea tehnologiilor, cercetarea și inovarea internă în țările în curs de dezvoltare, inclusiv prin asigurarea unui mediu propice de politici pentru, inter alia, diversificarea industrială și valoarea adăugată la mărfuri			
Goal 9.		9.b.1.	Procentul valorii adăugate a industriei medii și high-tech în valoare adăugată totală			
Goal 9.	9.c.		Creșterea semnificativă a accesului la tehnologia informației și comunicațiilor și eforturi pentru a asigura accesul universal și la prețuri accesibile la Internet, în țările cele mai puțin dezvoltate până în 2020			
Goal 9.		9.c.1.	Procentul populației acoperite de o rețea de telefonie mobilă, pe tehnologie			

ODD10 - Inegalități reduse

Obiectiv	Nr. Țintă	Nr. indicator	Țintele / indicatorii de dezvoltare durabilă	Principalii actori / comunități de date		
				Producător date principal (cu filtru)	Deținător de date	Monitorizare (M&E politici)
Goal 10.			Reducerea inegalității în state și între state			
Goal 10.	10.1.		Până în 2030, realizarea în mod progresiv și susținerea creșterii veniturilor pentru 40 la sută dintre cele mai sărace păături ale populației, la o rată mai mare decât media națională			
Goal 10.		10.1.1.	Ratele de creștere ale cheltuielilor sau veniturilor gospodăriilor pe cap de locuitor printre cei 40 la sută din pătura cea mai de jos a populației și populația totală		BNS	
Goal 10.	10.2.		Până în 2030, abilitarea și promovarea incluziunii sociale, economice și politice a tuturor, indiferent de vârstă, sex, handicap, rasă, etnie, origine, religie sau statut economic sau de altă natură		BNS	
Goal 10.		10.2.1.	Proporția persoanelor care trăiesc sub 50 la suta din venitul median, dezagregate pe grupe de vârstă, sexe și persoanele cu dizabilități	BNS	BNS	MEC
Goal 10.	10.3.		Asigurarea oportunităților egale și reducerea inegalităților de rezultat, inclusiv prin eliminarea legilor, politicilor și practicilor discriminatorii, și promovarea legislației, politicilor și acțiunilor adecvate în acest sens			
Goal 10.		10.3.1.	Procentul populației care au raportat că s-au simțit discriminați sau hărțuiți în ultimele 12 luni, pe baza unui motiv interzis de discriminare în conformitate cu legislația internațională a drepturilor omului			MMPSF
Goal 10.	10.4.		Adoptarea politicilor, în special fiscale, salariale și de protecție socială, și realizarea progresivă a unei egalități sporite			
Goal 10.		10.4.1.	Costul forței de muncă în PIB, inclusiv salariile și transferurile de protecție socială	BNS	BNS	MMPSF
Goal 10.	10.5.		Perfecționarea reglementării și monitorizării piețelor și instituțiilor financiare globale și consolidarea implementării acestor reglementări			
Goal 10.		10.5.1.	Adoptarea taxei pe tranzacțiile financiare (taxa Tobin) la nivel global		BNM	
Goal 10.	10.6.		Asigurarea reprezentării și vocii sporite în procesele decizionale din instituțiile economice și financiare internaționale globale pentru țările în curs de dezvoltare, pentru a oferi instituții mai eficiente, credibile, responsabile și legitime			
Goal 10.		10.6.1.	Procentajul membrilor și drepturilor de vot ale țărilor în curs de dezvoltare în cadrul organizațiilor internaționale			
Goal 10.	10.7.		Facilitarea migrației și mobilității ordonate, sigure, regulate și responsabile a persoanelor, inclusiv prin implementarea unor politici de migrație planificate și bine gestionate			
Goal 10.		10.7.1.	Costul de recrutare suportat de către angajat ca procent din venitul anual obținut în țara de destinație			
Goal 10.		10.7.2.	Indicele Politicilor de Integrare a Migranților		BMA	BMA
Goal 10.		10.7.3.	Numărul victimelor detectate și nedetectate al traficului de ființe umane la 100.000 de persoane, pe sexe, grupe de vârstă și formă de exploatare		MMPSF	MMPSF
Goal 10.	10.a.		Implementarea principiului tratamentului special și diferențiat pentru țările în curs de dezvoltare, în special țările cel mai puțin dezvoltate, în conformitate cu acordurile Organizației Mondiale a Comerțului			
Goal 10.		10.a.1.	Ponderele liniilor tarifare aplicate la importurile din țările cel mai puțin dezvoltate/ țările în curs de dezvoltare, cu zero tarif		MEC	MEC
Goal 10.	10.b.		Încurajarea fluxurilor oficiale de asistență pentru dezvoltare și financiare, inclusiv investiții străine directe, către statele unde nevoile sunt mai mari, în special țările cele mai puțin dezvoltate, țările africane, statele insulare mici în curs de dezvoltare și țările în curs de dezvoltare fără ieșire la mare, în conformitate cu planurile naționale și programele acestora			
Goal 10.		10.b.1.	Fluxurile totale de resurse pentru dezvoltare, dezagregate pe țări beneficiare și donatoare și tip de flux (ex. asistență oficială pentru dezvoltare, investițiile străine directe și alte fluxuri)	BNM, MF	BNM, MF	MF, Cancelaria
Goal 10.	10.c.		Până în 2030, reducerea la cel mult 3 la sută din costurile tranzacțiilor remitențelor migranților și eliminarea coridoarelor de remitențe cu costuri cu peste 5 la sută			

ODD11 - Orașe și comunități durabile

				Principalii actori / comunități de date		
Obiectiv	Nr. Țintă	Nr. indicație	Țintele / indicatorii de dezvoltare durabilă	Producător date principal (cu filtru)	Deținător de date	Monitorizare (M&E politici)
Goal 11.			Orașe incluzive, sigure, puternice și durabile			
Goal 11.	11.1.		Până în 2030, accesul tuturor la locuințe și servicii de bază adecvate, sigure și la prețuri accesibile și modernizarea cartierelor sărace			
Goal 11.		11.1.1.	Ponderea populației urban care locuiește în cartiere sărace, așezări neoficiale sau locuințe inadecvate		BNS	
Goal 11.	11.2.		Până în 2030, asigurarea accesului la sisteme de transport sigure, la prețuri accesibile, accesibile și durabile pentru toți, îmbunătățirea siguranței rutiere, în special prin extinderea transportului public, acordând o atenție deosebită nevoilor celor aflați în situații vulnerabile, femei, copii, persoane cu dizabilități și în etate			
Goal 11.		11.2.1.	Ponderea populației cu acces convenabil la transportul public, dezagregată pe grupe de vârstă, sex și persoane cu handicap		BNS	
Goal 11.	11.3.		Până în 2030, consolidarea urbanizării incluzive și durabile și capacități pentru planificarea și gestionarea participativă, integrată și durabilă a așezărilor umane în toate țările			
Goal 11.		11.3.1.	Raportul dintre rata de consum a terenurilor și rata de creștere a populației		Cadastru	
Goal 11.		11.3.2.	Procentul orașelor, cu structuri directe de participare a societății civile în planificarea și managementul urban, care operează în mod regulat și democratic			
Goal 11.	11.4.		Consolidarea eforturilor de protecție și salvagardare a patrimoniul cultural și natural mondial			
Goal 11.		11.4.1.	Ponderea bugetul național (sau municipal), dedicat pentru prezervarea, protecția și conservarea patrimoniului cultural național natural, inclusiv site-urile Patrimoniului Mondial		MF	
Goal 11.	11.5.		Până în 2030, reducerea semnificativă a numărului de decese și numărul de persoane afectate și scaderea substanțială a pierderilor economice directe în raport cu produsul intern brut la nivel global, cauzate de dezastre, inclusiv dezastrelor legate de apă, cu un accent pe protecția celor săraci și a persoanelor aflate în situații vulnerabile			
Goal 11.		11.5.1.	Numărul de decese, persoane dispărute, răniți, relocați sau evacuați din cauza dezastrelor la 100.000 de persoane			

				Principalii actori / comunități de date		
Obiectiv	Nr. Țintă	Nr. indicator	Țintele / indicatorii de dezvoltare durabilă	Producător date principal (cu filtru)	Deținător de date	Monitorizare (M&E politici)
Goal 11.	11.6.		Până în 2030, reducerea pe cap de locuitor a impactului negativ asupra mediului în orașe, inclusiv prin acordarea unei atenții deosebite calității aerului și gestionării deșeurilor municipale și de alt tip			
Goal 11.		11.6.1.	Procentul de deșeuri solide urbane colectate în mod regulat cu descărcare finală adecvată în raport cu deșeurile totale generate de oraș	BNS, MM	BNS, MM	MM
Goal 11.		11.6.2.	Nivelurile medii anuale ale pulberilor în suspensii (ex. PM2.5 și PM10) în orașe (ponderat la populație)		MM	MM
Goal 11.	11.7.		Până în 2030, asigurarea accesului universal la spații verzi și publice sigure, incluzive și accesibile, în special pentru femeii și copii, persoane în etate și cele cu dizabilități			
Goal 11.		11.7.1.	Pondere medie a intravilanului orașelor care este spațiu deschis pentru uz public pentru toți, dezagregate pe grupe de vârstă, sex și persoane cu dizabilități		Cadastru	
Goal 11.		11.7.2.	Ponderea femeilor supuse hărțurii fizice sau sexuale, clasificate după agresor și locul apariției (ultimele 12 luni)		BNS	
Goal 11.	11.a.		Suport pentru legăturile economice, sociale și de mediu pozitive între zonele urbane, periurbane și rurale prin consolidarea planificării dezvoltării naționale și regionale			
Goal 11.		11.a.1.	Orașe cu peste 100.000 de locuitori care implementează planuri de dezvoltare urbană și regională integrând proiecțiile demografice ale populației și nevoile de resurse		Cadastru	
Goal 11.	11.b.		Până în 2020, creșterea substanțială a numărului de orașe și așezări umane, care adoptă și implementează politici integrate și planuri privind incluziunea, utilizarea eficientă a resurselor, atenuarea și adaptarea la schimbările climatice, rezistența la dezastre, și care elaborează și implementează managementul holistic al riscului dezastrilor la toate nivelurile, în conformitate cu Cadru Sendai pentru reducerea riscului de dezastru 2015-2030			
Goal 11.		11.b.1.	Procentul de orașe care implementează strategii de reducere a riscurilor și rezistență aliniate cu cadrele internaționale acceptate (cum este succesorul Cadru de Acțiune Hyogo 2005-2015 privind reducerea riscului dezastrilor), care includ grupe vulnerabile și marginalizate în procesul de proiectare, implementare și monitorizare		MDRC	
Goal 11.	11.c.		Suport pentru țările mai puțin dezvoltate, inclusiv prin asistență financiară și tehnică, privind construcția clădirilor durabile și rezistente utilizând materiale locale			
Goal 11.		11.c.1.	Procentul de suport financiar alocat pentru construcția și renovarea clădirilor durabile, rezistente și eficiente din punct de vedere a resurselor		AEE	MDRC, MEC

ODD12 - Consum și producție responsabile

Obiectiv	Nr. Țintă	Nr. indicator	Țintele / indicatorii de dezvoltare durabilă	Principalii actori / comunități de date		
				Producător date principal (cu filtru)	Deținător de date	Monitorizare (M&E politici)
Goal 12.			Asigurarea modelelor de consum și producție durabile			
Goal 12.	12.1.		Implementarea Cadrelor de 10 ani de programe pentru modelele de consum și producție durabile, toate țările luând măsuri, în frunte cu țările dezvoltate, ținând cont de dezvoltarea și capacitățile țărilor în curs de dezvoltare			
Goal 12.		12.1.1.	Numărul de țări cu planuri de acțiuni naționale privind consumul și producția durabile (CPD) sau CPD sunt integrate ca o prioritate sau obiectiv în politicile naționale		MAIA	
Goal 12.	12.2.		Până în 2030, realizarea gestionării durabile și utilizării eficiente a resurselor naturale			
Goal 12.		12.2.1.	Amprenta ecologică și amprenta ecologică pe cap de locuitor		MAIA	
Goal 12.	12.3.		Până în 2030, înjumătățirea pe cap de locuitor la nivel mondial a risipei de alimente la nivel de vânzare cu amănuntul și de consum și reducerea pierderilor de alimente de-a lungul lanțurilor de producție și de aprovizionare, inclusiv a pierderilor post-recoltare			
Goal 12.		12.3.1.	Indicele global al risipei de alimente		MM	MM
Goal 12.	12.4.		Până în 2020, realizarea managementului ecologic al substanțelor chimice și a tuturor deșeurilor pe parcursul ciclului de viață al acestora, în conformitate cu cadrele convenite la nivel internațional, și reducerea semnificativă a eliberării acestora în aer, apă și sol, în scopul de a reduce la minimum efectele adverse ale acestora asupra sănătății umane și a mediului			
Goal 12.		12.4.1.	Numărul de părți la acordurile de mediu multilaterale internaționale privind substanțele chimice periculoase și deșeurile, care respectă angajamentele și obligațiile asumate în transmiterea de informații în conformitate cu cerințele fiecărui acord relevant		MM	MM
Goal 12.		12.4.2.	Tratarea deșeurilor, generarea deșeurilor periculoase, gestionarea deșeurilor periculoase, în funcție de tipul de tratare		MM	MM
Goal 12.	12.5.		Până în 2030, reducerea semnificativă a generării de deșeurile, prin prevenire, reducere, reciclare și reutilizare			
Goal 12.		12.5.1.	Rata națională de reciclare, tone de material reciclat		MM	MM
Goal 12.	12.6.		Încurajarea companiilor, în special companiilor mari și transnaționale, să adopte practici durabile și să integreze informațiile privind durabilitatea în ciclul de raportare			
Goal 12.		12.6.1.	Număr companiilor care publică rapoarte de durabilitate		MM	MM

Obiectiv	Nr. Țintă	Nr. indica ți	Țintele / indicatorii de dezvoltare durabilă	Principalii actori / comunități de date		
				Producător date principal (cu filtru)	Deținător de dat	Monitorizare (M&E politici)
Goal 12.			Asigurarea modelelor de consum și producție durabile			
Goal 12.	12.7.		Promovarea practicilor durabile de achiziții publice, în conformitate cu politicile și prioritățile naționale			
Goal 12.		12.7.1.	Numărul țărilor care implementează politici durabile de achiziții publice și planuri de acțiune		AAP	
Goal 12.	12.8.		Până în 2030, oamenii de pretutindeni trebuie să dețină informații relevante și să fie sensibilizați despre dezvoltarea durabilă și un stil de viață în armonie cu natura			
Goal 12.		12.8.1.	Procentul instituțiilor de învățământ cu curriculum-ul formal și informal de instruire privind dezvoltarea durabilă și subiecte ce țin de stilul de viață		MEdu	
Goal 12.	12.a.		Suport pentru țările în curs de dezvoltare pentru consolidarea capacității științifice și tehnologice ale acestora, pentru a progresa spre modele mai durabile de consum și producție			
Goal 12.		12.a.1.	Numărul de cereri de brevet de invenție calificați verzi din totalul cererilor		AGEPI	
Goal 12.	12.b.		Elaborarea și implementarea instrumentelor de monitorizare a impactelor dezvoltării durabile asupra turismului durabil, care creează locuri de muncă și promovează cultura și produsele locale			
Goal 12.		12.b.1.	Fluxurile reziduale generate ca rezultat al turismului; PIB direct		ATurism	
Goal 12.	12.c.		Raționalizarea subvențiilor ineficiente pentru combustibili fosili care încurajează risipa, prin eliminarea distorsiunilor pieței, în conformitate cu circumstanțele naționale, inclusiv prin restructurarea impozitării și eliminarea treptată ale subvențiilor dăunătoare, acolo unde există, pentru a reflecta impactul acestora asupra mediului, luând în considerare pe deplin nevoile specifice și condițiile țărilor în curs de dezvoltare și minimizând impactele negative posibile asupra dezvoltării acestora, într-un mod care protejează pe cei săraci și comunitățile afectate			
Goal 12.		12.c.1.	Valoarea subvențiilor pentru combustibili fosili pe unitatea de PIB (producție și consum) și ca procent din cheltuielile naționale totale pentru combustibili fosili		AEE	MEC

ODD13 - Acțiune asupra climei

				Principalii actori / comunități de date		
Obiectiv	Nr. Țintă	Nr. indicație	Țintele / indicatorii de dezvoltare durabilă	Producător date principal (cu filtru)	Deținător de date	Monitorizare (M&E politici)
Goal 13.			Luată acțiuni urgente de combatere a schimbărilor climatice și a impactelor acestora			
Goal 13.	13.1.		Consolidarea rezistenței și capacității de adaptare la riscurile legate de climă și dezastrelor naturale în toate țările			
Goal 13.		13.1.1.	Numărul de decese, persoane dispărute, răniți, relocalați sau evacuați din cauza dezastrelor la 100.000 de persoane		MAI	
Goal 13.	13.2.		Integrarea măsurilor privind schimbările climatice în politici, strategii și planuri naționale			
Goal 13.		13.2.1.	Număr țările care au comunicat în mod oficial stabilirea unor strategii integrate privind emisiile reduse de carbon, rezistența la schimbările climatice, reducerea riscului dezastrilor (ex. proces național de adaptare a planului, politici și măsuri naționale pentru a promova tranziția către substanțe și tehnologii ecologic prietenoase)		MM	MM
Goal 13.	13.3.		Îmbunătățirea educației, sensibilizării și capacităților umane și instituționale privind atenuarea schimbărilor climatice, adaptarea, reducerea impactului și avertizarea timpurie			
Goal 13.		13.3.1.	Numărul țărilor care au integrat atenuarea, adaptarea, reducerea impactului și de avertizare timpurie în programele de învățământ primar, secundar și terțiar		MEdu	
Goal 13.	13.a.		Implementarea angajamentului asumat de către părțile-țări dezvoltate la Convenția-cadru a Națiunilor Unite despre schimbările climatice, având obiectivul de mobilizare în comun a 100 miliarde \$ anual până în 2020, din toate sursele, pentru a răspunde nevoilor țărilor în curs de dezvoltare, în contextul acțiunilor semnificative de atenuare și transparenței de implementare și operaționalizării complete a Fondul verde pentru climă, prin valorificarea acestuia cât mai curând posibil			
Goal 13.		13.a.1.	Suma cumulată în dolari americani, pe an, începând cu 2020 pentru realizarea angajamentului de 100 miliarde dolari			
Goal 13.	13.b.		Promovarea mecanismelor de creștere a capacităților pentru planificarea și managementul eficient legate de schimbările climatice în țările cel mai puțin dezvoltate și micile state insulare în curs de dezvoltare, inclusiv cu accent pe femei, tineri și comunitățile locale și marginalizate			
Goal 13.		13.b.1.	Numărul țărilor mai puțin dezvoltate și statelor insulare mici în curs de dezvoltare, care primesc suport specializat pentru mecanismele de creștere a capacităților pentru planificarea eficientă și managementul legate de schimbările climatice, inclusiv cu accent pe femei, tineri, comunități locale și marginalizate		MM	

ODD14 - Viața sub apă

				Principalii actori / comunități de date		
Obiectiv	Nr. Țintă	Nr. indicație	Țintele / indicatorii de dezvoltare durabilă	Producător date principal (cu filtru)	Deținător de date	Monitorizare (M&E politici)
Goal 14.			Conservarea și durabilitatea utilizării oceanelor, mărilor și resurselor maritime pentru dezvoltare durabilă			
Goal 14.	14.1.		Până în 2025, prevenirea și reducerea semnificativă a poluării marine de toate tipurile, în special de la activitățile terestre, inclusiv resturi marine și poluarea cu nutrienți			
Goal 14.		14.1.1.	Indicator compozit privind utilizarea eficientă a azotului		MM	
Goal 14.	14.2.		Până în 2020, gestionarea și protecția durabilă a ecosistemelor marine și de coastă, pentru a evita impactele negative semnificative, inclusiv prin consolidarea rezistenței acestora, și măsuri pentru restaurarea acestora, pentru a avea oceane sănătoase și productive			
Goal 14.		14.2.1.	Procentul de dezvoltare de coastă și marină cu planuri integrate formulate sau implementate de amenajare pentru managementul regiunilor de coastă/maritime (care sunt armonizate unde este cazul), bazate pe abordare ecosistemică, care construiesc comunități umane și ecosisteme rezistente și prevede partajarea echitabilă a beneficiilor și muncă decentă			
Goal 14.	14.3.		Minimizarea și abordarea impactelor acidificării oceanelor, inclusiv prin cooperare științifică sporită la toate nivelurile			
Goal 14.		14.3.1.	Aciditatea marină medie (pH) măsurată la setul agreat de stații reprezentative de prelevare a probelor			
Goal 14.	14.4.		Până în 2020, reglementarea eficientă a recoltării și eliminarea pescuitului excesiv, ilegal, nedeclarat și nereglementat și a practicilor de pescuit distructiv și implementarea planurilor de management bazate pe știință, pentru a restabili stocurile de pește în cel mai scurt timp posibil, cel puțin la nivelurile care genera un randament maxim durabil, după cum este determinat de caracteristicile biologice ale acestora			
Goal 14.		14.4.1.	Proporția stocurilor de pește la niveluri biologic durabile		MM	MM
Goal 14.	14.5.		Până în 2020, conservarea a cel puțin 10 la sută din zonele de coastă și marine, în conformitate cu legislația națională și internațională și în baza celor mai bune informații științifice disponibile			
Goal 14.		14.5.1.	Acoperirea zonelor protejate în raport cu zonele marine			

				Principali actori / comunități de date		
Obiectiv	Nr. Țintă	Nr. indicator	Țintele / indicatorii de dezvoltare durabilă	Producător date principal (cu filtru)	Deținător de date	Monitorizare (M&E politici)
Goal 14.	14.6.		Până în 2020, interzicerea anumitor forme de subvenții pentru pescuit, care contribuie la capacitatea excedentară și pescuitul excesiv, eliminarea subvențiilor care contribuie la pescuitul ilegal, nedeclarat și nereglementat și abținerea de la introducerea unor subvenții noi de acest tip, recunoscând că tratamentul adecvat și eficient, special și diferențiat pentru țările cele mai puțin dezvoltate ar trebui să fie o parte integrantă a negocierii subvențiilor pentru pescuit al Organizației Mondiale a Comerțului			
Goal 14.		14.6.1.	Valoarea în dolari ale subvenții piscicole negative, la nivelul de referință din 2015		MM	MM
Goal 14.	14.7.		Până în 2030, creșterea beneficiilor economice pentru statele insulare mici și țările cel mai puțin dezvoltate, din utilizarea durabilă a resurselor marine, inclusiv prin gestionarea durabilă a pescuitului, acvaculturii și turismul			
Goal 14.		14.7.1.	Pescuitul ca procent din PIB	BNS	BNS	MEC
Goal 14.	14.a.		Sporirea cunoștințelor științifice, dezvoltarea capacităților de cercetare și de transfer a tehnologiei marine, luând în considerare Criteriile și orientările comisiei oceanografice interguvernamentale privind transferul de tehnologie marină, în scopul de a îmbunătăți sănătatea oceanelor și pentru a spori contribuția biodiversității marine la dezvoltarea țărilor în curs de dezvoltare, în special ale statelor insulare mici și țărilor cel mai puțin dezvoltate			
Goal 14.		14.a.1.	Alocații bugetare pentru cercetări în domeniul tehnologiilor marine ca procent din bugetul total alocat pentru cercetare			
Goal 14.	14.b.		Asigurarea accesului pentru pescarii artizanale de scară mică la resursele și piețele marine			
Goal 14.		14.b.1.	Proporția producției piscicole naționale în funcție de țară, care este pescuitul realizat de întreprinderile de pescuit mici-mijlocii sau Progresele înregistrate pe țară, la adoptarea și implementarea cadrului legal/de reglementare / politic/ instituțional, care recunoaște și protejează drepturile de acces pentru pescăriile de mici dimensiuni		BNS	MEC
Goal 14.	14.c.		Sporirea conservării și utilizării durabile a oceanelor și a resurselor acestora prin punerea în aplicare a dreptului internațional, după cum e reflectat în Convenția Organizației Națiunilor Unite privind dreptul mării, care asigură cadrul legal pentru conservarea și utilizarea durabilă a oceanelor și a resurselor acestora, cum este menționat la punctul 158 "Viitorul pe care îl dorim"			
Goal 14.		14.c.1.	Numărul țărilor care implementează, în mod legal sau programat, prevederile stabilite în protocoalele maritime regionale și în convențiile de ratificare și implementare ale ILO maritime și a pescuitului			

ODD15 - Viața pe pământ

Obiectiv	Nr. Țintă	Nr. indicator	Țintele / indicatorii de dezvoltare durabilă	Principalii actori / comunități de date		
				Producător date principal (cu filtru)	Deținător de date	Monitorizare (M&E politici)
Goal 15.			Protejarea, restabilirea și promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor, oprirea defrișării, stoparea și refacerea terenurilor degradate, stoparea pierderilor biodiversității			
Goal 15.	15.1.		Până în 2020, asigurarea conservării, restabilirii și utilizării durabile a ecosistemelor de apă dulce terestre și interioare și a serviciilor acestora, în special păduri, mlaștini, munți și terenuri aride, în conformitate cu obligațiile prevăzute de acordurile internaționale			
Goal 15.		15.1.1.	Zona de pădure ca procent din suprafața totală a terenurilor	BNS	Moldsilva	MM
Goal 15.	15.2.		Până în 2020, promovarea implementării managementului durabil al tuturor tipurilor de păduri, stoparea defrișării, restabilirea pădurilor degradate și creșterea semnificativă a împăduririi și reîmpăduririi la nivel global			
Goal 15.		15.2.1.	Suprafețe împădurite cu gestionare durabilă a pădurilor		Moldsilva	MM
Goal 15.		15.2.2.	Pierderea netă forestieră permanent		Moldsilva	MM
Goal 15.	15.3.		Până în 2030, combaterea deșertificării, restaurarea terenurilor și solurilor degradate, inclusiv a terenurilor afectate de deșertificare, secetă și inundații și eforturi pentru o lume neutră din punct de vedere a degradării terenurilor			
Goal 15.		15.3.1.	Procentul terenurilor degradate din suprafața totală de terenuri		ARFC	MM
Goal 15.	15.4.		Până în 2030, asigurarea conservării ecosistemelor montane, inclusiv biodiversitatea acestora, în scopul de a spori capacitatea acestora de a oferi beneficii sunt esențiale pentru dezvoltare durabilă			
Goal 15.		15.4.1.	Acoperirea site-urilor importante cu zone protejate pentru biodiversitatea montană		MM	MM
Goal 15.		15.4.2.	Indicele spațiilor verzi montane		MM	MM
Goal 15.	15.5.		Măsuri urgente și semnificative pentru a reduce degradarea habitatelor naturale, a stopa pierderea biodiversității și, până în 2020, a proteja și preveni extincția speciilor amenințate			
Goal 15.		15.5.1.	Indicele de Listă Roșie		MM	MM

				Principalii actori / comunități de date		
Obiectiv	Nr. Țintă	Nr. indicator	Țintele / indicatorii de dezvoltare durabilă	Producător date principal (cu filtru)	Deținător de date	Monitorizare (M&E politici)
Goal 15.	15.6.		Promovarea distribuției corecte și echitabile a beneficiilor care rezultă din utilizarea resurselor genetice și promovarea accesului corespunzător la aceste resurse, după cum este convenit la nivel internațional			
Goal 15.		15.6.1.	Numărul de permise sau echivalentele acestora puse la dispoziția Casei de compensare pentru acces și distribuirea beneficiilor, stabilite de Protocolul de la Nagoya referitor la accesul la resursele genetice și distribuirea corectă și echitabilă a beneficiilor și numărul de acorduri standard de transfer de materiale, după cum este comunicat Organului de conducere al Tratatului internațional privind resursele genetice vegetale pentru alimentație și agricultură		MM	MM
Goal 15.	15.7.		Măsuri urgente pentru a pune capăt braconajului și traficului de specii protejate de floră și faună și abordarea cererii și ofertei de produse de specii sălbatice ilegale			
Goal 15.		15.7.1.	Indicele de Listă roșie pentru speciile din comerț		MM	MM
Goal 15.		15.7.2.	Proporția comerțului detectat cu animale sălbatice și produse conexe ilegale		MM	MM
Goal 15.	15.8.		Până în 2020, introducerea măsurilor pentru a preveni introducerea și a reduce semnificativ impactul speciilor alogene invazive asupra ecosistemelor terestre și acvatice și pentru a controla și eradică speciile prioritare			
Goal 15.		15.8.1.	Adoptarea legislației naționale relevante pentru prevenirea sau controlul speciilor alogene invazive		MS, MM	MS, MM
Goal 15.	15.9.		Până în 2020, integrarea valorilor biodiversității și ecosistemelor în planificarea națională și locală, procesele de dezvoltare, strategii și bilanțurile de reducere a sărăciei			
Goal 15.		15.9.1.	Numărul de planuri naționale de dezvoltare și procese care integrează valorile biodiversității și ecosistemelor		MM	MM
Goal 15.	15.a.		Mobilizarea și creșterea semnificativă a resurselor financiare din toate sursele pentru conservarea și utilizarea durabilă a biodiversității și ecosistemelor			
Goal 15.		15.a.1.	Ajutor oficial pentru dezvoltare și cheltuielilor publice pentru conservarea și utilizarea durabilă a biodiversității și ecosistemelor		MF	MM
Goal 15.	15.b.		Mobilizarea resurselor semnificative din toate sursele și la toate nivelurile pentru a finanța gestionarea durabilă a pădurilor și a furniza stimulente adecvate țărilor în curs de dezvoltare pentru a promova astfel de gestionare, inclusiv pentru conservare și reimpădurire			
Goal 15.		15.b.1.	Ajutor oficial pentru dezvoltare în silvicultură și investiții străine directe în silvicultură		Moldsilva	MM, MF
Goal 15.	15.c.		Intensificarea suportului global pentru eforturile de combatere a braconajului și traficului de specii protejate, inclusiv prin creșterea capacității comunităților locale de a valorifica oportunitățile de trai durabile			
Goal 15.		15.c.1.	Proporția comerțului ilegal detectat cu animale sălbatice și produse conexe ilegale		Moldsilva	MM

ODD16 - Pace, justiție și instituții puternice

Obiectiv	Nr. Țintă	Nr. indicator	Țintele / indicatorii de dezvoltare durabilă	Principalii actori / comunități de date		
				Producător date principal (cu filtru)	Deținător de date	Monitorizare (M&E politici)
Goal 16.			Promovarea societăților pașnice și incluzive pentru dezvoltare durabilă, asigurarea accesului la justiție pentru toți și crearea instituțiilor eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile			
Goal 16.	16.1.		Reducerea semnificativă a tuturor formelor de violență și ratelor de deces conexe pretutindeni			
Goal 16.		16.1.1.	Numărul victimelor infracțiunilor de omor intenționat la 100.000 populație, pe grupe de vârstă și sexe	MAI	MAI	MAI
Goal 16.		16.1.2.	Decese legate de conflicte la 100.000 populație (dezagregate pe grupe de vârstă, sexe și cauză)			
Goal 16.		16.1.3.	Procentul populației supusă violenței fizice, psihologice sau sexuale în ultimele 12 luni		MAI	MAI
Goal 16.		16.1.4.	Proporția oamenilor care se simt în siguranță, plimbându-se singuri în zona unde locuiesc		MAI	MAI
Goal 16.	16.2.		Stoparea abuzului, exploatării, traficului și a tuturor formelor de violență și torturii copiilor			
Goal 16.		16.2.1.	Procentul copiilor între 1-17 ani care au suferit o pedeapsă fizică și/sau agresiune psihologică din partea îngrijitorilor în ultima lună	CNSP	CNSP	MEdu
Goal 16.		16.2.2.	Numărul victimelor traficului de ființe umane la 100.000 de persoane, pe sexe, grupe de vârstă și formă de exploatare	MAI	MAI	MMPSF
Goal 16.		16.2.3.	Procentul de femei tinere și bărbaților între 18-24 ani care au suferit de violență sexuală pînă la vârsta de 18 ani		BNS	MMPSF
Goal 16.	16.3.		Promovarea statului de drept la nivel național și internațional și asigurarea accesului egal la justiție pentru toți			
Goal 16.		16.3.1.	Procentul victimelor violenței în ultimele 12 luni care au raportat victimizarea la autoritățile competente sau alte mecanisme de soluționare a conflictelor recunoscute oficial (de asemenea, numit rata de raportare a criminalității)		MAI	MAI
Goal 16.		16.3.2.	Deținuți necondamnați ca procent din totalul deținuților din închisoare		MAI	MAI
Goal 16.	16.4.		Până în 2030, reducerea semnificativă a fluxurilor ilicite de armament și financiare, consolidarea recuperării și returnării bunurilor furate și combaterea tuturor formelor de crimă organizată			
Goal 16.		16.4.1.	Valoarea totală a fluxurilor financiare ilicite de intrare și ieșire (în dolari americani)		MAI	
Goal 16.		16.4.2.	Procentul armelor de calibr mic și armamentului ușor înregistrate și trasate care au fost confiscate, în conformitate cu standardele internaționale și instrumente juridice		MAI	

Obiectiv	Nr. Țintă	Nr. indicator	Țintele / indicatorii de dezvoltare durabilă	Principalii actori / comunități de date		
				Producător date principal (cu filtru)	Deținător de date	Monitorizare (M&E politici)
Goal 16.	16.5.		Reducerea semnificativă a corupției și dării de mită în toate formele			
Goal 16.		16.5.1.	Procentul persoanelor care au avut cel puțin un contact cu un funcționar public, care au plătit mită unui funcționar public, sau le-a fost solicitată o mită de către funcționari publici, în ultimele 12 luni, dezagregate pe grupe de vârstă, sexe, regiune și grupe de populație		MAI, BNS	
Goal 16.	16.6.		Dezvoltarea instituțiilor eficiente, responsabile și transparente la toate nivelurile			
Goal 16.		16.6.1.	Cheltuielile guvernamentale primare ca procent din bugetul inițial aprobat, dezagregat pe sectoare (sau prin coduri bugetare sau similare)		MF	MF, Cancelaria
Goal 16.	16.7.		Asigurarea procesului decizional receptiv, incluziv, participativ și reprezentativ la toate nivelurile			
Goal 16.		16.7.1.	Proporții funcțiilor (pe grupe de vârstă, sexe, persoane cu dizabilități și grupuri de populație) în instituțiile publice (legislative naționale și locale, servicii publice și judecătoria) în comparație cu distribuțiile naționale		BNS	MMPSF
Goal 16.		16.7.2.	Proporția țărilor care abordează nevoile multi-sectoriale ale tinerilor în planurile naționale de dezvoltare și strategiile de reducere a sărăciei		MTS	MT, Cancelaria
Goal 16.	16.8.		Extinderea și consolidarea participării țărilor în curs de dezvoltare în instituțiile de guvernare globală			
Goal 16.		16.8.1.	Procentul membrilor și drepturilor de vot ale țărilor în curs de dezvoltare în cadrul organizațiilor internaționale			
Goal 16.	16.9.		Până în 2030, a oferi identitate juridică pentru toți, inclusiv înregistrarea nașterii			
Goal 16.		16.9.1.	Procentul copiilor sub 5 ani, nașterea cărora a fost înregistrată la o autoritatea civilă, dezagregat pe vârste	MS	MS	MS
Goal 16.	16.10.		Asigurarea accesului public la informații și protejarea libertăților fundamentale, în conformitate cu legislația națională și acordurile internaționale			
Goal 16.		16.10.1.	Numărul de cazuri verificate de ucidere, răpire, dispariție forțată, detenție arbitrară și tortură a jurnaliștilor, a personalului mass-media asociat, sindicaliștilor și susținătorilor drepturilor omului, în ultimele 12 luni	MAI	MAI	MAI
Goal 16.	16.a.		Consolidarea instituțiilor naționale relevante, inclusiv prin cooperare internațională, pentru crearea capacităților la toate nivelurile, în special în țările în curs de dezvoltare, pentru a preveni violența și a combate terorismul și a criminalitatea			
Goal 16.		16.a.1.	Procentul victimelor care au raportat crime fizice și / sau sexuale la agențiile de aplicare a legii în ultimele 12 luni, dezagregate pe grupe de vârstă, sexe, regiune și grupuri de populație	MAI	MAI	MAI
Goal 16.	16.b.		Promovarea și aplicarea legilor și politicilor nediscriminatorii pentru dezvoltare durabilă			
Goal 16.		16.b.1.	Procentul populației care raportează despre faptul că au fost personal discriminați sau hărțuiți în ultimele 12 luni, pe baza unui criteriu interzis de discriminare în conformitate cu legislația internațională privind drepturile omului, dezagregate după grupuri de vârstă și sexe		Consiliul antidiscriminare	MMPSF, MJ

ODD17 - Parteneriate pentru obiective

				Principalii actori / comunități de date		
Obiectiv	Nr. Ținte	Nr. indicații	Țintele / indicatorii de dezvoltare durabilă	Producător date principal (cu filtru)	Deținător de date	Monitorizare (M&E politici)
Goal 17.			Fortificarea mijloacelor de implementare și revitalizare a Parteneriatului global pentru dezvoltarea durabilă			
Goal 17.	Finance		Finanțe			
Goal 17.	17.1.		Consolidarea mobilizării resurselor interne, inclusiv prin suportul internațional pentru țările în curs de dezvoltare, pentru a îmbunătăți capacitatea de impozitare internă și colectarea altor taxe			
Goal 17.		17.1.1.	Venituri publice totale (pe surse), ca procent din PIB	MF	MF	Cancelaria
Goal 17.		17.1.2.	Proporția bugetului intern finanțat de impozitele interne	MF	MF	MF
Goal 17.	17.2.		Țările dezvoltate vor implementa deplin Angajamentele oficiale de asistență pentru dezvoltare, inclusiv angajamentul mai multor țări dezvoltate de a atinge ținta de 0,7 la sută din venitul național brut pentru asistența oficială pentru dezvoltare (ODA/ GNI) pentru țările în curs de dezvoltare și între 0.15 și 0.20 la sută din ODA/GNI pentru țările cele mai puțin dezvoltate; Furnizorii ODA sunt încurajați să ia în considerare stabilirea unui obiectiv de a asigura cel puțin 0.20 la sută din ODA/GNI pentru țările cele mai puțin dezvoltate			
Goal 17.		17.2.1.	Ajutorul oficial net pentru dezvoltare netă, total pentru țările cel mai puțin dezvoltate, ca procent din venitul național brut al OCDE /Comitetul Donatorilor de Asistență pentru Dezvoltare			
Goal 17.	17.3.		Mobilizarea resurselor financiare suplimentare pentru țările în curs de dezvoltare din surse multiple			
Goal 17.		17.3.1.	Investițiile străine directe (ISD) ca procent din totalul ISD și asistența oficială pentru dezvoltare	BNM	BNS	MF
Goal 17.		17.3.2.	Volumul remitențelor (în dolari americani) ca procent din PIB-ul total	BNM	BNM	BNM
Goal 17.	17.4.		Asistența pentru țările în curs de dezvoltare în atingerea sustenabilității datoriiilor pe termen lung prin intermediul unor politici coordonate, care vizează stimularea finanțării datoriiilor, reducerea datoriiilor și restructurarea datoriiilor, după caz, și abordarea datoriei externe a țărilor sărace puternic îndatorate, pentru a reduce povara datoriei			
Goal 17.		17.4.1.	Serviciul datoriei ca procent din exporturile de bunuri și servicii	MF	BNS, MF	MEC
Goal 17.	17.5.		Adoptarea și implementarea regimurilor de promovare a investițiilor pentru țările cel mai puțin dezvoltate			
Goal 17.		17.5.1.	Numărul reformelor de politici naționale și investiționale adoptate, care includ obiective de dezvoltare durabilă sau garanții, clasificate pe țară		MEC	MEC

Obiectiv	Nr. Țintă	Nr. indica ție	Țintele / indicatorii de dezvoltare durabilă	Principalii actori / comunități de date		
				Producător date principal (cu filtru)	Deținător de date	Monitorizare (M&E politici)
Goal 17.	17.6.		Consolidarea cooperării nord-sud, sud-sud și triunghiulare regionale și Internaționale și accesului la știință, tehnologie și inovații și îmbunătățirea schimbului de cunoștințe în condiții agreate de comun acord, inclusiv printr-o mai bună coordonare între mecanismele existente, în special la nivelul Organizației Națiunilor Unite, și printr-un mecanim global de facilitare a tehnologiei			
Goal 17.		17.6.1.	Accesul la informațiile legate de brevete și utilizarea sistemului internațional de proprietate intelectuală	MF	AGEPI	MEC
Goal 17.		17.6.2.	Abonamente la Internet fix în bandă largă, pe viteze	ANRCTI	ANRCTI	MTIC
Goal 17.	17.7.		Promovarea dezvoltării, transferului, diseminării și difuzării tehnologiilor prietenoase cu mediul pentru țările în curs de dezvoltare în condiții favorabile, inclusiv în termeni de concesiune și preferențiali, în condiții agreate de comun acord			
Goal 17.		17.7.1.	Suma totală a fondurilor aprobate pentru țările în curs de dezvoltare pentru a promova dezvoltarea, transferul, diseminarea și difuzarea tehnologiilor prietenoase cu mediul		Cancelaria	Cancelaria
Goal 17.	17.8.		Operaționalizarea completă a băncii de tehnologii mecanismului de consolidare a capacităților în știință, tehnologie și inovare pentru țările cele mai puțin dezvoltate până în 2017 și sporirea utilizării tehnologiei generice, în special a tehnologiei informației și comunicațiilor			
Goal 17.		17.8.1.	Proporția persoanelor care utilizează internetul		EGOV	MTIC
Goal 17.			Consolidarea capacităților			
Goal 17.	17.9.		Consolidarea suportului internațional pentru implementarea eficientă și ținută a activităților de consolidare a capacităților în țările în curs de dezvoltare pentru a sprijini planurile naționale în implementarea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă, inclusiv prin cooperarea nord-sud, sud-sud și triunghiulară			
Goal 17.		17.9.1.	Valoarea in dolari a asistenței financiare și tehnice, inclusiv prin cooperarea nord-sud, sud-sud și cooperarea triunghiulară, dedicată țărilor în curs de dezvoltate pentru proiectarea și implementarea unui mix de politic holistic care să urmărească dezvoltarea durabilă în trei dimensiuni (inclusiv elementele cum ar fi reducerea inegalității în țară și guvernare)		Cancelaria	Cancelaria

				Principalii actori / comunități de date		
Obiectiv	Nr. Țintă	Nr. indica tor	Țintele / indicatorii de dezvoltare durabilă	Producător date principal (cu filtru)	Deținător de date	Monitorizare (M&E politici)
Goal 17.			Comerț			
Goal 17.	17.10.		Promovarea sistemului de comerț multilateral universal, bazat pe reguli, deschis, nediscriminatoriu și echitabil în cadrul Organizației Mondiale a Comerțului, inclusiv prin încheierea negocierilor în cadrul Agendei de dezvoltare de la Doha			
Goal 17.		17.10.1	Tarif mediu ponderat la nivel mondial			
Goal 17.	17.11.		Creșterea semnificativă a exporturilor țărilor în curs de dezvoltare, în special în vederea dublării cotei exporturilor la nivel mondial pentru țările cel mai puțin dezvoltate până în 2020			
Goal 17.		17.1.1.	Pondere din exporturile mondiale ale țărilor în curs de dezvoltare și țărilor cel mai puțin dezvoltate			
Goal 17.	17.12.		Implementarea în timp util a accesului pe piață fără taxe vamale și fără cote pe o bază durabilă pentru toate țările cele mai puțin dezvoltate, în concordanță cu deciziile Organizației Mondiale a Comerțului, inclusiv prin asigurând că normelor preferențiale de origine aplicabile importurilor din țările cele mai puțin dezvoltate sunt transparente și simple, și contribuie la facilitarea accesului la piață			
Goal 17.		17.12.1	Tarifele medii cu care se confruntă țările în curs de dezvoltare, țările cele mai puțin dezvoltate și micile state insulare în curs de dezvoltare		MEC	MEC
Goal 17.			Probleme sistemice			
Goal 17.			<i>Coerența politică și instituțională</i>			
Goal 17.	17.13.		Sporirea stabilității macroeconomice globale, inclusiv prin coordonarea politicilor și coerența politicilor			
Goal 17.		17.13.1	PIB	ANRCTI	ANRCTI	MTIC
Goal 17.	17.14.		Sporirea coerenței politicilor pentru dezvoltare durabilă			
Goal 17.		17.14.1	Numărul țărilor care au ratificat și implementat instrumente internaționale relevante sub Organizația Maritimă Internațională (siguranță, securitate, protecția mediului, răspunderea civilă, compensare și asigurare), precum și convențiile fundamentale și recomandările OIM, și care au adoptat mecanisme de stabilire a prețurilor pe carbon			
Goal 17.	17.15.		Respectarea spațiului politic și conducerii fiecărei țări în a stabili și implementa politicile de eradicare a sărăciei și dezvoltare durabilă			
Goal 17.		17.15.1	Numerele de constrângeri care sunt încorporate în acordurile de asistență oficială pentru dezvoltare sau de creditare, acordurile internaționale de investiții, acordurile comerciale regionale etc.		Cancelaria	Cancelaria

				Principalii actori / comunități de date		
Obiectiv	Nr. Țintă	Nr. indicator	Țintele / indicatorii de dezvoltare durabilă	Producător date principal (cu filtru)	Deținător de date	Monitorizare (M&E politici)
Goal 17.			<i>Parteneriate cu părți interesate multiple</i>			
Goal 17.	17.16.		Sporirea Parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă, completat de parteneriate cu părți interesate multiple care mobilizează și distribuie cunoștințele, expertiza, tehnologiile și resursele financiare, pentru a sprijini realizarea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă în toate țările, în special în țările în curs de dezvoltare			
Goal 17.		17.16.1	Responsabilitate reciprocă între actorii de cooperare pentru dezvoltare, consolidată prin revizuirea incluzivă		Cancelaria	Cancelaria
Goal 17.	17.1.7.		Încurajarea și promovarea parteneriatelor publice, publice-private și cu societatea civilă eficiente, în baza experienței și strategiilor de resurse ale parteneriatelor			
Goal 17.		17.17.1	Suma în dolari americani dedicată pentru parteneriatele public-private și cu societatea civilă		MF	Cancelaria
Goal 17.			<i>Date, monitorizare și responsabilitate</i>			
Goal 17.	17.18.		Până în 2020, consolidarea suportului de consolidarea a capacităților pentru țările în curs de dezvoltare, inclusiv pentru țările cele mai puțin dezvoltate și statele insulare mici în curs de dezvoltare, pentru a crește în mod semnificativ disponibilitatea datelor calitative, în timp util și fiabile, dezagregate după venit, sexe, vârstă, rasă, etnie, statut migrațional, dizabilități, localizare geografică și alte caracteristici relevante în contexte naționale			
Goal 17.		17.18.1	Proporția indicatorilor de dezvoltare durabilă produși la nivel național, cu dezagregare completă când e relevant pentru țintă, în conformitate cu Principiile fundamentale ale statisticii oficiale		Cancelaria	Cancelaria
Goal 17.		17.18.2	Numărul țărilor cu legislație statistică națională care respectă rincipiile fundamentale ale statisticii oficiale		BNS	BNS
Goal 17.	17.19.		Până în 2030, în baza inițiativelor existente dezvoltarea măsurătorilor progresului privind dezvoltarea durabilă care completează produsul intern brut, și oferă suport pentru dezvoltarea capacităților statistice în țările în curs de dezvoltare			
Goal 17.		17.19.1	Valoarea în dolari a tuturor resurselor puse la dispoziție pentru consolidarea capacității statistice în țările în curs de dezvoltare		MF	Cancelaria
Goal 17.		17.19.2	Indicele averii totale (www.inclusivewealthindex.org)		BNS	Cancelaria

Anexa 5 - Chestionar privind Revoluția Datelor

CHESTIONARUL CARTOGRAFIEREA „REVOLUȚIEI DATELOR” ÎN MOLDOVA

La Summitul ONU din 25-27 septembrie 2015 statele membre ale Organizației Națiunilor Unite au adoptat Agenda de dezvoltare durabilă 2030, cu un set de Obiective de Dezvoltare Durabilă (ODD). Panelul de nivel înalt al Secretarului General al Națiunilor Unite privind Agenda de Dezvoltare post-2015, a chemat la elaborarea politicilor bazate pe dovezi, la un acces liber și o disponibilitate sporită a datelor și statisticilor de calitate și la o responsabilitate consolidată a actorilor implicați în dezvoltare sau, așa-numita, "revoluție a datelor" pentru dezvoltare durabilă.

Astfel, elementele de importanță critică ale agendei post-2015 includ nevoia de consolidare a capacităților de producere și utilizare revoluționară a datelor, cu sprijinul și expertiza mediului academic, a sectorului privat și a societății civile, prin explorarea de noi tehnologii și abordări inovative, dar și consolidarea rolului de coordonare a Oficiilor Naționale de Statistică în acest domeniu.

În acest sens, Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD) a inițiat o activitate de cartografiere/inventariere a sistemului de date din Republica Moldova necesar pentru măsurarea progresului dezvoltării durabile. Pentru că revoluția de date poate fi realizată prin actorii care au atribuții cu privire la date (numiți "comunități de date") și care interacționează unul cu altul, prin diverse instituții, cu aplicarea de legi și cadru de politici și cu folosirea de tehnologii inovative creând, astfel, un "ecosistem de date", Vă invităm să completați Chestionarul ce urmează. Acesta are drept scop evaluarea disponibilității datelor și a capacităților de modernizare instituțională necesare în implementarea agendei de dezvoltare post-2015.

Chestionarul conține 33 de întrebări grupate în 7 părți. Durata totală de completare nu va depăși 30 minute, iar răspunsurile Dvs. vor fi utilizate exclusiv în cadrul inițiativei de CARTOGRAFIEREA „REVOLUȚIEI DATELOR” în Moldova.

Chestionarele completate (pe hârtie sau în format Word) vor fi expediate la adresele DataRevolutionMD@idsi.md sau DataRevolutionMD@gmail.com, sau completate online la: <http://idsi.md/DataRevolutionMD>

Vă mulțumim anticipat pentru timpul acordat susținerii Republicii Moldova în identificarea comunităților sale de date necesare pentru a măsura progresul dezvoltării durabile în următorii 15 ani.

Partea 1: INFORMAȚIE GENERALĂ

1. Indicați denumirea și pagina web a organizației/instituției DVS.

*Denumirea

Pagina web

*Câmp obligatoriu

2. Datele de contact ale persoanei responsabile de completarea chestionarului (funcția, telefon, adresa de e-mail).

*Nume, prenume *Telefon

Funcția *E-mail

*Câmp obligatoriu

3. Indicați sectorul în care activează organizația/instituția DVS. (indicați opțiunea aplicabilă):

- Administrație publică centrală
- Administrație publică locală
- Organizație a societății civile
- Mediul academic/institut de cercetare
- Companie de consultanță
- Întreprindere (de stat sau privată), instituție financiară
- Instituție internațională, partener de dezvoltare, donator
- Mass-media
- Altele (indicați)

Partea 2: ANGAJAMENTUL INSTITUȚIONAL PRIVIND PRODUCEREA/UTILIZAREA DATELOR

4. Cum ați caracteriza implicarea (rolul) organizației/instituției Dvs. cu referire la date și informație statistică (bifați doar o opțiune):

	Rol de bază (bifați doar o opțiune)	Rol secundar (bifați doar o opțiune)
Producător	☐	☐
Deținător de date	☐	☐
Utilizator (analiza datelor pentru anumit scop)	☐	☐
Infomediar (preluarea datelor pentru informare generală)	☐	☐
Finanțator/partener de dezvoltare	☐	☐

5. Ce tipuri de date utilizează organizația/instituția Dvs.? Evaluați calitatea acestor surse pe o scală de la 1 la 5, unde 1 semnifică calitatea cea mai joasă, iar 5 – cea mai înaltă.

(bifați câte o opțiune pe rând)

Tip de date	Nu utilizează date	1	2	3	4	5
Date oficiale (ale autorităților publice)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Date neoficiale (studii de caz, cercetări independente, opinia experților etc.)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Date din surse externe (Banca Mondială, Organizația Mondială a Sănătății, Fondul Monetar Internațional etc.)	☐	☐	☐	☐	☐	☐

6. Cu ce scop produce sau utilizează organizația/instituția Dvs. aceste date în calitate de producător și/sau utilizator? (bifați toate opțiunile aplicabile)

	Producător de date	Utilizator de date
Informarea publicului larg	☐	☐
Elaborarea de politici, cadru strategic	☐	☐
Monitorizare, evaluare, analiză de impact	☐	☐
Cercetări de piață	☐	☐
Elaborarea de produse/rapoarte analitice	☐	☐
La solicitare contra plată	☐	☐
Altele	☐	☐

7. Ce obstacole întâmpină organizația/instituția Dvs. la obținerea datelor, inclusiv din alte surse? (bifați câte o opțiune pe rând)

Obstacole	DA	NU
Refuz de a furniza date	☐	☐
Serviciile sunt contra plată	☐	☐
Formatul datelor este necorespunzător	☐	☐
Lipsa anumitor date și informații statistice	☐	☐
Insuficiența datelor dezagregate după anumite criterii	☐	☐
Perioada de disponibilitate a datelor nepotrivită	☐	☐
Periodicitate și frecvența datelor nepotrivită	☐	☐
Altele (indicați)	<input type="text"/>	

8. Cum sunt finanțate activitățile legate de producere și/sau utilizare a datelor în organizația/instituția Dvs.? (bifați toate opțiunile aplicabile)

Mijloace financiare publice	☐
Mijloace financiare proprii, inclusiv contra plată	☐
Donații/granturi/proiecte de asistență	☐

9. În care dintre domeniile indicate organizația/instituția Dvs. produce și/sau utilizează date? (bifați opțiunile aplicabile)

Domenii (Obiective de Dezvoltare Durabilă)	Subdomenii	Dispuneți și/sau produceți date pentru subdomeniile indicate	Utilizați date pentru analiza subdomeniilor indicate
1. Eradicarea sărăciei în toate formele sale și în orice context	Reducerea sărăciei extreme și absolute	☐	☐
	Protecție socială	☐	☐

<i>Domenii (Obiective de Dezvoltare Durabilă)</i>	<i>Subdomenii</i>	<i>Dispuneți și/sau produceți date pentru subdomeniile indicate</i>	<i>Utilizați date pentru analiza subdomeniilor indicate</i>
	Drepturi egale la proprietate, resurse economice, naturale etc.	☐	☐
	Crize economice, ecologice, politice etc.	☐	☐
2. Eradicarea foametei, asigurarea securității alimentare, îmbunătățirea nutriției și promovarea unei agriculturi durabile	Securitatea alimentară	☐	☐
	Asigurarea nutriției pentru copii, femei gravide, adolescenți	☐	☐
	Dezvoltarea producătorilor mici în domeniul agroalimentar, asigurarea accesului la resurse funciare, cunoștințe, piață de desfacere etc.	☐	☐
	Practici agricole moderne și durabile	☐	☐
3. Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării tuturor la orice vârstă	Mortalitatea maternă și infantilă	☐	☐
	Morbiditatea și mortalitatea prin boli transmisibile, HIV, tuberculoza, hepatite etc.	☐	☐
	Consum abuziv de droguri, alcool	☐	☐
	Decese și traumatisme determinate de accidente rutiere	☐	☐
	Acces servicii de sănătate sexuală și servicii de sănătate reproductivă	☐	☐
	Acoperire cu servicii medicale de bază, protecție financiară, servicii de sănătate sigure, de calitate și accesibile	☐	☐
	Decese și traumatisme determinate de poluarea aerului, apei și a solului	☐	☐
4. Garantarea unei educații de calitate și promovarea oportunităților de învățare de-a lungul vieții pentru toți	Asigurarea învățământului primar și general obligatoriu	☐	☐
	Dezvoltarea timpurie a copilului, acces la servicii de educație preșcolară	☐	☐
	Acces la servicii de calitate a învățământului vocațional, tehnic și terțiar	☐	☐
	Eradicarea discrepanțelor de gen în educație și asigurarea accesului echitabil la toate nivelele de educație	☐	☐
	Gradul de alfabetizare (literacy, numeracy)	☐	☐
	Cunoștințe și competențe pentru promovarea dezvoltării durabile	☐	☐
5. Realizarea egalității de gen și împuternicirea/abilitarea tuturor femeilor și a fetelor	Eradicarea tuturor formelor de discriminare a femeilor și fetelor	☐	☐
	Eliminarea violenței împotriva femeilor și fetelor	☐	☐
	Căsătorii forțate și timpurii	☐	☐
	Munca casnică și neplătită	☐	☐
	Participarea la luarea de decizii în sfera politică, economică și viața publică	☐	☐
6. Asigurarea disponibilității și managementului	Acces universal, echitabil la surse sigure de apă	☐	☐
	Acces universal, echitabil la sanitație	☐	☐

<i>Domenii (Obiective de Dezvoltare Durabilă)</i>	<i>Subdomenii</i>	<i>Dispuneți și/sau produceți date pentru subdomeniile indicate</i>	<i>Utilizați date pentru analiza subdomeniilor indicate</i>
durabil al apei și sanitație pentru toți	Îmbunătățirea calității apei, reducerea poluării, tratarea apei, reciclarea sigură	☐	☐
	Utilizarea eficientă a apei, reducerea populației care suferă de insuficiență de apă	☐	☐
	Implementarea managementului integrat a resurselor de apă	☐	☐
	Protecția și reabilitarea ecosistemului de apă	☐	☐
7. Asigurarea accesului tuturor la energie la prețuri accesibile, într-un mod sigur, durabil și modern	Acces universal, echitabil și durabil la surse moderne de energie	☐	☐
	Utilizarea surselor regenerabile de energie	☐	☐
	Dublarea eficienței energetice	☐	☐
8. Promovarea unei creșteri economice susținute, deschise tuturor și durabile, a ocupării depline și productive a forței de muncă și a unei munci decente pentru toți	Creșterea economică durabilă	☐	☐
	Productivitate economică bazată pe inovații, tehnologii, sectoare de muncă intensivă	☐	☐
	Politici orientate pe activități productive, crearea locurilor de muncă decente, antreprenoriat, inovare, acces la servicii financiare	☐	☐
	Ocupare și muncă decentă pentru toți plăți egale pentru munci egale	☐	☐
	Tineri în afara pieței muncii, educației sau formării continue	☐	☐
	Munca forțată, trafic de ființe umane, munca copiilor	☐	☐
	Dreptul la muncă, condiții sigure de muncă	☐	☐
	Promovarea turismului durabil în contextul creării locurilor de muncă, valorile culturale și a produselor turistice	☐	☐
	Capacitatea instituțiilor financiare pentru extinderea accesului la servicii bancare, de asigurare și financiare	☐	☐
9. Construirea unor infrastructuri rezistente, promovarea industrializării durabile și încurajarea inovațiilor	Infrastructură de calitate, durabilă, disponibilă inclusiv la nivel de regiune și transfrontalieră, pentru dezvoltare economică și bunăstarea populației	☐	☐
	Industrie durabilă și incluzivă, ocupare în sectorul industrial	☐	☐
	Accesul IMM-ilor din sectorul industrial și alte sectoare la servicii financiare	☐	☐
	Infrastructură și procese tehnologice eficiente, ecologice non-invazive	☐	☐
	Cercetare, dezvoltare și inovații, inclusiv în domeniul industriei	☐	☐
10. Reducerea inegalităților în	Creșterea durabilă a veniturilor populației cele mai sărace	☐	☐

<i>Domenii (Obiective de Dezvoltare Durabilă)</i>	<i>Subdomenii</i>	<i>Dispuneți și/sau produceți date pentru subdomeniile indicate</i>	<i>Utilizați date pentru analiza subdomeniilor indicate</i>
interiorul țărilor și de la o țară la alta	Incluziune socială, economică și politică pentru toate categoriile de populație	☐	☐
	Politici și practici discriminatorii	☐	☐
	Echitate prin promovarea de politici fiscale, salarizare și protecție socială	☐	☐
	Politici sigure și durabile în domeniul migrației și mobilității	☐	☐
11. Dezvoltarea orașelor și a așezărilor umane pentru ca ele să fie deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile	Locuințe sigure și accesibile pentru toți	☐	☐
	Transport și drumuri accesibile, sigure și durabile	☐	☐
	Management urbanistic durabil și incluziv	☐	☐
	Protecția monumentelor culturale și naturale	☐	☐
	Decese și traumatisme în contextul catastrofelor economice și naturale	☐	☐
	Impactul urbelor asupra poluării aerului, managementul deșeurilor menajere	☐	☐
	Spații verzi și publice accesibile și sigure pentru toți	☐	☐
12. Asigurarea unor modele de consum și producție durabile	Politici și inițiative privind consumul și producția responsabilă	☐	☐
	Management și utilizare eficientă a resurselor naturale	☐	☐
	Risipă/pierderi de produse alimentare în cadrul comerțului, procesului de producere, inclusiv post-recoltare	☐	☐
	Managementul ecologic al substanțelor chimice și a tuturor deșeurilor, reducerea la minimum a efectelor adverse ale acestora asupra sănătății umane și a mediului	☐	☐
	Generarea de deșeuri, prin prevenire, reducere, reciclare și reutilizare	☐	☐
	Încurajarea companiilor pentru adoptarea de practici durabile și integrarea informațiilor în ciclul de raportare	☐	☐
	Practici durabile de achiziții publice, în conformitate cu politicile și prioritățile naționale	☐	☐
	Informarea și sensibilizarea populației privind dezvoltarea durabilă și un stil de viață în armonie cu natura	☐	☐
13. Luarea unor măsuri urgente de combatere a schimbărilor climatice și a impactului acestora	Capacității de adaptare la riscurile legate de climă și dezastrele naturale	☐	☐
	Integrarea schimbărilor climatice în politici, strategii și planuri naționale	☐	☐
	Educație, sensibilizare, capacități umane și instituționale privind atenuarea schimbărilor climatice, reducerea	☐	☐

<i>Domenii (Obiective de Dezvoltare Durabilă)</i>	<i>Subdomenii</i>	<i>Dispuneți și/sau produceți date pentru subdomeniile indicate</i>	<i>Utilizați date pentru analiza subdomeniilor indicate</i>
	impactului		
14. Conservarea și utilizarea durabilă a oceanelor, mărilor și a resurselor marine pentru o dezvoltare durabilă	Reglementarea pescuitului excesiv, ilegal, și a practicilor de pescuit distructive și implementarea planurilor de management bazate pe știință, pentru a restabili stocurile de pește	☐	☐
15. Protejarea, restaurarea și promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor, combaterea deșertificării, stoparea și repararea degradării solului și stoparea pierderilor de biodiversitate	Conservarea, restabilirea și utilizarea durabilă a ecosistemelor de apă dulce terestre, în special păduri, mlaștini, munți și terenuri aride, în conformitate cu obligațiile prevăzute de acordurile internaționale	☐	☐
	Implementarea managementului durabil al tuturor tipurilor de păduri, stoparea defrișării, restabilirea pădurilor degradate și creșterea semnificativă a împăduririi și reîmpăduririi	☐	☐
	Combaterea deșertificării, restaurarea terenurilor și solurilor degradate	☐	☐
	Degradarea habitatelor naturale, pierderea biodiversității	☐	☐
	Utilizarea resurselor genetice și promovarea accesului la aceste resurse	☐	☐
	Braconaj și trafic de specii protejate de floră și faună	☐	☐
	Integrarea biodiversității și ecosistemelor în planificarea strategică la nivel național și local	☐	☐
16. Promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare durabilă, a accesului la justiție pentru toți și crearea unor instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile	Reducerea tuturor formelor de violență și a mortalității cauzate de violență	☐	☐
	Stoparea exploatării, traficului și a tuturor formelor de violență și tortură față de copii	☐	☐
	Promovarea statului de drept și asigurarea accesului egal la justiție	☐	☐
	Reducerea fluxurilor ilicite de armament și mijloace financiare, combaterea tuturor formelor de crimă organizată	☐	☐
	Reducerea tuturor formelor de corupție	☐	☐
	Dezvoltarea instituțiilor eficiente, responsabile și transparente la toate nivelurile	☐	☐
	Proces decizional orientat pe necesități, incluziv, participativ și reprezentativ la toate nivelurile	☐	☐
	Oferirea identității juridice pentru toți, inclusiv înregistrarea nașterii	☐	☐
	Accesul publicului la informații și protejarea libertăților fundamentale	☐	☐
17. Consolidarea mijloacelor de implementare și revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă	Consolidarea resurselor financiare interne, îmbunătățirea capacității de impozitare și colectarea de taxe	☐	☐
	Mobilizarea resurselor financiare adiționale din diverse surse (investiții, remitențe etc.)	☐	☐
	Durabilitatea datoriilor pe termen lung, reducerea și restructurarea datoriilor	☐	☐
	Reforme și politici naționale privind promovarea investițiilor	☐	☐
	Consolidarea cooperării regionale și internaționale privind accesului la știință, tehnologii și inovații, schimb de cunoștințe	☐	☐

<i>Domenii (Obiective de Dezvoltare Durabilă)</i>	<i>Subdomenii</i>	<i>Dispuneți și/sau produceți date pentru subdomeniile indicate</i>	<i>Utilizați date pentru analiza subdomeniilor indicate</i>
	Dezvoltarea, transfer, difuzarea tehnologiilor prietenoase cu mediul	☐	☐
	Utilizarea internetului de către populație	☐	☐
	Promovarea exporturilor	☐	☐
	Facilitarea accesului durabil și preferențial pe piață externă	☐	☐
	Sporirea stabilității macroeconomice, inclusiv prin coordonarea și coerența politicilor	☐	☐
	Consolidarea capacităților naționale privind producerea indicatorilor statistici cu referire la dezvoltarea durabilă conform criteriilor de dezagregare relevante pentru fiecare țintă, în conformitate cu principiile fundamentale ale statisticii oficiale	☐	☐

Partea 3. ROLURI DE LIDER

10. In opinia Dvs., care este instituția lider la nivel național în următoarele domenii:

Domenii	Indicați instituția lider
1. Producerea datelor	<input type="text"/>
2. Utilizarea datelor pentru elaborarea și monitorizarea de politici, strategii, programe	<input type="text"/>
3. Promovarea tehnologiilor moderne de colectare, producere, schimb și acces la date	<input type="text"/>
4. Promovarea tehnologiilor moderne de vizualizare și analiză a datelor	<input type="text"/>

11. Conducerea organizației/instituției Dvs. promovează producerea și/sau utilizarea următoarelor tipuri de date pentru activitatea organizației/instituției? (bifați câte o opțiune pe rând)

Tipuri de date	Da	Nu	Nu știu
Date statistice	☐	☐	☐
Date din surse administrative /registre	☐	☐	☐
Sondaje sociologice, interviuri, focus grupuri	☐	☐	☐
Evidența internă a organizației/întreprinderii	☐	☐	☐
Estimări /calculare proprii	☐	☐	☐
Date deschise	☐	☐	☐
Date colectate prin metode inovative (Big Data inclusiv sms-uri, real time data, analiză semantică a	☐	☐	☐

media socială etc.)			
Altele (indicați)			
<input type="text"/>			

12. Conducerea organizației/instituției Dvs. solicită și/sau utilizează instrumente de vizualizare a datelor (hărți, infografice, baze de date etc.) în activitatea organizației/instituției? (bifați câte o opțiune pe rând)

Instrumente de vizualizare	Da	Nu	Nu știu
Hărți, inclusiv animate	☐	☐	☐
Infografice	☐	☐	☐
Baze de date on-line	☐	☐	☐
Altele (indicați)			
<input type="text"/>			

Partea 4. CADRUL LEGAL

13. În opinia Dvs. există mecanisme naționale de reglementare și coordonare a următoarelor aspecte privind datele: (bifați câte o opțiune pe rând)

Aspecte privind datele	Da	Nu	Nu știu
Elaborarea, monitorizare și evaluare de politici bazate pe evidențe/date	☐	☐	☐
Norme și standarde statistice	☐	☐	☐
Schimb de date, interoperabilitate	☐	☐	☐
Acces la date	☐	☐	☐
Protecția datelor	☐	☐	☐
Infrastructura TIC	☐	☐	☐

14. Organizația/instituția Dvs. deține mandat pentru următoarele activități? (bifați toate opțiunile aplicabile pe fiecare rând)

Activități	Da, selectați tipul actului normativ			Alte (statut, regulament etc.)	Nu deține mandat
	Lege	Hotărâre de Guvern	Regulament, ordin intern		
Colectarea datelor	☐	☐	☐	☐	☐
Producerea datelor	☐	☐	☐	☐	☐
Diseminarea datelor	☐	☐	☐	☐	☐

Elaborarea de politici, monitorizare si evaluare	☐	☐	☐	☐	☐
Accesul la date	☐	☐	☐	☐	☐
Promovarea TIC în producerea și utilizarea datelor	☐	☐	☐	☐	☐

15. Indicați obstacolele, limitările cadrului legal/regulatoriu al organizației/instituției Dvs. cu referire la producerea și/sau utilizarea datelor? (bifați câte o opțiune pe rând)

Obstacolele, limitările cadrului legal/regulatoriu	Da	Nu
Cadrul legal/regulatoriu incomplet	☐	☐
Cadrul legal/regulatoriu cu prevederi contradictorii	☐	☐
Lipsa cadrului legal/regulatoriu	☐	☐

Partea 5. CAPACITĂȚI INSTITUȚIONALE

16. În cadrul organizației/instituției Dvs. există subdiviziune/departament responsabil de cel puțin una din activitățile de management a datelor (colectare, procesare, stocare, diseminare, analiză)?

- Da
 Nu
 Nu stiu/nu cunosc

17. În cadrul organizației/instituției Dvs. există funcții pentru următoarele ocupații (bifați câte o opțiune pe rând):

Ocupații	Da	Indicați nr. funcțiilor	Nu
Operator de interviu	☐	<input type="text"/>	☐
Operator de date (introducerea datelor)	☐	<input type="text"/>	☐
Administrator de rețea și/sau pagina web	☐	<input type="text"/>	☐
Programator	☐	<input type="text"/>	☐
Statistician	☐	<input type="text"/>	☐
Analist date	☐	<input type="text"/>	☐

18. În ce măsură conducerea și angajații organizației/instituției Dvs. a beneficiat de formare/instruire în următoarele domenii: (bifați câte o opțiune pe rând)

Domenii	Cel puțin o dată în an	Ocazional, o dată la câțiva ani	Nu a beneficiat
18.a. Conducerea de nivel superior și mediu			
Colectare/producere de date	☐	☐	☐
Definire, calculare indicatori statistici	☐	☐	☐
Analiza și prezentarea datelor	☐	☐	☐
Elaborare, monitorizare politici	☐	☐	☐
Domeniul TIC	☐	☐	☐
18.b. Angajații			
Colectare/producere de date	☐	☐	☐
Definire, calculare indicatori statistici	☐	☐	☐
Elaborare, monitorizare politici	☐	☐	☐
Analiza datelor	☐	☐	☐
Domeniul TIC	☐	☐	☐

19. Cum apreciați competențele/abilitățile TIC ale angajaților organizației/instituției Dvs.?
Marcați pe o scală de la 1 la 5, unde 1 semnifică lipsa abilităților, iar 5 – abilități foarte bune. (bifați câte o opțiune pe rând)

Abilități	1	2	3	4	5
Organizarea fișierelor	☐	☐	☐	☐	☐
Procesarea de text (MS Word etc.)	☐	☐	☐	☐	☐
Calcul tabelar (MS Excel etc.)	☐	☐	☐	☐	☐
Instrumente de prezentare (MS Power Point etc.)	☐	☐	☐	☐	☐
Navigarea pe internet	☐	☐	☐	☐	☐
Poșta electronică	☐	☐	☐	☐	☐
Operarea cu baze de date (MS Access etc.)	☐	☐	☐	☐	☐
Utilizarea softurilor specializate de analiză a datelor (SPSS, Stata etc.)	☐	☐	☐	☐	☐
Utilizare softuri de vizualizare a datelor (ArcGIS etc.)	☐	☐	☐	☐	☐

20. În cadrul organizației/instituției Dvs. există proceduri/instrumente de evaluare a competențelor/abilităților TIC (enumerare mai sus) ale angajaților?

- Da
- Nu
- Nu știu/nu cunosc

21. Există o comunitate activă a experților TIC, cu care organizația/instituția Dvs. interacționează pentru a promova inovații în producerea și utilizarea datelor?

Da, descrieti această comunitate si modalitatea de interacțiune

Nu

Nu stiu/nu cunosc

Partea 6: INFRASTRUCTURĂ

22. Organizația/instituția Dvs. dispune de capacități tehnice (echipament) și tehnologice (aplicații, instrumente) pentru gestionarea datelor? (bifați câte o opțiune pe rând)

Etape	Da	Nu	Nu știu
Colectare	☐	☐	☐
Procesare	☐	☐	☐
Diseminare, vizualizare	☐	☐	☐
Stocare	☐	☐	☐
Analiză	☐	☐	☐

23. Capacitățile enumerate mai sus sunt suficiente pentru gestionarea volumelor mari de date (peste 1 mln. de înregistrări)?

Da

Nu

Nu stiu/nu cunosc

24. Organizația/instituția Dvs. are acces la intranet și/sau extranet pentru schimbul automat de date și informații, inclusiv cu alți deținători de date? (bifați câte o opțiune pe rând)

Modalități schimb de date	Da	Nu	Nu știu
Intranet (în cadrul instituției)	☐	☐	☐
Extranet (între instituții)	☐	☐	☐

25. Organizația/instituția Dvs. dispune de platformă/portal sau compartiment pe pagina web destinat pentru diseminarea datelor și informației statistice?

Da, indicați periodicitatea de actualizare

zilnic

- lunar
- trimestrial
- anual
- mai rar
- Nu
- Nu stiu/nu cunosc

26. Care sunt impedimentele sau factorii care influențează accesul și utilizarea TIC pentru prelucrarea și analiza datelor de către organizația/instituția Dvs.? (bifați câte o opțiune pe rând)

Impedimente	Da	Nu	Nu știu
Calitatea, securitatea datelor electronice	☐	☐	☐
Softuri incompatibile	☐	☐	☐
Nivelul redus de cunoștințe/abilități TIC	☐	☐	☐
Dotarea tehnică insuficientă	☐	☐	☐
Semnătura digitală	☐	☐	☐
Drept de autor, licență	☐	☐	☐
Proceduri operaționale nestandardizate	☐	☐	☐
Constrângeri financiare	☐	☐	☐
Altele (indicați)			
<input type="text"/>			

Partea 7. POLITICI DE DATE

(se va completa doar de către producătorii și deținătorii de date)

27. Datele sau informația statistică produse de organizația/instituția Dvs. sunt parte componentă a sistemului statisticii oficiale?

- Da
- Nu
- Nu stiu/nu cunosc

28. Există în organizația/instituția Dvs. regulamente și/sau ghiduri interne privind următoarele aspecte: (bifați câte o opțiune pe rând)

Aspecte cu referire la date	Da	Nu	Nu știu
-----------------------------	----	----	---------

Acuratețea datelor	☐	☐	☐
Producerea datelor dezagregate	☐	☐	☐
Punctualitatea diseminării	☐	☐	☐
Completitudinea datelor	☐	☐	☐
Confidențialitatea/protecția datelor individuale	☐	☐	☐

29. Indicați formatul existent al datelor și informației statistice din cadrul organizației/instituției Dvs. la diferite etape? (bifați toate opțiunile aplicabile)

Etape	Hârtie	Format electronic digital (numeric)	Audio, video	Imagini	Format reutilizabil*
Colectare	☐	☐	☐	☐	☐
Procesare	☐	☐	☐	☐	☐
Diseminare	☐	☐	☐	☐	☐
Stocare	☐	☐	☐	☐	☐

*format care poate fi ulterior utilizat, de ex. forme standardizate (MS Excel, MS Word, Adobe Acrobat Reader, PDF, XML - Extensible Markup Language, CVS - Comma-separated Values, RDF - Resource Description Framework etc.).

30. Informația privind modalitatea și condițiile de colectare și diseminare a datelor sunt disponibile pentru publicul larg?

Etape	Da	Nu	Nu știu
Colectare	☐	☐	☐
Diseminare	☐	☐	☐

31. Care sunt instrumentele utilizate de cetățeni și alte organizații pentru accesarea datelor și a informației din cadrul organizației/instituției Dvs.? (bifați toate opțiunile aplicabile)

- Pagina web
- Instrumente interactive on-line (baze de date, calculatoare electronice etc.)
- Solicitări oficiale (hârtie, email)
- Servicii electronice
- Publicații, rapoarte
- Comunicate de presă
- Seminare, ateliere de lucru

Altele

(indicați)

32. Există mecanisme de interacționare a organizației/instituției Dvs. cu respondentul/furnizorul de date?

	Da	Nu
Interacționare directă cu respondentul (convorbiri telefonice, sms-uri, scrisori, pliante etc.)	☐	☐
Interacționare indirectă cu respondentul (pagina web, rețele de socializare etc.)	☐	☐

33. Are posibilitate respondentul/furnizorul de date să se expună asupra modului de colectare și utilizare a datelor despre acesta? (bifați opțiunile aplicabile)

Da, indicați modalitatea

- Testarea chestionarelor, interviuri cognitive
- Consultări publice
- Focus grupuri, interviu în profunzime
- Linia fierbinte
- Media socială (rețele de socializare)
- Altele (indicați)

Nu

Nu știu/nu cunosc

VĂ MULȚUMIM PENTRU PARTICIPARE!

Anexa 6 - Rezultatele centralizate ale chestionarului Revoluția Datelor

1. Indicați denumirea și pagina web a organizației/instituției DVS.		
Answer Options	Response Percent	Response Count
Denumirea	100.0%	118
Pagina web	97.5%	115
<i>answered question</i>		118

2. Datele de contact a persoanei responsabile de completarea chestionarului		
Answer Options	Response Percent	Response Count
Nume, prenume	100.0%	118
Funcția	97.5%	115
Adresa de e-mail	100.0%	118
Număr de telefon	100.0%	118
<i>answered question</i>		118

3. Indicați sectorul în care activează organizația/instituția DVS. (indicați opțiunea aplicabilă):		
Answer Options	Response Percent	Response Count
Administrație publică centrală	35.6%	42
Administrație publică locală	14.4%	17
Organizație a societății civile	1.7%	2
Mediul academic/institut de cercetare	19.5%	23
Companie de consultanță	1.7%	2
Întreprindere (de stat sau privată), instituție financiară	13.6%	16
Instituție internațională, partener de dezvoltare, donator	4.2%	5
Mass-media	0.0%	0
Altele (indicați)	9.3%	11
<i>answered question</i>		118

4. Cum ați caracteriza implicarea (rolul) organizației/instituției Dvs. cu referire la date și informație statistică (bifați doar o opțiune pe rând):

Answer Options	Producător	Deținător de date	Utilizator (analiza datelor pentru anumit scop)	Infomediar (preluarea datelor pentru informare generală)	Finanțator/partener de dezvoltare	Response Count
Rolul de baza	29	36	46	2	5	118
Rolul secundar	21	31	42	23	1	118
<i>answered question</i>						118

5. Ce tipuri de date utilizează organizația/instituția Dvs.? Evaluați calitatea acestor surse pe o scală de la 1 la 5, unde 1 semnifică calitatea cea mai joasă, iar 5 - cea mai înaltă (bifați câte o opțiune pe rând)							
Answer Options	Nu utilizează date	1	2	3	4	5	Response Count
Date oficiale (ale autorităților publice)	2	1	2	12	45	64	118
Date neoficiale (studii de caz, cercetări independente, opinia experților etc.)	28	1	8	33	40	16	118
Date din surse externe (Banca Mondială, Organizația Mondială a Sănătății, Fondul Monetar Internațional etc.)	36	8	6	9	34	33	118
<i>answered question</i>							118

6. Cu ce scop produce sau utilizează organizația/instituția Dvs. aceste date în calitate de producător și/sau utilizator? (bifați toate opțiunile aplicabile)			
Answer Options	Producător de date	Utilizator de date	Response Count
Informarea publicului larg	65	67	118
Elaborarea de politici, cadru strategic	54	80	118
Monitorizare, evaluarea, analiză de impact	63	87	118
Cercetări de piață	21	66	118
Elaborarea de produse/rapoarte analitice	65	75	118
La solicitare contra plată	24	36	118
Altele	15	24	118
<i>answered question</i>			118

7. Ce obstacole întâmpină organizația/instituția Dvs. la obținerea datelor, inclusiv din alte surse? (bifați câte o opțiune pe rând)			
Answer Options	Da	Nu	Response Count
Refuz de a furniza date	50	76	118
Serviciile sunt contra plată	44	82	118
Formatul datelor este necorespunzător	65	61	118
Lipsa anumitor date și informații statistice	104	22	118
Insuficiența datelor dezagregate după anumite criterii	97	29	118
Perioada de disponibilitate a datelor nepotrivită	65	61	118
Periodicitate și frecvența datelor nepotrivită	74	52	118
Altele (indicați)			4
<i>answered question</i>			118

8. Cum sunt finanțate activitățile legate de producere și/sau utilizare a datelor în organizația/instituția Dvs.? (bifați toate opțiunile aplicabile)	
Answer Options	Response Count
Mijloace financiare publice	87
Mijloace financiare proprii, inclusiv contra plată	54
Donații/granturi/proiecte de asistență	55
<i>answered question</i>	118

9. În care dintre domeniile indicate organizația/instituția Dvs. produce și/sau utilizează date? (bifați opțiunile aplicabile)

Answer Options	Dispuneți și/sau produceți date pentru subdomeniile indicate	Utilizați date pentru analiza subdomeniilor indicate
1. Eradicarea sărăciei în toate formele sale și în orice context / Reducerea sărăciei extreme și absolute	10	34
Protecție socială	26	44
Drepturi egale la proprietate, resurse economice, naturale etc.	11	30
Crize economice, ecologice, politice etc.	16	31
2. Eradicarea foametei, asigurarea securității alimentare, îmbunătățirea nutriției și promovarea unei agriculturi durabile / Securitatea alimentară	21	31
Asigurarea nutriției pentru copii, femei gravide, adolescenți	10	27
Dezvoltarea producătorilor mici în domeniul agroalimentar, asigurarea accesului la resurse funciare, cunoștințe, piață de desfacere etc.	22	33
Practici agricole moderne și durabile	19	35
3. Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării tuturor la orice vârstă /	10	37
Mortalitatea maternă și infantilă		
Morbiditatea și mortalitatea prin boli transmisibile, HIV, tuberculoza, hepatite etc.	9	40
Consum abuziv de droguri, alcool	8	34
Decese și traumatisme determinate de accidente rutiere	10	32
Acces servicii de sănătate sexuală și servicii de sănătate reproductivă	7	34
Acoperire cu servicii medicale de bază, protecție financiară, servicii de sănătate sigure, de calitate și accesibile	13	39
Decese și traumatisme determinate de poluarea aerului, apei și a solului	6	28
4. Garantarea unei educații de calitate și promovarea oportunităților de învățare de-a lungul vieții pentru toți /	27	34
Asigurarea învățământului primar și general obligatoriu		
Dezvoltarea timpurie a copilului, acces la servicii de educație preșcolară	20	29
Acces la servicii de calitate a învățământului vocațional, tehnic și terțiar	19	28
Eradicarea discrepanțelor de gen în educație și asigurarea accesului echitabil la toate nivelele de educație	18	29
Gradul de alfabetizare (literacy, numeracy)	19	26
Cunoștințe și competențe pentru promovarea dezvoltării durabile	31	37
5. Realizarea egalității de gen și împunerea/ abilitarea tuturor femeilor și a fetelor /	10	31
Eradicarea tuturor formelor de discriminare a femeilor și fetelor		
Eliminarea violenței împotriva femeilor și fetelor	12	32
Căsătorii forțate și timpurii	6	21
Munca casnică și neplătită	6	19
Participarea la luarea de decizii în sfera politică, economică și viața publică	11	31
6. Asigurarea disponibilității și managementului durabil al apei și sanitație pentru toți /	15	29
Acces universal, echitabil la surse sigure de apă		
Acces universal, echitabil la sanitație	13	26
Îmbunătățirea calității apei, reducerea poluării, tratarea apei, reciclarea sigură	14	25
Utilizarea eficientă a apei, reducerea populației care suferă de insuficiență de apă	10	24
Implementarea managementului integrat a resurselor de apă	13	29
Protecția și reabilitarea ecosistemului de apă	10	28
7. Asigurarea accesului tuturor la energie la prețuri accesibile, într-un mod sigur, durabil și modern /	6	31
Acces universal, echitabil și durabil la surse moderne de energie		
Utilizarea surselor regenerabile de energie	10	28
Dublarea eficienței energetice	7	26

Answer Options	Dispuneți și/sau produceți date pentru subdomeniile indicate	Utilizați date pentru analiza subdomeniilor indicate
8. Promovarea unei creșteri economice susținute, deschise tuturor și durabile, a ocupării depline și productive a forței de muncă și a unei munci decente pentru toți / Creșterea economică durabilă	19	39
Productivitate economică bazată pe inovații, tehnologii, sectoare de muncă intensivă	17	37
Politici orientate pe activități productive, crearea locurilor de muncă decente, antreprenariat, inovare, acces la servicii financiare	22	37
Ocupare și muncă decentă pentru toți plăți egale pentru munci egale	8	36
Tineri în afara pieței muncii, educației sau formării continue	12	33
Munca forțată, trafic de ființe umane, munca copiilor	4	28
Dreptul la muncă, condiții sigure de muncă	12	37
Promovarea turismului durabil în contextul creării locurilor de muncă, valorile culturale și a produselor turistice	12	25
Capacitatea instituțiilor financiare pentru extinderea accesului la servicii bancare, de asigurare și financiare	10	26
9. Construirea unor infrastructuri rezistente, promovarea industrializării durabile și încurajarea inovațiilor / Infrastructură de calitate, durabilă, disponibilă inclusiv la nivel de regiune și transfrontalieră, pentru dezvoltare economică și bunăstare	21	36
Industria durabilă și incluzivă, ocupare în sectorul industrial	8	32
Accesul IMM-ilor din sectorul industrial și alte sectoare la servicii financiare	14	34
Infrastructură și procese tehnologice eficiente, ecologice non-invazive	13	34
Cercetare, dezvoltare și inovații, inclusiv în domeniul industriei	21	46
10. Reducerea inegalităților în interiorul țărilor și de la o țară la alta Creșterea durabilă a veniturilor populației cele mai sărace	9	29
Incluziune socială, economică și politică pentru toate categoriile de populație	11	36
Politici și practici discriminatorii	4	31
Echitate prin promovarea de politici fiscale, salarizare și protecție socială	8	27
Politici sigure și durabile în domeniul migrației și mobilității	8	33
11. Dezvoltarea orașelor și a așezărilor umane pentru ca ele să fie deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile / Locuințe sigure și accesibile pentru toți	8	27
Transport și drumuri accesibile, sigure și durabile	19	30
Management urbanistic durabil și incluziv	9	21
Protecția monumentelor culturale și naturale	19	24
Decese și traumatisme în contextul catastrofelor economice și naturale	5	20
Impactul urbelor asupra poluării aerului, managementul deșeurilor menajere	10	22
Spații verzi și publice accesibile și sigure pentru toți	10	25

Answer Options	Dispuneți și/sau produceți date pentru subdomeniile indicate	Utilizați date pentru analiza subdomeniilor indicate
12. Asigurarea unor modele de consum și producție durabile / Politici și inițiative privind consumul și producția responsabilă	5	17
Management și utilizare eficientă a resurselor naturale	8	29
Risipă/pierderi de produse alimentare în cadrul comerțului, procesului de producere, inclusiv post-recoltare	2	18
Managementul ecologic al substanțelor chimice și a tuturor deșeurilor, reducerea la minimum a efectelor adverse ale acestora asupra sănătății umane și a mediului	9	25
Generarea de deșeuri, prin prevenire, reducere, reciclare și reutilizare	7	23
Încurajarea companiilor pentru adoptarea de practici durabile și integrarea informațiilor în ciclul de raportare	2	18
Practici durabile de achiziții publice, în conformitate cu politicile și prioritățile naționale	6	22
Informarea și sensibilizarea populației privind dezvoltarea durabilă și un stil de viață în armonie cu natura	11	21
13. Luarea unor măsuri urgente de combatere a schimbărilor climatice și a impactului acestora / Capacității de adaptare la riscurile legate de climă și dezastrelor naturale	13	27
Integrarea schimbărilor climatice în politici, strategii și planuri naționale	16	25
Educație, sensibilizare, capacități umane și instituționale privind atenuarea schimbărilor climatice, reducerea impactului	10	25
14. Conservarea și utilizarea durabilă a oceanelor, mărilor și a resurselor marine pentru o dezvoltare durabilă Reglementarea pescuitului excesiv, ilegal, și a practicilor de pescuit distructive și implementarea planurilor de management	4	17
15. Protejarea, restaurarea și promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre / Conservarea, restabilirea și utilizarea durabilă a ecosistemelor de apă dulce terestre	10	24
Implementarea managementului durabil al tuturor tipurilor de păduri, stoparea defrișării, restabilirea pădurilor degradate și creșterea semnificativă a împăduririi și reîmpăduririi	9	21
Combaterea deșertificării, restaurarea terenurilor și solurilor degradate	11	20
Degradarea habitatelor naturale, pierderea biodiversității	11	18
Utilizarea resurselor genetice și promovarea accesului la aceste resurse	6	16
Braconaj și trafic de specii protejate de floră și faună	7	18
Integrarea biodiversității și ecosistemelor în planificarea strategică la nivel național și local	9	17

Answer Options	Dispuneți și/sau produceți date pentru subdomeniile indicate	Utilizați date pentru analiza subdomeniilor indicate
16. Promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare durabilă, justiție pentru toți și instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile / Reducerea tuturor formelor de violență și a mortalității cauzate de violență	9	31
Stoparea exploatării, traficului și a tuturor formelor de violență și tortură față de copii	9	29
Promovarea statului de drept și asigurarea accesului egal la justiție	7	25
Reducerea fluxurilor ilicite de armament și mijloace financiare, combaterea tuturor formelor de crimă organizată	4	19
Reducerea tuturor formelor de corupție	7	28
Dezvoltarea instituțiilor eficiente, responsabile și transparente la toate nivelurile	7	23
Proces decizional orientat pe necesități, incluziv, participativ și reprezentativ la toate nivelurile	8	26
Oferirea identității juridice pentru toți, inclusiv înregistrarea nașterii	2	23
Accesul publicului la informații și protejarea libertăților fundamentale	15	27
17. Consolidarea mijloacelor de implementare și revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă Consolidarea resurselor financiare interne, îmbunătățirea capacității de impozitare și colectarea de taxe	11	29
Mobilizarea resurselor financiare adiționale din diverse surse (investiții, remitențe etc.)	14	28
Durabilitatea datoriilor pe termen lung, reducerea și restructurarea datoriilor	14	24
Reforme și politici naționale privind promovarea investițiilor	11	37
Consolidarea cooperării regionale și internaționale privind accesului la știință, tehnologii și inovații, schimb de cunoștințe	11	30
Dezvoltarea, transfer, difuzarea tehnologiilor prietenoase cu mediul	12	27
Utilizarea internetului de către populație	17	32
Promovarea exporturilor	9	28
Facilitarea accesului durabil și preferențial pe piață externă	4	21
Sporirea stabilității macroeconomice, inclusiv prin coordonarea și coerența politicilor	8	25
Consolidarea capacităților naționale privind producerea indicatorilor statistici referitor la dezvoltarea durabilă conform criteriilor de dezagregare relevante pentru fiecare țintă, în conformitate cu principiile fundamentale ale statisticii oficiale	8	27

10. In opinia Dvs., care este instituția lider la nivel național în următoarele domenii:	
Answer Options	Response Count
Producerea datelor	102
Utilizarea datelor pentru elaborarea și monitorizarea de politici, strategii, programe	94
Promovarea tehnologiilor moderne de colectare, producere, schimb și acces la date	93
Promovarea tehnologiilor moderne de vizualizare și analiză a datelor	89
<i>answered question</i>	105
<i>skipped question</i>	13

11. Conducerea organizației/instituției Dvs. promovează producerea și/sau utilizarea următoarelor tipuri de date pentru activitatea organizației/instituției? (bifați câte o opțiune pe rând)				
Answer Options	Da	Nu	Nu știu	Response Count
Date statistice	116	7	3	118
Date din surse administrative /registre	114	3	9	118
Sondaje sociologice, interviuri, focus grupuri	73	35	16	118
Evidența internă a organizației/întreprinderii	105	11	10	118
Estimări /calculare proprii	107	7	12	118
Date deschise	104	6	8	118
Date colectate prin metode inovative (Big Data inclusiv sms-uri, real time data, analiză semantică a media socială, etc.)	46	48	31	118
Altele (indicați)				3
<i>answered question</i>				118

12. Conducerea organizației/instituției Dvs. solicită și/sau utilizează instrumente de vizualizare a datelor (hărți, infografice, baze de date etc.) în activitatea organizației/instituției? (bifați câte o opțiune pe rând)				
Answer Options	Da	Nu	Nu știu	Response Count
Hărți, inclusiv animate	71	38	17	118
Infografice	85	25	16	118
Baze de date on-line	112	8	6	118
Altele (indicați)				3
<i>answered question</i>				118

13. În opinia Dvs. există mecanisme naționale de reglementare și coordonare a următoarelor aspecte privind datele: (bifați câte o opțiune pe rând)				
Answer Options	Da	Nu	Nu știu	Response Count
Elaborarea, monitorizare și evaluare de politici bazate pe evidențe/date	81	16	27	118
Norme și standarde statistice	95	6	23	118
Schimb de date, interoperabilitate	89	14	21	118
Acces la date	110	5	9	118
Protecția datelor	106	6	12	118
Infrastructura TIC	87	10	27	118
<i>answered question</i>				118

14. Organizația/instituția Dvs. deține mandat pentru următoarele activități? (bifați toate opțiunile aplicabile pe fiecare rând)						
Answer Options	Lege	Hotărâre de Guvern	Regulament, ordin intern	Alte (statut, regulament, etc.)	Nu deține mandat	Response Count
Colectarea datelor	54	50	64	27	22	118
Producerea datelor	45	38	59	26	22	118
Diseminarea datelor	37	25	47	24	31	118
Elaborarea de politici, monitorizare și evaluare	38	34	51	28	33	118
Accesul la date	51	43	59	33	19	118
Promovarea TIC în producerea și utilizarea datelor	26	29	52	29	38	118
<i>answered question</i>						118

15. Indicați obstacolele, limitările cadrului legal/regulatoriu al organizației/instituției Dvs. cu referire la producerea și/sau utilizarea datelor? (bifați câte o opțiune pe rând)			
Answer Options	Da	Nu	Response Count
Cadrul legal/regulatoriu incomplet	70	54	118
Cadrul legal/regulatoriu cu prevederi contradictorii	46	78	118
Lipsa cadrului legal/regulatoriu	37	87	118
<i>answered question</i>			118

16. În cadrul organizației/instituției Dvs. există subdiviziune/departament responsabil de cel puțin una din activitățile de management a datelor (colectare, procesare, stocare, diseminare, analiză)?	
Answer Options	Response Count
Da	92
Nu	27
Nu știu/nu cunosc	5
<i>answered question</i>	
118	

17. În cadrul organizației/instituției Dvs. există funcții pentru următoarele ocupații (bifați câte o opțiune pe rând):			
Answer Options	Da	Nu	Response Count
Operator de interviu	26	98	118
Operator de date (introducerea datelor)	66	58	118
Administrator de rețea și/sau pagina web	99	25	118
Programator	55	69	118
Statistician	31	93	118
Analist date	48	76	118
<i>answered question</i>			118

Pentru ocupațiile la care ați bifat "Da", indicați numărul de funcții	
Answer Options	Response Count
Operator de interviu	25
Operator de date (introducerea datelor)	55
Administrator de rețea și/sau pagina web	88
Programator	50
Statistician	25
Analist date	41
<i>answered question</i>	
95	
<i>skipped question</i>	
23	

18a. În ce măsură conducerea organizației/instituției Dvs. beneficiază de formare/instruire în următoarele domenii: (bifați câte o opțiune pe rând)				
Answer Options	Cel puțin o dată în an	Ocazional, o dată la câțiva ani	Nu a beneficiat	Response Count
Colectare/producere de date	29	41	54	118
Definire, calculare indicatori statistici	19	38	67	118
Analiza și prezentarea datelor	26	49	49	118
Elaborare, monitorizare politici	39	45	40	118
Domeniul TIC	31	46	47	118
<i>answered question</i>				118

18b. În ce măsură angajații organizației/instituției Dvs. beneficiază de formare/instruire în următoarele domenii: (bifați câte o opțiune pe rând)				
Answer Options	Cel puțin o dată în an	Ocazional, o dată la câțiva ani	Nu a beneficiat	Response Count
Colectare/producere de date	32	42	50	118
Definire, calculare indicatori statistici	20	48	56	118
Elaborare, monitorizare politici	28	51	45	118
Analiza datelor	30	56	38	118
Domeniul TIC	38	46	40	118
<i>answered question</i>				118

19. Cum apreciați competențele/abilitățile TIC ale angajaților organizației/instituției Dvs.? Marcați pe o scală de la 1 la 5, unde 1 semnifică lipsa abilităților, iar 5 - abilități foarte bune. (bifați câte o opțiune pe rând)						
Answer Options	1	2	3	4	5	Response Count
Organizarea fișierelor	2	5	28	49	38	118
Procesarea de text (MS Word etc.)	1	3	15	47	58	118
Calcul tabelar (MS Excel etc.)	5	16	26	43	34	118
Instrumente de prezentare (MS Power Point etc.)	1	14	26	41	40	118
Navigarea pe internet	0	0	15	27	82	118
Poșta electronică	0	2	8	35	78	118
Operarea cu baze de date (MS Access etc.)	20	28	24	30	21	118
Utilizarea softurilor specializate de analiză a datelor (SPSS, Stata etc.)	49	24	18	16	16	118
Utilizare softuri de vizualizare a datelor (ArcGIS etc.)	50	20	19	18	15	118
<i>answered question</i>						118

20. În cadrul organizației/instituției Dvs. există proceduri/instrumente de evaluare a competențelor/abilităților TIC (enumerare mai sus) ale angajaților?	
Answer Options	Response Count
Da	33
Nu	71
Nu știu/nu cunosc	20
<i>answered question</i>	
118	

21. Există o comunitate activă a experților TIC, cu care organizația/instituția Dvs. interacționează pentru a promova inovații în producerea și utilizarea datelor?	
Answer Options	Response Count
Da	62
Nu	77
Nu știu/nu cunosc	44
<i>answered question</i>	
118	

22. Organizația/instituția Dvs. dispune de capacități tehnice (echipament) și tehnologice (aplicații, instrumente) pentru gestionarea datelor? (bifați câte o opțiune pe rând)				
Answer Options	Da	Nu	Nu știu	Response Count
Colectare	94	23	6	118
Procesare	96	19	8	118
Diseminare, vizualizare	98	15	10	118
Stocare	98	19	6	118
Analiză	71	33	19	118
<i>answered question</i>				118

23. Capacitățile enumerate mai sus sunt suficiente pentru gestionarea volumelor mari de date (peste 1 mln. de înregistrări)?	
Answer Options	Response Count
Da	40
Nu	54
Nu știu/nu cunosc	29
<i>answered question</i>	
118	

24. Organizația/instituția Dvs. are acces la intranet și/sau extranet pentru schimbul automat de date și informații, inclusiv cu alți deținători de date? (bifați câte o opțiune pe rând)				
Answer Options	Da	Nu	Nu știu	Response Count
Intranet (în cadrul instituției)	93	24	6	118
Extranet (între instituții)	79	31	13	118
<i>answered question</i>				118

25. Organizația/instituția Dvs. dispune de platformă/portal sau compartiment pe pagina web destinat pentru diseminarea datelor și informației statistice?	
Answer Options	Response Count
Da	83
Nu	30
Nu știu/ nu cunosc	10
<i>answered question</i>	
118	

Dacă ați răspuns "Da" la întrebarea precedentă (25. Organizația/instituția Dvs. dispune de platformă/portal sau compartiment pe pagina web destinat pentru diseminarea datelor și informației statistice?), indicați periodicitatea de actualizare.	
Answer Options	Response Count
zilnic	36
lunar	23
trimestrial	12
anual	18
mai rar	19
<i>answered question</i>	
118	

26. Care sunt impedimentele sau factorii care influențează accesul și utilizarea TIC pentru prelucrarea și analiza datelor de către organizația/instituția Dvs.? (bifați câte o opțiune pe rând)				
Answer Options	Da	Nu	Nu știu	Response Count
Calitatea, securitatea datelor electronice	51	48	24	118
Softuri incompatibile	61	32	30	118
Nivelul redus de cunoștințe/abilități TIC	63	39	21	118
Dotarea tehnică insuficientă	62	45	16	118
Semnătura digitală	39	60	24	118
Drept de autor, licență	39	55	29	118
Proceduri operaționale nestandardizate	50	31	42	118
Constrângeri financiare	86	17	20	118
Altele (indicați)				2
<i>answered question</i>				118

27. Datele sau informația statistică produse de organizația/instituția Dvs. sunt parte componentă a sistemului statisticii oficiale?		
Answer Options	Response Percent	Response Count
Da	64.6%	42
Nu	23.1%	15
Nu știu/nu cunosc	12.3%	8
<i>answered question</i>		65

28. Există în organizația/instituția Dvs. regulamente și/sau ghiduri interne privind următoarele aspecte: (bifați câte o opțiune pe rând)				
Answer Options	Da	Nu	Nu știu	Response Count
Acuratețea datelor	30	22	13	65
Producerea datelor dezagregate	19	27	19	65
Punctualitatea diseminării	23	25	17	65
Completitudinea datelor	33	21	11	65
Confidențialitatea/protecția datelor individuale	39	16	10	65
<i>answered question</i>				65

29. Indicați formatul existent al datelor și informației statistice din cadrul organizației/instituției Dvs. la diferite etape? (bifați toate opțiunile aplicabile)						
Answer Options	Hârtie	Format electronic digital (numeric)	Audio, video	Imagini	Format reutilizabil*	Response Count
Colectare	48	54	10	20	24	65
Procesare	31	59	3	16	22	64
Diseminare	30	52	11	14	24	61
Stocare	36	55	7	13	21	62
<i>answered question</i>						65

30. Informația privind modalitatea și condițiile de colectare și diseminare a datelor sunt disponibile pentru publicul larg? (bifați doar o opțiune pe rând)				
Answer Options	Da	Nu	Nu știu	Response Count
Colectare	34	27	4	65
Diseminare	37	20	8	65
<i>answered question</i>				65

31. Care sunt instrumentele utilizate de cetățeni și alte organizații pentru accesarea datelor și a informației din cadrul organizației/instituției Dvs.? (bifați toate opțiunile aplicabile)		
Answer Options	Response Percent	Response Count
Pagina web	90.8%	59
Instrumente interactive on-line (baze de date, calculatoare electronice etc.)	49.2%	32
Solicitări oficiale (hârtie, email)	89.2%	58
Servicii electronice	40.0%	26
Publicații, rapoarte	76.9%	50
Comunicate de presă	67.7%	44
Seminare, ateliere de lucru	60.0%	39
Altele (indicați)		2
<i>answered question</i>		65

32. Există mecanisme de interacționare a organizației/instituției Dvs. cu respondentul/furnizorul de date?			
Answer Options	Da	Nu	Response Count
Interacționare directă cu respondentul (convorbiri telefonice, sms-uri, scrisori, pliante etc.)	59	6	65
Interacționare indirectă cu respondentul (pagina web, rețele de socializare etc.)	48	17	65
<i>answered question</i>			65

33. Are posibilitate respondentul/furnizorul de date să se expună asupra modului de colectare și utilizare a datelor despre acesta?		
Answer Options	Response Percent	Response Count
Da	61.5%	40
Nu	13.8%	9
Nu știu/nu cunosc	24.6%	16
<i>answered question</i>		65

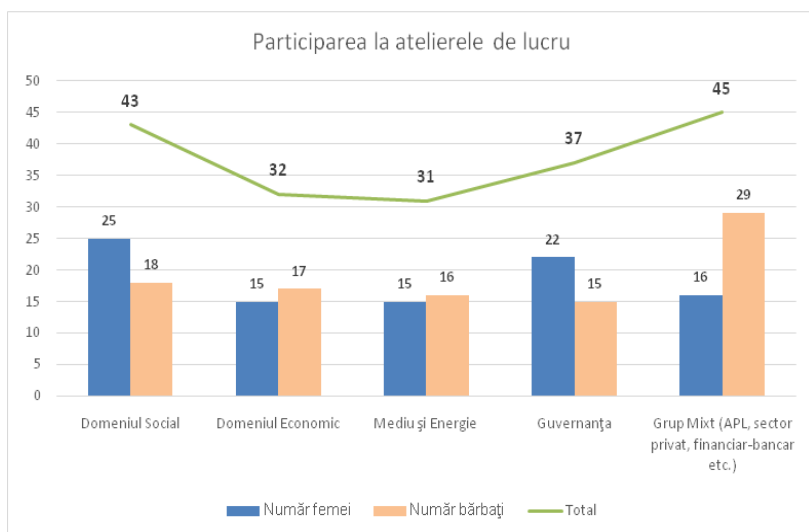
Dacă ați răspuns "Da" la întrebarea precedentă (33. Are posibilitate respondentul/furnizorul de date să se expună asupra modului de colectare și utilizare a datelor despre acesta?), indicați modalitatea:		
Answer Options	Response Percent	Response Count
Testarea chestionarelor, interviuri cognitive	52.5%	21
Consultări publice	50.0%	20
Focus grupuri, interviu în profunzime	20.0%	8
Linia fierbinte	42.5%	17
Media socială (rețele de socializare)	57.5%	23
Altele (indicați)	25.0%	10
<i>answered question</i>		40

Anexa 7 - Informații despre participanții la atelierele de lucru

A. Informații despre participanți și structura grupurilor de lucru

1. La atelierele de lucru au participat un număr de 188 de persoane, dintre care 93 femei și 95 bărbați. (vezi în continuare - Listele participanților la atelierele de lucru); s-au înregistrat 118 organizații (Anexa 4) ce au fost informate cu privire la ODD și revoluția datelor cu ajutorul chestionarului, iar ca răspuns la informare au completat chestionarul pus la dispoziție.

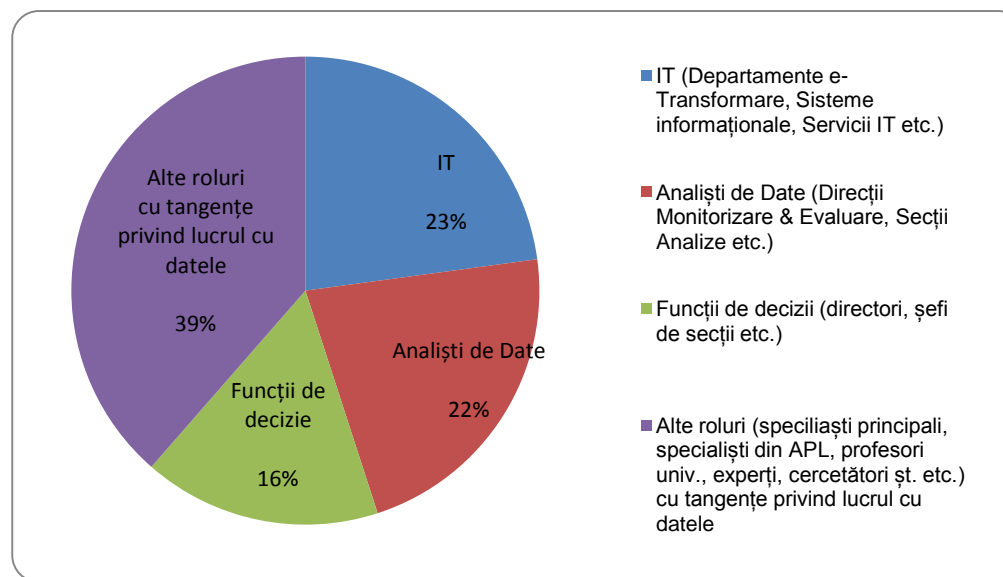
Figura 1 - Distribuția gender a participanților la ateliere de lucru

Sursa: Cercetarea CIVICUS MDC și IDSI, 2016

2. Fiecare dintre cele 5 ateliere de lucru organizate în cadrul proiectului cu genericul: "Cartografiere pentru Revoluția Datelor în Republica Moldova" a avut un subiect specific cu participarea reprezentanților administrației publice și a diverselor comunități de date, după cum urmează

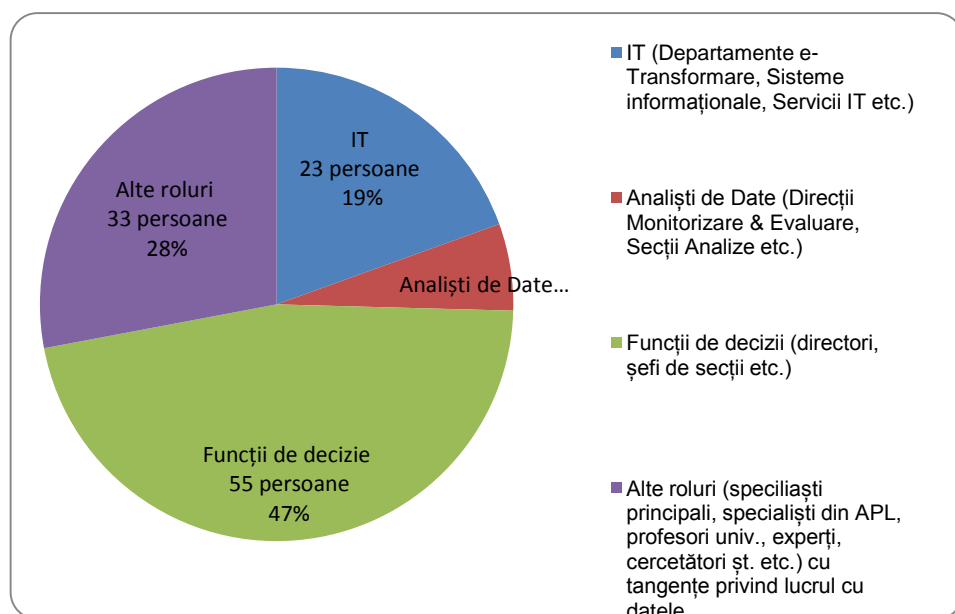
Figura 2 - Reprezentarea pe funcții a participanților la atelierele de lucru

Sursa: Cercetarea CIVICUS MDC și IDSI, 2016

3. La atelierele de lucru au fost prezente persoane cu diferite funcții. Angajați din cadrul departamentelor IT (23%) și analiștii de date (22%) care reprezintă aproape jumătate din numărul participanților au fost reprezentați practic la același nivel, fapt care denotă interesul major al acestora în procesul de revoluție a datelor. Nivelul scăzut de prezență a persoanelor cu funcții de decizie (16%) denotă cunoașterea/conștientizarea deocamdată la nivel redus a procesului de revoluție a datelor sau în cele mai multe cazuri imposibilitatea de participare fizică din diferite motive.

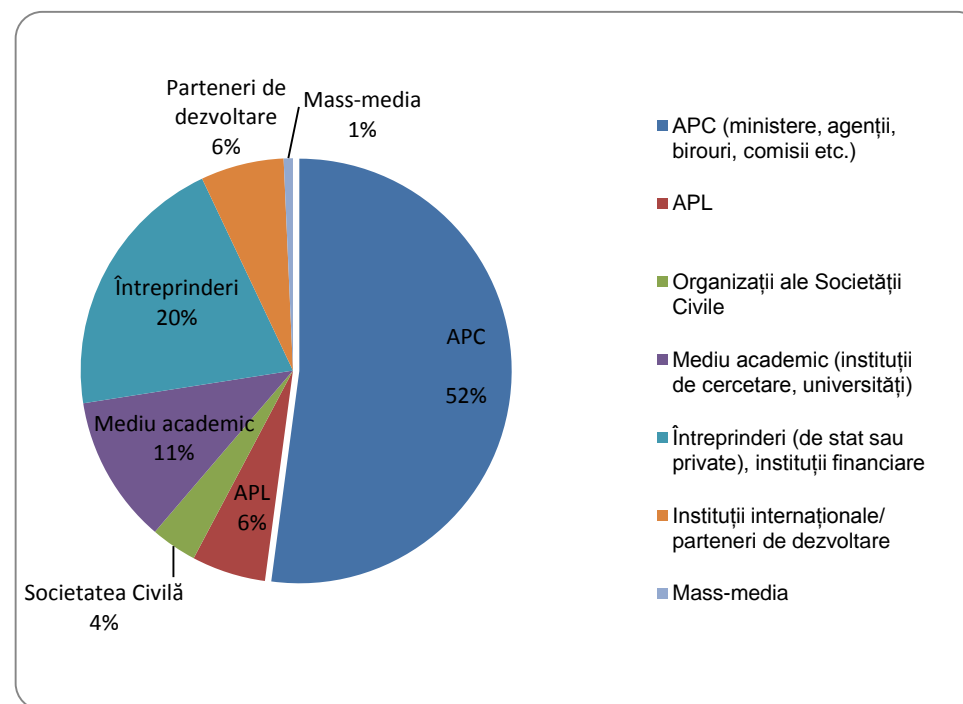
Figura 3 - Reprezentarea pe funcții a respondenților la chestionare

Sursa: Cercetarea CIVICUS MDC și IDSI, 2016

4. Autoritățile publice centrale (inclusiv 13 ministere din cele 16 în total) au reprezentat la atelierele de lucru 52% dintre participanți. A cincea parte - 20% au fost reprezentate de întreprinderile (de stat sau private) și instituțiile financiare, urmate de mediul academic (11%), APL și partenerii de dezvoltare (câte 6%).

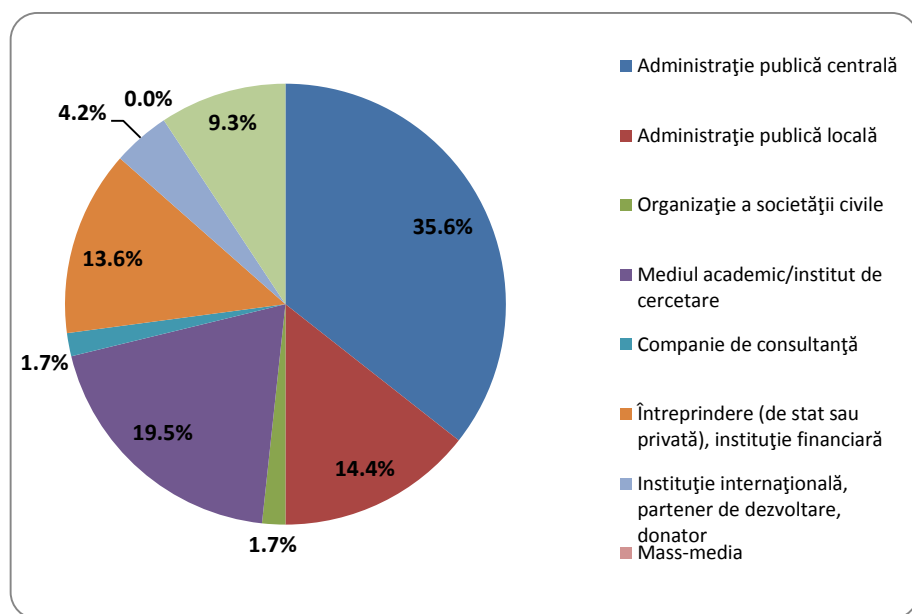
Figura 4 - Participanții ala ateliere pe tipuri de instituții

Sursa: Cercetarea CIVICUS MDC și IDSI, 2016

5. Similar cu nivelul de reprezentare și participare la atelierele de lucru, APC s-au manifestat drept cei mai activi și responsabili respondenți la chestionarul privind cartografierea datelor (cca 36% dintre respondenți, inclusiv 14 ministere din cele 16 în total), mediul academic/instituții de cercetare (cca a cincea parte din respondenți), APL și întreprinderile (de stat sau private) (câte cca 14%).

Figura 5 - Respondenții chestionarului pe tipuri de instituții

Sursa: Cercetarea CIVICUS MDC și IDSI, 2016

Listele de participanți la atelierele de lucru

Atelier

IMPORTANT - datele de contact sunt utilizate doar în scopuri oficiale, datorită faptului că respondenții care au participat la sondaj privind Revoluția datelor sunt funcționari publici sau angajați ai instituțiilor / organizațiilor respective. Persoanele care au completat informațiile solicitate de chestionar, au fost nominalizate de către managerii lor. Toți participanții din lista dată au indicat adresa de e-mail și numărul de telefon, dar pentru asigurarea confidențialității datelor cu caracter personal, adresa de e-mail și numărul de telefon personale (cu excepția celor de serviciu) nu au fost indicate.

Cartografiere pentru Revoluția Datelor în Republica Moldova (Domeniul Social)

22 martie 2016, Centrul de Business International Le Roi (str. Sfatul Țării nr. 29)

N/o	Nume, prenume	Instituția, funcția	Informație de contact
1.	Alexandra Popa	Șef, Direcția Coordonarea politicilor și planificare strategică, Cancelaria de Stat	alexandra.popa@gov.md
2.	Cristina Gangan	Cancelaria de Stat	022 250465
3.	Rodica Saca	Cancelaria de Stat	022 250491
4.	Valentin Croitoru	Cancelaria de Stat	022 250321
5.	Hanne Sorm	Cancelaria de Stat, EU advisor	
6.	Livia Țurcanu	Consultant Platforme și Produse, Centrul de Guvernare Electronică	livia.turcanu@egov.md
7.	Inga Crucirescu	Consultant principal, Direcția e-transformare și informatizare, Ministerul Educației	022 250234

N/o	Nume, prenume	Instituția, funcția	Informație de contact
8.	Nadejda Balan	Specialist e-Transformare, Ministerul Finanțelor	inga.crucirescu@edu.md
9.	Rodica Nicoara	Șef-adjunct, Direcția analiză, monitorizare și evaluare a politicilor, Ministerul Economiei	022 233220
10.	Dorin Pascari	Specialist superior, Serviciul TI, Ministerul Afacerilor Interne	nadejda.balan@mf.gov.md
11.	Eleonora Vasilachi	Șef, Direcția Analiză, Monitorizare și Evaluare a Politicilor, Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor	022 262666
12.	Andrei Veverița	Șef-adjunct secția e-Transformare, Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei	rodica.nicoara@mec.gov.md
13.	Carina Eni	Ministerul Tineretului și Sportului	022 250639
14.	Andrei Rodideal	Specialist principal, Serviciul e-Transformare, Ministerul Culturii	dorin.pascari@maigov.md
15.	Alexandru Buga	Centrul Național de Sănătate Publică	022 255258
16.	Vitalie Puris	Centrul Național de Sănătate Publică	eleonora.vasilachi@mtic.gov.md
17.	Petru Crudu	Director adjunct, Departamentul Managementul Date în Sănătate, Centrul Național de Management în Sănătate	andrei.veverita@mmpsf.gov.md
18.	Elena Nazarco	Casa Națională de Asigurări Sociale	022 269355
19.	Ala Negruță	Șef, Direcția Statistica Serviciilor Sociale și Condițiilor de Trai, Biroul Național de Statistică	carina.eni@mts.gov.md
20.	Iurie Mocanu	Biroul Național de Statistică	022 820864
21.	Jana Mazur	Biroul Migrație și Azil, șef secție BMA	andrei.rodideal@mc.gov.md
22.	Veronica Șaganoschi	Biroul Migrație și Azil	22 210773
23.	Alexei Ababii	Specialist principal, Direcția RI și Integrare Europeană, Biroul Relații Interetnice	abuga@cnspl.md
24.	Dumitru Cecîrlan	Comisia Electorală Centrală	vitaliesti@cnspl.md
25.	Svtelana Ilescu	Șef, Direcția sisteme informaționale,	pcrudu@ms.md

N/o	Nume, prenume	Instituția, funcția	Informație de contact
		Serviciul Stare Civilă	
26.	Valentina Albu	Inginer, Î.S. "Centrul Resurselor Informaționale de Stat "Registru"	022 280473
27.	Mihail Butnari	Șef, Secția Tehnologii Informaționale, Î.S."Posta Moldovei"	
28.	Lidia Baragan	Î. S "Fiscservinform"	elena.nazarco@cnas.gov.md
29.	Petru Lupu	Î.S. "Fintehinform"	ala.negruta@statistica.md
30.	Cristina Drumea	Șef adjunct Direcția IPO, Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă	iurie.mocanu@statistica.md
31.	Irina Surdu	Specialist superior, Direcția EDSI, Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă	jana.mazur@bma.gov.md
32.	Liviu Vovc	Institutul de Medicină Urgentă	veronica.saganovschi@bma.gov.md
33.	Natalia Golubiev	Institutul de Medicină Urgentă	022 276902
34.	Igor Cojocar	Director, Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale	dried@bri.gov.md
35.	Ion Coșuleanu	Cercetător științific, Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale	
36.	Anastasia Ștefanița	Cercetător științific, Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale	ciocirlandima@hotmail.com
37.	Maria Vremis	Centrul de Investigații Sociologice și Marketing "CBS-Axa"	ilescu.svetlana@ssc.gov.md
38.	Ina Triboi	Specialist statistica, Gender Centru	022 257109
39.	Alexandru Oprunenco	Specialist Politici, Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare	valentina.albu@registru.md
40.	Aurelia Spătaru	Managerul Proiectului „Consolidarea Sistemului Statistic Național” PNUD Moldova	022 504354
41.	Costel Todor	CIVICUS Management & Development Company, România	mihail.butnari@posta.md
42.	Elena Laur	UNICEF	022 251259
43.	Lucreția Ciurea	UNWomen, specialist monitorizare si evaluare	

Atelier
**Cartografiere pentru Revoluția Datelor
 în Republica Moldova
 (Domeniul Economic)**

23 martie 2016, Centrul de Business Internațional Le Roi (str. Sfatul Țării nr. 29)

Nr	Nume, prenume	Funcția, Instituția	Informație de contact
1.	Alexandra Popa	Șef, Direcția Coordonarea politicilor și planificare strategică, Cancelaria de Stat	alexandra.popa@gov.md
2.	Iurie Popovici	Consultant principal, Cancelaria de Stat	
3.	Livia Țurcanu	Consultant Platforme și Produse, Centrul de Guvernare Electronică	iurie.popovici@gov.md
4.	Lilia Tolocico	Ministerul Economiei	livia.turcanu@egov.md
5.	Victoria Sili	Șef serviciu rapoarte, Ministerul Finanțelor	022 250234
6.	Nadejda Balan	Specialist e-Transformare, Ministerul Finanțelor	022 250628
7.	Maria Dastic	specialist e-Transformare, Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor	victoria.sili@mf.gov.md
8.	Alexandru Popa	Șef e-Transformare, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	nadejda.balan@mf.gov.md
9.	Valentina Gidilica	Șef, Direcția Conturi Naționale și Sinteze Macroeconomice, Biroul Național de Statistică	022 262666
10.	Elena Vatcarau	Șef, Direcția Statistica Pieței Muncii, Biroul Național de Statistică	etransformare@mtid.gov.md
11.	Iurie Mocanu	Șef, Direcția Infrastructura statistică, Biroul Național de Statistică	022 820737
12.	Ala Negruță	Șef Direcția Statistica Socială, Biroul Național de Statistică	alexandru.popa@maia.gov.md
13.	Ion Veverița	Director Departament Raportări și Statistică, Banca Națională a Moldovei	valentina.gidilica@statistica.md

Nr	Nume, prenume	Funcția, Instituția	Informație de contact
14.	Lilia Șpac	Specialist, Secția Economie, Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală	
15.	Petru Tarlev	Șef adjunct, Direcția Reglementare și Control al Calității, Agenția Turismului	elena.vatcarau@statistica.md,
16.	Dorin Ciuntu	Specialist coordonator, Secția TT, Agenția pentru Inovare și Transfer Tehnologic	022 403099
17.	Ion Stângaci	Specialist principal, Direcția implementare Politicilor pentru Ocupare, Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă	iurie.mocanu@statistica.md
18.	Olimpia Mocanu	Șef adjunct, Direcția planificare, evaluare și sinteză Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă	ala.negruta@statistica.md
19.	Constantin Untila	Șef adjunct, Monitorizare și dezvoltare informațională, Inspectoratul Fiscal Principal de Stat	ion.veverita@bnm.md
20.	Diana Nanu	Î.S. Cadastru	022 409024
21.	Gheorghe Ciobanu	Analist principal TIC, Camera de Licențiere	lilia.spac@agepi.gov.md
22.	Ion Gumene	Centrul Analitic Independent „Expert-grup”	petru.tarlev@turism.gov.md
23.	Serghei Roșca	Șef, Secție mentenanța și asigurare informațională Î.S. "Centrul National pentru Frecvente Radio"	022 286404
24.	Andrei Crăciun	Sef, Serviciul Informațional al Rapoartelor Financiare	022 882569
25.	Igor Cojocaru	Director, Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale	ion.stingaci@anofm.md
26.	Ion Coșuleanu	Cercetător științific, Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale	
27.	Anastasia Ștefanița	Cercetător științific, Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale	constantin.untila@fisc.md
28.	Viorel Gîrbu	UNICEF	022 823366
29.	Alexandru Oprunenco	Specialist Politici, PNUD Moldova	diana.nanu@isc.cadastru.md
30.	Aurelia Spătaru	Managerul Proiectului „Consolidarea Sistemului Statistic Național” PNUD Moldova	
31.	Costel Todor	CIVICUS Management & Development Company, România	ion@expert-grup.org
32.	Lucretia Ciurea	UNWomen, specialist monitorizare si evaluare	srosca@cnfr.md

Atelier
**Cartografiere pentru Revoluția Datelor
 în Republica Moldova
 (Mediu și Energie)**

24 martie 2016, Centrul de Business International Le Roi (str. Sfatul Țării nr. 29)

Nr	Nume, prenume	Funcția, Instituția	Informație de contact
1.	Alexandra Popa	Șef, Direcția Coordonarea politicilor și planificare strategică, Cancelaria de Stat	alexandra.popa@gov.md
2.	Daria Stratu	Cancelaria de Stat	daria.stratu@gov.md
3.	Livia Țurcanu	Consultant Platforme și Produse, Centrul de Guvernare Electronică	livia.turcanu@egov.md
4.	Angela Turcanu	Ministerul Economiei	022 250234
5.	Oleg Izvoreanu	Ministerul Economiei	angela.turcanu@mec.gov.md
6.	Liuba Secăreanu	Șef, Secția Cadastru, Direcția Managementul Resurselor de Apă, Agenția „Apele Moldovei	
7.	Boris Iurciuc	Șef, Secția Fondul de stat de informații privind subsolul, Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale	liuba.secareanu@apele.gov.md
8.	Valeriu Madan	Șef serviciul IT, Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației	022 280794, 022 280700
9.	D. Osipov	Inspectoratul Ecologic de Stat	geofond@agrm.gov.md, agrm@agrm.md
10.	Violeta Balan	Șef, Centrul Monitoring al Calității Aerului Atmosferic și Radioactivității	022 750636

Nr	Nume, prenume	Funcția, Instituția	Informație de contact
		Mediului, Serviciul Hidrometeorologic de Stat	
11.	Alexandr Peancovschii	Specialist superior, Serviciul gestionare baze de date, Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale	valeriu.madan@anrceti.md
12.	Alexandr Plesco	Specialist al Secției înștiințare, Direcția Generală planificare, coordonare și operații, Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale	022 251313, 022 284387
13.	Igor Paharikov	Șef, Secția Sisteme informaționale geografice Î.S. Institutul de Geodezie, Prospekțiuni Tehnice și Cadastru	ies@mediu.gov.md
14.	Vasile Drozdovschi	inspector superior, Secția Ihtiologie Reglementare și Autorizare, Serviciul Piscicol	violeta.balan@meteo.gov.md
15.	Vasile Stratulat	Inspector principal, Inspectoratul de Stat pentru Supraveghere Geodezică, Tehnică și Regim	022 762566
16.	Diana Nanu	Î.S. Cadastru	it@dse.md
17.	Tatiana Tretiacova	Șef Laborator Prognoze și Analize Fitosanitare, Institutul de Genetică, Fiziologie și Protecție a Plantelor, Academia de Științe	067566746
18.	Valeria Cheptinari	Institutul de Genetică, Fiziologie și Protecție a Plantelor, Academia de Științe	igor_paharikov@ingeocad.md
19.	Elena Orlov	Șef Direcția Statistica Agriculturii și Mediului, Biroul Național de Statistică	022 881223
20.	Svetlana Bulgac	Șef Direcția Statistica Industriei, Energeticii și Construcțiilor, Biroul Național de Statistică	sp@sp.gov.md
21.	Iurie Mocanu	Șef, Direcția Infrastructura statistică, Biroul Național de Statistică	022 881209
22.	Ala Negruță	Șef Direcția Statistica Socială, Biroul Național de Statistică	diana.nanu@isc.cadastru.md
23.	Radu Grecu	Specialist principal în analiză și date, Î.S."Centrul Informațional Agricol"	
24.	Igor Cojocaru	Director, Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale	
25.	Mihai Grecu	Șef Laborator LCDSI, Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale	elena.orlov@statistica.md
26.	Ion Coșuleanu	Cercetător științific, Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale	022 403022
27.	Anastasia Ștefanița	Cercetător științific, Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale	svetlana.bulgac@statistica.md
28.	Alexandru Oprunenco	Specialist Politici, Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare	022 403055
29.	Aurelia Spătaru	Managerul Proiectului „Consolidarea Sistemului Statistic Național” PNUD Moldova	iurie.mocanu@statistica.md
30.	Costel Todor	CIVICUS Management & Development Company, România	ala.negruta@statistica.md
31.	Tatiana Timofti	FAO	radu.grecu@cia.md, 069033988

Atelier
**Cartografiere pentru Revoluția Datelor
în Republica Moldova
(Governanța)**

24 martie 2016, Centrul de Business International Le Roi (str. Sfatul Țării nr. 29)

Nr	Nume, prenume	Funcția, Instituția	Informație de contact
1.	Livia Țurcanu	Consultant Platforme și Produse, Centrul de Guvernare Electronică	livia.turcanu@egov.md
2.	Victor Nicolaescu	Cancelaria de Stat	022 250234
3.	Vasile Rusu	Consultant principal secția Cercetare și Studii Parlamentare, Secretariatul Parlamentului	victor.nicolaescu@gov.md
4.	Nadejda Balan	Specialist e-Transformare, Ministerul Finanțelor	vasile.rusu@parlament.md 022 268110
5.	Eugeniu Verlan	Ministerul Finanțelor	nadejda.balan@mf.gov.md
6.	Angelica Șaban	Consultant Serviciul e-Transformare, Ministerul Apărării	022 262666
7.	Carolina Podoroghin	Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene	eugeniu.verlan@mf.gov.md
8.	Dorin Pascari	Specialist superior, Serviciului TI, Ministerul Afacerilor Interne	angelica.saban2@army.md

Nr	Nume, prenume	Funcția, Instituția	Informație de contact
9.	Rodica Rotari	Specialist principal, Direcția Statistică Regională, Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor	022 252328
10.	Victoria Ostap	Specialist principal, Direcția Statistică Regională, Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor	carolina.podoroghin@mfa.md
11.	Carina Eni	Ministerul Tineretului și Sportului	022 578288
12.	Mihaela Rusu	Academia de Științe a Moldovei	dorin.pascari@maigov.md
13.	Jana Mazur	Biroul Migrație și Azil	022 255258
14.	Veronica Șaganovschi	Biroul Migrație și Azil	rodica.rotari@mdrc.gov.md
15.	Natalia Postolache	Agenția de Achiziții Publice	022 204561
16.	Angela Moraru	Șef secție compilarea Balanței de plăți, Banca Națională a Moldovei	victoria.ostap@mdrc.gov.md
17.	Dumitru Nedrița	Banca Națională a Moldovei	carina.eni@mts.gov.md
18.	Octavian Bejan	Direcția Umrărare Penală, Inspectoratul General al Poliției	022 820864
19.	Tatiana Catană	Specilaist principal, Direcția TI, Departamentul Poliției de Frontieră	
20.	Evghenii Stepanov	Specialist, Direcția Relații Externe, Consiliul coordonator al audiovizualului	jana.mazur@bma.gov.md
21.	Marina Piscenco	Consultant Direcția de Evaluare și Acreditare, Consiliul Național pentru Acreditare și Atestare	veronica.saganovschi@bma.gov.m d
22.	Stela Derivolcov	Consultant Principal, Serviciul Analiză, Monitorizare și Evaluare Politici, Biroul Național de Statistică	022 276902
23.	Ion Mirzac	Șef, Direcția Tehnologii Informaționale, Biroul Național de Statistică	natalia.postolache@tender.gov.md
24.	Iurie Mocanu	Șef, Direcția Infrastructura statistică, Biroul Național de Statistică	022 243384
25.	Ala Negruță	Șef Direcția Statistica Socială, Biroul Național de Statistică	angela.moraru@bnm.md
26.	Stela Carpovici	Inginer în domeniul calității, Î.S."MoldData"	dumitru.nedrita@bnm.md
27.	Sergiu Prodan	Direcția Instituțiilor Penitenciare	022 409388
28.	Diana Cazacu	USAID	octavian.bejan@igp.gov.md
29.	Lucia Martinenco	USAID	022 25113

Nr	Nume, prenume	Funcția, Instituția	Informație de contact
30.	Sergiu Rusanovschi	UNICEF	tatiana.catana@border.gov.md
31.	Alexandru Oprunenco	Specialist Politici, Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare	022 259727
32.	Aurelia Spătaru	Managerul Proiectului „Consolidarea Sistemului Statistic Național” PNUD Moldova	office@cca.md
33.	Costel Todor	CIVICUS Management & Development Company, România	022 294626
34.	Valentina Purcel	OHCHR, UN	derivolcov@statistica.md
35.	Igor Cojocaru	Director, Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale	ion.mirzac@statistica.md
36.	Ion Coșuleanu	Cercetător științific, Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale	iurie.mocanu@statistica.md
37.	Anastasia Ștefanița	Cercetător științific, Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale	ala.negruta@statistica.md

Atelier
**Cartografiere pentru Revoluția Datelor
 în Republica Moldova**

30 martie 2016, Centrul de Business International Le Roi (str. Sfatul Țării nr. 29)

Nr	Nume, prenume	Funcția, Instituția	Informație de contact
1.	Livia Țurcanu	Consultant Platforme și Produse, Centrul de Guvernare Electronică	livia.turcanu@egov.md
2.	Iurie Mocanu	Șef, Direcția Infrastructura statistică, Biroul Național de Statistică	022 250234
3.	Ala Negruță	Șef, Direcția Statistică Socială, Biroul Național de Statistică	iurie.mocanu@statistica.md
4.	Alexandru Frecautean	ProCredit Bank	ala.negruta@statistica.md
5.	Olga Popa	Șef, Serviciu Call Center, Moldova Agroindbank	alexandr.frecautan@gmail.com
6.	Alina Poclitaru	Specialist marketing, Moldova Agroindbank	olga.popa@maib.md
7.	Gennadii Toporevskiy	Moldindconbank	022 268980
8.	Mihail Iakimeak	Î.S. "Radiocomunicatii"	alina.poclitari@maib.md
9.	Dumitru Gangan	Specialist, Serviciu Securitate Informațională, Î.S Moldtelecom	gennadii.toporevskiy@micb.md
10.	Zinaida Chercheja	Knowledge Management & Training Manager, SA Orange Moldova	022 576894
11.	Geo Lupasco	"RT Design Studio" S.R.L.	mihail.iakimak@radiocom.com
12.	Ghenadie Gorincioi	Director, "Artsintez Media" S.R.L.	dgangan@moldtelecom.md
13.	Alexandra Marcu	Antreprenor	zinaida.chercheja@orange.md

Nr	Nume, prenume	Funcția, Instituția	Informație de contact
14.	Mihail Guzun	"EXPERTCERT Grup" S.R.L.	geo@rt.md
15.	Eugen Scorțescu	Șef Centrul Informațional de Marketing Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova	gg@artsintez.net
16.	Serhii Harhai	Departamentul Tehnologii, Union Fenosa	
17.	Andrei Viziru	IPNA Compania "Teleradio-Moldova"	
18.	Eugenia Cebotaru	Lector sup.univ, Academia de Administrare Publica	marketing@chamber.md
19.	Nelly Țurcan	Lector sup.univ., Universitatea de Stat din Moldova	022 241480
20.	Aurelia Țurcanu	Universitatea Liberă Internațională din Moldova	sharhai@ufmoldova.com
21.	Călin Rostislav	Universitatea Tehnică a Moldovei	022 406860, 022 537288
22.	Vlad Agafita	ASEM	
23.	Mihail Cusnir	Șef, Centrul de Calcul, Universitatea Agrară	022 577602
24.	Iurie Bulai	Academia MAI "Stefan cel Mare"	
25.	Veaceslav Ursachi	AȘM, SSIT	rc@ati.utm.md
26.	Petru Bogatenco	RENAM, IMI AȘM	
27.	Vitalie Boico	Eco Contact NGO	fax@uasm.md, m@uasm.md
28.	Eugenia Butnaru	Biblioteca Municipală B.P.Hasdeu	022 312280
29.	Andrei Ciolacu	Șef, Secția Tehnologii și Sisteme Informaționale, Primăria Chișinău	
30.	Petru Ciorba	Consiliul Raional Criuleni	
31.	Tudor Burac	Specialist principal, Secția Administrație Publică Consiliul Raional Căușeni	bogatenc@asm.md, 022 288006
32.	Eugen Sîrbu	Specialist principal, Secția relații cu publicul, Consiliul Raional Orhei	
33.	Dumitru Ciur	Jurist, Consiliul Raional Anenii Noi	eugenia@hasdeu.md
34.	Zinaida Dubceac	Sef, Arhiva raională, Consiliul Raional Hâncești	andrei.ciolacu@pmc.md
35.	Vera Serbușca	Șef Direcția Economie, Consiliul Raional Sângerei	024 822444,
36.	Viorica Podubnîi	Șef, Secția Economie, Consiliul Raional Ialoveni	

Nr	Nume, prenume	Funcția, Instituția	Informație de contact
37.	Octavian Bejan	Institutul de Geologie și Seismologie, Academia de Științe	
38.	Lilia Iatco	Institutul de Geologie și Seismologie, Academia de Științe	
39.	Igor Cojocaru	Director, Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale	arhiva@hincesti.md, 0269 23547
40.	Ion Coșuleanu	Cercetător științific, Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale	0262 23285
41.	Anastasia Ștefanița	Cercetător științific, Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale	
42.	Victor Cernăuțeanu	Cercetător științific, Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale	
43.	Alexandru Oprunenco	Specialist Politici, Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare	022 259727
44.	Aurelia Spătaru	Managerul Proiectului „Consolidarea Sistemului Statistic Național” PNUD Moldova	igor.cojocaru@idsi.md
45.	Costel Todor	CIVICUS Management & Development Company, România	ion.cosuleanu@idsi.md

Anexa 8 - Răspunsurile participanților la sarcinile de lucru

Opiniile și propunerile participanților la atelierul de lucru cu tematica: Domeniul social,
din data 22.03.2016

Sarcina lucrului în echipe:

Capacitățile naționale necesare pentru **COLECTAREA, PRODUCEREA ȘI UTILIZAREA DATELOR PENTRU MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA ODD** sunt: a) cadrul legal și procedural; b) resurse umane și abilități necesare; c) infrastructură – IT & comunicații/aplicații d) resurse financiare

1.	Discutați și formulați răspunsuri la următoarele întrebări:
a) cadrul legal si procedurile aplicate:	
1. există?, care este acesta? cum caracterizați legislația cu privire la colectarea, producerea și utilizarea datelor?	
Grup 1	Legea cu privire la statistica oficială; Hotărârea de Guvern care stabilește Regulamentul BNS, Hotărâri de Guvern dar și regulamentele (aprobată prin HG) instituțiilor publice cu funcții de producere, administrarea unor baze de date. Există prevederi pentru asigurarea procesului de colectare și diseminare a datelor.
Grup 4	Cadrul general existent pe domenii/ sectoare. Fiecare minister, fiecare direcție de dezvoltare își au cadrul lor legal de reglementare a datelor.
2. ce limitări/provocări sunt observate ca urmare a legislației și a procedurilor existente?	
Grup 1	Insuficiența mecanismelor de implementare a legislației. Cu toate că legea prevede că organul statisticii oficiale are rolul de coordonator și conducător în procesul de producere a statisticilor oficiale, uneori nu există mecanisme de interacțiune între diferite autorități, între producătorii de date administrative, BNS, care să responsabilizeze producătorii de date administrative; care să respecte anumite principii și reguli, astfel încât datele respective să corespundă anumitor standarde, să respecte aceleași coduri statistice unice, să respecte anumite standarde de diseminare ș.a.
Grup 4	Lipsa cadrului național unificat de colectare/ producere/ utilizare a datelor; metodologie unică de calculare a indicatorilor.
3. propuneri pentru soluționarea/diminuarea limitărilor?	
Grup 1	Fortificarea rolului coordonator și conducător al BNS în cadrul sistemului statistic național. Crearea mecanismelor (ex. prin Hotărâri de Guvern propuse de BNS cu privire la reguli și standarde pentru toți producătorii de date administrative) de interacțiune între diferite autorități, pentru producerea, diseminarea datelor.
Grup 4	Unificarea procedurilor, responsabilizarea instituțiilor/ actorilor prin crearea unei platforme unice de colectare/ analiză a datelor. Inclusiv unificarea nomenclatoarelor, codificarea indicatorilor, unificarea metodelor de calcul ai indicatorilor.
b) resursele umane specializate, pregătirea acestora în colectarea, producerea, diseminarea și utilizarea de date statistice	
1. există resurse umane? cum sunt organizate acestea? cum caracterizați funcțiile și activitățile executate de acestea?	
Grup 1	Dacă la nivelul BNS există RU foarte calificate, personalul specializat în colectarea producerea și diseminarea de date, atunci la nivelul Autorităților Publice Centrale sunt capacități limitate. Există capacități limitate în procesul de analiză a datelor, procesul de populare a problemelor care de fapt sunt etape care stau la baza oricărei politici publice promovate.
Grup 2	În general există resurse umane, dar multe instituții se întâlnesc cu problema lipsei de cadre.
2. ce cursuri/ instruirii urmați? (formale, informale)	
Grup 1	Ocazional sunt organizate anumite cursuri de către BNS cu susținerea partenerilor de dezvoltare pe domeniul utilizării statisticilor, fără a fi asigurată continuitatea și finalitatea acestora.
Grup 2	Din cauza lipsei unui sistem planificat al cursurilor specializate, specialiștii participă doar la unele activități de instruire ocazionale.
3. care sunt limitările/provocările privind capacitățile existente pentru colectarea, producerea, diseminarea și utilizarea datelor	

Grup 1	Nu există cursuri disponibile continue.
Grup 2	Lipsa unei culturi de colectare și diseminare a datelor. Mecanisme de cerere și ofertă viabile. Resurse financiare limitate.
4. propuneri pentru soluționarea/diminuarea limitărilor?	
Grup 1	Desfășurarea cursurilor continue de perfecționare, fie prin introducerea unor materii de studii (de ex. în cadrul Academiei de Administrare Publică), fie prin îmbunătățirea curriculei, sau alte metode.
Grup 2	Planificarea cursurilor specializate cu caracter continuu Revigorarea procedurilor de colectare, diseminare a datelor Fortificarea structurilor DAMEP în APC
c) infrastructura de tehnologia informațiilor și comunicare, aplicații	
1. există?, care sunt acestea? cum caracterizați infrastructura de tehnologia informațiilor și comunicare, aplicațiile existente ?	
Grup 2	Există infrastructura TIC pentru colectarea, conducerea și diseminarea datelor (sisteme informaționale, Registre de stat, Platforme guvernamentale).
Grup 3 (MF, MAI, CNSP)	Există Infrastructură TIC pentru: Colectare – parțial Producere – semiautomat Diseminarea – ocazional, parțial în format reutilizabil Utilizarea – Excel, XML
2. ce limitări/provocări sunt observate cu privire la TIC și aplicațiile existente?	
Grup 2	Utilizarea produse program nelicențiat SI existente nu se utilizează suficient Fluctuația de personal
Grup 3	în administrarea și mentenanța TIC (neclaritatea indicatorilor)
3. propuneri pentru soluționarea/diminuarea limitărilor?	
Grup 2	Alocări cu destinație specială pentru dezvoltarea infrastructurii TIC
Grup 3	Alocarea eficientă a resurselor financiare și umane
d) resurse financiare	
1. există? care sunt acestea? cum caracterizați resursele financiare pentru colectarea, producerea, diseminarea și utilizarea datelor?	
Grup 3	Există resurse bugetare (pentru producere, colectare); granturi; servicii cu plată (diseminare)
Grup 4	Resursele existente sunt limitate.
2. sunt practici de atragere a resurselor financiare pentru studii și analize tematice bazate pe date?	
Grup 3	există (MICS, STEPS, PNUD...) echipament
Grup 4	Practicile existente de atragere a surselor nu sunt sistematizate
3. ce limitări/provocări sunt observate referitor la finanțarea activităților de date?	
Grup 3	menținerea, continuitatea finanțării
Grup 4	sursele utilizate ineficient
4. propuneri pentru soluționarea/diminuarea limitărilor?	
Grup 4	Utilizarea eficientă a resurselor financiare prin investirea în pregătirea specialiștilor pentru a deține abilități de analiză, nu doar furnizare de date; inclusiv pentru a generaliza și utiliza datele. Investirea în elaborarea softurilor specializate.
2. Implicarea stakeholders, parteneriate, comunități de date - discuții cu privire la implicare stakeholders / decidenți pentru soluționarea decalajelor și limitărilor identificate în procesul de elaborare al politicilor publice bazate pe evidențe/date statistice	
1. la care dintre etapele de elaborare a politicilor publice trebuie să colaboreze producătorii și utilizatorii de date? cum caracterizați colaborarea dintre producătorii și utilizatorii de date?	
Grup 1	Ex-ante: analiza problemelor; identificarea; stabilirea obiectivelor, țintelor; stabilirea cadrului de M&E; dar și în procesul de monitorizare a progresului și autoevaluare
Grup 2	Etapa inițială/ Ex Ante, PPP

Grup 3	La etape inițiale (formularea politicilor, obligatoriu la monitorizare, analiză grupuri de lucruri diferite – ineficiență, necoordonarea activităților)
Grup 4	Din start și pe tot parcursul implementării.
2. ați fundamentat o politică publică folosind datele statistice? care anume? cum ați folosit datele statistice? ați monitorizat implementarea politicii și a rezultatelor obținute prin politică asupra grupului țintă? cum ați revizuit politica publică în baza rezultatelor măsurate?	
Grup 1	Pentru elaborarea, în 2012, a Strategiei de dezvoltare a întreprinderilor mici și mijlocii, au fost utilizate date statistice pentru analiza situației actuale. O evaluare intermediară a avut loc în anul 2014 pentru a constata nivelul de realizare a obiectivelor, care sunt lacunele, dar și pentru elaborarea planului de acțiuni pentru perioada 2015 – 2017 în baza rezultatelor evaluării făcute în anul 2014. Ca rezultat, au fost reformulate unele obiective, au fost introduse unele obiective noi. Au fost utilizate și date statistice oficiale despre situația IMM-urilor la nivel național, cu referire la obiectivele specifice - au fost utilizate mai mult datele de care dispune Ministerul Economiei (ex. Implementarea programului PNAGET). Au fost evaluate inclusiv indicatorii la nivel de programe pentru a decide privind următorii pași. În astfel de situații nu trebuie de renunțat la obiective dar trebuie revizuiți indicatorii și mecanismele de monitorizare.
Grup 2	Trebuie să existe o colaborare eficientă între instituția nemijlocit care se ocupă de elaborarea politicii cu BNS, Ministerul Economiei, BNM în ceea ce privește diseminarea datelor. Monitorizarea anuală și evaluarea finală trebuie să fie urmată cu date statistice, cu studii/analize. <u>Exemple:</u> Strategii, programe (Moldova Digitală 2020; Sistemul unic 112); Monitorizare anuală; Evaluare finală.
Grup 4	Politica Națională de Sănătate, Strategia Națională Sectorul Tineret PNAEG
3.	Modalități alternative și inovative de producere, diseminare și utilizare a informațiilor necesare măsurării ODD
1. Ce alternative avem azi pentru colectare, analiză și prezentare a datelor?	
Grup 1	Utilizarea TI (softuri), date geospațiale, Operatori privați/telefonie mobilă, APC, APL.
Grup 2	CEC – Registru de Stat Alegătorilor care este legat direct cu registrul populației MTIC – SI documentare a populației Stare Civilă – SI evidența populației
Grup 3	utilizarea tehnologiilor WEB asigurarea cu echipamente performante
Grup 4	Tehnologii informaționale: softuri, e-Guvernare
2. În domeniile dumneavoastră, exprimați câteva abordări inovaționale pe care le vedeți posibile pe viitor în colectarea, și raportarea datelor statistice – necesare ODD	
Grup 1	Implementarea noilor tehnologii pentru a asigura conlucrarea deținătorilor de date administrative (prin schimbul de date dintre deținătorii de date administrative și statisticile oficiale). Cu referire la paginile web, instituțiile și deținătorii de date administrative nu utilizează un sistem de coduri bune. Dacă vorbim despre datele la nivel de primărie, toate datele trebuie codificate manual. Dacă avem baze imense: cadastru, CNAS, inspectoratul ecologic, inspectoratul fiscal, practic de fiecare dată se face codificarea datelor manual. Deși ei sunt deținători de baze de date valoroase, de exemplu din cauza că CNAS-ul utilizează codurile poștale și nu codul unităților administrative teritoriale promovate de BNS, procesul este foarte anevoios, iar în final lucrul se face manual. În acest caz bazele de date trebuie ajustate cu codurile oficiale ale statisticilor.
Grup 3	interacționarea BD între instituții CNSP: Sunt 36 de centre de sănătate publică care prezintă date diferite pe diferiți indicatori. La moment informația este prezentată pe suport hârtie. Dacă ar exista o bază de date centralizată în care reprezentanții din teritoriu să introducă datele, CNSP ar fi responsabil doar de generare și prelucrare, analiză.
Grup 4	Platformă unică de colectare/ prelucrare a datelor
3. Știți cazuri/modele din alte țări de abordări inovative pe care să le utilizăm/adaptăm în Moldova?	
Grup 1	Oficiul Național de Statistică din Polonia a creat o platformă de diseminare a tuturor indicatorilor monitorizați în cadrul strategiilor naționale de dezvoltare pe diferite sectoare. Există o platformă comună foarte ușor de utilizat care permite crearea de tabele, grafice și hărți și oferă răspuns la

	orice întrebare la orice etapă cu referire la ce nivel se află o strategie sau alta. Și în cazul ODD-urilor ar fi binevenită o asemenea platformă.
Grup 2	Estonia, țările nordice (stocarea, diseminarea datelor)
Grup 3	Estonia, Kazahstan (sănătate)
Grup 4	Estonia (Au o platformă unică la care au acces toți. În baza acestei platforme, sunt calculați și indicatorii necesari)
4. Cu cine ați considera util să colaborați? Ce reglementări ați pune în practică pentru adoptarea măsurilor inovative?	
Grup 4	Mediul academic, schimb de experiență cu țările UE, instituții de cercetare.

**Opiniile și propunerile participanților la atelierul de lucru cu tematica: Domeniul economic,
din data 23.03.2016**

1. Discutați în grup despre capacitățile naționale existente și necesare privind COLECTAREA ȘI ANALIZA DATELOR PENTRU MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA ODD și formulați răspunsuri la următoarele întrebări:	
a) cadrul legal și procedurile aplicate:	
i. în cadrul instituțiilor Dvs. care este cadrul legal și normativ cu privire la colectarea și analiza datelor?	
Grup 2	Legea privind Statistica, Hotărârile de Guvern tematice, regulamente interne
ii. Identificați limitările de bază ale acestui cadru	
Grup 2	Discrepanță între actele normative/ legislative ce țin de procesul de colectare și gestionare a datelor
b) resursele umane specializate și gradul de pregătire a acestora:	
i. în cadrul instituțiilor Dvs. care sunt limitările/provocările privind capacitățile existente ale resurselor umane de colectare, producere și analiză a datelor?	
Grup 1	Lipsa personalului calificat Motivarea redusă a personalului Instruiri insuficiente
Grup 2	Capacități umane limitate Ateliere de instruire insuficiente (instruiri de analize, infografice, colectarea datelor); comunicare interinstituțională insuficientă Fluctuația cadrelor
Grup 3	Lipsa RU calificate: - pregătirea slabă a cadrelor (lipsa corelării în procesul de studii cu cerințele reale de pe piața muncii) - lipsa motivării conducerii (interferența politică) (uneori conducerea de nivel înalt nu este familiarizată, nu știe toate subtilitățile și poate să fie influențată politic) - remunerarea slabă
ii. formulați propuneri pentru soluționarea/diminuarea acestor limitări	
Grup 2	Instruire continuă Grupuri de interes/interinstituțional pe site-uri de socializare etc. Utilizarea mai eficientă a instrumentelor de motivare (financiare/ non-financiare)
Grup 3	Selectarea RU pe criterii obiective Autoritatea instituției (cum se privește ea în societate, în corelare cu alte autorități publice, cât este de prestigioasă) Formarea profesională continuă (conform noilor cerințe, noilor tehnologii) Participarea și colaborarea în procesul de instruire (corelarea subiectelor de studii cu cerințele reale ale pieței muncii) Remunerarea adecvată (astfel încât să atragă personal competent)
c) infrastructura și tehnologia informațiilor și comunicațiilor	
i. în instituțiilor Dvs. care sunt limitările/provocările de utilizare/aplicare a TIC la fiecare din etapele – colectare, diseminare și analiză a datelor?	
Grup 1	Insuficiența utilajului IT performant Cerințe specifice la achiziții Resurse financiare limitate Schimb de date limitat între instituții Inconnect Necesitatea SOFT-ului de analiză a datelor
Grup 3	Infrastructura IT învechită (lipsa) (de exemplu nu este rețea internă, Intranet sau legătura între calculatoare) Lipsa coordonării metodologice (fiecare instituție elaborează din propria viziune analize) Lipsa uniformizării/ standardizării soluțiilor IT (duce și la problema de interconectare, fiecare transmite informația pe diverse căi: în format Excel, pe hârtie etc. ceea ce face dificil schimbul de date) Lipsa politicilor de prioritizare a soluțiilor IT (nu este pus la nivel de țară)
ii. formulați propuneri pentru soluționarea/diminuarea acestor limitări	
grup 3	Investiții în infrastructură

	MCloud Instruire Subcontractarea societății civile, agenților economici, parteneriat public privat
d) resurse financiare	
i. care sunt sursele de finanțare destinate colectării, diseminării și analizei datelor?	
Grup 1	Mijloace din bugetul de stat (posibilă lipsa finanțării), nu sunt considerate cheltuieli prioritare
ii. care este sustenabilitatea acestor surse (regularitatea)?	
2. Discutați despre procesul de luare a deciziilor bazate pe evidențe/date statistice răspunzând la următoarele întrebări:	
i. Dați câteva exemple în care ați utilizat date în procesul de luare a deciziilor?	
Grup 1	Suspendarea licenței (în procesul de luare a deciziei de suspendare a licenței) Selectarea proiectelor de transfer tehnologic (criterii) Elaborarea programelor de instruire pentru șomeri Elaborarea politicii bugetar-fiscale (indicatori de executare)
Grup 2	Analiza situației Identificarea problemei Procesul de monitorizare Exemplu: prognoza macroeconomică Identificarea surselor alternative (studii, sondaje, cercetări etc.) Ministerul Economiei: În baza datelor statistice evaluează situația, de exemplu în domeniul investițiilor; în baza acestora, sunt pregătite anumite strategii (ex. Strategia comerțului de exterior și a investițiilor). Pentru monitorizarea implementării statistice sunt folosiți anumiți indicatori statistici. În baza datelor statistice se fac prognoze ale indicatorilor macroeconomici care sunt folosiți pentru elaborarea cadrului de cheltuieli pe termen mediu.
Grup 3:	Decizii de Politică Monetară Distribuirea ajutoarelor/ subvențiilor în funcție de circumstanțele reale (ex. acordarea subvențiilor producătorilor de fructe în perioada de embargo din partea Rusiei)
ii. Cum ați procedat în cazul lipsei datelor necesare pentru justificare/luare a deciziilor ?	
Grup 1	1 - solicitarea de la instituția care deține datele necesare 2 - accesarea portalului date.gov.md pentru a verifica dacă datele sunt publicate Sunt cazuri când autoritățile primesc răspuns precum că solicitarea este respinsă pentru că nu intră în competența lor sau accesul este restricționat pe bază legală. Uneori se este necesară modificarea cadrului legal pentru a obliga de ex. băncile comerciale să prezinte o informație solicitată.
Grup 3	Estimări (de către experți în domeniu sau pe baza experienței precedente) Extrapolări Alte experiențe (de la țările vecine sau a altor instituții care au asemenea situații)
3. Răspundeți la întrebările următoare cu privire la modalități alternative și inovative de colectare, diseminare și analiză a informațiilor necesare măsurării ODD-lor:	
i. Ce indicatori din ODM ați raportat până acum în domeniile dumneavoastră de activitate ? cu cine ați colaborat pentru raportarea indicatorilor?	
ii. Care ar fi în domeniile dvs. de activitate, câteva exemple de abordări inovaționale pe care le-ați fi putut utiliza sau pe care le vedeți posibile pe viitor în:	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ colectarea, diseminarea și analiza datelor ▪ reacții rapide în situații de criză 	
Grup 1	Ministerul Finanțelor implementează un sistem nou care asigură completarea, întocmirea și prezentarea rapoartelor financiare prin sistemul informațional în loc de hârtie.
Grup2	Platformă de date interactive (care trebuie să fie legată și cu mediul de afaceri și cu societatea civilă) e-mailuri-group între instituții deținătoare de date și colectare
Grup 3	Soluții noi (IT) de colectare + analiza datelor (de ex. aparatul fiscal – completarea online a declarației sau BNM colectează de la toate băncile informația online; business intelligent system – când se analizează cadrul instituției cu ajutorul pachetelor de analiză, prognozare) Diversificarea căilor și modalităților de diseminare (bănci de date online, hărți interactive, infografice care facilitează vizualizarea și înțelegerea datelor)

	Mărirea frecvenței de raportare
iii. Cu cine ați considera util să colaborați pentru adoptarea/aplicarea măsurilor inovative? Ce reglementări ați pune în practică?	
Grup 1	Colaborarea este necesară atât cu centrul de e-Guvernare Electronica, cât și cu alte autorități publice din domeniu. Este oportun de a se stabili prin hotărâre sau printr-un act normativ care să oblige să fie receptivi toți, să fie înțelegători, să participe la schimbul de date și la accesul la diferite date necesare.
Grup 3:	Centrul de guvernare electronica (care coordonează lucrul în acest domeniu) Donatori/ partenerii de dezvoltare: Banca Mondială, UNDP, BERD, care aduc soluții, experiențe, viziuni noi PPP Societatea Civilă

**Opiniile și propunerile participanților la atelierul de lucru cu tematica: Mediu și Energie,
din data 24.03.2016**

1. Discutați în grup despre capacitățile naționale existente și necesare privind COLECTAREA ȘI ANALIZA DATELOR PENTRU MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA ODD și formulați răspunsuri la următoarele întrebări:	
a) cadrul legal și procedurile aplicate:	
iii. în cadrul instituțiilor Dvs. care este cadrul legal și normativ cu privire la colectarea și analiza datelor?	
Grup 1	Legea comunicațiilor electronice Reglementările interne Legea cu privire la informatică Legea nr. 149 privind pescuitul și piscicultura Convenția Argos cu privire la accesul la informație Acte normative – H.G.
iv. Identificați limitările de bază ale acestui cadru	
Grup 1	Cadrul legal Cadrul normativ Insuficiența accesului la informație
b) resursele umane specializate și gradul de pregătire a acestora:	
iii. în cadrul instituțiilor Dvs. care sunt limitările/provocările privind capacitățile existente ale resurselor umane de colectare, producere și analiză a datelor?	
Grup 1	Secția sintezei informaționale Specializarea îngustă a cadrelor Limitări tehnologice sau lipsa acestora
Grup 3	(Apele Moldovei, Hidrometeo, Serviciul Protecției Civile) Lipsa unităților responsabile de colectare, analiza datelor Fluctuația mare a personalului (motivație insuficientă)
iv. formulați propuneri pentru soluționarea/diminuarea acestor limitări	
Grup 2	Asigurarea specialiștilor cu nivelul profesional adecvat Îmbunătățirea colectării datelor Motivarea financiară a cadrelor
Grup 3	Remunerarea Adecvată Crearea Unităților Specializate în funcție de domeniu Instruirea Persoanelor Responsabile de Date (SIG)
c) infrastructura și tehnologia informațiilor și comunicațiilor	
iii. în instituțiilor Dvs. care sunt limitările/provocările de utilizare/aplicare a TIC la fiecare din etapele – colectare, diseminare și analiză a datelor?	
Grup 1	Luarea deciziilor în domeniu În baza datelor recepționate sunt luate decizii de desemnarea furnizorului pe segmental peții
Grup 2	Lipsa instrumentelor TIC (soft, licențe) Lipsa cadrelor bine pregătite în instituții de stat Lipsa unei metodologii unice Lipsa unui catalog de date (ghișeu unic)/ platformă unică în domeniu
Grup 3	Insuficiența resurselor financiare pentru procurarea și întreținerea SIG Exemplu (Hidrometeo) stimulare Materială Lipsa datelor la statistică – perfectarea formularelor de raportare la BNS
iv. formulați propuneri pentru soluționarea/diminuarea acestor limitări	
Grup 1	Perfectarea formularelor de raportare la BNS
Grup 2	Crearea unei platforme unice Încurajarea utilizării datelor Elaborarea metadatelor (și prezentarea) Comunicarea despre datele disponibile și sensibilizarea utilizatorilor de date

d) resurse financiare	
iii. care sunt sursele de finanțare destinate colectării, diseminării și analizei datelor?	
Grup 2	Bugetul de stat – fondul ecologic mediu Sursele donatorilor
iv. care este sustenabilitatea acestor surse (regularitatea)?	
2. Discutați despre procesul de luare a deciziilor bazate pe evidențe/date statistice răspunzând la următoarele întrebări:	
iv. Dați câteva exemple în care ați utilizat date în procesul de luare a deciziilor?	
Grup 1	Datele care au dus la stimularea materială Date utile pentru desfășurarea procesului de judecată Date care au determinat nivelul de risc, încălcări legale (ex. MAI)
Grup 2	Utilizarea indicatorilor macro-economiци pentru elaborarea bugetelor Date despre salariu mediu pentru plăți sociale
Grup 3	Contribuția la raportările RM către comunitatea internațională
v. Cum ați procedat în cazul lipsei datelor necesare pentru justificare/luare a deciziilor ?	
Grup 1	A fost amânată decizia până la acumularea datelor necesare
Grup 2	Se fac estimări Chestionarea instituțiilor (pentru identificarea datelor lipsă) Modificarea indicatorilor
3. Răspundeți la întrebările următoare cu privire la modalități alternative și inovative de colectare, diseminare și analiză a informațiilor necesare măsurării ODD-ilor:	
iii. Ce indicatori din ODM ați raportat până acum în domeniile dumneavoastră de activitate ? cu cine ați colaborat pentru raportarea indicatorilor?	
Grup 1	Sanțiuni Prejudicii Poluări
Grup 2	Ex. Ministerul Mediului are semnate 19 tratate internaționale în baza cărora și-a asumat anumite responsabilități de raportare. În acest sens este necesară o conlucrare interministerială/interinstituțională mai activă.
iv. Care ar fi în domeniile dvs. de activitate, câteva exemple de abordări inovaționale pe care le-ați fi putut utiliza sau pe care le vedeți posibile pe viitor în:	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ colectarea, diseminarea și analiza datelor ▪ reacții rapide în situații de criză 	
Grup 1	GPS: aplicații de alertă; GIS-tehnologii; blocarea focarelor
Grup 2	Participarea cetățenilor prin instrumente online Cercetări special prin implicarea celor din teritoriu (primării, cetățeni)
vi. Cu cine ați considera util să colaborați pentru adoptarea/aplicarea măsurilor inovative? Ce reglementări ați pune în practică?	
Grup 1	Statele vecine și UE
Grup 2	Colaborarea cu cetățenii, mediul economic, societatea civilă, mediul academic

**Opiniile și propunerile participanților la atelierul de lucru cu tematica: Guvernanță,
din data 24.03.2016**

1. Discutați în grup despre capacitățile naționale existente și necesare privind COLECTAREA ȘI ANALIZA DATELOR PENTRU MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA ODD și formulați răspunsuri la următoarele întrebări:

a) cadrul legal și procedurile aplicate:	
v. în cadrul instituțiilor Dvs. care este cadrul legal și normativ cu privire la colectarea și analiza datelor?	
Grup 1	Legi (Statistica oficială, BNM, Finanțe Publice) Codul Audiovizual, Codul Vamal, Codul Fiscal etc. Angajamente SDDS
vi. Identificați limitările de bază ale acestui cadru	
Grup 1	Confidențialitate: diseminare, schimb date Date cu caracter personal
b) resursele umane specializate și gradul de pregătire a acestora:	
v. în cadrul instituțiilor Dvs. care sunt limitările/provocările privind capacitățile existente ale resurselor umane de colectare, producere și analiză a datelor?	
Grup 1	RU înalt calificate, dar insuficiente Motivarea insuficientă (în special materială)
Grup 2	Dezagregarea datelor Lipsa indicatorilor Lipsa de "instrumente" de analiză a datelor Instruiri limitate (traininguri, schimb de experiențe, vizite de studii) Surse financiare insuficiente Instituții publice - universități
vi. formulați propuneri pentru soluționarea/diminuarea acestor limitări	
Grup 1	Stimulare financiară Instruire, training, seminare, mese rotunde Promovarea cooperării Mediu/ condiții de muncă atractive
c) infrastructura și tehnologia informațiilor și comunicațiilor	
v. în instituțiilor Dvs. care sunt limitările/provocările de utilizare/aplicare a TIC la fiecare din etapele - colectare, diseminare și analiză a datelor?	
Grup 2	Date colectate manual (soft) Colaborarea interinstituțională (pierderea informațiilor) Nivelul redus al capacităților RU
Grup 3	Softuri învechite Calcularea datelor parțial pe hârtie Procesarea manuală a datelor cu conducătorii instituțiilor Introducerea datelor eronate SI care necesită îmbunătățire Nivelul scăzut de pregătire (în special în IT) a personalului din teritoriu
vi. formulați propuneri pentru soluționarea/diminuarea acestor limitări	
Grup 3	Pregătirea bună a personalului din teritoriu Stimularea/ penalizarea angajaților Instruire continuă/ schimbarea de mentalitate
d) resurse financiare	
v. care sunt sursele de finanțare destinate colectării, diseminării și analizei datelor?	
Grup 3	Bugetul de stat Donatori
vi. care este sustenabilitatea acestor surse (regularitatea)?	
2. Discutați despre procesul de luare a deciziilor bazate pe evidențe/date statistice răspunzând la următoarele întrebări:	
vii. Dați câteva exemple în care ați utilizat date în procesul de luare a deciziilor?	
Grup 1	Transparența decizională Modificarea ratei de bază

	Decizii în baza monitorizării Elaborarea bugetului de stat
Grup 2	MDRC - SNDR 2016-2020 MTS - SNST 2020
viii. Cum ați procedat în cazul lipsei datelor necesare pentru justificare/luare a deciziilor ?	
Grup 1	Antrenarea experților Aplicarea modelelor economice Modificarea procesului de producere (cadrul legal) Cercetări specializate
3. Răspundeți la întrebările următoare cu privire la modalități alternative și inovative de colectare, diseminare și analiză a informațiilor necesare măsurării ODD-lor:	
v. Ce indicatori din ODM ați raportat până acum în domeniile dumneavoastră de activitate ? cu cine ați colaborat pentru raportarea indicatorilor?	
Grup 1	Direct nu au participat (dar au transmis date pentru portalurile date.gov, monitorizare.gov.md)
vi. Care ar fi în domeniile dvs. de activitate, câteva exemple de abordări inovaționale pe care le-ați fi putut utiliza sau pe care le vedeți posibile pe viitor în:	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ colectarea, diseminarea și analiza datelor ▪ reacții rapide în situații de criză 	
Grup 1	Cele mai bune practice Standarde internaționale (SDDS, NSDP intern în instituții)
Grup 3	Automatizarea procesului de înregistrare a informației prin scanarea documentelor (cip electronic, QR code) și limitarea factorului uman Diseminarea datelor prin intermediul unor mecanisme unice la nivel de stat
ix. Cu cine ați considera util să colaborați pentru adoptarea/aplicarea măsurilor inovative? Ce reglementări ați pune în practică?	
Grup 1	Instituții interstatale în mod permanent Internațional Reintegrarea țări
Grup 2	Colaborarea internă (SNDR), Instituții de resort: BNS, MMPSF, MAI, ANFM Ministere, BNS, E-Guvernare

**Opiniile și propunerile participanților la atelierul de lucru
Grup mixt (sectorul privat, financiar-bancar, APL etc.)
din data 30.03.2016**

1. Dați exemple de parteneriate pe care le-ați realizat și are contribuie la dezvoltarea țării și îmbunătățirea nivelului de trai al populației:	
i. scopul parteneriatului	
Grup 1	Construcția sistemului de alimentare cu apă
Grup 2	Diversificarea și extinderea serviciilor pentru societate prin facilitarea utilizării tehnologiilor informaționale
Grup 3	Privat - Public: Stimularea educației de calitate
Grup 3	Public - Public: Îmbunătățirea mediului social din comunitate
Grup 4	Atragerea investițiilor (Publice, Private - PPP)
ii. parteneri	
Grup 1	APL-urile satelor adiacente
Grup 2	Programul Novateca Ministerul Culturii MTIC APL
Grup 3	Privat - Public: MAIB – Instituție de învățământ superior (acordarea bursei de merit cu performanțe în învățământ, concursuri cu planuri de afaceri, stimularea studenților)
Grup 3	Public - Public: Comunități similare din alte zone geografice
Grup 4	CCI + BNS + IMM + Interfax
iii. grupul țintă	
Grup 1	Locuitorii satelor respective
Grup 2	Comunitatea
Grup 3	Privat – Public: Studenții
Grup 3	Public - Public: Cetățenii comunității
Grup 4	IMM + APL + Companii Străine
2. Pentru dezvoltarea/extinderea serviciului/activității organizației dumneavoastră, luați în considerare necesitățile anumitor grupuri vulnerabile?	
i. Dați exemple de astfel de situații:	
Grup 1	Scutire de prima plată cu depistarea ulterioară a resurselor
Grup 2	Admitere la studii superioare Urban/ rural/ stânga Nistrului Copii defavorizați, invalizi Servicii special pentru persoane în etate, cu dezabilități
Grup 3	Prelucrarea deservirii beneficiarilor de asigurări sociale Ex. Pensionarii își aleg independent banca de deservire (începând cu anul 2015). MAIB este una dintre băncile care a preluat o parte din beneficiarii de prestații sociale. Inițiativa a fost legislativă, având în vedere problemele din sectorul bancar și ideea circula de mai mulți ani că orice persoană poate să decidă cu cine vrea să facă banking.
ii. Care au fost beneficiile/limitările, rezultatele/impactul acestor decizii?	
Grup 1	Au fost conectate și familiile vulnerabile
Grup 2	Acces la studii Incluziune socială Securitate
Grup 3	Condiții avantajoase pentru un segment, Specific vulnerabil Majorarea portofoliu de client
Grup 4	Pachete cu înlesniri Cazare gratis și contract buget (înlesnire, acces la instruire)
3. Cum asigurați accesul la datele/informația despre activitatea companiei/organizației dumneavoastră pentru publicul larg? Dați exemple	

Grup 1	Site-uri web a instituțiilor, rapoarte, comunicate etc.
Grup 2	Publicarea informației pe pagina web Rețele sociale Portal
Grup 3	Rapoarte BNM publice pe site BNM Informație pe site-ul băncii în cadrul legal Surse mass-media Rapoarte statistice
Grup 4	Web, buletine informative Rapoarte la alte instituții Print
4. În procesul de luare a deciziilor bazate pe evidențe/date răspunzând la următoarele întrebări:	
x. Dați câteva exemple de utilizare a datelor în procesul de luare a deciziilor la nivel de organizație/companie?	
Grup 1	Sondaje Date despre capacitatea de consum, plată Calitatea accesibilă
Grup 2	UASM colectează datele cu privire la angajarea în câmpul de muncă a absolvenților (USM nu dispune de o astfel de bază de date)
Grup 3	Elaborarea strategiilor băncii, planurilor de afaceri Adoptarea deciziilor privind finanțările din economia reală
Grup 4	Pachete noi la MTC Recomandări sectoriale în baza datelor
xi. Ce tipuri de date ați folosit?	
Grup 1	Date oficiale și statistice
Grup 2	Date depersonalizate ale clienților: vârstă, locația etc.
Grup 3	Date statistice privind genurile de activitate economică Date financiare furnizate de beneficiari
Grup 4	CCI: Date statistice sectoriale; Date regionale (raionale) MTIC: Sondaje/ Date Publice; Date interne (vânzări, segmentări)
xii. Cum ați procedat în cazul lipsei datelor necesare pentru justificare/luare a deciziilor ?	
Grup 1	Colectare, deplasare în teren
Grup 2	Anchete, sondaje
Grup 3	Surse alternative (Ministere, Mass-media etc.)
Grup 4	Se procură date Studii de caz Studii de piață Sondaje/ Focus Grupuri
5. Răspundeți la întrebările următoare cu privire la modalități alternative și inovative de colectare, diseminare și analiză a informațiilor necesare pentru dezvoltare:	
vii. Care ar fi în domeniile dvs. de activitate, câteva exemple de abordări inovaționale pe care le-ați fi putut utiliza sau pe care le vedeți posibile pe viitor în:	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ colectarea, diseminarea și analiza datelor ▪ reacții rapide în situații de criză 	
Grup 1	Colectare: Bar Code, QR Code Contoare Inteligente Date referitor la impactul s.c. APA Potabilă asupra Mediului Condiții la realizarea intențiilor la gradul de satisfacție a populației
Grup 2	Utilizarea tehnologiilor informaționale Crearea standardelor în baza bunelor practice de: colectarea, diseminarea și analiza datelor Planificarea și testarea planurilor Standard și legislația Interoperabilitatea datelor Deschiderea datelor

Grup 3	Sondaje de opinie Analizarea datelor înregistrate la Call-Centru Analiza potențialul social economic cu suportul Autorităților Locale Ex. Criza vinurilor
Grup 4	Sisteme informaționale dezvoltate noi cu date comune Creare de baze de date
viii. Cu cine ați considera util să colaborați pentru adoptarea/aplicarea măsurilor inovative? Ce reglementări ați pune în practică?	
Grup 3	Instituții Publice (locale, de Stat) Comunități de producători pe segmente Comunități de consumatori Cu BNS, Instituții Publice (Ministere)
Grup 4	Nivel decizional: instituții de stat (MTIC, Centrul de Guvernare Electronică, Ministerul Justiției, Serviciul Vamal) Etapa de implementare: Companii IT private Etapa de diseminare: Companii de marketing